

วารสารภาษาปริทัศน์

ที่ปรึกษา

ศ. เต็มศักดิ์ กฤษณามระ
รศ.ดร. กำจัด มงคลกุล
รศ.ดร. คุณกัญดา ธรรมมงคล
ศ.ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์
รศ.ดร. อัจฉรา วงศ์โสธร
ผศ.พาณี บุญทวี
รศ.มาลินี จันทวิมล
รศ.ดร. กัณหาทิพย์ สิงห์เนติ

บรรณาธิการ

รศ.บังอร สว่างวโรรส

กองบรรณาธิการ

ผศ.เสียงทิพย์ สุขศรี
ผศ.วาวแวว โรงสะอาด
อ.วัลยาพร นาวิการ
อ.เปรมวดี มัลลินส์
อ.ปรางทิพย์ นพรมภา

ฝ่ายจัดการและเผยแพร่

อ.ฉัตรสุดา ฉันทนโพธิ์กุล
อ.ปาริชาติ วัฒนกุล
อ.เปรมวดี มัลลินส์
อ.วัลลภ กังวานพรศิริกุล
อ.ศราวุธ ชูติชูเดช
นางสุรัชต์ วิริยะยังศิริ

ฝ่ายศิลปกรรมและถ่ายภาพ

นายจรรยา วงศ์เหลือง

วารสารภาษาปริทัศน์

เป็นวารสารวิชาการของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ

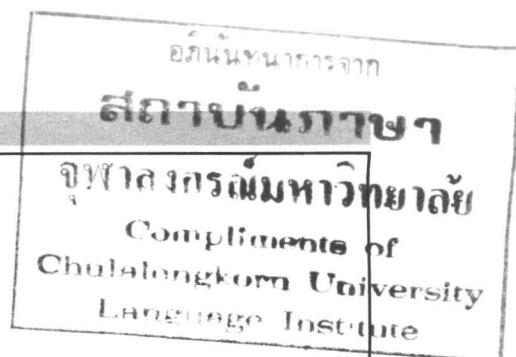
1. เผยแพร่ความรู้ภาษาอังกฤษตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาการเกี่ยวกับการศึกษาการสอนภาษาอังกฤษ
2. เผยแพร่ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระหว่างครูอาจารย์ภาษาอังกฤษในสถาบันต่าง ๆ
3. ส่งเสริมให้อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิเสนอผลงานทางวิชาการ และมีส่วนร่วมในด้านการเผยแพร่วิชาการ และให้บริการแก่สังคม

กำหนดออกปีละ 2 ฉบับ คือ
ภาคต้นของปีการศึกษา
ภาคปลายของปีการศึกษา

การตีพิมพ์บทความใดๆในวารสารเล่มนี้ จะต้องได้รับการอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากกองบรรณาธิการ “ภาษาปริทัศน์” ก่อน

บทความในวารสารเล่มนี้เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนแต่ละท่าน คณะกรรมการจัดทำวารสาร “ภาษาปริทัศน์” ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป

วารสารภาษาปริทัศน์ ได้รับเงินสนับสนุนค่าพิมพ์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทบรรณาธิการ

เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไคร์น้อมเกล้าถวายพระพรให้ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน ทรงเป็นมิ่งขวัญของปวงประชาตลอดกาลนาน

ในปีอันเป็นมหามงคลนี้ สถาบันภาษาไคร์เฉลิมพระเกียรติของพระองค์ท่าน จึงจัดทำหนังสือวารสารภาษาปริทัศน์ฉบับพิเศษขึ้น โดย รองศาสตราจารย์ ดร.คุณกัญดา ชรรรมมงคล ผู้อำนวยการ เขียนเรื่อง “พระอัจฉริยภาพด้านภาษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ซึ่งน้อยคนนักจะได้ทราบโดยละเอียดถึงพระอัจฉริยภาพของพระองค์ในด้านนี้ นอกจากนี้ ผู้อ่านยังมีโอกาสที่ได้เห็นลายพระหัตถ์ของพระองค์ท่านในการทรงเตรียมและแก้ไขพระราชดำรัสในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ ซึ่งยังไม่เคยเผยแพร่ ณ ที่ใดมาก่อน

นอกจากนี้แล้วบทความในเล่มยังมีมากกว่าฉบับปกติอีกหลายเรื่อง บทความทั้งหมดมีถึง 11 เรื่องเกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษแขนงต่าง ๆ ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านซึ่งเป็นครู อาจารย์สอนภาษาอังกฤษทั้งสิ้น อาทิ เช่น ภาษากับการท่องเที่ยว ของอาจารย์มยุรี สุขวิวัฒน์ ผู้ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักเรียนและอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ และเรื่องความแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษทั่วไปกับภาษาอังกฤษที่ใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์

ขณะนี้การสอนภาษาอังกฤษนิยมใช้แนวสอนเพื่อการสื่อสาร ผู้อ่านจะได้ทราบถึงบทบาทของครูในสถานการณ์ที่ใช้วิธีการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร ในบทความข้อเดียวกันนี้ และท่านยังจะได้ทราบถึงการสร้างข้อสอบสัมฤทธิ์ผลตามแนวการสอนแบบสื่อสารในบทความอีกเรื่องหนึ่งด้วย

ผู้ที่สนใจเรื่องแปลจะได้อ่านเรื่อง “การแปล” ซึ่งเน้นเรื่องการแปลหลักพระพุทธศาสนา ตลอดจนปัญหาและเป้าหมายในการแปล

สำหรับทักษะการอ่าน มีบทความเรื่อง ทักษะการอ่านและวิธีการโคลซ (Cloze) ตามทัศนะของภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา ส่วนการฟังก็มีเรื่อง จะสอนอะไรในชั่วโมงการฟัง

ท่านผู้อ่านที่ต้องการทำวิจัยในเรื่องการเรียนการสอนภาษา โดยที่ไม่ต้องใช้ความรู้ทางสถิติ ท่านจะได้ทราบวิธีการจากเรื่อง วิจัยเชิงคุณภาพกับการเรียนการสอนภาษา และท่านที่สนใจเรื่องหลักสูตรของกระทรวงศึกษา ก็จะได้อ่านจากบทความเรื่องวัตถุประสงค์แบบอุดมของทักษะเขียนตามหลักสูตรของกระทรวง

เรื่องประจำฉบับก็มีอย่างครบครัน และที่น่าสนใจก็คือ ตอบปัญหาการเรียนการสอนภาษาโดยใช้หนังสือพิมพ์

ส่วนในฉบับหน้าก็จะยังคงเป็นฉบับพิเศษอีกฉบับหนึ่งของเรา เพื่อเฉลิมฉลองปีรัชมังคลาภิเษก ท่านผู้อ่านจะได้อ่านสัมภาษณ์พิเศษ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ ประทานให้กองบรรณาธิการเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับภาษาต่างประเทศ และการใช้ภาษาต่างประเทศของพระองค์ท่านเอง ซึ่งมีคุณค่าควรแก่การอ่าน กำหนดออกภายในเดือนมีนาคม 2531 ขอให้ท่านผู้อ่านโปรดติดตามต่อไป

บังอร สว่างโรต

สารบัญ

	หน้า
บทบรรณาธิการ	
พระอัจฉริยภาพด้านภาษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	คุณกัญญา ธรรมมงคล 1
การแปล : หลักพระพุทธศาสนา	บังอร สว่างโรรส 35
ภาษากับการท่องเที่ยว	มยุรี สุขวิวัฒน์ 52
บทบาทของครูผู้สอนในสถานการณ์ที่ใช้วิธีการเรียนการสอน เพื่อการสื่อสาร	ปาริชาติ วัฒนกุล 56
การสร้างข้อสอบสัมฤทธิ์ผลตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร	กาญจนา ปราบพาล 63
ทักษะการอ่านและวิธีการโคลงตามทัศนะของภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา	วาวแวว โรงสะอาด 76
วิจัยเชิงคุณภาพกับการเรียนการสอนภาษา	อารยา มัวร์ส 86
วัตถุประสงค์แบบอุดมของทักษะเขียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และมัธยมศึกษาตอนปลาย	
พุทธศักราช 2524 ของกระทรวงศึกษาธิการ	อัจฉรา วงศ์โสธร 92
จะสอนอะไรในชั่วโมงการฟัง	วิณา จันทนาโกเมษ 104
ทบทวนศัพท์อย่างไรดี	เสียงทิพย์ สุขศรี 115
ความแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษทั่วไปกับภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และ ภาษาอังกฤษเทคนิค	สุพัฒน์ สุขมลสันต์ 123
ตอบปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ	ปรางทิพย์ นพรมภา 132
แนะนำหนังสือ	ยุพิน จันทร์เจริญสิน 136
ความเคลื่อนไหวทางวิชาการด้านการสอนภาษา	เปรมวดี มัลลินส์ 139
แนะนำผู้เขียน	146

ที่ รล ๐๐๐๔/ท/๔๑๒

4 ธ.ค. ๖๐ 11.๑๐๔
11/41

สำนักราชเลขาธิการ

พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๓ มิถุนายน ๒๕๓๐

เรื่อง ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำเอกสารลงพิมพ์ในวารสารภาษาปักษ์

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อ้างถึง หนังสือที่ ทม ๐๓๒๕/๖๔๒ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๓๐

ตามที่สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอพระราชทาน
พระบรมราชานุญาต นำบางส่วนของเอกสาร ซึ่งประกอบด้วย ๑. พระราชดำรัส
ภาษาอังกฤษที่พระราชทานให้กองหอจดหมายเหตุแห่งชาติเก็บรักษา ๒. พระราช
นิพนธ์แปล ๓. เนื้อเพลงพระราชนิพนธ์ Still on My Mind, Old Fashioned
Melody, No Moon, Dream Island และ Echo ๔. พระราชดำรัสอวยพร
ปีใหม่ ๕. พระราชนิพนธ์สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ เรื่อง
ความทรงจำในการเสด็จต่างประเทศทางราชการ ๖. พระนิพนธ์หม่อมเจ้า
วิภาวดี รังสิต เรื่องตามเสด็จอเมริกา ดังสำเนาเอกสารที่แนบไป ลงพิมพ์
เผยแพร่เป็นเอกสารอ้างอิงประกอบบทความ ในวารสารภาษาปักษ์ฉบับพิเศษ
เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่จะทรงเจริญพระ-
ชนมพรรษา ๕ รอบ ในพุทธศักราช ๒๕๓๐ ความละเอียดแจ้งแล้วตามหนังสือที่
อ้างถึง นั้น

ได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว
โปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต.

(หม่อมหลวงทวีสันต์ ดิศกุล)

ราชเลขาธิการ

กองข่าว

โทร. ๒๒๑๑๑๕๑ - ๕ ต่อ ๓๓

ผู้เขียนรู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าฯ หาที่สุดมิได้ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้อัญเชิญพระราชดำรัส บทพระราชนิพนธ์แปล เพลงพระราชนิพนธ์ โตรพิมพ์พระราชทานพรปีใหม่ พระราชนิพนธ์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มาประกอบเป็นเอกสารอ้างอิงในการเขียนบทความนี้ รวมทั้งพระนิพนธ์ของพระองค์เจ้าหญิงวิภาวดีรังสิต บางส่วนด้วย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ภาวาส บุญนาค ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เรื่องข้อมูลและเอกสารของบทพระราชนิพนธ์แปล รวมทั้งพระราชจริยวัตรในการทรงเตรียมพระราชดำรัสในโอกาสต่างๆ และในการทรงงานแปล

คุณขวัญแก้ว วัชโรทัย ที่กรุณาประสานงานกับเจ้าหน้าที่กองจดหมายเหตุแห่งชาติ ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เก็บรักษาพระราชดำรัสภาษาอังกฤษ ตลอดจนช่วยอนุเคราะห์เรื่องพระบรมฉายาลักษณ์

พระอัจฉริยภาพด้านภาษา ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คุณกัญดา ธรรมมงคล

พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมีอยู่มากมายในด้านต่าง ๆ พระปรีชาสามารถและพระวิริยะอุตสาหะในด้านการพัฒนา การชลประทาน และด้านวิศวกรรมศาสตร์แขนงต่าง ๆ เป็นที่ประจักษ์แก่ปวงชนจากโครงการพระราชดำริต่าง ๆ พระปรีชาสามารถในด้านศิลปะทุกแขนงก็ประจักษ์ชัดจากภาพจิตรกรรมสีน้ำมันฝีพระหัตถ์ ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ทุกภาพของพระองค์ที่ปรากฏต่อสายตาประชาชนทั้งมาพร้อมด้วยองค์ประกอบทางศิลปะ ในด้านดุริยางคศิลป์ก็มีเพลงพระราชนิพนธ์ที่ไพเราะมากมาย นอกจากนั้นยังทรงพระปรีชาสามารถในการทรงดนตรีสากล โดยทรงเครื่องดนตรีสากลได้แทบทุกชิ้น พระปรีชาสามารถของพระองค์รวมทั้งพระราชนิพนธ์ก็ไม่น้อยใหญ่ที่ทรงปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอในด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว เป็นที่ประจักษ์และยกย่องเทิดทูนไม่เฉพาะแต่ในประเทศไทยเท่านั้น แม้แต่ต่างประเทศทั่วโลกก็ตระหนักถึงพระปรีชาสามารถ พระวิริยะอุตสาหะ และพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์

แต่พระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ประชาชนทั่วไปอาจจะยังไม่ทราบถึงดีนัก คือพระอัจฉริยภาพในด้านภาษา เรียกได้ว่าทรงเป็นนักภาษาที่เชี่ยวชาญพระองค์หนึ่ง รับสั่งภาษาต่างประเทศได้ถึง 3 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน ซึ่งพระปรีชาสามารถนี้เป็นที่ประจักษ์เมื่อเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ และทรงใช้ภาษาต่างประเทศทั้ง 3 ได้อย่างดี ในด้านภาษาไทยนั้นผู้ที่สนใจภาษาไทยคงจำได้ว่า เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2502 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาทรงร่วมอภิปรายปัญหาภาษาไทยกับชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ ตามคำกราบบังคมทูลเชิญของศาสตราจารย์ ม.ร.ว. สุนชาติ สวัสดิ์กุล ผู้โชคดีที่มีโอกาสได้เฝ้าและฟังการอภิปรายในวันนั้น จึงรู้ซึ่งแก่ว่าทรงเป็นนักภาษาจริง ผู้ที่เคยคิดว่าคงจะไม่ทรง “เก่ง” ภาษาไทยนัก เพราะประทับอยู่ต่างประเทศตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ และทรงเริ่มศึกษาภาษาไทยก็เมื่อมีพระชนมพรรษา 13-14 พรรษา ก็ต้องเปลี่ยนความคิดโดยสิ้นเชิง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนพระทัยเป็นพิเศษเรื่อง “ศัพท์” ที่มาของศัพท์และรากศัพท์ โดยที่ได้ทรงเรียนภาษาละตินมาก่อน และทรงทำคะแนนได้ดีในวิชานี้ ทรงรู้ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมัน จึงทรงสามารถเทียบเคียงความหมายของศัพท์ได้ นอกจากนี้ยังทรงศึกษาพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง ทรงสนพระทัยและค้นคว้าเกี่ยวกับศัพท์ภาษาบาลีและสันสกฤต ทรงเห็นว่าหากเข้าใจศัพท์และที่มาของศัพท์นั้น จะช่วยให้เข้าใจความหมายของธรรมะได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทภาษาไทยก็ทรงตรวจแก้ด้วยพระองค์เอง พระบรมราโชวาทที่จะปรากฏต่อประชาชนก็ต้องทรงใช้เวลาคร่ำเคร่ง เพราะทรงพิถีพิถันทั้งในด้านความคิดและถ้อยคำที่ใช้ เมื่อทรงสนพระทัยเรื่องวิทยุสื่อสารและต้องทรงส่งข่าวสารต่าง ๆ ให้หน่วยงานต่าง ๆ ก็ทรงร่างและทรงพิมพ์ด้วยพระองค์เองทั้งสิ้น และในวันปีใหม่ก็ทรงร่างพระราชดำรัสอวยพรพระราชทานให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ใครขออัญเชิญพระราชดำรัสอวยพรในวันปีใหม่ก็ทรงร่าง ปُرุ และส่งเอง ทางเครื่องโทรพิมพ์

กส.9 ขอขอบใจทุกคน และ ถือนโอกาสอวยพรปีใหม่
ด้วยคำต่าง ๆ ให้พิจารณา ดังต่อไปนี้

เห็นตรง พุดไพเราะ จิตมั่นคง
หมั่นเพียร งานสุจริต คึกคัก
แจ่มสว่าง สวยงาม สงบร่มเย็น
เป็นทางขจัดทุกข์โศก บรรลุความสุขความเจริญ

.....

กส.9 ปุ 311430 ชค 2529 .

.....

พระอัจฉริยภาพในด้านภาษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะกล่าวถึงในที่นี้ มุ่งเน้นในเรื่องของภาษาอังกฤษ พระปรีชาสามารถและพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษของพระองค์ เรียกได้ว่าครอบคลุมทักษะทางภาษาทุกทักษะ คือ ทักษะ การพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และการแปล

นักภาษาศาสตร์ทั้งหลายเห็นพ้องกันว่าในการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาแม่ (L1) หรือภาษาที่สอง (L2) ผู้ใช้ภาษาจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับระบบและโครงสร้างของภาษา และความรู้ที่นอกเหนือจากตัวภาษาเอง นอกจากนั้น ผู้ใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็น L1 หรือ L2 ก็ยังแตกต่างกันไม่เพียงในด้านความรู้เกี่ยวกับภาษานั้น แต่ยังแตกต่างกันในความสามารถที่จะใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ที่พูดภาษาใดภาษาหนึ่ง จะต้องทราบที่เสียงและความหมายสัมพันธ์กันอย่างไร ต้องรู้จักไวยากรณ์ของภาษานั้น การรู้ไม่จำเป็นว่าเป็นผู้มีความสามารถอธิบายไวยากรณ์ได้ เรียกว่ารู้เพราะใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม George Miller⁽¹⁾ อธิบายว่าผู้ใช้ภาษาได้ต้องรู้เริ่มตั้งแต่ระดับแรกคือระบบเสียง (phonological information) ระดับที่สองคือ วากยสัมพันธ์ (syntactical information) คือ รู้เกี่ยวกับการสร้างประโยค ระดับที่สาม คือ ศัพท์ (lexical information) คือ รู้ความหมายของคำและการรวมคำ ระดับที่สี่คือ ความคิด (conceptual knowledge) เกี่ยวกับโลก และระดับที่ห้าอาจจะเป็นระบบของความเชื่อ (beliefs) ในอันที่จะประเมินสิ่งที่ตนได้ยิน ซึ่งสองระดับท้ายนี้ได้เป็นส่วนหนึ่งของความรู้เกี่ยวกับภาษา แต่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการเข้าใจภาษา ซึ่งแสดงออกซึ่งความคิด และการตีความนอกเหนือไปจากที่ปรากฏอยู่ในรูปหรือโครงสร้างของประโยค ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการใช้ภาษา คือ การแปลความคิดออกมาเป็นภาษาเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความคิดนั้น ๆ Richard Wiese⁽²⁾ กล่าวว่าขบวนการคิด

¹ George A. Miller, "Psychology and Communication," *Communication, Language, and Meaning : Psychological Perspectives*. Edited by George A. Miller : Basic Books, Inc., New York, 1973. หน้า 3-12.

² Richard Wiese, "Language Production in Foreign and Native Languages," *Second Language Productions*. Hans W. Dechert/Dorothea Möhle/Manfred Raupach (eds.), Gunter Narr Verlag Tübingen, 1984, หน้า 11-25.

และการถ่ายทอดความคิดด้วยภาษาที่สองมักจะต้องใช้เวลามากกว่าในภาษาแม่ เพราะต้องใช้ “เวลาสับสวิช” Wiese อ้างถึง Kolers ซึ่งสรุปว่า ในการใช้ภาษา (ซึ่งไม่ใช่เพื่อความเข้าใจ) นั้น จะมีเพียงภาษาเดียวที่ใช้การจริงๆ ในขณะใดขณะหนึ่ง การเปลี่ยนจากภาษาหนึ่งไปอีกลanguageหนึ่ง จึงต้องการเวลาที่จะกระตุ้นภาษาที่ต้องการใช้ ดังนั้นการเปลี่ยนจากภาษาหนึ่งไปยังอีกลanguageหนึ่ง จึงไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ ผู้พูดจะต้องรู้ภาษาทั้ง 2 อย่างดี จึงจะทำได้โดยไม่ชะงักงัน ในการเสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศและในการรับรองพระราชอาคันตุกะจากต่างประเทศ บางครั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต้องทรง “สับสวิช” ระหว่างภาษาต่างประเทศ 2 ภาษา คือ จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาฝรั่งเศสเกือบตลอดเวลาที่ทรงมีพระราชปฏิสันถาร ซึ่งผู้ที่ไม่มีความสามารถพิเศษทางภาษาก็จะทำได้โดยยาก

ทรงเป็นนักพูด

ในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศทางราชการนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะต้องมีพระราชดำรัสเป็นภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส หรือภาษาเยอรมัน ตามเหมาะสม และในบางประเทศ เช่น ประเทศแคนาดา ทรงมีพระราชดำรัสเป็นทางการทั้งภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส เป็นที่ชื่นชมต่อชาวแคนาดาเชื้อสายอังกฤษและฝรั่งเศสยิ่งนัก

การมีอัจฉริยภาพทางภาษาโดยเฉพาะในภาษาต่างประเทศมิได้หมายความว่าพูดภาษาต่างประเทศได้คล่องด้วย สำเนียงเหมือน “ฝรั่ง” แต่ต้องสามารถสื่อความหมายที่ต้องการได้ครบถ้วนด้วยสำเนียงและภาษาที่ถูกต้องเป็นที่ยอมรับ ที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ ต้องมีปฏิภาณและความฉับไวในการเข้าใจทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย มีสติในความสามารถรักษาสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันโดยไม่ได้เตรียมตัวมาก่อน และสามารถโต้ตอบได้ทันที่อย่างแนบคาย ยิ่งผู้ใดมีอารมณ์ขันและรู้ภาษานั้น ๆ ดีขนาดจะ “เล่นคำ” ได้ ก็ยิ่งถือว่าเป็นความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างลึกซึ้ง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงกอปรด้วยคุณลักษณะดังกล่าวโดยครบถ้วน ในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศเป็นทางการนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชปฏิสันถารและพระราชดำรัสเป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศสได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ยกย่องในประเทศต่าง ๆ

หลักฐานอ้างอิงที่ดีที่สุดเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งแสดงถึงพระปรีชาสามารถด้านการใช้ภาษาต่างประเทศก็คือ พระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽³⁾ ซึ่งทรงบันทึกเป็นความทรงจำในการตามเสด็จพระราชดำเนินอเมริกา ประเทศในยุโรป 15 ประเทศ ประเทศนิวซีแลนด์และออสเตรเลีย ประเทศญี่ปุ่น สาธารณรัฐจีน สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ อิหร่าน สหรัฐอเมริกาครั้งที่ 2 และประเทศแคนาดา นอกจากพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งทรงบรรยายพระราชจริยาวัตรและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างใกล้ชิด ซึ่งไม่มีผู้ใดอื่นอีกที่จะสามารถทำได้ ยังมีพระนิพนธ์ของหม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต^(4,5) ซึ่งทรงนิพนธ์เป็นจดหมายถึงเพื่อน บรรยายเหตุการณ์ในระหว่างตามเสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกาครั้งแรกในปี 2503 หม่อมเจ้าวิภาวดีตามเสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศทุกครั้งที่ในฐานะนางสนองพระโอษฐ์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

³ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ, ความทรงจำในการตามเสด็จต่างประเทศทางราชการ พิมพ์พระราชทาน เนื่องในวันเฉลิมพระชนมายุครบ 3 รอบ 12 สิงหาคม 2511.

⁴ หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต, เรื่องตามเสด็จอเมริกา: จดหมายถึงเพื่อน 14 มิถุนายน ถึง 18 สิงหาคม 2503 ฉบับพิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลเอก หลวงสุรณรงค์ 13 มีนาคม 2529.

⁵ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ เลื่อนเป็น พระองค์เจ้าวิภาวดี รังสิต หลังสิ้นชีพิตักษัย

จากหนังสือ 2 เล่มนี้ ผู้อ่านจะทราบซึ่งถึงพระราชจริยวัตร พระวิริยะอุตสาหะ และพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการใช้ภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส ตลอดเวลาที่เสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศ ก็ทรงคร่ำเคร่งกับการตรวจแก้ไขร่างพระราชดำรัส บางครั้งก็ทรงเตรียมพระราชดำรัสด้วยพระองค์เอง นอกจากนั้นยังแสดงถึงพระปฏิภาณที่ทรงได้ตอบเป็นภาษาต่างประเทศได้อย่างคมคายและฉับไว

Maurice Forley⁽⁶⁾ แบ่งการแสดงสุนทรพจน์เป็น 3 แบบ ตามวิธีการเตรียมและการกล่าวคือ แบบกล่าวโดยไม่ได้เตรียมตัวมาก่อน (impromptu) แบบพูดจากร่างที่เตรียมมา (extemporaneous) และแบบอ่านจากที่เขียนไว้ (formal)

จะเห็นได้ว่าพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครอบคลุมการแสดงสุนทรพจน์ทั้ง 3 แบบ คือ บางครั้งจะทรงอ่านจากที่เตรียมไว้เป็นทางการ บางครั้งรับสั่งจากร่าง (ภาคผนวก ก) และบางครั้งรับสั่งตอบทันทีแบบไม่ได้เตรียมล่วงหน้ามาก่อน ดังจะขอยกข้อความจาก *เรื่องตามเสด็จ*⁽⁷⁾ ระหว่างประทับที่ฮอนโนลูลู วันที่ 14-18 มิถุนายน 2503 ในโอกาสที่ผู้ว่าการรัฐฮาวายและภริยา คือ มิสซิสควินน์ถวายเลี้ยงเป็นพระเกียรติยศ

“...แขกในคืนนั้นราว 50 คน นั่งโต๊ะยาวเหยียดที่เลื่องกว้างมีชายคา พระเจ้าอยู่หัวประทับตรงกลางโต๊ะตรงกันข้ามกับสมเด็จพระนางเจ้าของเจ้าของบ้านผู้หญิง เมื่อเสวยเสร็จเจ้าเมืองก็ลุกขึ้นดื่มถวายพระพรให้ทรงพระเจริญ หนังสือพิมพ์วันรุ่งขึ้นลงข่าวว่า ‘The Governor toasted their long and prosperous reign’ พระราชดำรัสตอบเมื่อแรกก็ทรงจากแผ่นกระดาษ แต่ทีหลังทรงเก็บแผ่นกระดาษตรัสสด ๆ ตอบคำกราบบังคมทูลของเจ้าเมือง เจ้าเมืองผู้นี้ตั้งแต่คืนนั้นและวันต่อมาก็ได้แสดงตัวให้เห็นว่าเป็นนักพูดตัวจริง คือ ลุกขึ้นยืนพูดให้คนฟังได้ยาว ๆ ทุกเวลาโดยไม่ตระเตรียมเลย แต่ ‘ยาย’ อย่าลืมว่าเขาพูดสด ๆ ภาษาของเขา พระเจ้าอยู่หัวท่านตรัส ‘สด ๆ’ กับภาษาที่ไม่ใช่ของท่าน...”

อีกครั้งหนึ่งในการถวายเป็นอย่างกันเอง หม่อมเจ้าวิภาวดี⁽⁸⁾ ทรงเล่าว่า

“...ท่านเจ้าเมืองกราบบังคมทูลพระเจ้าอยู่หัวว่า วันนี้สมควรจะมีสปีช แต่เขาจะพยายามพูดไม่ให้อ่านทรงตอบ แล้วก็ลุกขึ้นยืนพูดยืดยาว เพื่อแนะนำให้แขกที่ได้รับเชิญมาในวันนี้รู้จักทั้ง 2 พระองค์ และประเทศของท่านดียิ่งขึ้น พระราชดำรัสตอบสั้นที่สุดที่เคยฟังมาแต่ก็เข้าที่ที่สุดคือ โปรดเกล้าฯ ให้ทุกคนดื่มให้แก่แม่เจ้าแม่ภูเขาไฟ นอกนั้นตรัสว่า เจ้าเมืองพูดหมดแล้ว คนฟังชอบใจฮ้าง...”

ในโอกาสที่ Motion Picture Association of America เลี้ยงถวายที่ห้องพิเศษ ในสโมสร ในบริเวณ Paramount ในวันที่ 23 มิถุนายน 2503 หม่อมเจ้าวิภาวดี⁽⁹⁾ ทรงเล่าว่า

“...หญิงรู้ว่า ทางกระทรวงต่างประเทศอเมริกันเขากำชับพวกฮอลลีวูดและหนังสือพิมพ์ไว้อย่างแข็งแรงไม่ให้เอ่ยถึงหนังเรื่อง *The King and I* เป็นอันขาด ดูเหมือนเขาจะเห็นว่าเป็นเรื่องแสดงหรืออะไร แต่พระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทำให้เป็นเรื่องธรรมดาเสียเลย โดยตรัสกับเขาโดยตรงไปตรงมา เมื่อทรงมีพระราชดำรัสตอบตอนเสวยพระกระยาหารแล้ว

⁶ Maurice Forley, *A Practical Guide to Public Speaking*. Wilshire Book Company Hollywood, California, 1965.

⁷ หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต, เรื่องเดิม, หน้า 16.

⁸ _____, หน้า 24-25.

⁹ _____, หน้า 32.

พระราชดำรัสวันนั้นเป็นกันเองซ้ำ ๆ ดี คนฟังชอบใจมากหัวเราะกันก๊าก ๆ และตบมือถวายหลายครั้ง ในความบางตอนถ้าหญิงจำไม่ผิดก็คล้าย ๆ นี้ ‘เรากำลังเดินอยู่บนเมนกระแทบไหล่กับดาราเหล่าดาราส่องแสงไปทั่วโลก’ (ตอนนี้พวกดาราที่นั่งอยู่ที่โต๊ะต่างยิ้มน้อยยิ้มใหญ่) พวกคนไทยโดยมากเป็นนักดูหนังและติดตามความเป็นไปของดาราดวงที่ตนชอบอย่างสนใจที่สุด ข้าพเจ้าจำต้องรับสารภาพอย่างน่าเสียใจว่า แฟนหนังวัยรุ่นของเราบางคนสนใจเรื่องของดาราภาพยนตร์ที่ตนชอบมากกว่าสนใจวิชาที่เรียนจากโรงเรียนเสียอีก...

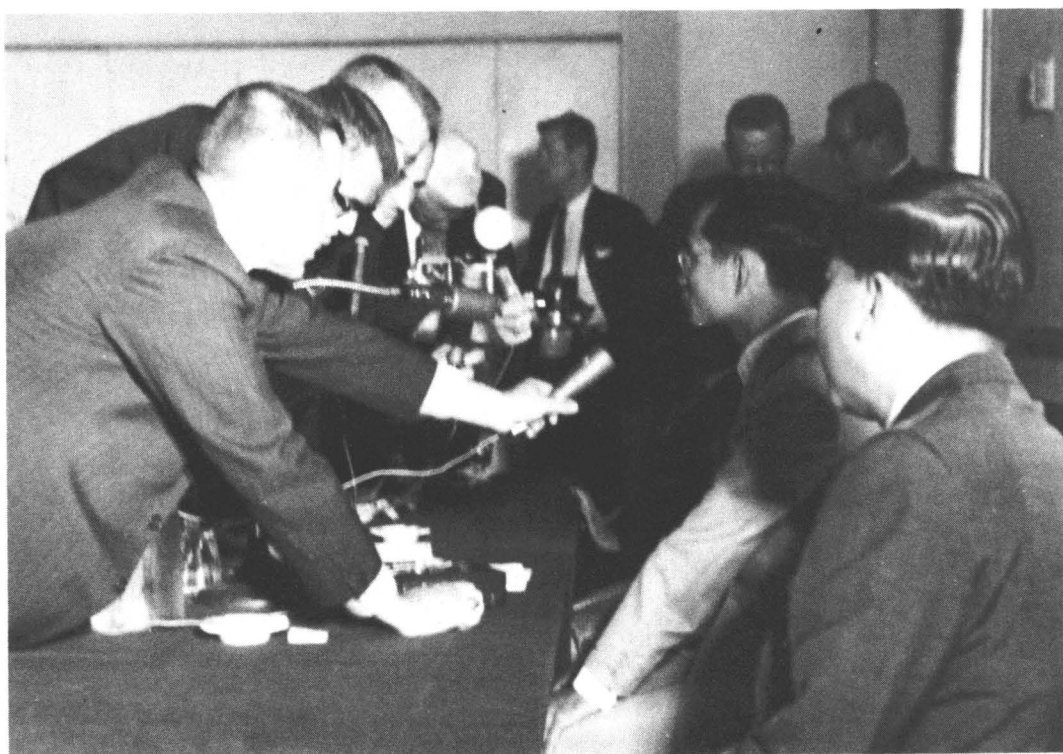
ตอนนี้คนสำคัญของโลกภาพยนตร์ต่างหัวเราะชอบใจ ต่อไปพระเจ้าอยู่หัวก็ตรัสดีขึ้นไปอีก ตอนนี้ขอลอกราชการสวัสดี ๆ ถ้าแปลเดี๋ยวลีรสคำหมด

... ‘Now’ ทรงมีพระราชดำรัสต่อไป ‘I would like to confide something--and this is between the King and you. It’s about the King and I.’

“ตอนนี้ถึงฮาตังเลย ทรงอธิบายให้เขาฟังว่า ถึงแม้บริษัทเวเนตีย์เซ็นจูรี่ฟ็อกซ์ ได้ทำหนังเรื่องนี้ให้เป็นหนังที่สนุกน่าดู สวยงาม เพลงไพเราะ แต่ไม่ถูกพงศาวดารนัก ถ้าออกฉายในเมืองไทยอาจทำให้เกิดผิดใจกันขึ้นระหว่างประเทศ เพราะคนไทยเคารพนับถือกษัตริย์ของเขามากคงจะไม่ชอบที่จะเห็นกษัตริย์ของเขาพระองค์หนึ่งแสดงเป็นตัวตลกอยู่ในหนังเรื่องนี้...” (ภาคผนวก ข)

เมื่อเสด็จถึงกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ในวันที่ 28 มิถุนายน โปรดเกล้าฯ ให้นำหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ข่างภาพ และนักข่าวเข้าเฝ้าที่โรงแรม Sheraton-Carlton หม่อมเจ้าวิภาวดี¹⁰ ทรงเล่าว่า

“... ทรงมีพระราชดำรัสบอกนักสืบข่าวทั้งหลายว่า พระเจ้าแผ่นดินกับนักหนังสือพิมพ์มีหน้าที่เหมือนกัน คือ นำคนที่อยู่คนละแห่งในโลกให้เข้ามาใกล้กัน และช่วยให้สถานการณ์ของโลกดีขึ้น... ไม่ใช่เลวลง... etc. etc. etc. นักสืบข่าวชอบใจตรง etc. เพราะเผชิญไปตรงกับคำพูดของ นายยูลบรินเนอร์ ตอนแสดงเป็นรัชกาลที่ 4 ของเราในหนังและละครเรื่อง ‘เดอร์ คิง แอนด์ ไอ’ เข้าก็เลยฮาตัง...”

¹⁰ หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต, เรื่องเดิม, หน้า 57.

ในงานเลี้ยงที่ประธานาธิบดีและมิสซิสไอเซนเฮอว์จัดถวายเป็นพระเกียรติยศที่ White House หม่อมเจ้าวิภาวดี¹¹⁾ ทรงบรรยายว่า

“...แล้วประธานาธิบดีก็ลุกขึ้นยืนพูดถึงมิตรภาพระหว่างไทยและอเมริกาอยู่สักครู่ ก็วางแผ่นกระดาษพูดอย่างเป็นกันเองว่า มีหลานปู่ 4 คน ซึ่งบางทีก็ขอให้ปู่ทำกับข้าวให้ ถ้าปู่สามารถทำอะไรแปลก ๆ ได้เช่น ถ้าได้ตำราทำบะหมี่น้ำตามที่ได้รับสั่งเมื่อตะกี้ก็จะขอบพระทัยมาก...

...พระราชดำรัสตอบในคืนนั้น เมื่อแรกก็ทรงจากแผ่นกระดาษเมื่อจบแล้วก็ทรงเก็บ รับสั่งต่อไปว่า จะพระราชทานตำราบะหมี่น้ำแก่ท่านประธานาธิบดี แต่ต้องขอตำราไอศกรีมแลกเปลี่ยน เพราะทลหม่อมทั้ง 4 พระองค์โปรดเสวยนัก การตรัสนอกบทแบบนี้ชาวอเมริกันชอบกันนักหนา หัวเราะชอบใจ เห็นว่าทรงเป็นกันเองดี หนังสือพิมพ์เมื่อเช้านี้ชื่อ *Christian Science Monitor* ลงพาดหัวว่า ‘*Thais Capture U.S. Capital*’ และลงข่าวทั้ง 2 พระองค์ว่า ‘*It is not just that they are young, and handsome and royal*’ แต่ยังดีอีกหลายอย่าง เช่น ‘*The King almost makes a habit of throwing away prepared speeches and talking informally from the heart...*’”
(ภาคผนวก ก)

¹¹⁾ หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต, เรื่องเดิม, หน้า 60-62.

จากพระนิพนธ์ *เรื่องตามเสด็จ* ของหม่อมเจ้าวิภาวดี จะเห็นได้ว่า พระราชดำรัส พระอารมณฺ์ชั้น และ ความเป็นพระองค์เองของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นที่ประทับใจชาวอเมริกันที่มีโอกาสได้เฝ้า ในการบรรยาย คุณสมบัติของนักแสดงสุนทรพจน์ที่ดี Herbert Prochnow⁽¹²⁾ ย้ำว่า นักพูดที่ดีจะต้องทำให้ผู้ฟังสนุก ต้องมีความคิดว่องไว เป็นนักฟังที่ดี มีความเป็นตัวเอง มีความจริงใจ และท้ายสุดคือ มิมโนภาพ ซึ่ง Prochnow⁽¹³⁾ อ้างถึงคำกล่าวของนโปเลียนว่า “The imagination governs the universe.” ส่วน Michael Osborn⁽¹⁴⁾ ก็เห็นว่า อารมณฺ์ชั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ และภาษาที่ใช้ก็ควรเหมาะสมกับผู้พูด ผู้ฟัง โอกาส และเรื่องที่พูด จะเห็นได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีคุณสมบัติของนักพูดที่ดีตามที่ Prochnow และ Osborn กล่าวถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาที่รับสั่งนอกบทแบบเป็นกันเอง ตามที่หม่อมเจ้าวิภาวดีอ้างถึงข้อเขียนของหนังสือพิมพ์ Christian Science Monitor ที่กล่าวยกย่อง ที่สำคัญที่สุดคือ ทรงมีพระมโนภาพ ซึ่งทำให้ทรงประสบความสำเร็จในพระราชกรณียกิจทั้งปวง

การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นนักพูดที่สามารถนั้น สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽¹⁵⁾ ทรงบันทึกในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศนิวซีแลนด์และออสเตรเลียเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2505 ว่า

“...พิธีก็เริ่มด้วยนายกเทศมนตรีกล่าวถวายคำต้อนรับอย่างสดๆ แนะนำให้คนรู้จักพระเจ้าอยู่หัว โดยเล่าถึงพระองค์ท่านและบทบาทของท่านในบ้านเมืองเรา บางทีก็มีการเล่าถึงเมืองไทยให้คนฟังรู้จัก บางครั้งก็มีการเข้าเฝ้าพระเจ้าอยู่หัวนิดหน่อยสั้นๆมิตร ซึ่งคนฟังต่างก็หัวเราะชอบใจถึงตบมือกันกราวๆ การเสด็จ 2 ประเทศครั้งนี้ นอกจากพระเจ้าอยู่หัวจะทรงกระทำหน้าที่เป็นประมุขของประเทศเราแล้ว ยังต้องทรงอยู่ในบทบาทของนักพูดที่ถึงใจพระเดชพระคุณคนฟังโดยไม่ทันรู้พระองค์ลวงหน้าอีกเล่า พระราชดำรัสที่เตรียมมาส่วนมากไม่เข้ากับคำและข้อความที่เขากราบบังคมทูลสดๆ บนเวที เพราะชาว 2 ประเทศนี้ภาคภูมิใจในบทบาทของนักพูดที่คมคาย ไม่ใช่รักอ่านคำที่เตรียมลวงหน้า พระเจ้าอยู่หัว จึงต้องทรงแต่งพระราชดำรัสขึ้นใหม่ในทันทีทันใดนั่นเอง เพื่อจะได้โต้ตอบเขาให้ถูกเรื่องและทันทั่วทั้งที่ บางทีก็ทรงเข้าตอบเขาอย่างช้าๆ...”

เมื่อเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศแคนาดา ซึ่งมีประชาชนพูดทั้งภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2510 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสเป็นภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส ดังความตอนหนึ่งในพระราชนิพนธ์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽¹⁶⁾

“...กลางคืนมีการเลี้ยงพระกระยาหารค่ำเป็นทางการที่ทำเนียบรัฐบาล ผู้สำเร็จราชการกราบบังคมทูล ปากเปล่าเป็นกลอนสด พระเจ้าอยู่หัวก็ทรงตอบสดๆ เป็นภาษาอังกฤษ แล้วทรงชวนให้ดื่มถวายพระพร สมเด็จพระราชินีนาถแห่งแคนาดาเป็นภาษาฝรั่งเศส...”

“...หลังจากงานเลี้ยงแล้ว มีงานแบบรับรองเพื่อถวายโอกาสให้พระเจ้าอยู่หัวรับสั่งกับแขกที่ได้รับเชิญ มา ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นบุญเหลือเกินที่พระเจ้าอยู่หัวรับสั่งได้คล่องทั้งภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส ทำให้ ทรงปฏิสนธิ์การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนสำคัญๆ ของแคนาดาได้อย่างดี...”

¹² Herbert V. Prochnow, *The Successful Speaker's Handbook*. Prentice-Hall, Inc. Englewood Cliffs, N.Y. 1951.

¹³ _____ หน้า 249.

¹⁴ Michael Osborn, *Speaking in Public*, Houghton Mifflin Company, 1982.

¹⁵ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ, เรื่องเดิม, หน้า 383.

¹⁶ _____, หน้า 426-428.

เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2510 นายกรัฐมนตรี เลสลีย์ เปียร์สัน ถวายเลี้ยงพระกระยาหารกลางวัน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽¹⁷⁾ ทรงเล่าว่า

“...ระหว่างที่เสวย นายกลามข้าพเจ้าว่า พระเจ้าอยู่หัวจะทรงจัดซื้อใหม่ ถ้าจะกล่าวสุนทรพจน์ เพราะไม่ได้มีในกำหนดการ ข้าพเจ้าตอบเขาไปว่า เชิญท่านตามสบายเถิด ถึงท่านจะพูดฝรั่งเศสก็ยังไม่ทรงขัดข้อง นายกลจึงลุกขึ้นพูดกลอนสด พระเจ้าอยู่หัวก็ทรงตอบสดๆ เหมือนกัน เมื่อฟังพระราชดำรัสจบแล้ว นายกลหันมาพูดกับข้าพเจ้าว่า พระเจ้าอยู่หัวทรงพระปรีชามาก เขากล่าวอะไรในสุนทรพจน์ทรงจับได้หมด และทรงตอบได้ทุกข้อ...”

เมื่อเสด็จถึง Montreal สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽¹⁸⁾ ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า

“...เวลา 19.45 น. เสด็จไปที่ศาลาเทศบาลนคร Montreal หน้าศาลาเทศบาล มีประชาชนเฝ้าอย่างคับคั่ง นายกเทศมนตรี Drapeau และภริยา รับเสด็จอยู่หน้าศาลาเทศบาล มีงาน Reception และถวายพระกระยาหารค่ำ เขาพูดไว้ล่วงหน้าว่า คำนี้นี้ขอให้รับสั่งเป็นภาษาฝรั่งเศส (เดิมเตรียมไว้เป็นภาษาอังกฤษ) เพราะแขกที่มีในงานส่วนใหญ่จะเป็นเชื้อชาติฝรั่งเศส อย่างไรก็ตาม เขารับรองกันอย่างแข็งขันและดูเขาแปลกปลอมน่าพอใจ เมื่อทรงมีพระราชดำรัสเป็นภาษาฝรั่งเศสตอบนายกเทศมนตรี... (ภาคผนวก ง)

...หลังจากที่เสวยเสร็จแล้ว นายกเทศมนตรีเชิญเสด็จประทับเรือตามลำแม่น้ำ St. Laurence ทอดพระเนตรบริเวณงาน Expo.... เสด็จกลับถึงโรงแรมที่ประทับเกือบตี 1 หวังจะได้นอนเพราะรู้สึกหมดกำลัง แต่พระเจ้าอยู่หัวรับสั่งว่าจะทรงทำพระราชดำรัสเป็นภาษาฝรั่งเศส เพราะต้นฉบับเป็นภาษาอังกฤษ จะต้องทรงแปลเองเป็นภาษาฝรั่งเศสตั้งแต่ต้นจนจบ เสร็จประมาณตี 3 พระราชดำรัสนี้จะรับสั่งในวันไทยที่งาน Expo พวก Quebec ทุกคนทูลอ้อนวอนให้ทรงเป็นภาษาฝรั่งเศส เพื่อให้ชาวแคนาดาที่มีเชื้อชาติฝรั่งเศสได้ชื่นใจ...” (ภาคผนวก จ)

วันพฤหัสบดีที่ 22 มิถุนายน 2510 วันไทยที่ Expo สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽¹⁹⁾ ทรงบรรยายว่า

“...สำหรับพระราชดำรัส นอกจากในวันเปิดวันไทยแล้ว ยังทรงแสดงสดๆ เป็นภาษาอังกฤษ ตอบประชาชนจัดงานหลังจากเสวยพระกระยาหารอีกด้วย นายดูปุยทูลว่า เขารับรองมาหลายประเทศแล้ว แต่การรับเสด็จครั้งนี้เขาสะดวกใจไม่มีความลำบากใจประการใด เพราะรับสั่งได้ทั้ง 2 ภาษาเป็นการประทับใจเขามาก...”

นอกจากจะทรงมีพระปรีชาสามารถในการใช้ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสในพระราชดำรัสทั้งอย่างเป็นทางการและอย่างเป็นกันเองแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงมีพระสติในความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างยอดเยี่ยม ดังจะขออัญเชิญพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽²⁰⁾ ในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศนิวซีแลนด์และออสเตรเลีย เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2505 ซึ่งในออสเตรเลียมีกลุ่มคนต่อต้านนโยบายของรัฐบาลไทยในสมัยนั้น

¹⁷ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ, เรื่องเดิม, หน้า 431.

¹⁸ _____, หน้า 432-433.

¹⁹ _____, หน้า 435-436.

²⁰ _____, หน้า 386-391.

“... เรื่องที่ 3 ที่ออสเตรเลียอันนำความหนักใจมาให้ข้าพเจ้าเป็นอันมาก เกิดขึ้นที่เมืองเมลเบิร์น เมืองหลวงของรัฐวิกตอเรีย

วันที่มหาวิทยาลัยเมลเบิร์นถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่พระเจ้าอยู่หัว พอเราไปถึงมหาวิทยาลัยก็ต้องเดินผ่านกลุ่มชาย-หญิง ซึ่งเข้าใจว่าเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งนั้นมีพวกหนึ่งยืนอยู่นอกหอประชุมด้านที่เป็นประตูกระจกเปิดอยู่เป็นระยะๆ ทำให้มองเข้าไปเห็นและได้ยินเสียงจากเวทีข้างในได้ กลุ่มนี้บางคนแต่งกายไม่เรียบร้อยเลย แต่กลุ่มอื่นๆ บางพวกก็ดูดี เมื่อข้าพเจ้าตามเสด็จผ่านจะเข้าไปในหอประชุม บางพวกก็ปรบมือให้ บางพวกก็มองดูเฉยๆ ไม่ยิ้มไม่บึ้ง แต่บางพวกมองดูด้วยสายตาประหลาด แล้วมีการหันไปพูดซุบซิบและหัวเราะกันก็มี...

... เมื่อพิธีเริ่มต้น อธิการบดีก็ลุกขึ้นไปอ่านคำสดุดีพระเกียรติพระเจ้าอยู่หัวก่อนที่จะถวายปริญญา ทันใดนั้นเอง ข้าพเจ้าได้ยินเสียงเอะอะเหมือนโห่ป่นฮาอยู่ข้างนอกคือ จากกลุ่ม “ปัญญาชน” ซึ่งยืนท่าต่างๆ ที่ไม่น่าดู เช่น เอาเท้าพาดบนต้นไม้ข้าง ถ้างามมือท้าวสะเอวบ้าง ...มองขึ้นไปบนเวทีเห็นบรรดาศาสตราจารย์และกรรมการมหาวิทยาลัยที่นั่งอยู่บนนั้นต่างก็หน้าอ้อย ชิดแทบไม่มีสีเลือดท่าทางกระสับกระส่ายด้วยความละอายไปด้วยกันทั้งนั้น...

... ครั้นอธิการบดีอ่านคำสดุดีพระเกียรติจบลงก็ถวายปริญญา ต่อจากนั้นก็ถึงเวลาที่พระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จไปพระราชทานพระราชดำรัสที่เครื่องขยายเสียงกลางเวที ยังไม่ทันไร ก็มีเสียงโห่ป่นฮาดังขึ้นมาจากกลุ่ม “ปัญญาชน” ข้างนอกอีกแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามีเย็นเฉียบ หัวใจก็หวิวๆ ไม่กล้าแม้แต่จะมองขึ้นดูพระพักตร์ท่านด้วยความสงสารและเห็นพระทัย ในที่สุดก็ฝืนใจมองขึ้นไปเพื่อถวายกำลังใจพระทัย แต่แล้วข้าพเจ้าเองนั่นแหละที่เป็นผู้ได้กำลังใจกลับคืนมา เพราะมองดูท่านขณะที่ทรงพระดำเนินไปยืนกลางเวทีเห็นพระพักตร์สงบเฉย ทันใดนั้นเองคนที่อยู่ในหอประชุมทั้งหมดก็ปรบมือเสียงสนั่นหวั่นไหว คล้ายจะถวายกำลังใจพระทัยท่าน พอเสียงปรบมือเงียบลง คราวนี้ข้าพเจ้ามองขึ้นไปบนเวทีอีกก็เห็นพระเจ้าอยู่หัวทรงเปิดพระมาลาที่ทรงคู่กับฉลองพระองค์ครุย แล้วหันพระองค์ไปโค้งคำนับคนกลุ่มที่ส่งเสียงอยู่ข้างนอกอย่างดงามน่าดูที่สุด พระพักตร์ยิ้มนิดๆ พระเนตรมีแววเยาะหย่อนๆ แต่พระสุรเสียงราบเรียบยิ่งนัก ‘ขอขอบใจท่านทั้งหลายเป็นอันมาก ในการต้อนรับอันอบอุ่นและสุภาพเรียบร้อยที่ท่านแสดงต่อแขกเมืองของท่าน’ รับสั่งเพียงเท่านั้นเอง แล้วก็หันพระองค์มารับสั่งต่อผู้ที่นั่งฟังอยู่ในหอประชุม

ตอนนี้ข้าพเจ้าอยากจะหัวเราะออกมาดังๆ ด้วยความสะใจ เพราะเสียงฮานั้นเงียบลงทันทีราวกับปิดสวิชแล้ว ตั้งแต่นั้นก็ไม่มีอีกเลย ทุกคนทั้งข้างนอกข้างในต่างนั่งฟังพระราชดำรัสเฉย ท่าทางดูขบคิด ข้าพเจ้าเห็นว่าพระราชดำรัสส่วนนั้นดีมาก รับสั่งสดๆ โดยไม่ทรงใช้กระดาษเลย ทรงเล่าถึงวัฒนธรรมอันเก่าแก่ของไทยเราว่า เรามีเอกราช มีภาษาของเราเอง มีตัวหนังสือซึ่งคิดค้นขึ้นใช้เอง เราตั้งบทกฎหมายการปกครองของเราเอง ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนมา 700 ปีกว่ามาแล้ว ตอนนี้ข้าพเจ้าจำแทบแย่ เพราะหลังจากรับสั่งว่า ... 700 ปีกว่ามาแล้ว ... ทรงทำท่าเหมือนเพิ่งนึกออก ทรงสะดุ้งนิดๆ และทรงโค้งพระองค์อย่างสุภาพ เมื่อตรัสว่า ... ขอโทษ ... ลืมไป ... ตอนนั้นยังไม่มีประเทศออสเตรเลียเลย ... แล้วทรงเล่าต่อไปว่า แต่ไหนแต่ไรมาคนไทยเรามีน้ำใจกว้างขวาง พร้อมที่จะให้ออกาสคนอื่นและฟังความเห็นของเขา เพราะเรามักใช้ปัญญาขบคิด ไตร่ตรองหาเหตุผลก่อน จึงจะตัดสินใจว่าสิ่งใดเป็นอย่างไร ไม่สุ่มสี่สุ่มห้าตัดสินอะไรตามใจชอบ โดยไม่ใช้เหตุผล...

... เมื่อเสร็จงานเลี้ยงรับรองแล้ว เมื่อจะไปขึ้นรถพระที่นั่งกลับ ก็จำต้องผ่านคนกลุ่มนั้นอีก เขายังคงยืนคอยดูเราอยู่ที่เก่า แต่อาจกับกริยาเปลี่ยนไปหมด บางคนก็หน้าเฉยๆ เจื่อนๆ ดูหลบตาพวกเรา ไม่มีการมองอย่างประหลาดอีกแล้ว แต่บางพวกก็น้ำใจนักกีฬาพอที่จะยิ้มแย้มแจ่มใส โบกมือ และปรบมือให้เราตลอดทาง จนถึงที่ซึ่งรถพระที่นั่งจอดอยู่...”

ทรงเตรียมพระราชดำรัสเอง

ผู้เชี่ยวชาญในการแสดงสุนทรพจน์ทุกท่านก็ต้องเห็นพ้องต้องกันว่า ปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของความสำเร็จในการแสดงสุนทรพจน์ก็คือ การเตรียมตนเอง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพิถีพิถันในพระราชดำรัสที่จะทรงแสดงทุกครั้ง ในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต้องทรงตรากตรำพระวรกาย เพราะมีหมายกำหนดการต้อนรับแน่นขนัดไปหมด เวลาซึ่งควรจะได้ทรงพักผ่อนหลังจากงานถวายงานต้อนรับหรือแม้ระหว่างเสด็จพระราชดำเนินโดยเครื่องบินพระที่นั่งจากเมืองหนึ่งไปอีกเมืองหนึ่ง ก็ทรงคร่ำเคร่งกับการเตรียมพระราชดำรัสสำหรับแห่งต่อไป จนบางครั้งทำให้พระองค์ทรงมีเวลาพักผ่อนพระราชอิริยาบถและบรรทมเพียงเล็กน้อย

ในการเตรียมพระราชดำรัสนั้น ทรงรวบรวมและทรงศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด บางครั้งราชเลขาธิการจะร่างถวายและทรงตรวจแก้ บางครั้งก็จะทรงร่างเอง (ภาคผนวก จ) เมื่อพิมพ์แล้วก็ทรงตรวจแก้ไขเพิ่มเติม (ภาคผนวก ข) ถึงกระนั้นก็มีบางครั้งที่ต้องทรงปรับปรุงเพิ่มเติมพระราชดำรัสที่ทรงเตรียมไว้โดยไม่ทรงทราบล่วงหน้ามาก่อน เช่น ในการเสด็จพระราชดำเนินงานถวายการต้อนรับของเทศบาลเมืองลอสแอนเจลิส พระราชดำรัสที่ทรงเตรียมไว้ยาวประมาณ 5 นาที (ภาคผนวก จ) แต่เมื่อเสด็จถึงงานก็ทรงได้รับคำกราบบังคมทูลว่า ขอให้ให้พระราชดำรัส 15 นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงใช้พระราชดำรัสที่เตรียมไว้เป็นเสมือนหัวข้อและทรงขยายเพิ่มเติมขณะที่ทรงมีพระราชดำรัส จนได้ครบ 15 นาทีตามคำกราบบังคมทูลขอ จะเห็นได้ว่า ในการเสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวต้องทรงพร้อมรับสถานการณ์ต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลาในเรื่องนี้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ⁽²¹⁾ ทรงเล่าถึงการเสด็จพระราชดำเนินอเมริกาครั้งที่สองและแคนาดา ระหว่างวันที่ 6-29 มิถุนายน 2510 ไว้ว่า

“...เครื่องบินออกจากดอนเมืองเวลาบ่ายสี่โมงครึ่ง วันอังคารที่ 6 มิถุนายน พอเอาเข็มขัดที่รัดตัวออกราชเลขาฯ ก็เข้าเฝ้าทันทีถวายพระราชดำรัสที่เตรียมไว้ เพราะราชเลขาฯ ทราบดีว่าแม้จะเตรียมไว้แล้วอย่างไร พระเจ้าอยู่หัวก็โปรดที่จะทอดพระเนตรก่อนและทรงแก้ไขเอง บางครั้งก็ทรงเขียนเองใหม่ทั้งหมดเลย...”

และทรงบรรยายถึงการเสด็จพระราชดำเนินจากฮอนโนลูลูไปยังนิวยอร์ก หลังจากการถวายเลี้ยงรับรองที่งานข้าหลวงของมลรัฐฮาวาย⁽²²⁾ ว่า

“...ประทับอยู่ที่งานจนถึงสองทุ่มกว่า จึงเสด็จขึ้นเครื่องบินเสวยพระกระยาหารค่ำบนเครื่องบิน เครื่องบินออกจากฮอนโนลูลูเวลาสองทุ่มครึ่ง กว่าจะเสวยเสร็จก็ห้าทุ่ม ข้าพเจ้าทูลถามว่า ‘เมื่อคืนนี้บรรทมหลับสักเท่าไร ระหว่างกรุงเทพฯ ไปฮาวาย’ ทรงตอบว่า ‘ได้ราว ๆ 40 นาที’ ข้าพเจ้าจึงทูลว่า ‘บรรทมเสียเถิด’ รับสั่งว่า ‘ไม่ได้ ต้องเตรียม speech ต่อไปอีก’ เกี่ยวกับการที่จะมีพระราชดำรัสรับสั่งว่า ‘ความจริงต้องเตรียมไว้ให้พร้อมเสมอ แต่บางครั้งก็ไม่ได้ใช้ เพราะเวลาเขาก้าวสุนทรพจน์สด ๆ มา ใครจะควักกระดาษขึ้นมาอ่านได้ เราก็คงต้องว่าสด ๆ ตอบเขาไปเหมือนกัน...”

หม่อมเจ้าวิภาวดี⁽²³⁾ ทรงเล่าเกี่ยวกับการเตรียมพระราชดำรัสที่จะทรงแสดงที่ซานฟรานซิสโก ในวันที่ 12 กรกฎาคม 2503 ว่า

“... พระเจ้าอยู่หัวทรงพระอักษรอย่างขะมักเขม้นอยู่ตั้งแต่เรือบินขึ้น... ได้ยินว่า พระราชดำรัสสำหรับที่จะทรงใช้คืนนี้ยังไม่เสร็จเลย คงกำลังทรงอยู่กระมัง...”

²¹ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ, เรื่องเดิม, หน้า 397.

²² _____, หน้า 401.

²³ หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต, เรื่องเดิม, หน้า 163-165.

“...เป็นอันว่าวันที่เสด็จถึงซานฟรานซิสโก (วันที่ 12) เกือบทุกอย่างเป็นไปตามหมยกำหนดการ.... ส่วนพระราชดำรัสที่ทรงใช้ในคืนนั้นดูเหมือนเสร็จเกือบนาทีสุดท้ายก่อนเสด็จงาน และดูเหมือนจะยาวไปกว่าที่เคยสัก 5 นาที มีหลายตอนที่หญิงชอบมาก คนฟังตบมือหัวเราะชอบใจคือ ตอนที่ทรงมีพระราชดำรัสชอบใจ ความว่า ‘การที่เจ้าของงานกล่าวว่า เมืองไทยเป็นเมืองที่น่าเที่ยวขึ้น ทรงยอมรับ และที่ว่าทรงมีสิทธิที่จะรับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีของอเมริกา เพราะประสูติที่เคมบริดจ์ มีสละชูเซตส์ นั้น ก็ทรงยอมรับอีก แต่สิทธินั้นเป็นโมฆะแล้ว เพราะทรงครองราชสมบัติเมืองไทยอยู่...’ อีกตอนหนึ่ง ใจความว่า ‘ไม่เข้าพระทัยว่า เหตุใดจึงว่าเลิกการตื่นทอง (Gold rush) กันแล้วในซานฟรานซิสโก ในเมื่อได้ทรงพบสะพานโกลเด้นเกต ทองในใจคน ทองสีดำในดิน (น้ำมัน) แล้วยังทองในธนาคาร²⁴ อีกเล่า...” (ภาคผนวก ช)

ทรงเป็นนักแต่งเพลง

คนไทยทุกคนต้องรู้จักเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นอย่างดี เพลงพระราชนิพนธ์สมัยแรกนั้น ทรงพระราชนิพนธ์เฉพาะทำนองเพลง ส่วนเนื้อเพลงก็มี หม่อมเจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ จักรพันธ์ และ ท่านผู้หญิงนพคุณ ทองใหญ่ ณ อยุธยา เป็นผู้แต่ง แต่มีเพลงพระราชนิพนธ์ชุดหลังๆ 5 เพลงที่ทรงพระราชนิพนธ์ทั้งทำนองและเนื้อร้องเป็นภาษาอังกฤษเอง คือ เพลง Still on My Mind, Old Fashioned Melody, No Moon, Dream Island และ Echo

²⁴ เมืองซานฟรานซิสโกมีชื่อว่า เป็นเมืองธนาคาร

STILL ON MY MIND

I can't get you off my mind ——— How e - ver I try.

The flame kin dled in my heart ——— Keeps burn-ing high. Thought time

has the pow - er to quell, It real -- ly can not dis - pel The

ma - gic touch of your hand, So gen - tle in mine.

When night's cur tain starts to fall ——— And light fades a — way.

My thoughts fly back to that day, ——— You were so near. This song

will nev - er, nev — er end And time we can not sus - pend; You'll

be ev — er and ev — er; Still On My Mind.

(All Rights Reserved)

OLD FASHIONED MELODY

Let me tell you how I miss — The thrill of your
 sweet lit-tle kiss: — Let me tell you with this Old —
 — Fash-ioned Me — lo — dy. — Let me tell.
 you how I sigh — For all the joys of days gone by; —
 Let me tell you with this Old — — Fash-ioned Me —
 — lo — dy. — We used to go side by side —
 — On our own way all a long, — With noth-ing
 real to de-cide, — Noth-ing was wrong. — Now there's no
 word that can say, — I can't tell you in an-y way; —
 Let me tell you with this Old — — Fash-ioned Me — lo — dy.

(All Rights Reserved)

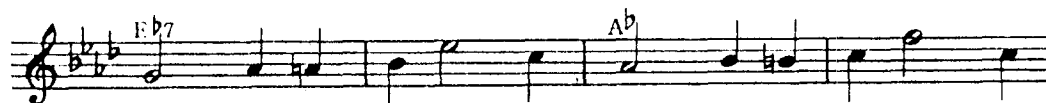
NO MOON

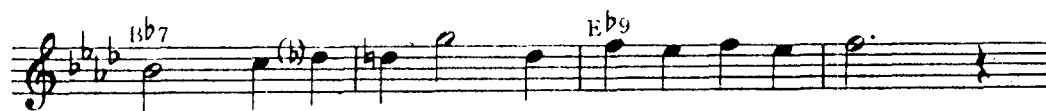
No Moon, —What do I care'bout moon light,— I have your

smile, love, ——— That's shin-ing just as bright. There's nothing

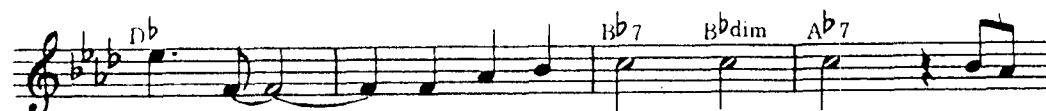
I can not do, dear, If you love me true, dear, I

have noth-ing to fear, My way is al-ways clear.

No stars, ——— I have no use for star light, ——— I've your twin-

kling eyes ——— To guide me quite all right. Oth-ers

may need the moon And e-ven the stars too, But I'm

hap-py, ——— When e-ver I'm with you. ———

DREAM ISLAND

In a dream, — I'm on a de sert is — land — Wait —
 — ing for you, — Hoping you've not for — got — ten. —
 How hap — py — I would be to see you near — And
 how sor — ry, — If you don't ap — pear. — Like old
 time, — We'd lis — ten to the sea — Which is like
 mu — sic, — Lead ing to ec — sta — sy. —
 Though know ing — It is no use to be blue, — I
 keep dream — ing; — It may well come true. —

Chord symbols: Eb, Ab6, Eb, Bb7, Eb, Eb, Ab6, Eb, Bb7, Eb, G7, Cm, F7, Bb7, Eb, Ab6, Eb, Bb7, Eb.

(All Rights Reserved)

ECHO

C Am7 Dm E7-9 Am9 Am7
 Ech — o — of a sweet me-lo-dy of ten der love, —

Am6 Am7 Dm Dm7 D11 G7 Gm7 C7
 — Keeps bringing me-mo-ry — from heav — en a — bove:—

F F6 Bb7 E11 E7-9 D13 Adim
 Soft lights — gliding through empty space 'yond cloud — y skies, —

Dm F11 Ab9 G7 Gm7 C7
 — re-mind me of your dear face and love light in your eyes

F Fm Em Em7 E dim
 How — I long to be with you bnce a — gain.—

Dm Dm7 Bb11 G7 Gm7 C7
 Hope — and pray, oh yes I do, all in vain.

F F6 Bb9 E11 E7-9 D13 Adim
 Our song — of it is noth-ing left but the Ech — o —

Dm7 F11 Ab9 G13
 — Though time is un — for — giv — ing I know Our love will —

A11 D11 G13 G7-9 C
 — lin-ger on for e — ter — ni — ty.

(All Rights Reserved)

ทรงเป็นนักแปล

ก่อนที่จะกล่าวถึงพระอัจฉริยภาพด้านการแปลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการแปลก่อน J.C. Catford⁽²⁵⁾ ให้คำจำกัดความของการแปลไว้ดังนี้

“... the replacement of textual material in one language (SL)⁽²⁶⁾ by equivalent textual material in another language (TL)⁽²⁷⁾...”

ดังนั้นการหาข้อความที่มีความหมายเทียบเท่ากันได้ จึงขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้แปล Louis Kelly⁽²⁸⁾ กล่าวว่า ผู้แปล คือ ผู้รับข้อความที่ผู้เขียนต้องการสื่อ โดยพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของผู้เขียน แล้วสมมติว่าตนเป็นผู้เขียนเพื่อคว่าสิ่งที่ต้องการสื่อถึงผู้อ่านคืออะไร และการประเมินว่าผู้เขียนต้องการจะสื่อความหมายอะไรนั้นนี้เท่ากับเป็นการปูพื้นฐานว่าการแปลนั้นจะดีหรือเลว เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ตรงหรือไม่ตรงกับต้นฉบับ Alan Duff⁽²⁹⁾ ก็เห็นด้วยว่า “อะไรที่อยู่ในความคิดของผู้เขียนก็จะต้องอยู่ในความคิดของผู้แปลด้วย ซึ่งหมายความว่าทั้งผู้เขียนและผู้แปลมีความคิดเดียวกัน แต่แสดงออกในภาษาที่ต่างกันเท่านั้น ดังนั้นคุณภาพของการเขียนและคุณภาพของความคิดในต้นฉบับ จึงมีผลโดยตรงกับคุณภาพของงานที่แปลออกมาด้วย” ปัญหาก็คือ บางครั้งมีความบกพร่องในวิธีและลีลาการเขียนในต้นฉบับ ทำให้ความหมายคลุมเครือ ซึ่งเมื่อแปลออกมาแล้วจะทำให้เห็นข้อบกพร่องชัดยิ่งขึ้น ดังนั้นแม้ว่าผู้แปลจะไม่มีสิทธิตัดทอน ก็จำเป็นต้องแปลให้ผู้อ่านเข้าใจโดยแปลให้ตรงกับผู้เขียนด้วย

เมื่อผู้แปลจับความจาก SL แล้วถ่ายทอดเป็น TL ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงอิทธิพลของ SL ได้ เพราะการแสดงออกซึ่งความคิดด้วยภาษาและวิธีการเขียน การเลือกคำ การเรียบเรียงถ้อยคำ ในภาษาหนึ่งย่อมจะแตกต่างกับอีกภาษาหนึ่ง ดังนั้นในการแปลบางครั้งจึงมีการใช้โครงสร้างทางภาษาและสำนวนที่ปะปนกันระหว่างภาษาต้นฉบับกับภาษาที่แปลออกมา ผู้แปลที่ดีจึงต้องระมัดระวังในเรื่องนี้ บางครั้งเมื่อแปลอังกฤษเป็นไทย ผู้อ่านจะบ่นว่า “กลืนเป็นนมเนย”

ความแตกต่างทางวัฒนธรรมก็เป็นปัญหาอีกอย่างหนึ่งในการแปล Paul Kolars⁽³⁰⁾ อ้างถึงวิจัยในห้องทดลอง ซึ่งแสดงว่าคำที่ไม่มีปัญหาในด้านความเข้าใจสำหรับผู้พูด 2 ภาษา (bilingual) ก็คือ คำที่หมายถึงสิ่งที่เป็นรูปธรรมและมีวิธีใช้คล้ายคลึงกันทั้ง 2 ภาษา เช่น ดินสอ หรือหนังสือ จะมีความหมายคล้ายคลึงกันในทุกภาษา แต่คำที่มีความหมายเป็นนามธรรมหรือคำเกี่ยวกับอารมณ์ต่างๆ จะมีความหมายไม่ตรงกัน และวิธีแสดงออกซึ่งอารมณ์ก็แตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษา ดังนั้นการแปลตรงตามผู้เขียนทั้งหมด อาจทำให้ผู้อ่านใน TL ไม่เข้าใจก็ได้

John B. Sykes⁽³¹⁾ ได้สรุปคุณสมบัติของผู้แปลไว้ว่า จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษาต้นฉบับ (SL) ความรู้เกี่ยวกับภาษาที่จะแปลออกมา (TL) ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่แปล ความสามารถที่จะประยุกต์ความรู้ที่ตนมีกับ

²⁵ J.C. Catford, *A Linguistic Theory of Translation*, Oxford University Press, 1965.

²⁶ SL (Source Language) หมายความว่า ภาษาของต้นฉบับ

²⁷ TL (Target Language) หมายความว่า ภาษาที่แปลออกมา

²⁸ Louis Kelly, *The True Interpreter*, Basil Blackwell, Oxford, 1979, หน้า 34-67.

²⁹ Alan Duff, *The Third Language*, Pergamon Press, Oxford, 1981, หน้า xi

³⁰ Paul A. Kolars, “Translation and Bilingualism”, *Communication, Language, and Meaning: Psychological Perspectives*, Edited by George A. Miller : Basic Books, Inc., New York, 1973, หน้า 280-290

³¹ John B. Sykes, “The Intellectual Tools Employed”, *The Translator's Handbook*, Edited by Catriona Picken, Aslib, 1985, หน้า 41-45.

ความสามารถที่จะใช้ความรู้ในองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้นขึ้นอยู่กับผู้แปลแต่ละคน ผู้แปลจะต้องมีความอดทน มีสติสำรวมใจ ไม่หุนหันุนใจ มีใจกว้าง และทนดันฉบับที่ผู้เขียนเขียนไม่ชัดเจนได้ นอกจากนั้นผู้แปลยังต้องเป็น นักค้นคว้าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่แปล

จากทฤษฎีของการถ่ายโอนทางภาษา (Language transfer) Wolfram Wilss⁽³²⁾ ก็เห็นว่าความสำเร็จของผู้แปลกับปัญหาการถ่ายโอนจากภาษาหนึ่งมาอีกภาษาหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าใจภาษาต้นฉบับ (SL) และความสามารถในการใช้ภาษาที่จะแปลออกมา (TL) และความสามารถทั้ง 2 ภาษาของผู้แปลยังมี องค์ประกอบอีกหลายอย่าง เช่น พื้นฐานทางปัญญาและอารมณ์ของผู้แปล ประสบการณ์ แรงจูงใจ ความถูกต้องใจ ในเรื่องที่แปล ความสามารถของผู้แปลกับระดับความยากของเรื่องที่แปล และความแตกต่างในระบบและโครงสร้างของภาษาทั้ง 2

จากข้อสรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญและปัญหาในการแปล รวมทั้งคุณสมบัติของผู้แปลที่ดีก็ให้เห็นได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระปรีชาสามารถและทรงมีคุณลักษณะของนักแปลที่ดี เริ่มตั้งแต่ทรงรู้ดี ทั้งภาษาอังกฤษ (SL) และภาษาไทย (TL) ซึ่งพระปรีชาสามารถของพระองค์ในทั้ง 2 ภาษา ก็ได้กล่าวถึงมาแล้ว ในตอนต้น พระราชนิพนธ์แปลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีทั้งบทความที่มีความยาวขนาดต่าง ๆ กัน จนถึงหนังสือทั้งเล่มซึ่งมีความยาวถึง 501 หน้า

รายชื่อบทความที่ทรงแปลและเรียบเรียง

1. “ข่าวจากวิทยุเพื่อสันติภาพและความก้าวหน้า” จาก “Radio Peace and Progress” ในนิตยสาร *Intelligence Digest* ฉบับลงวันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 1975
2. “การคืบหน้าของมาร์กซิสต์” จาก “The Marxist Advance” *Special Brief*
3. “รายงานตามนโยบายคอมมิวนิสต์” จาก “Following the Communist Line”
4. “ฝันร้ายไม่จำเป็นจะต้องเป็นจริง” จาก “No Need for Apocalypse” ในนิตยสาร *The Economist* ฉบับลงวันที่ 17 พฤษภาคม ค.ศ. 1975
5. “รายงานจากลอนดอน” จาก “London Report” ในนิตยสาร *Intelligence Digest : Weekly Review* ฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน ค.ศ. 1975
6. “ประเทศจีนอยู่ยง” จาก “Eternal China” ในนิตยสาร *Intelligence Digest : Weekly Review* ฉบับลงวันที่ 13 สิงหาคม ค.ศ. 1975
7. “ทัศนะน่าอัศจรรย์จากชิลีหลังสมัยอัลเลนเด” จาก “Surprising Views from a Post-Allende Chile” ในนิตยสาร *Intelligence Digest : Weekly Review* ฉบับลงวันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 1975
8. “เขาวาอย่างนั้น เราก็ออย่างนั้น” จาก “Sauce for the Gander...” ในนิตยสาร *Intelligence Digest : Weekly Review* ฉบับลงวันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 1975
9. “จีนแดง : ตัวเฮี้ยค้ายาเสพติดแห่งโลก” จาก “Red China : Drug Pushers to the World” ในนิตยสาร *Intelligence Digest : Weekly Review* ฉบับลงวันที่ 20 สิงหาคม ค.ศ. 1975
10. “วีรบุรุษตามสมัยนิยม” จาก “Fashion in Heroes” โดย George F. Will ในนิตยสาร *Newsweek* ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม ค.ศ. 1979

³² Wolfram Wilss, “Methodological Aspects of the Translation Process”, *Transfer and Translation in Language Learning and Teaching*. Anthology Series 12, Edited by Franz Eppert. Regional Language Centre, Singapore University Press, 1980, หน้า 173-192.

รายชื่อหนังสือที่ทรงแปลและเรียบเรียง

1. ตีโต จาก Tito โดย Phyllis Auty พิมพ์ครั้งแรก : กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1972
2. “เศรษฐศาสตร์ตามนัยของพระพุทธศาสนา” บทที่ 4 เล็กดีรสโต จาก *Small Is Beautiful* โดย E.F. Schumacher หน้า 53-63
3. นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ จาก *A man Called Intrepid* โดย William Stevenson

วิธีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงใช้ในการแปลคือ ทรงอ่านรวดเดียวก่อนเพื่อประเมินว่าผู้เขียนต้องการจะสื่อความคิดอะไร แล้วจึงทรงอ่านรายละเอียดเพื่อถ่ายทอดความคิดนั้นเป็นภาษาไทย ซึ่งก็ตรงกับหลักการแปลที่เสนอโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการแปล ดังที่เสนอมานี้แล้วข้างต้น ตัวอย่างที่เห็นชัดคือ การที่ทรงแปลชื่อเรื่อง *A Man Called Intrepid* ว่า นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ “Intrepid” เป็นนามรหัสของ Sir William Stephenson หัวหน้าข่าวราชการลับผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการทำให้สงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงด้วยความปราชัยของฝ่ายเยอรมันงานของเขาเป็นงานลับและเป็นภาระที่หนักหน่วงมีขอบข่ายความรับผิดชอบกว้างไกล จึงเรียกได้ว่า Sir William Stephenson เป็นตัวจักรสำคัญอยู่เบื้องหลังชัยชนะของฝ่ายสัมพันธมิตร งานของเขาคือ “การปิดทองหลังพระ” โดยแท้ ส่วนการใช้ชื่อ “นายอินทร์” แทน “Intrepid” ก็เป็นการเล่นคำและทำให้ได้บรรยากาศแบบไทยๆ การแปลชื่อเรื่องดังนี้ไม่ได้แปลตรงตามตัวอักษร แต่เป็นการแปลโดยประเมินจุดเด่นของ Sir William Stephenson ที่ผู้เขียนต้องการจะให้ผู้อ่านทราบ

โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระอัจฉริยภาพทางภาษา ทรงเป็นองคัลอักษรศิลปิน ดังนั้นจึงทรงมีลีลาการแปลที่มีสีสันที่เป็นของพระองค์เอง มีอรรถรส เพราะทรงเลือกเฟ้นถ้อยคำที่ทำให้ผู้อ่าน “นึกภาพ” ออก พระราชนิพนธ์แปลของพระองค์ยังแสดงให้เห็นว่า ทรงมีพระมโนภาพกว้างไกลและทรงมีพระอารมณ์ขัน ดังตัวอย่างจากพระราชนิพนธ์ที่ใคร่ขออัญเชิญมาแสดงในที่นี้

1. จากเรื่อง “ข่าวจากลอนดอน” ที่เกี่ยวกับ นายแอนโธนี เว็ดจู้ด เป็นน์ อดีตรัฐมนตรีอุตสาหกรรมของอังกฤษ

“... Mr. Benn has not been demoted ; he has been moved sideways. And the Prime Minister has made it clear that Mr. Benn’s activities are to be closely scrutinized in future. The country can no longer afford to let him run wild ...”

“... นายเบนนั้นมิได้ถูกลดตำแหน่ง แต่เขาถูกสับเข้ารางหลัก และนายกรัฐมนตรีได้ตัดสินใจอย่างชัดแจ้งว่า ในอนาคตปฏิบัติการต่างๆ ของนายเบนนั้นจะถูกสอดส่องอย่างใกล้ชิด ประเทศชาติจะทนให้นายเบนนั้นวิ่งพล่านต่อไปอีกไม่ไหวแล้ว...”

2. จากเรื่อง นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ เกี่ยวกับศาสตราจารย์หญิงผู้มีความสามารถในการตีความรหัสซึ่งเมื่อคิดออกกลางดึกก็จะวิ่งมาหาเจ้าหน้าที่เวร และครั้งหนึ่งตกลงไปในบ่อเลี้ยงเปิด

“... The lady went headfirst into the adjacent duck pond, struggled out, and made a dramatic entry at the mansion, bursting upon the Midnight Watch with weeds and water, and creating the effect of a fevered genius in disarray. She was still muttering the magic incantation that aroused her from slumber -- the call sign of a particular German sending station ... ”

“... สุภาพสตรีผู้นี้หัวที่มลงไปในบ่อเลี้ยงเปิดที่อยู่ข้างเคียง ตะเกียกตะกายออกมา แล้วพรวดพราดเข้าไปในคฤหาสน์อย่างสง่าผ่าเผย ทำให้เวรที่ยกขึ้นต้องสะดุ้งโหยง เพราะผู้ที่ปรากฏกายเปี่ยมน้ำม่อลอมม่อแลงและปกคลุมด้วยสาหร่าย ทำให้นึกถึงภาพของแม่มดที่ตื่นตื่นและเสียวขนขวัญกระดูกะเจิง เธอยังคงพึมพำท่องมนต์วิเศษที่ปลุกเธอจากนิทรา -- ในที่นี้ก็คือ สัญญาณเรียกขานของสถานีวิทยุเยอรมันแห่งหนึ่ง...”

3. “ไทรซิกเกิ้ล” สายลับจอมเจ้าชู้ชอบมีแฟนครั้งละหลายคนนัดพบหญิงสาวที่สายลับสืบได้ว่า เคยรักษา
 กามโรคมาแล้ว

“... They suggested that the enterprising TRICYCLE take appropriate precautions, and even offered him the drug prescription for countering infection ...”

“... พวกนี้จึงแนะนำให้ “ไทรซิกเกิ้ล” แสสนชนกนขยัน ให้ความระมัดระวังที่เหมาะสมแก่กรณี และถึงกับ
 เสนอซื้อยาเพื่อป้องกันโรค...”

4. หลุยส์ เดอ โวห์ล โหราจารย์นักปราชญ์ ชาวฮังการีที่กล่าวถึงโหราจารย์ต่าง ๆ ว่า

“ASTROLOGY HAS TOO MANY QUACKS.”

“มีโหรต้องแต่งในวงการมากเกินไป”

5. ชื่อย่อของภาคที่ 4

“Cry Havoc! and let slip the dogs of War.”

“เอาละวาล้านกลองศึกละเว้ย”

ทุกเรื่องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแปล เมื่อมีการอ้างอิงถึงตัวบุคคลหรือเหตุการณ์ ซึ่งหากผู้อ่าน
 ทราบถึงภูมิหลังก็จะเข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น ก็จะทรงค้นคว้าและทรงทำหมายเหตุของผู้แปลทุกครั้ง

โดยที่เรื่อง นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ นับได้ว่าเป็นประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศอังกฤษ
 ประเทศในยุโรปหลายประเทศ และประเทศสหรัฐอเมริกา จึงมีการอ้างอิงถึงบุคคลหรือเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์
 รวมทั้งอาวุธต่าง ๆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงค้นคว้าและอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและปะติดปะต่อ
 เรื่องราวได้ เช่น เมื่อมีเรื่องเกี่ยวกับ heavy water ซึ่งมีความสำคัญในการศึกษาวิจัยทางปรมาณู ก็ทรงทำหมายเหตุ
 ของผู้แปลเกี่ยวกับ heavy water นอกจากนั้นหากมีข้อความใดที่มีประวัติเบื้องหลัง ก็จะทรงทำหมายเหตุผู้แปลไว้
 เช่นเดียวกัน เช่น ผู้เขียนบรรยายถึงการส่งวัสดุอุปกรณ์สำหรับเสริมคลังแสงของอังกฤษว่า

“... all done in what Bob Sherwood called a ‘damn-the-torpedoes’ spirit...”

ก่อนที่จะทรงแปลประโยคดังกล่าวได้ทรงค้นคว้าเกี่ยวกับที่มาของประโยค “damn the torpedoes” จน
 กระทั่งทราบว่า เป็นคำพูดของ พลเรือเอก เดวิด แกลสโกว์ แฟร์ราเกต ระหว่างสงครามกลางเมืองในยุทธนาวีโมบิล เบย์
 เมื่อแฟร์ราเกตตัดสินใจเด็ดขาดตะโกนว่า “Damn the torpedoes, full speed ahead.” แล้วแล่นเรือตัดหน้าเรือที่เรือ
 อยู่ฝ่าสนามพุนระเบิดไปได้สำเร็จ จึงทรงทำหมายเหตุผู้แปลอธิบายที่มาของสำนวนนี้ และทรงแปลความตอนนั้นว่า

“... ทั้งหมดนี้กระทำให้ได้อย่างไม่มีหวัหระ โดยยึดคติในแบบที่ บ๊อบ เซอร์วูด เรียกว่า ‘ช่างหัวไอ้ห่า
 ระเบิด’...”

เรื่อง นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ มีความยาวถึง 501 หน้า คำนำและคำอธิบายอื่นอีก 32 หน้า ทรง
 เริ่มแปลเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2520 และเสร็จเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2523

งานต่าง ๆ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแปลนี้ ทรงใช้เวลาที่พอทรงว่างจากพระราชกรณียกิจต่าง ๆ
 บางครั้งแม้ขณะประทับบนเครื่องบินพระที่นั่งเพื่อเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมประชาชนในจังหวัดต่าง ๆ ก็ทรงงานแปล
 ไปด้วย และเพื่อความสะดวกในการทรงงานแปลในทุกที่ที่พอทรงมีเวลา จึงทรงถ่ายสำเนาจากหนังสือเป็นหน้า ๆ ทำให้
 สะดวกในการเอาติดพระองค์ไปด้วย จะเห็นได้ว่าทรงมีพระวิริยะอุตสาหะอันแรงกล้า

พระราชกรณียกิจด้านภาษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แสดงว่าทรงเป็นพระอัจฉริยะด้านภาษา
 โดยแท้ แต่เหนือสิ่งอื่นใดคือ พระวิริยะอุตสาหะในการทรงงาน ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมพระราชดำรัสเมื่อเสด็จ

พระราชดำเนินต่างประเทศ ซึ่งทรงใช้แม้เวลาที่ควรทรงพักผ่อนหรือแม้แต่เวลาเสด็จประทับบนเครื่องบิน เพื่อทรงเตรียม หรือทรงตรวจแก้ไขร่างพระราชดำรัส หรือจะเป็นเรื่องการแปล แม้ว่าจะทรงมีพระราชภารกิจท่วมท้นก็ยังทรงหาเวลาแม้เพียงน้อยนิดที่จะทรงงานแปล พระราชจริยวัตรของพระองค์ในการทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่ ย่อมเป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งต่อประชาชนทั่วไป และการที่พระราชภารกิจทั้งหลายของพระองค์ล้วนประสบความสำเร็จ เป็นที่ยกย่องชื่นชมทั่วไป ส่วนหนึ่งมาจากพระอัจฉริยภาพของพระองค์ อีกส่วนหนึ่งมาจากการที่ทรงสนพระราชหฤทัย และทรงชื่นชอบงาน ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะอันแรงกล้า ทรงอุทิศพระองค์มีพระราชหฤทัยจดจ่องาน และทรงติดตามทบทวนอยู่เสมอ พระราชจริยวัตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวดังกล่าวมานี้ล้วนแสดงว่า พระองค์ทรงเจริญด้วยอิทธิบาท 4 อันประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

พระราชกรณียกิจและพระราชจริยวัตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในด้านภาษาดังที่ยกมาแสดง แม้เพียงบางส่วนนี้ ก็เป็นข้อพิสูจน์เพียงพอแล้วว่า ทรงมีพระอัจฉริยภาพด้านภาษาโดยแท้จริง สมควรเป็นที่ยกย่องเทิดทูนในวงวิชาการการเรียนการสอนภาษาอย่างยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

1. สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ความทรงจำในการตามเสด็จต่างประเทศทางราชการ พิมพ์เพื่อพระราชทานในวันเฉลิมพระชนมายุ 3 รอบ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2511
2. หม่อมเจ้าวิภาวดี รังสิต เรื่องตามเสด็จอเมริกา: จดหมายถึงเพื่อน 14 มิถุนายน ถึง 18 สิงหาคม 2503 ฉบับพิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ พลเอกหลวงสุธณรงค์ 13 มีนาคม 2529
3. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ ด้นฉบับพระราชดำรัสภาษาต่างประเทศที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตรวจแก้
4. สำนักราชเลขาธิการ ประมวลพระราชดำรัสในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนนานาประเทศ พุทธศักราช 2502-2510
5. Catford, J.C. (1965). *A Linguistic Theory of Translation*. Oxford University Press.
6. Duff, A. (1981). *The Third Language*. Pergamon Press.
7. Forley, M. (1965) *A Practical Guide to Public Speaking*. Wilshire Book Company.
8. Kelly, L.G. (1979). *The True Interpreter*, Basil Blackwell.
9. Kolers, P.A. (1973). Translation and Bilingualism. In G.A. Miller (Ed.), *Communication, Language, and Meaning : Psychological Perspectives* (pp. 280-290). Basic Books, Inc.
10. Miller, G.A. (1973). Psychology and Communication. In G.A. Miller (Ed.), *Communication, Language, and Meaning : Psychological Perspectives* (pp. 3-12). Basic Books, Inc.
11. Osborn, M. (1982). *Speaking in Public*. Houghton Mifflin Company.
12. Prochnow, H.V. (1951). *The Successful Speaker's Handbook*. Prentice-Hall, Inc.
13. Sykes, J.B. (1985). The Intellectual Tools Employed. In C. Picken (Ed.), *The Translator's Handbook* (pp. 41-45). Aslib.
14. Wiese, R. (1984). Language Production in Foreign and Native Languages. In H.W. Dechart, D. Möhle, M. Raupach (Eds.), *Second Language Productions* (pp. 11-25). Gunter Narr Verlag Tübingen.
15. Wilss, W. (1983). Methodological Aspects of the Translation Process. In F. Eppert (Ed.), *Transfer and Translation in Language Learning and Teaching*. Anthology Series 12 (pp. 175-192). Regional Language Centre, Singapore University Press.

ภาคผนวก ก

หัวข้อพระราชดำรัสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเตรียมในงานถวายการต้อนรับที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2503

CARLTON HOUSE
PITTSBURGH, PA.

Washington
Arrival
28-6-6

I

- 1) Thanks kind words - welcome
- 2) Since in U.S. overwhelmed by friendships
- 3) Grateful to Pres. visit possible.

II

- 1) State Visit = courtesy call nation to nation
- 2) before coming, find out real sentiment of Thai people.
- 3) told them the object of St. visit
- 4) I am representing them. (24 million)
- 4) response of people - rousing send off.
- 5) consequently I, real representative of bringing warm greeting and goodwill

III

- 1) U.S.-Thai happy relation
- 2) Same conviction: no happiness without freedom and independence
- 3) Observed many similarities among them

stress: easy - comfortable
eat & drink whenever - snacks

- 1) many differ us but same love of individual freedom & simplicity

ກາດພູມວົກ ບ

Speech by His Majesty The King of Thailand
at The Luncheon Given in Their Majesties' Honour
by The Motion Picture Association of America,
Los Angeles,
23rd June 1960

Ladies and Gentlemen,

Allow me to say that this is a very happy day indeed for us, for we are walking upon the clouds and rubbing shoulders with stars. The stars beam their lights all over the universe, and most of our Thai people are great filmgoers and follow the careers of their favourite stars with the keenest interest. I may say a little regretfully that many youthful "fans" sometimes know more about the film stars than they do about their subjects at school.

To-day we have come very near to the intricacies of film production and have met with the other important elements which also play a vital role in making Hollywood what it is. Hollywood is a name that conjures up in the mind of the greatest number of people many things—beauty, adventure, magic, mystery. In many cases it also conjures up the image of America and the character of the American people. Hence the treatment and the presentation of the subject in the film being produced are of the greatest importance. Your responsibility is great and I think you are well aware of it.

The film is one of the most powerful mass media of to-day. It can play a most potent part in bringing about international understanding.

I would like now to confide in something just between the King and you. It's about "The King and I". Although this film was produced with the best of intentions and acted superbly, I may say that it has caused a great deal of adverse feeling and, if shown, might have brought about a serious incident between our two countries. The Thai people have always shown a great reverence to their kings and take it badly if one of their kings is depicted in a comedy. Having seen the film myself, I personally regard it as very entertaining and magnificent, and might have recommended it, had I not known the true historical facts and the sentiments of my people.

The film, however, has done considerable service to my country. It has been a great piece of public relations for us.

I would like to thank you now for inviting us to visit one of your most famous studios and for the kind reception and luncheon arranged for us.

I now ask you to rise and drink to the continued success and prosperity of His Excellency the President of the United States, to the American people and to the Paramount Pictures Studio.

ภาคผนวก ก

Reply of His Majesty The King of Thailand
to The Toast by His Excellency President Dwight D. Eisenhower,
The White House, Washington, D.C.,

28th June 1960

Mr. President and Ladies and Gentlemen,

In a formal dinner like this, I usually have this prepared speech to read to you, but this speech has been prepared for many days so perhaps it would not reflect the true sentiment that is in our heart, only what we thought that would be. I had put in about the appreciation of the kind words. Well, I appreciate very much the very kind words and touching words that Mr. Eisenhower just spoke now. I wanted to tell you that since our arrival in this country we have received many marks of friendship and goodwill.

Now to-night, I have experienced something more, to know, really know, Mr. Eisenhower. Mrs. Eisenhower, personally — and to know like I thought they were: very human. So this is the confirmation of my — what you call thoughts that I had thought beforehand.

And so I don't have anything to say very much because Mr. President has stolen my words — something about the noodle soup. It's the same thing as I asked Mr. President to make ice-cream for me. Well, I asked the recipe for ice-cream, and perhaps I will find out the recipe for noodle soup so I can give to Mr. President for his grandchildren.

And ice-cream is the delight of my children. They have, since their arrival in the United States, always asked for ice-cream, and yesterday, as a parting or as a farewell ice-cream party, we brought them to an ice-cream shop near Los Angeles and they enjoyed it very much.

So for all this, I must say that it is because Mr. President has invited us to come that it has been possible to show my children what a great country America is. And all the people here are so friendly. That is a great lesson to show our children, that the world is big and everybody is friendly if you are friendly.

Now I want you to rise and drink to the health of Mr. Eisenhower, Mrs. Eisenhower, and to the great American nation.

ภาคผนวก ง

Remarques faites par Sa Majesté en Réponse au Discours de Monsieur le Maire de la Ville de Montréal,

le 21 Juin 1967

Monsieur le Maire,

Je suis heureux de l'occasion qui m'est offerte de pouvoir exprimer combien la Reine et moi-même sommes touchés et reconnaissants des marques d'amitié et de sympathie que nous avons reçues aujourd'hui. Nous vous en remercions bien sincèrement, Monsieur le Maire, ainsi que tous vos collaborateurs et vos concitoyens.

La présente visite à Montréal nous donne un double plaisir. D'abord, parce qu'il nous est particulièrement agréable de pouvoir apporter à la ville de Montréal et à tous ses habitants le message d'amitié et les vœux cordiaux du peuple Thai que nous avons l'honneur de représenter ici.

Nous éprouvons, d'autre part, une grande joie de pouvoir visiter cette métropole renommée qui charme par sa beauté et sa cordialité, ainsi que par sa vigueur et son dynamisme qui sont les ingrédients d'une civilisation solide et progressive. Nous sommes très heureux de pouvoir venir participer à cette grande manifestation nationale du Canada qu'est l'Expo 67. Et, comme témoignage d'amitié à l'égard de la nation canadienne, la Thaïlande a décidé d'offrir à la fin de l'Exposition, notre pavillon à la Cité de Montréal. Ce qui je l'espère, constituera un symbole permanent de la co-opération amicale entre nos deux nations.

Malgré la très grande distance géographique, il y a entre nos deux pays et nos deux peuples, des liens d'amitié très étroits. Notre co-opération dans les organisations internationales telles que les Nations Unies et le Plan de Colombo, ainsi que les échanges commerciaux dont le volume ne cessent de s'accroître, témoignent bien du respect mutuel et des bonnes relations entre nos deux pays.

Bien que des différences existent dans certains aspects, et que nos deux pays aient choisi leur propre voie pour résoudre certains problèmes qui nous confrontent, nous sommes animés par le même désir de voir régner dans le monde la paix et la liberté. Nous partageons le même idéal de sécurité mondiale et d'harmonie internationale.

Mesdames et Messieurs, je vous invite à lever votre verre à la santé de Sa Majesté la Reine du Canada ainsi qu'à la prospérité croissante de Montréal et au bonheur de son peuple.

การพบนก จ

Réponse de Sa Majesté, au Théâtre Expo, le 22 Juin 1967

Votre Excellence

Au nom du Gouvernement et du peuple de Thaïlande, j'ai le plaisir d'exprimer notre appréciation pour le grand honneur que l'Exposition Universelle et Internationale nous a accordé en proclamant ce jour-là journée nationale de Thaïlande. Aujourd'hui nous venons apporter de notre peuple à nos amis canadiens nos félicitations cordiales pour le Centenaire de la Confédération et nos meilleurs vœux pour un avenir glorieux.

Ici, dans l'Expo 67 qui est au centre des célébrations du centenaire canadien, nous sommes profondément émus par l'esprit d'internationalisme et de bonne volonté qui empreint toute l'atmosphère de cette magnifique manifestation. Car en ce lieu, les peuples du monde ne sont plus étrangers les uns aux autres, ici on ne connaît ni frontières, ni divisions qui existent ailleurs : on se mêle librement, pour élargir l'horizon de nos connaissances du monde où nous vivons, de l'univers à qui nous appartenons.

Ici l'histoire de l'humanité est découverte, les aspirations et les espoirs futurs apparaissent. Les expériences des diverses civilisations sont abondamment échangées.

Il y a nul doute que l'Expo 67 contribuera un incalculable service à la compréhension mutuelle entre toutes les nations du monde.

Cette vaste entreprise qu'est l'Expo 67, ne peut être conçue, créée et organisée que par des hommes de noble vision, aux talents créatifs et d'une énergie exhubérante. Le Gouvernement et le peuple canadien, ainsi que Votre Excellence et vos collègues méritent notre gratitude et nos félicitations pour une oeuvre si bien accomplie. Nous sommes heureux de pouvoir participer à vos célébrations. Dans cette Exposition nous sommes fiers de contribuer à soutenir l'esprit de la fraternité humaine.

C'est notre sincère espoir que notre modeste contribution, le Pavillon de Thaïlande, donnera aux canadiens et aux autres visiteurs de l'Expo l'occasion de saisir les composantes de la Nation Thaïe et sa culture et d'avoir un aperçu sur notre manière de vivre et nos intentions.

En ce jour, la Thaïlande salue la Terre des Hommes et la recherche de l'Homme pour la vérité, l'entente, le progrès et la paix.

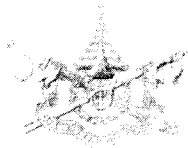
ภาคผนวก จ

ส่วนหนึ่งของร่างพระราชดำรัสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเตรียมสำหรับงานถวายเลี้ยงต้อนรับที่
ลอสแอนเจลิส

~~After all~~ you and I
~~After all~~ we are Cousins
 But after all, you and I are cousins; are
 you asking me why? Well, you ~~may~~ perhaps
 know that my home town is Bangkok
 but ~~you may not know that~~ we call her Los Angeles in Thai
 that is Krung Thep. More over they were joined
 in a happy union in 1781 at
 BK in 82 so they may be called sisters
 Therefore we, ~~the sons of~~ are cousins
 Though rapidly of travel and com-
 the world today has shrunk into a neighborhood
 so cousins are able to go and visit each
 other and here we are. However the drawback
 is with distances of little importance
 and parents no longer a barrier,
 something happening in one corner
 of the earth is bound to have repercussion
 in other parts of the globe

ภาคผนวก ข

พระราชดำรัสในงานถวายการต้อนรับของเทศบาลเมืองลอสแอนเจลิส และเวสต์อะแพร์เกอว์นซ์ลแห่ง
ลอสแอนเจลิส วันที่ 23 มิถุนายน 2503 ที่ทรงตรวจแก้ไขอีกครั้ง

Ladies and Gentlemen,

Thank you very much for your kind welcome. The Queen and I are deeply grateful.

I know that all of you are busy and fully occupied with your own affairs. I appreciate it all the more that you should go out of your way to make this arrangement to receive us.

We are very happy to be in Los Angeles, because after all you and I are cousins: How? You ask. Well, my home town is Bangkok, but you may also know that we call her "Los Angeles", that is "Krungtheb" in Thai. Our two cities came into being in very close and happy succession, Los Angeles in 1781 and Bangkok in 1782. Thus they may be properly called sister cities: hence we are cousins!

Through rapidity of travel and communications, the world has shrunk into a neighbourhood. Cousins can now visit one another with ease and facility.

But progress in communications has brought with it other effects. Since distance is now of ~~no~~ importance and frontiers are no longer barriers, something that occurs in one corner of the earth is bound to affect other parts of the globe. The world is now faced with a very grave and serious problem---the struggle between two ideologies. Threats of force accompanied by the use of rockets, missiles and nuclear weapons have been uttered. We do not want a destruction of the world, ~~by~~ the mere pressing of one button. If this problem is to be satisfactorily solved, force--although essential in some cases,--is not the complete answer.

The true answer is to be found in world understanding. We must use our best endeavour to make the peoples throughout the world see the problem in its true light. To do this, a close and continuous watch on the trend of world affairs is important and necessary. In setting up World Affairs Council of Los Angeles, you have, undoubtedly, made a valuable contribution to meet this requirement. You have, individually, given much of your time and personal interest for the welfare of the human race. I wish to express to you my very sincere admiration and appreciation.

I now ask you to rise and drink to the continued success and prosperity of His Excellency the President of the United States, to the American people and to the City of Los Angeles.

ภาคผนวก ข

ร่างพระราชดำริที่พระราชทานที่ซานฟรานซิสโก เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2508 ที่หม่อมเจ้าวิภาวดีทรงแล้วว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเตรียมเป็นเรือบินพระที่นั่ง

think. When (how) Randall (and
2) be comes on st. U.S. (probably
included - but for the 1000)
we will not miss SF in science
SF attraction & man report
Annoy SF with Gold Rush,
long time ago, but the gold is
still from Golden Gate, heat
of gold, black gold, and gold
in the back of the -
Golden Gate was going to
Pacific. and San Francisco.
Gold Rush - from the
discovery of people, of 1920s
energy of people demonstrated.
of the Pacific - in 1900
the recovery (perhaps from
Phon of the Gold)
Then western people from C. S.

1) has become man's nature
to discover.
Children's first words are of
questions why, how, what etc.
(curiosity, interest in knowledge
of all sorts)
Man wants to discover the world
the universe. Discovering is a
work machine. is a way of
winning of it.
This is outside universe;
but in man himself there is
an universe; should also find
it in man himself - it is
the universe, the world philosophy
of the 19th century, philosophy
of man has tried to discover
fundamental the secrets of
human nature so man can
live in peace. This endeavor
has succeeded, it was only in

This 20th century that a world
organization, long considered as
utopian has been thought of.
beginning of N. came in 1914
WWI. I think it proved in sufficient
to prevent a 2nd WW.
After WW II UN set up.
institutions and we are still
struggling to keep world peace.
5.

Mark Mark Hopkins
New York City, San Francisco

Mark Mark Hopkins
New York City, San Francisco

Mark Mark Hopkins
New York City, San Francisco

การแปล

หลักพระพุทธศาสนา

บังอร สว่างวโรรส

“ผู้เขียนขอแสดงกตเวทิตาต่อสมเด็จพระญาณสังวร
เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร ผู้ซึ่งมีเมตตาช่วยจัดหาหนังสือ
ประวัติการแปลหลักพระพุทธศาสนาให้ผู้เขียนได้ค้นคว้า”

อนึ่งขอขอบคุณ อาจารย์สุเชาว์ พลอยชุม
ภาควิชาปรัชญา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่เอื้อเฟื้อข้อมูลบางส่วนในเรื่องประวัติการแปลให้

คำนำ

บทความเรื่องนี้ส่วนใหญ่เกิดจากประสบการณ์ในการแปลหลักพระพุทธศาสนาของผู้เขียนมานานนับ 10 ปี ตลอดจนประสบการณ์ในการเป็นอาจารย์สอนแปลให้กับนิสิตคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทความแบ่งออกเป็นสองภาค ภาคที่ 1 คือเรื่องการแปลหลักพระพุทธศาสนา ซึ่งจะอภิปรายถึงประวัติการแปลหลักพระพุทธศาสนา ปัญหาในการแปลพร้อมทั้งตัวอย่างและหลักในการแปล

ส่วนภาคที่ 2 เป็นเรื่องการแปลโดยทั่วไป ความรู้พื้นฐานทั่วไป สำหรับผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ในการแปลหรือการสอนแปลใดๆ ทั้งสิ้น เนื้อเรื่องประกอบขึ้นด้วย คำจำกัดความของการแปล กระบวนการแปล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ประวัติการแปล ปัญหา และการสอนแปล

เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ผู้เขียนจึงขอนำส่วนหนึ่งในพระบรมเทศนาทุกถกถก ซึ่งสมเด็จพระญาณสังวร วัชรพรนิเวศวิหาร รับพระราชทานถวายในการทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทานแห่งพระราชพิธีสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี มาเป็นบทนำประกอบบทความเรื่องนี้ เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเป็นตัวอย่างประกอบปัญหาในการแปลหลักธรรมทางพุทธศาสนา

นำเรื่อง

ในรัชกาลปัจจุบัน สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้าผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงเป็นสมเด็จพระมหากษัตริราชพระองค์ที่ 9 แห่งพระบรมราชวงศ์จักรี ได้ทรงแสดงพระบรมราชปณิธานไว้โดยมีพระปฐมบรมราชโองการในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2493 ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” แล้วทรงหลัง ทักษิณาทก ตั้งพระราชสัตยาธิฐานที่จะทรงบริหารพระราชอาณาจักรโดยทศพิธราชธรรม และในพระราชกรณียกิจที่ทรงปฏิบัติแล้ว และกำลังทรงปฏิบัติอยู่ ก็เป็นประจักษ์พยานแก่พสกนิกรตลอดถึงชาวประชานานาชาติว่าทรงมีพระราชวิริยะอุตสาหะในอันที่จะทรงประพฤติปฏิบัติตามพระบรมราชปณิธานที่ได้พระราชทานไว้ทุกประการ ทรงตั้งอยู่ในกตัญญูกตเวทิตาธรรม ทรงปกครองแผ่นดินโดยธรรม มีพระมหากรุณาเป็นที่ไปในเบื้องหน้า ทรงประกอบพระราชกรณียกิจทั้งปวง เพื่อประโยชน์สุขแห่งประชาชนโดยไม่ทรงคำนึงถึงความลำบาก เหนื่อยยาก ไม่ทรงคำนึงถึงภัยอันตรายทั้งปวงในทุกด้าน ทุกทาง อาทิ ในการพัฒนาการศึกษา ในการพัฒนาที่ดิน และในสวนจิตรลดาภิปรายให้ทำนา เลี้ยงโคนม เป็นต้น เพื่อใช้ที่ดินให้บังเกิดเป็นประโยชน์และเป็นการทดลองทดสอบต่าง ๆ ด้วย ในการพัฒนาป่าไม้ การทำ

ฝนหลวง การพัฒนาชลประทาน ทำการขุดคลองระบายน้ำ อ่างเก็บน้ำ การบริการแพทย์หลวงแก่ประชาชน การอุปถัมภ์ศาสนา ในปีหนึ่ง ๆ ทรงอุทิศเวลาไม่ต่ำกว่า 200 วันโดยประมาณ เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎร และทอดพระเนตรกิจการโครงการพัฒนาตามพระราชดำริในท้องถิ่นทุรกันดารทั่วทุกภาคของประเทศ ในการนี้ได้ทรงวางแผนพัฒนาเพื่อความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงในพื้นที่ดังกล่าวในทุกด้านอย่างสอดคล้อง มีการประสานประโยชน์และเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เหตุที่เสด็จพระราชดำเนินไปถึงสถานที่นั้นด้วยพระองค์เอง และได้ทรงศึกษาเพื่อทรงทราบความเป็นไปในที่นั้น ๆ อย่างแท้จริง จากการทรงพบประชาชน ทรงได้ถามตรวจตราอย่างถี่ถ้วน พระราชทานพระราชดำริในการวางแผนพัฒนามาร่วมกับเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งฝ่ายพลเรือน ตำรวจ ทหาร ได้ทรงทราบปัญหาขัดข้องและทางที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ ได้โดยถูกต้อง แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาต่าง ๆ กัน การปฏิบัติแก้ปัญหาก็ต้องทรงปฏิบัติต่าง ๆ กันตามควรแก่ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้น เช่น ปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกิน และปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการชลประทาน ก็มีพระราชดำริให้สำรวจสถานที่สร้างอ่างเก็บน้ำที่มีประโยชน์อันแก่ประสงฆ์ โปรดให้จัดที่ดินแบ่งปันประชาชนเพื่อการเกษตรและส่งเสริมการเกษตรกรรมทุกแขนง ทรงส่งเสริมกิจการธนาคารข้าว ธนาคารโคกระบือ โปรดการประหยัคมัธยัสถ์ โดยการใช้วัสดุอุปกรณ์พื้นบ้านที่หาได้ง่ายเป็นต้น ได้ทรงแนะนำระบบสหกรณ์ซึ่งหมายความว่าการทำงานร่วมกัน เพราะจะได้ช่วยเหลือแนะนำแลกเปลี่ยนความรู้กัน แต่สมาชิกสหกรณ์ทุกคนจะต้องเคร่งครัดต่อวินัย ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สามัคคีกลมเกลียวกัน รู้จักประหยัดและต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของตน จึงทรงเป็นร่มเกล้าของชาวไทยโดยแท้ ทั้งนี้เพราะทรงเป็นกตัญญูกตเวทิต่อสมเด็จพระบูรพมหากษัตริราชเจ้า ผู้ทรงนำพระราชวงศ์และมุขอำมาตย์มนตรีทั้งปวง เป็นต้น ฉะนั้นจึงทรงเป็นบุพการีของประชาชนทั้งปวงอีกด้วย

ธรรมที่ทำให้บุคคลเป็นบุพการีและกตัญญูกตเวทิตานั้น รวมเข้าก็คือธรรมเป็นเครื่องเกื้อกูลกันและกัน

นั่นเอง คือความประพฤติที่เป็นธรรมเป็นคุณเกื้อกูล มิใช่เป็นโทษ อาทิตศพิทธาธรรมสำหรับพระมหากษัตริย์ และผู้ปกครองทั้งหลาย และในการปฏิบัตินั้นก็ประกอบด้วย สัปปริสธรรม คือธรรมของ *สัตบุรุษ* 7 ประการ ได้แก่

1. รัมมัญญตา ความเป็นผู้รู้จักเหตุ
2. อตถัญญตา ความเป็นผู้รู้จักผล
3. อตตัญญตา ความเป็นผู้รู้จักตน
4. มัตถัญญตา ความเป็นผู้รู้จักประมาณ
5. กาลัญญตา ความเป็นผู้รู้จักกาลเวลา
6. ปุคคลัญญตา ความเป็นผู้รู้จักบุคคล
7. ปริสสญญตา ความเป็นผู้รู้จักบริษัท คือ หมู่ชน

ประกอบกับธรรมที่ตรัสไว้โดยผู้อื่น แต่ก็รวมเข้าเป็นข้อปฏิบัติอันเป็นคุณเกื้อกูลให้เกิดความสุข มิใช่เป็นโทษให้เกิดทุกข์ ผู้ปฏิบัติที่เป็นคุณเกื้อกูลก่อนได้ชื่อว่าเป็นบุพการี ผู้ปฏิบัติที่เกื้อกูลคือเป็นคุณเกื้อกูลตอบแทนก็เป็นกตัญญูกตเวทิตา รวมเข้าง่าย ๆ ก็คือว่า ให้ทำความดีที่เกื้อกูลนั่นเอง トラปิโดบุคคลทั้งหลาย ผู้รวมกันอยู่เป็นหมู่ตั้งแต่หมู่เล็กจนถึงหมู่ใหญ่ ต่างประกอบความดีที่เป็นคุณเกื้อกูลแก่กันและกัน ต่างก็ได้ชื่อว่าเป็นบุพการีเป็นกตัญญูกตเวทิตาบรรดา ความตั้งมั่นความเจริญของหมู่มชนนั้นย่อมดำรงอยู่จึงเป็นหน้าที่ของบุคคลทุกคนจะพึงประกอบคุณงามความดี เพื่อเกื้อกูลกันและกันให้มากที่สุด เว้นการปฏิบัติ กระทำสิ่งที่เป็นโทษ ก่อให้เกิดทุกข์ภัยพิบัติต่อกัน และกัน

สมเด็จพระมหากษัตริราชเจ้าทุกพระองค์ *ผู้ทรงดำรงไอศวรรยาธิปไตย* ปกครองประเทศชาติประชาชน ให้มีความสุขความเจริญมาโดยลำดับได้ชื่อว่าทรงเป็น บรมราชาในขตามพระพุทธรูปที่ตรัสไว้ว่า

“ทุลลโก ปุริสาชญโณ น โส สพฺพุตถ ชยติ
ยตฺถ โส ชยติ ธีโร ตํ กุํ สุขเมธติ

บรมราชาในยหาไดยาก บรมราชาในยยอมไม่ เกิดขึ้นในที่ทั่วไป บรมราชาในยผู้ทรงปัญญาเกิดในที่ ตระกูลใด ตระกูลนั้นย่อมบรรลุถึงความสุข”

“สพฺปริโส ภิกฺขเว กุเล ชยมาโน พหุโน ชนสฺส
อตุยาย หิตาย สุขาย โหติ” เป็นอาทิ ความว่า “ภิกษุ

ทั้งหลาย สัตตบุรุษเกิดขึ้นในสกุล ย่อมเกิดขึ้นเพื่อ ประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อสุข แห่งชนเป็นอันมาก ย่อมยังประโยชน์-เกื้อกูล และสุขให้สำเร็จแก่มารดา บิดา แก่บุตรภริยา แก่หมู่คนผู้เป็นทาสกรรมกร แก่ มิตรมาตย์ แก่สมณพราหมณ์ เปรียบเหมือนมหาเมฆ ยังฝนให้ตก ทำข้าวกล้าให้สำเร็จ ย่อมยังประโยชน์ เกื้อกูลและสุขให้เกิดแก่มหาชนฉะนั้น”

สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า ผู้ทรงพระคุณ อันประเสริฐได้ทรงรำลึกถึงพระราช *อุปการคุณูปการ* แห่งสมเด็จพระบรมพรมมหากษัตริราชเจ้าแห่งพระบรม ราชวงศ์จักรีทุกพระองค์ นับแต่พระปฐมบรมกษัตริ- ราชเจ้า ผู้ทรงสถาปนาพระบรมราชวงศ์ ทรงตั้งกรุง รัตนโกสินทร์ และทุก ๆ อย่าง ทุก ๆ พระองค์ ซึ่งได้ทรง สืบพระราชสันตติวงศ์มาโดยลำดับ เป็นต้น ทรงบำเพ็ญ พระราชกุศลทักษิณานุประทานถวาย *ชื่อว่าได้ทรงตั้ง* *อยู่ในกตัญญูกตเวทิตาธรรมภูมิชั้นของสาธุชน* ตาม พระพุทธรูปที่ตรัสไว้ว่า ภูมิเวสาธรรูปาน กตัญญู กตเวทิตา ความกตัญญูกตเวทิตาเป็นภูมิชั้นของสาธุชน

ขอพระบรมเดชานุภาพแห่งสมเด็จพระบรมมหา กษัตริราชเจ้าทุกพระองค์ ได้อภิบาลรักษาสมเด็จพระบรม- บพิตรพระราชสมภารเจ้า พร้อมทั้งสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ให้ทรงพระเจริญราชสวัสดิ์พัฒนา มงคลทุกประการ พร้อมพระราชวงศ์ มุขมนตรี อมาตย์ ขาวประชาธนากร และสมณชีพราหมณ์ ตลอดจนจิรกาล

ต่อไปนี้เป็นฉบับแปล ซึ่งแปลโดยผู้เขียนร่วมกับ Mr. Melvyn Sharman

The present king who is the ninth in the Chakri line is of a benevolent nature. This was revealed at his coronation on May 5, 1950 (B.E. 2493), when he defined his intentions clearly, as follows :

“I will rule the country according to the principles of Dhamma for the good of the Thai people and for the sake of their happiness”. Then he poured water (as a symbol of his status as sovereign) and firmly resolved to rule the country in accordance with of The Ten Precepts for a Sovereign Ruler. His activities, both past and present, bear witness to the efforts he has made to fulfill his resolution. He reigns over the country according to the principles of Dhamma

and moreover, is in a state of “Katavedi Dhamma”. He is compassionate and indulges only in those activities that will result in the advantage and happiness of his people. Shunning neither trouble nor danger, he performs his duties for the advantage and happiness of his people, for example, he has encouraged education and attempted to develop the land. Even in the grounds of the Chitlada Palace itself he has ordered it to be used for the growing of rice and the raising of cattle in order to utilize the land to maximum efficiency and at the same time conduct a number of experiments. Moreover, he is responsible for a number of improvements in the field of education, land conservation, forestry and irrigation and has even made artificial rain. He orders canals to be dug for irrigation and reservoirs to be constructed; and has encouraged doctors to serve the people in upcountry areas. At least 200 days out of every year he dedicates to visiting his people and examining the model projects that he has instigated in various barren parts of the country. In these largely unfertile areas, he has devised projects down to the last detail for improving agriculture and national security. With regard to his projects, he takes steps to ensure that the various organizations involved provide each other with mutual help and support.

As he has visited several parts of Thailand and asked his people about the nature of the problems in their particular area, he has been able to gain a better insight into the true nature of their problems and hence find solutions to them. He makes an exhaustive study of the problems, and then draws up the necessary plans, working closely with government officials as well as with the army and the police. Since each part of the country has its own unique problems, however, there need to be different solutions appropriate to the nature of each problem. For example, in some parts of the country, there is insufficient land for farming; in others, there is a lack of water for irrigation. He has solved these problems by constructing reservoirs and dividing up the land for agricultural purposes. Moreover, he firmly supports the idea of rice and cattle banks. He prefers people to be thrifty, to use simple, natural materials that are either

readily available or easily obtainable. He fosters the spirit of cooperation in his people. People have to work together and help one another, which requires each individual member of the group to maintain the strictest discipline. Moreover, each individual has to be diligent, faithful, compassionate and committed to a common goal, in addition to which he must also be thrifty and conscious of his obligations.

Thus, the present king is a perfect example of a really benevolent leader. Moreover, he is “Kataññū Katavedi” towards his ancestors as well as being “Bubhakaree” to his people, meaning he helps and gives support to his people.

The Dhamma practice by which people become “Bubhakaree” and “Kataññū Katavedi” may also be beneficial to other people as well. The “Ten Dhammas for Kings and Rulers” is an example of this kind of practice. In order to practise the “Ten Dhammas”, the king or ruler must possess “Sappuris Dhamma”, or the “Seven Dhammas for a Man of Virtue”. They are as follows :

A virtuous man should :

1. Understand causality
2. Understand the consequences of action
3. Understand his inner self
4. Understand moderation
5. Understand the importance of timing
6. Understand the nature of the individual
7. Understand the nature of the various

classes of people

These Dhammas among others, represent those actions that lend help and support to others, and thus create happiness. A person who supports others is called “Bubhakaree”, and the person who appreciates the kindness done to him and insists on repaying it, is called “Kataññū”. These titles can be applied to anybody, no matter what community he belongs to, provided that he supports others or acknowledges what has been done for him. The durability and stability of the community depends on individuals assisting one another as much as they can, and also on avoiding any action which could be considered harmful and would cause others suffering.

All these Thai monarchs who have reigned

over the country and brought prosperity to their people are called “Purisajaneyyo”, men of noble birth. According to the Buddhist saying. “There are few men of noble birth. Such a man is not born in every family. If he possesses wisdom, then his family will attain happiness.”.

“A virtuous man is destined to support and help others; it is his duty to act in accordance with the benefit and happiness of the many. He will help, support, and bring happiness to his father, mother, wife and offspring as well as to his attendants, his friends and monks. He can be compared to the cloud that brings rain and causes the rice to grow. He is beneficent to others and also brings them happiness”.

His Majesty the King in his benevolence fully appreciates the kindness of his ancestors, all the previous kings of the Chakri dynasty, beginning with King Rama I who established the dynasty and laid the foundations of Ratanakosin. Thus His Majesty is making merit which he intends to dedicate to his ancestors. He is therefore practising “Kataññū Katavedi” which is a Dhamma appropriate to the mind of the virtuous man.

May the power of all the Chakri Kings of yore protect both their Majesties-the King and the Queen. May their glory shine forth forever together with the royal family, the government, the people and the monks, and may they enjoy prosperity for all time.

ภาคที่ 1

ประวัติการแปลหลักพระพุทธศาสนาเป็นภาษาต่างประเทศ

การแปลหลักพระพุทธศาสนานั้นเริ่มต้นมาจากพวกมิชชันนารี หรือพวกศาสนาคริสต์ที่มาเผยแพร่ศาสนา เริ่มตั้งแต่รัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ซึ่งมีหลักฐานอยู่ใน “จดหมายเหตุลาลูแบร์” ราชทูตฝรั่งเศสที่เข้ามาในปี พ.ศ. 2230 ในตอนท้ายของจดหมายเหตุนั้น ลาลูแบร์ได้นำเอา “คำแปลอรรถธิบายพระปาฏิโมกข์” และ “คำแปลหัวใจสิกขาบทสำคัญของพระสงฆ์” ซึ่งแปลจากต้นฉบับของชาวสยามมาลงพิมพ์ไว้ด้วย คำแปลนี้ลาลูแบร์มิได้แปลเอง แต่มีผู้อื่นส่งมาให้ขณะที่เขากำลังเตรียมตัวจะเดินทางกลับประเทศฝรั่งเศส พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนารายณ์ประพันธ์พงศ์ ผู้ทรงแปลจดหมายเหตุลาลูแบร์เป็นภาษาไทย ได้ทรงวิจารณ์ไว้ว่า ผู้ที่แปลเรื่องราวที่ลาลูแบร์นำมาลงพิมพ์ไว้ในจดหมายเหตุของเขานั้น น่าจะเป็นพวกบาทหลวงฝรั่งเศสที่อยู่ในกรุงศรีอยุธยา และการแปลก็เป็นการแปลเอาตามใจชอบ จนบางแห่งก็เหลวไหลกลายเป็นบิดเบือนให้ร้ายพระพุทธศาสนาไปก็มี (พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนารายณ์ประพันธ์พงศ์ 2505)

วัตถุประสงค์ในการแปลของพวกมิชชันนารีนี้เข้าใจ

ว่าเพื่อเรียนรู้ภาษา วัฒนธรรม และศาสนาของคนไทย เพื่อนำไปเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ศาสนาของตน หรืออาจจะเพื่อส่งไปยังศูนย์กลางในประเทศของตนเพื่อได้รู้ถึงสภาพความเชื่อของคนไทยในท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยในการวางแผนการเผยแพร่ศาสนาให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

การแปลในยุคต้นนี้ไม่ค่อยมีหลักฐานปรากฏแน่นอน นอกจากจดหมายเหตุของลาลูแบร์ แต่คาดว่าคงมีการแปลต่อเนื่องกันมาโดยพวกพวกมิชชันนารี จนกระทั่งมาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปรากฏมีหนังสือชื่อ “The Wheel of Law” หรือ “Buddhism” เป็นหนังสือเกี่ยวกับศาสนาพุทธ ผู้เขียนคือ Henry Alabaster, Esq. พิมพ์ครั้งแรกในประเทศอังกฤษปี 2413 ต่อมาพิมพ์ที่ Varanasi, Delhi ปี ค.ศ. 1972 หรือ พ.ศ. 2515 นายเฮนรี อาลาบาสเตอร์ เป็นชาวอังกฤษเป็นล่ามอยู่ในกงสุลอังกฤษประจำประเทศไทย (Interpreter of Her Majesty’s Consulate General of Siam) หนังสือเล่มนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ในคำนำผู้เขียนได้เขียนไว้ว่า

The second part which illustrates the traditional phase, is a Buddhist Gospel, or “Life of Buddha”. I have translated it from a popular Siamese work, “Pathomma Somphothiyan”, the “Initiation or First Festival of Perfect Wisdom”.

My translation is free or literal, according to my judgement. In my parts I have cut out tedious descriptive passages; in one or two places, duly referred to in the notes, I have corrected presumed errors in my Siamese manuscript.

ในตอนที่สองซึ่งเป็นพุทธประวัติ ผู้เขียนได้แปลมาจากต้นฉบับไทย ชื่อ ปฐมสมโพธิญาณ การแปลของเขาเป็นการแปลอิสระโดยใช้วิจารณ์ญาณ เขาได้ตัดทอนและแก้สิ่งที่เขาคิดว่าผิดในต้นฉบับภาษาไทยด้วย

นอกจากนั้น ในเล่มนี้เขายังแปลจากหนังสือ “แสดงกิจจานุกิจ” ของเจ้าพระยาทิพากรวงศ์ (จำปุนนาค) อีกด้วย และในหนังสือเล่มนี้เขายังได้กล่าวว่า เขาจะพิมพ์หนังสือเล่มใหม่ ชื่อ “Modern Buddhist” ซึ่งแปลมาจากหนังสือของเจ้าพระยาทิพากรวงศ์อีกด้วย หนังสือเรื่องนี้พิมพ์ครั้งแรกที่กรุงลอนดอนประเทศอังกฤษ โดยบริษัท ทริบเนอร์ เมื่อ พ.ศ. 2413 เช่นเดียวกัน

หลักฐานเกี่ยวกับการแปลหนังสือพระพุทธศาสนาภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ โดยนักแปลชาวไทย คืองานแปลพระมงคลวิเสสเถาที่สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ทรงเทศน์ถวายพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการแปลเรื่องนี้ในปี พ.ศ. 2458 พ.ศ. 2461 และ พ.ศ. 2462

งานแปลพระมงคลวิเสสเถา ปี พ.ศ. 2458 ชื่อ “The Buddhist Attitude Towards the National Defence and Administration” ผู้แปลใช้ชื่อว่า “The Translator”

สันนิษฐานว่าแปลโดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ-

เกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งมีอ้างอิงอยู่ในบทบรรณาธิการของวารสาร วิชาขบรูชา พ.ศ. 2517 (1974)

“We manage to find another sermon of the late Prince Patriach, translated by no less a person than His Majesty King Vajiravudh, Rama VI. Professor Frank Reynolds of University of Chicago kindly supplied the text of this sermon.”

งานแปลในปี พ.ศ. 2461 ชื่อ “Right is Right” และในปี พ.ศ. 2462 ชื่อ “The Triumph of Right” ซึ่งสันนิษฐานว่าแปลโดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (วิชาขบรูชา 2519) เช่นกัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นนักแปลชาวไทยพระองค์แรกที่ทรงแปลหลักพระพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางศาสนาให้แก่ชาวต่างประเทศ นอกจากจะทรงแปลพระมงคลวิเสสเถาของสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสแล้ว ยังทรงแปลสราทธพรตเทศนาในการพระราชกุศลครบ 100 วันสวรรคตของสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินี เมื่อ พ.ศ. 2462 โดยให้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “Spiritual Discourse.”

ต่อมาใน พ.ศ. 2488 ได้มีการตั้งมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งประเทศไทยเป็นครั้งแรกคือ สภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย ณ วัดบวรวิเวศวิหาร และอีกแห่งคือ มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ณ วัดมหาธาตุ จึงมีการแปลหนังสือพุทธศาสนาภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น เริ่มต้นจากแปลหนังสือหลักสูตรนิกกรรมชั้นต่างๆ และแปลหลักพระพุทธศาสนาอื่น ๆ อีกโดยพระภิกษุบ้าง พระราชาบ้าง หรือจัดแปลโดยสภาการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย

สมเด็จพระญาณสังวร วัดบวรนิเวศวิหารผู้เป็นประธานการศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัยและผู้อำนวยการมหามกุฏราชวิทยาลัยเป็นผู้สนับสนุนโครงการแปลหนังสือพุทธศาสนาเป็นภาษาต่างประเทศ ดังนั้นตำราทางพุทธศาสนาที่สำคัญๆ และหนังสือที่เป็นหลักสูตรการศึกษาชั้นมูลฐานของพุทธศาสนาในเมืองไทยจึงได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษครบถ้วนทุกชั้น

การแปลในยุคปัจจุบันนี้เกิดจากความเลื่อมใสของผู้แปลในหลักพระพุทธศาสนา จึงเกิดความคิดที่จะเผยแพร่ไปยังเพื่อนร่วมโลกตามคตินิยมของพระพุทธศาสนา มีการแปลคำสอนการปฏิบัติกรรมฐานและพระธรรมเทศนาของพระอาจารย์ที่สำคัญๆ อาทิเช่น พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร สมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวฑฺฒโน) พระอาจารย์ชา สุภทฺโท พระอาจารย์มหาบัว ญาณสมฺปนฺโน พระอาจารย์สี ธรรมโร พระอาจารย์เทศก์ เทสรสํ พุทธทาสภิกขุ เป็นต้น ผู้แปลมีทั้งไทยและชาวต่างประเทศร่วมกับคนไทย พระภิกษุ และฆราวาส ซึ่งมุ่งเผยแพร่ผลงานและเกียรติคุณของพระอาจารย์ของตน ผู้ซึ่งเป็นแบบอย่างอันดีงามในการศึกษาและปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา

ปัญหาในการแปลหลักทางพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษ

หลักพุทธศาสนา เป็นเรื่องที่ยากและลึกซึ้ง ซึ่งต้องการความเข้าใจเนื้อหาก่อนแปล นอกจากนั้นยังนำมาจากภาษาบาลีและสันสกฤต ดังนั้นนอกเหนือไปจากปัญหาการแปลโดยทั่วไปแล้ว ยังมีปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจในหลักพุทธศาสนา และปัญหาในการแปลคำหรือสำนวนที่นำมาจากภาษาบาลีและสันสกฤตอีกด้วย

จะขอยกตัวอย่างจากการแปลพระธรรมเทศนาเรื่องทูลลกถา ซึ่งสมเด็จพระญาณสังวรได้ถวายในพระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุประทานถวายสมเด็จพระบรมพรมหามกุฏราชครูเจ้า ในพระราชพิธีสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 200 ปี (ในนาร้าง)

ปัญหาในเรื่องศัพท์และการแปลความหมาย

(1) สมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า ผู้ทรงคุณอันประเสริฐ เมื่อดูเผินๆ แล้ว ดูจะเป็นการยากแก่การแปล แต่อาจแยกได้เป็นสมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า ซึ่งเป็นคำที่พระสงฆ์ใช้แทนพระนามพระเจ้าแผ่นดิน และผู้ทรงคุณอันประเสริฐ ซึ่งหมายถึงคุณความดีที่เป็นที่สุด จึงแปลไว้ว่า

His Majesty the king is an individual of surpassing virtue.

(2) แล้วทรงหลังทักษิณาทก ทักษิณาทก หมายถึงน้ำที่หลังในเวลาทำทานเพื่ออุทิศผลให้แก่ผู้ตาย น้ำที่หลังลงแปลว่ามอบให้เป็นสิทธิขาด และในที่นี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงหลังเพื่อแสดงว่าพระองค์ขึ้นครองราชสมบัติเป็นเจ้าแผ่นดิน

จึงแปลทักษิณาทกว่า water แต่ก็อาจจะแปลเพิ่มเติมเพื่อความเข้าใจแก่ผู้อ่านว่า He poured water (as a symbol of his status, as sovereign.)

(3) ผู้ทรงดำรงไอศวรรยาธิปัตย์ หมายถึงทรงเป็นพระเจ้าแผ่นดิน แปลได้ว่า They have been on the throne.

(4) บุรุษอาชาไนย แปลว่า คนที่ฝึกหัดมาดีแล้ว หมายถึงคนดี แปลได้ว่า A virtuous man

(5) สัตตบุรุษ คนที่เป็นสัมมาทฐิ ผู้ที่เห็นชอบตามทำนองคลองธรรม คือคนดีนั่นเอง คือ A virtuous man

(6) อุปการคุณูปการ ให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล นานาประการ kindness (done)

ปัญหาด้านสำนวนและการใช้ภาษาไทย

ในภาษาไทยบางครั้งก็ใช้คำพูดสั้นๆ แต่สำหรับคนไทยเพราะความคุ้นเคยก็มักจะเข้าใจ แต่เมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษแล้ว ถ้าแปลสั้นๆ ตามที่ใจความปรากฏอาจจะไม่ชัดเจน จึงต้องขยายความเพื่อให้เข้าใจ

ตัวอย่าง

1. ทรงปกครองแผ่นดินโดยธรรม มีพระมหากรุณาธิคุณเป็นที่ไปเบื้องหน้า หมายความว่า จะทรงใช้หลักธรรมปกครองประเทศและเป็นที่ไปในเบื้องหน้า เป็นสำนวนแปลมาจากภาษาบาลี แปลว่า หลังจากนั้น คือหลังจากที่ทรงเป็นพระมหากษัตริย์แล้ว

He rules the country in accordance with the principles of Dhamma, and after his coronation, he is but merciful.

2. มีการประสานประโยชน์และเกื้อกูลซึ่งกันและกัน หมายถึง มีความร่วมมือในระหว่างบุคคลในที่ต่าง ๆ มีการช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

The various organizations involved

provide each other with mutual help and support.

3. จึงทรงเป็นบุพการีของประชาชนทั้งปวง อีกด้วย บุพการี แปลว่า ผู้ที่ทำอุปการะคุณมาก่อน เช่น บิดามารดา ในที่นี้ หมายความว่าทรงช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนก่อน

He helps and gives support to his people.

4. ประกอบกับธรรมที่ตรัสไว้โดยข้ออื่น หมายถึง รวมเข้ากับธรรมะที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้อื่น ๆ

These Dhammas and other Dhammas.

5. เชื่อว่าทรงตั้งอยู่ในกตัญญูเวทิตาธรรมภูมิชั้นของสาธุชน หมายถึง ความกตัญญูเป็นธรรมที่เหมาะสมกับระดับจิตใจของคนดี

“Kataññū Katavedi” is a Dhamma appropriate to the mind of a virtuous man.

ปัญหาอื่น ๆ

1. ปัญหาที่เกิดจากท่วงทำนองเขียนของไทย และอังกฤษแตกต่างกัน โดยเฉพาะในการเขียนเรื่องหลักธรรมทางพุทธศาสนา ซึ่งมักจะนำมาจากพระธรรมเทศนา การอธิบายจะเป็นไปเรื่อย ๆ โดยมีได้พัฒนาเป็นย่อหน้าที่มีประโยค Topic Sentence ตามแบบภาษาอังกฤษ ไม่มีการเชื่อมโยงประโยคเข้าด้วยกัน (ไม่มี coherence) นอกจากนั้นยังมีการอธิบายและสรุปซ้ำบ่อย ๆ (Repetition และ Redundancy) เมื่อนำมาแปลเป็นภาษาอังกฤษจึงทำให้เกิดปัญหาในเรื่องย่อหน้ายาว ประโยคส่วนใหญ่ไม่สัมพันธ์กัน และการซ้ำซ้อนของข้อความ ซึ่งถ้าไม่ตัดทอนข้อความหรือพัฒนาย่อหน้าตามแบบการเขียนย่อหน้าภาษาอังกฤษ จะทำให้การแปลนั้นไม่เป็นธรรมชาติ ไม่เป็นภาษาอังกฤษที่ดีและเป็นที่ยอมรับ

2. ปัญหาที่เกิดจากการขาดคำภาษาอังกฤษที่ตรงกับศัพท์ธรรม เป็นการยากที่จะหาศัพท์ภาษาอังกฤษ

ที่มีความหมายตรงกับความคิดในเรื่องหลักทางพระพุทธศาสนา เนื่องจากความแตกต่างในด้านความคิด วัฒนธรรม ตลอดจนศาสนา ดังนั้นในการแปลหลักทางพระพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษก็จะเลือกใช้ศัพท์ได้ แต่ความหมายที่คล้ายกับความหมายในภาษาไทย แต่ไม่อาจหาศัพท์ที่ตรงกับความหมายที่ต้องการได้ทีเดียว ซึ่งปัญหาข้อนี้อาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดในฉบับแปลได้ ถ้าผู้แปลเลือกใช้ศัพท์ไม่ถูกต้อง

หลักในการแปลหลักพระพุทธศาสนาเป็นภาษาอังกฤษ

1. ควรศึกษาให้เข้าใจในหลักธรรมที่จะแปลให้ถ่องแท้เสียก่อน เข้าใจในเรื่องที่ตนกำลังจะแปลก่อนลงมือแปล มีความรู้พื้นฐานในเรื่องที่กำลังจะแปล

2. ควรตีความหมายของศัพท์ หรือสำนวนให้ถูกต้องโดยใช้ปทานุกรมบาลี-สันสกฤต ไทยและอังกฤษ และเลือกศัพท์ให้ถูกต้อง และใช้พจนานุกรมศัพท์พุทธศาสนา

3. ถ้าเป็นพระธรรมเทศนา ซึ่งปกติจะเป็นการอธิบายซ้ำ ๆ เพื่อย้ำความเข้าใจ ควรตัดทอนและรวบรัดได้บ้าง ไม่ให้เกิดการซ้ำกันมาก ๆ (repetition หรือ redundancy)

4. ต้องตระหนักในปัญหาในการแปลโดยทั่วไป และใช้ภาษาอังกฤษให้สื่อความหมายตามต้องการ

5. แปลให้บรรลุเป้าหมายทั้ง 3 ประการ คือมีความแม่นยำตรงตามต้นฉบับ เนื้อเรื่องสมบูรณ์ มีความเป็นธรรมชาติ และใช้ภาษาเป็นที่ยอมรับ

6. ควรตรวจสอบความถูกต้องในการแปลกับเจ้าของภาษาแปลว่าถูกต้องกับภาษาต้นฉบับหรือไม่

สรุป การแปลหลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นเรื่องที่ยากกว่าการแปลโดยทั่วไป ผู้แปลควรแปลด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ ผู้แปลควรหาความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมที่ตนเองจะแปลก่อน เมื่อแปลแล้วถ้าเป็นเรื่องที่ยากต่อการเข้าใจก็ควรตรวจสอบกับเจ้าของภาษาแปลเพื่อที่จะไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดได้

ภาคที่ 2

การแปลคืออะไร

การแปลคือ การถ่ายทอดภาษาหนึ่งหรือภาษาต้นฉบับมาสู่อีกภาษาหนึ่ง หรือภาษาแปลโดยรักษาความหมายเดิมให้ครบถ้วน ตลอดจนทั้งทำนองเขียนและอรรถรส และสื่อความหมายตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนภาษาต้นฉบับ นอกจากนั้นยังใช้ภาษาแปลอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และลักษณะของภาษาแปลนั้น เชวง จันทระเชตต์ (2528) กล่าวว่า “สำหรับผู้แปลที่มีความสามารถและชำนาญ ข้อความในฉบับแปลจะมีใจความ ตลอดจนจรสชาติ ทั้งทำนองความรู้สึกใกล้เคียง หรือเหมือนต้นฉบับเดิมที่สุด”

Catford (1965) ให้ความหมายของการแปลว่า

“Translation is an operation performed on language : A process of substituting a text in one language for a text in another.”

“การแปลคือ การกระทำต่อภาษาเป็นกระบวนการที่นำเอาข้อความในภาษาหนึ่งไปแทนที่ข้อความในอีกภาษาหนึ่ง”

Finch (1969) ให้นิยามของการแปลว่า

“Translation consists in producing in the receptor language the closest natural equivalent to the message of the source language, first in meaning and secondly in style”

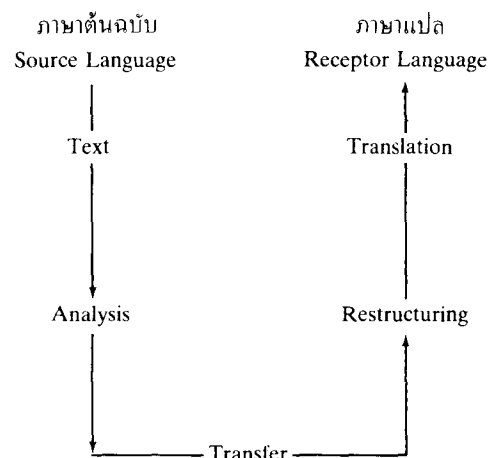
“การแปลเกิดจากการผลิตข้อความในภาษาแปลให้เป็นธรรมชาติที่สุดตรงกับข้อความในภาษาต้นฉบับทั้งในด้านความหมายเป็นลำดับแรก และในด้านทั้งทำนองเขียนเป็นลำดับที่สอง”

การแปลต้องอาศัยทักษะในการอ่านและเขียนอ่านเพื่อความเข้าใจ (เข้าใจเนื้อเรื่อง ความหมายของข้อความในภาษาต้นฉบับ) และเขียนเพื่อถ่ายทอดให้ถูกต้องตามความเข้าใจ ตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนภาษาต้นฉบับ และคงอรรถรสเดิมไว้ นอกจากนั้นการแปลยังต้องการความสามารถของผู้แปลในความรู้ความเข้าใจภาษาถึง 2 ภาษา คือภาษาต้นฉบับและภาษาแปล

เพื่อถ่ายทอดและสื่อความหมายได้ถูกต้องและเป็นภาษาแปลที่ดี นอกจากนั้นยังต้องการความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับซึ่งอาจจะแตกต่างจากภาษาแปล วัฒนธรรมของชาติผู้เขียนจะแสดงออกหรือแฝงอยู่ในข้อเขียนของเขาเสมอ ถ้าผู้แปลขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องวัฒนธรรมของภาษาต้นฉบับแล้ว เขาอาจจะแปลหรือตีความหมายของภาษาต้นฉบับผิดไปได้

กระบวนการแปล

Finch (1969) ให้แผนภูมิของกระบวนการแปลไว้ดังนี้

กระบวนการแปลเริ่มต้นจากศึกษาและวิเคราะห์ภาษาต้นฉบับ วิเคราะห์โครงสร้างทางไวยากรณ์ส่วนประกอบของประโยคเพื่อตีความหมาย วิเคราะห์ศัพท์และสำนวนเพื่อหาความหมายที่ถูกต้อง ทั้งความหมายตรงและความหมายนัยประหวัด ต่อมาจึงถ่ายทอดและเรียบเรียงใหม่ในภาษาแปลให้ถูกต้องตามภาษาต้นฉบับ หลังจากนั้นจึงปรับแต่งภาษาแปลให้เป็นธรรมชาติตามลักษณะของภาษาแปลนั้น ถ้าต้องการให้การแปลนั้นสมบูรณ์ควรมีการตรวจสอบภาษาแปลซึ่งจะทำได้โดยให้เพื่อนร่วมงานอ่านหรือบุคคลผู้ที่อยู่ในกลุ่มผู้อ่านตรวจสอบความเข้าใจ ผู้แปลอาจจะตั้ง

คำถามให้ตอบ คำถามนั้นอาจจะเกี่ยวข้องกับใจความสำคัญ หรือจุดใดจุดหนึ่งโดยเฉพาะก็ได้

วัตถุประสงค์ในการแปล

ปัจจุบันนี้การแปลได้เข้ามามีส่วนร่วมในชีวิตของคนไทยมากขึ้น การแปลเข้ามามีบทบาทในด้านวิชาการและการสื่อสารต่างรูปแบบ มีการแปลหนังสือตำราจากซีกโลกตะวันตกเป็นภาษาไทย เพื่อการศึกษาและเผยแพร่ มีการแปลข่าวสารต่าง ๆ จากต่างประเทศเพื่อเสนอแก่มวลชนเพื่อความรู้

เหตุผลในการแปลในประเทศไทยมีดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลและความรู้ซึ่งอยู่ในรูปของภาษานานาชาติ เช่น ภาษาอังกฤษ หรือภาษาฝรั่งเศส เป็นต้น
2. เพื่อให้ข้อมูลแก่ต่างชาติ เช่น นักธุรกิจ นักท่องเที่ยว หรือที่ปรึกษา จึงเกิดการแปลภาษาไทยเป็นภาษานานาชาติขึ้น
3. เพื่อให้ความรู้แก่นักศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงเกิดการแปลตำราจากซีกโลกตะวันตกซึ่งมีพัฒนาการในด้านวิชาการมากกว่าประเทศไทย
4. เพื่อให้ความรู้หรือเผยแพร่ข่าวสารทั่วโลกแก่มวลชนโดยผ่านสื่อมวลชนในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ จึงจำเป็นต้องแปลข่าวสารจากส่วนต่าง ๆ ของโลกมาเป็นภาษาไทยเพื่อเผยแพร่แก่บุคคลทั่วไปซึ่งมีความรู้ในระดับต่าง ๆ กัน
5. เพื่อให้ความบันเทิงแก่มวลชน จึงเกิดการแปลเป็นไทย อาทิเช่น นวนิยายและบทประพันธ์ซึ่งเขียนเป็นภาษาต่างประเทศ แปลบทภาพยนตร์และโทรทัศน์เป็นภาษาไทย ซึ่งนอกจากเพื่อความบันเทิงแล้วยังเป็นธุรกิจชนิดหนึ่งอีกด้วย

เป้าหมายของการแปล

เป้าหมายของการแปลที่นักแปลควรจะยึดถือและให้งานแปลบรรลุถึงมีอยู่ 3 ประการ คือ

1. ความแม่นยำ คือภาษาแปลที่แม่นยำตรงกับภาษาต้นฉบับทั้งในด้านเนื้อหา วัตถุประสงค์และรสชาติ เช่น ภาษาต้นฉบับเป็นเรื่องขำขัน ภาษาแปลก็ต้องทำให้ผู้อ่านขบขันได้เช่นกัน ข้อความจะต้องครบถ้วนตามภาษาต้นฉบับ

2. ความเป็นธรรมชาติ หมายถึงภาษาแปลมีลักษณะถูกต้องเป็นธรรมชาติตามลักษณะภาษาแปลนั้น การลอกเลียนโครงสร้างของภาษาต้นฉบับซึ่งต่างกับภาษาแปล ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมชาติขึ้น เช่น ภาษาไทย กับภาษาอังกฤษมีการใช้กาลที่ต่างกัน ถ้าในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ผู้แปลพยายามลอกเลียนกาลซึ่งไม่มีใช้ในภาษาไทย ภาษาแปลนั้นจะไม่เป็นธรรมชาติ หรือในภาษาไทยไม่นิยมเขียนประโยคยาว ๆ ถ้าแปลภาษาอังกฤษซึ่งมีประโยคยาวหนึ่งย่อหน้า 5-10 บรรทัด โดยไม่แบ่งประโยค การแปลนั้นก็จะเป็นไม่เป็นธรรมชาติ

3. ความเป็นที่ยอมรับ คือภาษาแปลเป็นที่ยอมรับของผู้อ่าน ควรจะนึกถึงผู้อ่านในด้านระดับการศึกษา อายุ อาชีพ ความรู้ในเรื่องที่แปล วัฒนธรรม ตลอดจนทัศนคติ และแปลให้สื่อความหมายและให้ความเข้าใจต่อผู้อ่านกลุ่มนั้น ๆ เช่น ถ้าแปลให้นักวิชาการอ่านก็อาจใช้ศัพท์ทางวิชาการ ถ้าแปลให้บุคคลทั่วไปอ่านต้องใช้คำอธิบายธรรมดาที่เขาจะเข้าใจได้

ประวัติของการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยนั้นเริ่มขึ้นตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา โดยพวกสอนศาสนาได้พิมพ์หนังสือคำสอนคริสต์ศาสนาเป็นภาษาไทยในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นก็มีการพิมพ์หนังสือคำสอนศาสนาคริสต์ขึ้นอีก และในรัชกาลที่ 4 มีการตื่นตัวทางการศึกษา มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มีการสอนแปลเป็นทางการขึ้น

การแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยเริ่มแพร่หลายมากขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เนื่องจากมีผู้รู้ภาษาอังกฤษมากขึ้น กิจกรรมพิมพ์เรื่องขึ้นมีผู้มีการศึกษามากขึ้น จึงมีการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยหลายสาขา เช่น ข่าวสาร บทความ นวนิยาย นิทาน บทละคร เป็นต้น

ในรัชกาลปัจจุบันคือ สมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 การแปลก็แพร่หลายมากขึ้น เนื่องจากความเจริญในด้านการสื่อสาร การศึกษากิจการพิมพ์ มีการแปลหนังสือประเภทต่าง ๆ

จากภาษาต่างประเทศมาเป็นภาษาไทย ตลอดจนมีการแปลภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ การแปลเกิดเป็นอาชีพและธุรกิจชนิดหนึ่ง เมื่อการแปลเป็นอาชีพขึ้น จึงมีการสอนแปลในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกแห่ง เพื่อเตรียมตัวนิสิตนักศึกษาให้ประกอบอาชีพในด้านสื่อสารมวลชน และธุรกิจอื่นๆ นับว่าในรัชกาลนี้ การแปลมีพัฒนาการสูงมาก มีการแปลทุกประเภท อาทิเช่น ข่าวสาร บทความ สารคดี ขำขัน บทภาพยนตร์ บทโทรทัศน์ บทละคร นวนิยาย นิทาน เรื่องสั้น บทความทางวิชาการ สุนทรพจน์ สารหลักศาสนา ร้อยแก้ว สุภาษิต

ยิ่งไปกว่านั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงสนพระทัยในงานแปลและทรงงานแปลไว้มากมาย*

ปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

ปัญหาในการแปลภาษาอังกฤษเป็นไทย และภาษาไทยเป็นอังกฤษนั้นเกิดจากความแตกต่างระหว่างภาษาทั้งสองภาษาในด้านโครงสร้างทางไวยากรณ์บางเรื่อง ในด้านความหมายของคำ และในเรื่องวัฒนธรรม ซึ่งนักแปลทั้งหลายควรสังวรไว้

1. ปัญหาที่เกิดจากโครงสร้างของภาษาอังกฤษกับภาษาไทยที่ต่างกัน ที่สำคัญมีในเรื่องดังต่อไปนี้

1.1 กาล (Tense) ภาษาอังกฤษมีกฎการใช้กาลอย่างเคร่งครัด ในการเขียนประโยคซึ่งเกิดขึ้นในปัจจุบัน อดีต และอนาคต จะต้องใช้กาลให้ถูกต้องกับการกระทำที่เกิดขึ้นในเวลานั้นๆ

– ในภาษาไทยตามหลักไวยากรณ์เรามีกาลใช้ครบตามแบบภาษาอังกฤษเนื่องจากเราลอกเลียนกาลของภาษาอังกฤษมาใช้เมื่อไม่นานมานี้เอง ส่วนในการพูดหรือการเขียนในชีวิตจริงแล้วภาษาไทยมีกาลใช้เพียงไม่กี่แบบ การกระทำซึ่งเกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคตจะถูกกำกับด้วยวิเศษณ์ หรือปริบทเป็นส่วนใหญ่ ตัวอย่างเช่น

– เมื่อวานนี้ฉันไปดูหนังมา กริยาเป็นปัจจุบันกาล แต่แสดงถึงการกระทำในอดีต แต่เมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษ จะต้องใช้กริยาเป็นอดีต มิฉะนั้นประโยคจะผิดไป

– Yesterday I went to the movie.

หรือ วันพฤหัสบดีไปดูหนังกันไหม กริยาเป็นปัจจุบันกาล แต่ปริบทแสดงว่าเหตุการณ์ยังไม่เกิดขึ้น เมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษจึงต้องใช้อนาคตกาล

– Shall we go to the movie on Thursday?

ในทางตรงกันข้ามเมื่อแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ก็จะต้องแปลให้เป็นภาษาไทยที่ใช้กันจริงๆ มิใช่แปลตามโครงสร้างภาษาอังกฤษซึ่งต่างกับภาษาไทยว่า

– เมื่อวานนี้ฉันได้ไปดูหนัง

– วันพฤหัสบดีเราจะไปดูหนังกันไหม เป็นการแปลซึ่งไม่ดีไม่เป็นไปตามธรรมชาติ

1.2 วาก (Voice)

ภาษาอังกฤษมักจะใช้ Passive voice ถ้าต้องการเน้นประธานซึ่งเป็นผู้ถูกกระทำ แต่ภาษาไทยไม่นิยมใช้ Passive voice นอกจากนั้นภาษาไทยยังไม่นิยมใช้คำว่า ถูก ซึ่งเป็นคำแปลของ Passive voice กับกริยาที่เป็นเรื่องดีทั้งหลาย ฉะนั้นในการแปล Passive voice จึงต้องระมัดระวังในเรื่องการใช้คำว่า ถูก สำหรับกริยาที่เป็นเรื่องที่ดีทั้งหลายถ้าอยู่ใน Passive voice จะแปลว่า ได้รับ หรือบางครั้งผู้แปลอาจกลับเป็น Active voice ก็ได้แล้วแต่ความนิยมใช้ในภาษาไทย

เปรียบเทียบ

He was promoted.

เขาได้เลื่อนตำแหน่ง

The button must be pressed twice.

ต้องกดปุ่มนี้สองครั้ง

เปลี่ยนเป็น Active voice

He was punished by the teacher.

เขาถูกครูทำโทษ

1.3 คำนำหน้านาม (Articles)

ภาษาไทยไม่มีคำนำหน้านามใช้ แต่ภาษาอังกฤษมีใช้ การใช้คำนำหน้านามในภาษาอังกฤษยังใช้

* ดูได้ในบทความเรื่อง “พระอัจฉริยภาพในด้านภาษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” โดย คุณกัญดา ธรรมมงคล หน้า 1-34 วารสารภาษาปริทัศน์ฉบับเดียวกันนี้

ตามคำนามที่นับได้และนับไม่ได้อีกด้วย ฉะนั้นในการแปลภาษาไทยเป็นอังกฤษจำต้องระวังในเรื่องนามที่นับได้และนับไม่ได้ และเมื่อแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยแล้วยังต้องแปลคำนำหน้านามตามความหมายอีกด้วย

The students were forced back to class.

นักศึกษาเหล่านั้นถูกบังคับให้กลับเข้าชั้นเรียน

1.4 การใช้สรรพนาม (Personal Pronoun)

การใช้สรรพนามแทนชื่อผู้พูด หรือแทนชื่ออีกผู้หนึ่งในภาษาอังกฤษมีใช้จำกัด แต่ในภาษาไทยใช้สรรพนามต่างกันตามยศศักดิ์หรือฐานะของผู้นั้น รวมทั้งวัยวุฒิหรือบางครั้งก็ตามกาลเทศะประกอบด้วย เช่น คำว่า you

ถ้าใช้กับผู้ใหญ่ จะต้องแปลว่า ท่าน

ถ้าใช้อย่างสุภาพ จะต้องแปลว่า คุณ

ถ้าใช้กับเพื่อน อาจจะต้องแปลต่างๆ กัน เช่น เธอ แก ลื้อ เป็นต้น

ถ้าใช้สรรพนามกับพระมหากษัตริย์หรือราชวงศ์ และสมเด็จพระสังฆราชก็ต้องใช้คำราชาศัพท์ซึ่งต่างกันไปตามลำดับชั้นของพระราชาศัพท์

1.5 โครงสร้างทางไวยากรณ์แบบเดียว แต่มีความหมายหลายอย่าง เช่น

a book on the floor

– หนังสือบนพื้น

a book on mathematics

– หนังสือเกี่ยวกับคณิตศาสตร์

a book on sale

– หนังสือลดราคา

2. ความสั้นยาวของประโยคในภาษาอังกฤษและภาษาไทย ภาษาอังกฤษใช้ประโยคสั้นยาวต่างกัน บางครั้งประโยคในภาษาอังกฤษยาวถึงหนึ่งย่อหน้า 5-10 บรรทัด แต่ในภาษาไทยไม่นิยมเขียนประโยคยาวๆ แบบนั้น และในการแปลประโยคภาษาอังกฤษยาวๆ ถ้าแปลโดยไม่แบ่งเป็นประโยคสั้นๆ จะทำให้เข้าใจยากและไม่สะดวกเลย ผู้แปลจึงควรต้องระมัดระวังในเรื่องนี้

3. คำศัพท์ภาษาอังกฤษคำเดียวอาจแปลได้หลาย

ความหมาย ในการแปลต้องดูบริบทประกอบจึงจะแปลได้ถูกต้อง เช่น คำว่า turn out มีความหมายต่างๆ กัน เช่น

turn out of a position แปลว่า ออกจากหน้าที่

turn out forte meeting แปลว่า มาประชุม

turn out the gas แปลว่า ดับกาซ

The weather turns out

to be fine แปลว่า อากาศดี

turn out the drawer แปลว่า เทลิ้นชัก

4. ความแตกต่างในเรื่องวัฒนธรรม

วัฒนธรรมก็คือ แบบอย่างของพฤติกรรมซึ่งถ่ายทอดกันไปทางสังคม เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะการแต่งกาย การทักทาย การรับประทานอาหาร วัฒนธรรมเกี่ยวกับบ้านเรือน และอื่นๆ

วัฒนธรรมความเชื่อ หรือความนิยมจะแฝงอยู่ในข้อเขียนต่างๆ เสมอ ถ้าผู้แปลไม่เข้าใจวัฒนธรรมของผู้เขียนภาษาต้นฉบับ เขาก็อาจจะแปลผิดไปได้ เนื่องจากวัฒนธรรมของชาติต่างก็มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง

ตัวอย่าง ในภาษาไทยจะมีคำลงท้ายประโยคเพื่อแสดงความสุภาพหรืออื่นๆ เช่น ค่ะ หรือ ครับ และอื่นๆ มักจะไม่พูดห้วนๆ ดังนั้นถ้าแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยก็จะต้องใช้คำลงท้ายให้ถูกกับบุคคลและกาลเทศะอีกด้วย เช่น ถ้าภรรยาถามสามี “At what time will you go to work?” ถ้าพูดอย่างไพเราะก็ต้องแปลว่า “คุณจะไปทำงานก็โมงคะ”

หรือในภาษาอังกฤษเมื่อได้รับการแนะนำอาจทักทายด้วยประโยคว่า How are you? แต่ประโยคนี้อาจแปลว่า “สบายดีหรือ” ได้ด้วย ฉะนั้นผู้แปลจึงควรระวังว่าเมื่อใดจะแปลว่า “สวัสดิ์” หรือเมื่อใดจะแปลว่า “สบายดีหรือ”

ปัญหาในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

1. ในการแปลภาษาไทยเป็นอังกฤษนั้น ปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือการเลือกใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสาเหตุเนื่องจาก

1.1 คำศัพท์ในภาษาอังกฤษมีความหมายคล้ายคลึงกัน แต่การใช้ต่างกัน แต่ในภาษาไทยอาจแปลเหมือนกัน ถ้าผู้แปลไม่มีความรู้ในความแตกต่างกันระหว่างศัพท์ในกลุ่มนั้น อาจจะได้เลือกใช้คำศัพท์ผิดได้ เช่น protect - prevent - ภาษาไทยแปลว่าป้องกัน แต่ภาษาอังกฤษ protect หมายถึง ป้องกันสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลจากอันตราย ส่วน prevent จะหมายถึง ป้องกันไม่ให้อันตรายเกิดขึ้นกับผู้ใดหรือสิ่งใด การใช้ก็ต่างกัน หรือคำว่าเก่า used - old - antique - หรือ secondhand การใช้ก็ต่างกันไป

1.2 คำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีตัวสะกดคล้ายกัน หรือเสียงคล้ายกัน ถ้าผู้แปลไม่มีความแม่นยำในภาษาอังกฤษก็อาจเลือกใช้คำผิดได้ เช่น

contact	—	contract
stationary	—	stationery
complement	—	compliment
loose	—	lose

2. โครงสร้างภาษาอังกฤษที่เป็นปัญหา

2.1 คำกริยาที่เติม -ing หรือ -ed เพื่อทำหน้าที่เป็นคุณศัพท์ เช่น ถ้าจะแปลประโยคว่า หนังสือเล่มนี้น่าสนใจ

The book is <u>interesting</u> .	ถูก
The book is <u>interested</u> .	ผิด
เขาตื่นเต้น	
He is <u>excited</u> .	ถูก
He is <u>exciting</u> .	ผิด

2.2 โครงสร้างของประโยคที่กริยาบางตัวมีกฎการใช้ว่า ถ้ามีกริยาซ้อนจะต้องตามด้วย to-infinitive, verb - ing หรือ simple form ผู้แปลจะต้องจำได้ว่ากริยาใดตามด้วยกริยาซ้อนในรูปใด to + verb, verb + ing หรือ verb without to ผู้แปลจะต้องมีความรู้และแม่นยำในการใช้ เช่น

make ตามด้วย simple form ถ้ามีกรรม

I made him work.

แต่ He was made to work. ตามด้วย to-infinitive ถ้าอยู่ในรูปกรรมจาก หรือ stop อาจตามด้วย -ing หรือ to แต่ความหมายต่างกัน เป็นต้น

He stopped working.

— เขาหยุดทำงาน

He stopped to work.

— เขาหยุดเพื่อจะทำงาน

2.3 บุรพทก็เป็นปัญหาในการแปล เพราะกริยาภาษาอังกฤษต้องการบุรพทต่างๆ กัน และการแปลไม่ได้แปลเหมือนกับที่บุรพทนั้นอยู่โดดๆ เช่น เขาตกใจเรื่องข่าว

He was shocked at the news.

shocked ต้องตามด้วย at และ at ในที่นี้ไม่ได้แปลว่าที่

เธอพอใจเสื้อใหม่ของเธอมาก

She was pleased with her new dress.

pleased ตามด้วย with หรือ at และ with ในที่นี้ไม่ได้แปลว่า กับ

3. ปัญหาที่เกิดจากโครงสร้างของภาษาที่ต่างกัน ดังที่ได้อธิบายมาแล้ว

4. ปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความเชื่อ หรือศาสนา บางครั้งเมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษแล้วทำให้ยากแก่ความเข้าใจ ปัญหาในเรื่องนี้จะเกิดขึ้นมากในการแปลสุภาษิต คำพังเพย หรือสำนวนบางอย่าง คำอุปมาอุปมัย หรือเรื่องขำขัน ความคิดเห็นของคนไทยและชาวตะวันตกจะแตกต่างกันในเรื่องนี้ ซึ่งในการแปลเรื่องต่างๆ เหล่านี้ ถ้าแปลตรงตัวบางครั้งอาจไม่สื่อความหมายตามที่ผู้เขียนต้องการ ผู้แปลต้องหาทางเปรียบเทียบกับความคิดหรือสำนวนของชาวตะวันตก หรือต้องแปลโดยการอธิบาย เป็นต้น

เช่น สำนวนไทยว่า ขาวเหมือนสำลี

แต่เมื่อแปลเป็นภาษาอังกฤษควรใช้ว่า as white as snow มิใช่ as white as cotton

โง่เป็นควาย ควรแปลว่า

as stupid as a donkey.

ใจปลາชี ควรแปลว่า

chicken - hearted.

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ควรแปลว่า

stand on your own feet.

การสอนแปล

ปัจจุบันนี้ได้มีวิชาแปลสอนตามสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยทั่วไป เนื่องจากเป็นที่ตระหนักกันดีถึงความสำคัญของการแปลในวงการอาชีพต่าง ๆ ตลอดจนวงการการศึกษา

ในการสอนแปลให้ได้ผลดี ครูควรเตรียมพื้นความรู้ที่ดีในภาษาต้นฉบับและภาษาแปลเสียก่อน เนื่องจากผู้แปลต้องมีความรู้ที่จะเข้าใจภาษาต้นฉบับ และต้องมีความสามารถที่จะถ่ายทอดและใช้ภาษาแปลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ฉะนั้นผู้ที่จะเป็นนักแปลควรจะมีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดีถึงสองภาษา เมื่อเริ่มเรียนแปล ผู้เรียนจะต้องรู้และตระหนักถึงปัญหาในการแปลและปัญหาในความแตกต่างระหว่างภาษา

ทั้งสองภาษา เพื่อจะได้ระวังไม่ให้เกิดปัญหาเหล่านั้นเกิดขึ้นในการแปลของตน นอกจากนั้นยังจะต้องระวังปัญหาความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม ความคิด หรือความเชื่อของบุคคลที่เป็นเจ้าของภาษาต้นฉบับและภาษาแปลอีกด้วย ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้การแปลประเภทต่างๆ เช่น การแปลข่าว การแปลบทความ การแปลเรื่องสั้น นวนิยาย หรือเรื่องข่าวสั้นต่างๆ และรู้วัตถุประสงค์ของการแปล การใช้ภาษา สำหรับการแปลแต่ละประเภทซึ่งแตกต่างกัน และที่สำคัญที่สุดที่จะปลูกฝังทักษะในการแปลก็คือ การฝึกมาก ยิ่งฝึกฝนมากก็จะยิ่งปลูกฝังทักษะในการแปลให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น และยังเห็นตัวอย่างการแปลชนิดต่างๆ มากก็จะรู้วิธีที่จะแปลได้เร็วและดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์. จดหมายเหตุ
ลาลูนแบร์ เล่ม 2. องค์การค้ำของคุรุสภา, พ.ศ. 2504
- เชวง จันทระเชตต์. การแปลเพื่อการสื่อสาร. บริษัทโรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2528
- มัทนา ดวงรัตน์. คู่มือแปลไทยเป็นอังกฤษ. จุฬาลงกรณ์มหา-
วิทยาลัย, 2523
- Alabaster Henry. *The Wheel of Law-Buddhism*. Delhi :
Indological Book House, 1972.
- Finch, C.A., *An Approach to Technical Translation*.
Pergamon Press, 1969.
- Nida, Eugene A. Essays. Anwar S. Dil selected and intro-
duced. *Language Structure and Translation*. Stand-
ford California : Stanford University Press, 1975.
- Visakha Puja. Annual Publication of The Buddhist Associa-
tion of Thailand Under Royal Patronage. Bangkok :
1974.
- ปทานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมพระชินนบุรี นฤนาถ. โรงพิมพ์พิมพ์มกุฎราชวิทยาลัย,
2512.

ภาษา

กับการท่องเที่ยว

มยุรี สุขวิวัฒน์

ประเทศไทยประกาศให้ปี พ.ศ. 2530 เป็นปีการท่องเที่ยว และบัดนี้ได้ดำเนินงานมาเป็นเวลา 6 เดือนแล้ว จากการเพิ่มผลอย่างเป็นทางการและอย่างไม่เป็นทางการ เป็นที่ยอมรับว่า ธุรกิจการท่องเที่ยวประสบผลสำเร็จดีเกินคาดหมาย เป็นที่ชื่นชมไปทั่วทุกวงการ

เมื่อต้นปี 2530 หรือก่อนหน้านั้น เราจะได้เห็นตามหน้าหนังสือพิมพ์ ได้ฟังข่าวจากวิทยุและชมรายการโทรทัศน์ว่ามีการพยายามของทุกวงการที่จะส่งเสริมและปรับปรุงธุรกิจการท่องเที่ยวให้ดีขึ้น ทุกวงการเน้นให้เห็นความสำคัญของธุรกิจท่องเที่ยวว่าเป็นธุรกิจที่สำคัญยิ่ง ทำรายได้ให้แก่ประเทศในปีถึงสามหมื่นกว่าล้านบาท นับว่าเป็นรายได้ที่ค่อนข้างสูง

ในบรรดาบทความหรือการบรรยาย หรือคำปราศรัยของผู้ที่รับผิดชอบโดยตรง จะเป็นทางราชการหรือทางภาคเอกชนก็ดี เราจะได้ยินได้ฟังเรื่องที่เน้นกันมาก เช่น การปรับปรุงบริการที่ท่าอากาศยาน เพราะเป็นแห่งแรกที่นักท่องเที่ยวได้สัมผัสผืนแผ่นดินไทย และยังมีข้อเสนอแนะให้คนไทยทำตัวให้สุภาพอ่อนโยนต่อชาวต่างประเทศ มีรายการสนับสนุน “ยิ้มพิมพ์ใจ” หรือ “ยิ้มสยาม” ให้เป็นที่ประทับใจแขกที่มาเยือนบ้านเมืองเรา นอกจากนั้นก็มีการเน้นเรื่องความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว เน้นเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตของผู้ประกอบการค้าสิ่งของประเภทของที่ระลึก หรือของมีราคา เช่น อัญมณี เน้นเรื่อง การปรับปรุงถนนหนทาง ตลอดจนการปลูกต้นไม้ให้

ดูเขียวชอุ่ม เพื่อผ่อนคลายความร้อนระอุ เน้นเรื่องการให้ความสะดวกต่างๆ ในการเข้าประเทศ และอื่นๆ อีกนานาประการ ล้วนแต่เป็นมาตรการที่จะสนับสนุนธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศทั้งสิ้น

ในบทความนี้ ผู้เขียนจะกล่าวถึง “การท่องเที่ยว” ในวงกว้าง มิได้หมายความว่าแต่การท่องเที่ยวของคนต่างชาติเท่านั้น แต่รวมถึงการท่องเที่ยวของคนไทยด้วยกันเอง ที่นับวันจะเป็นที่นิยมของบรรดาคนไทยทุกรุ่นทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการศึกษามากหรือน้อย ทั้งนี้เนื่องจากธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศได้มีการฟื้นฟูปรับปรุงให้มีมาตรฐานดีขึ้น นักท่องเที่ยวคนไทยได้รับความสะดวกสบายในการเดินทางในการไปทัศนจรรตามสถานที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะแหล่งที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แปลกออกไปจากที่ตนรู้จัก สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนแต่ดึงดูดใจให้คนไทยท่องเที่ยวศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับบ้านเมืองตัวเองมากขึ้นกว่าแต่ก่อนหลายเท่า นับว่าเป็นปรากฏการณ์ที่ดีไม่น้อยไปกว่าที่จะมุ่งตลาดธุรกิจท่องเที่ยวให้เป็นแต่ตลาดของชาวต่างประเทศเท่านั้น

เนื่องจากผู้เขียนเป็นผู้สนใจในเรื่องภาษาและการใช้ภาษา จึงอดไม่ได้ที่จะสังเกตว่าในบรรดาบทความที่ดี คำบรรยายที่ดี หรือวิธีการและมาตรการต่างๆ ที่จะปรับปรุงธุรกิจด้านนี้ในเรื่องต่างๆ นั้น น้อยครั้งที่ผู้เขียนจะได้ยินใครกล่าวถึง การปรับปรุงและส่งเสริมทางด้าน “ภาษา” จริงอยู่มีผู้กล่าวบ้างว่าคนไทยควรจะต้องเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับธุรกิจโรงแรม

และการท่องเที่ยวมากขึ้น ผู้ที่กล่าวส่วนใหญ่มุ่งไปที่ตัวมัลกุเทศก์ หรือไกด้นำเที่ยวที่ต้องใช้ภาษาอธิบายเรื่องราวต่างๆให้นักทัศนจรฟัง มีการพูดถึงการใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นสื่อสำคัญในการสื่อสาร ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ นั้นมีผู้กล่าวถึงน้อยมาก และแทบจะไม่มีผู้ใดกล่าวถึงการใช้ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติของเราเลย

ที่เป็นเช่นนี้ผู้เขียนคิดว่า คนไทยน้อยคนที่จะมอง “ภาษา” ว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ และนึกไปถึงว่าภาษาเป็นสมบัติที่มีค่าที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด สมบัติชิ้นนี้จะไม่สูญหายไปไหน ไม่มีใครจะมาปล้นไปจากตัวคนได้ นอกจากในกรณีที่ประสบอุบัติเหตุทางสมองเท่านั้นที่จะทำให้ความสามารถในการใช้ภาษาของคนบกพร่องหรือสูญหายไป แต่เทียบกับบรรดาทรัพยากรทั้งหลายที่มองเห็น และที่จับต้องได้ เช่น น้ำมัน แร่ธาตุ ป่าไม้ แม่น้ำ ลำธาร “ภาษา” จะไม่อยู่ในข่ายที่ทางราชการจะศึกษาหรือพัฒนาเลย ทั้งนี้เพราะภาษาเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตน จับต้องไม่ได้ และไม่มีผู้ใดยกย่องให้เป็น “ทรัพยากร” ภาษาจึงถูกมองข้ามความสำคัญไปอย่างน่าเสียดาย

ทำไมภาษาจึงมีบทบาทสำคัญกับธุรกิจการท่องเที่ยว ทำไมจึงควรเป็นการพัฒนาด้านภาษาก่อนเรื่องอื่นๆ ประเด็นทั้งสองนี้อยู่ในความคิดของผู้เขียนมานานแล้ว และอยากจะถ่ายทอดความคิดในเรื่องนี้ไปยังนักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อนำไปพิจารณาต่อไป

ลองมาดูกันว่าธุรกิจการท่องเที่ยวครอบคลุมงานอะไรบ้าง ผู้เขียนจะเอ่ยถึงงานหลักๆ เท่านั้น และอาจจะไม่ได้ลำดับความสำคัญของแต่ละงาน และงานเหล่านั้นต้องใช้ภาษาในด้านใดบ้าง

1. งานชี้แจงและโฆษณา

ผู้ที่ทำธุรกิจจะต้องมีการชี้แจงและโฆษณาแหล่งท่องเที่ยว รายละเอียดในการเดินทาง เรื่องที่พัก ค่าใช้จ่าย และเรื่องอื่นๆ ที่จะช่วยให้ผู้ที่ไม่เคยท่องเที่ยวอยากจะท่องเที่ยว อาจเรียกว่าเป็นงานประเภทโฆษณา จูงใจให้มีลูกค้าซื้อบริการการท่องเที่ยวก็ได้

ภาษาที่ต้องใช้

ภาษาเขียนที่กะทัดรัด ให้ข้อมูลถูกต้อง แต่อย่างน่าสนใจ คำอธิบายไม่เินยื้อ ภาษาที่ใช้ไม่กำกวม ทำให้เกิดความเข้าใจผิด การโฆษณาต้องไม่เกินความจริง แต่ต้องชี้จุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวที่เสนอมาน

นอกจากภาษาเขียนแล้ว ยังต้องใช้ภาษาพูดทางสื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ ผู้ที่ใช้ภาษาพูดจะต้องพูดอย่างน่าสนใจ ต้องระวังถ้อยคำ น้ำเสียง จังหวะ ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังสนใจอยากติดตามรายละเอียดเพื่อซื้อบริการต่อไป

2. งานติดต่อสื่อสารทางจดหมาย

ธุรกิจการท่องเที่ยวต้องมีเครือข่ายกว้างขวาง มิใช่จะดำเนินการแต่ผู้เดียวได้ จะต้องมีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างหลายฝ่าย เช่น สายการบิน รถไฟ และการพักแรมตามโรงแรมต่างๆ ที่ผู้ทำธุรกิจต้องติดต่อเป็นประจำ

ภาษาที่ต้องใช้

เป็นภาษาจดหมายธุรกิจที่ชัดเจน ไม่คลุมเครือ แต่ในขณะเดียวกันสุภาพ และแสดงถึงมารยาทในการติดต่อ ไม่ให้เป็นที่น่าบาดหมางระหว่างผู้ที่ทำธุรกิจด้วยกัน ภาษาแบบนี้จะมีรูปแบบเฉพาะ ศึกษาได้ไม่ยาก ที่ควรระวังคือ ความแตกต่างระหว่างผู้ที่มาจากต่างวัฒนธรรมกัน อาจมีรูปแบบและธรรมเนียม (conventions) แตกต่างกัน วัฒนธรรมและภาษาจึงเป็นเรื่องที่ต้องศึกษาไปพร้อมๆ กัน

3. งานต้อนรับ

พนักงานต้อนรับตามโรงแรม และสถานที่ให้บริการทุกแห่ง เป็นผู้ที่จะสร้างความประทับใจให้หรือความเสียหายได้ ถ้าปฏิบัติหน้าที่ไม่เหมาะสม ในวงการธุรกิจท่องเที่ยวจึงพยายามปรับปรุงงานต้อนรับหลายๆ ด้าน และที่สำคัญก็คือ การใช้ภาษาที่เหมาะสม

ภาษาที่ต้องใช้

ส่วนใหญ่จะเป็นภาษาพูด เช่น การกล่าวต้อนรับนักท่องเที่ยวทั่วไป และยังมีการประชาสัมพันธ์ ต้องให้คำชี้แจงเรื่องเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับโรงแรมเกี่ยวกับสถานที่ที่ต้องติดต่อเกี่ยวกับร้านอาหารและร้าน

ขายของ แต่ละสังคมแต่ละวัฒนธรรมจะมีรูปแบบการใช้ภาษาในการทักทายปราศรัย และการต้อนรับที่ต่างกันไป การพัฒนาภาษาพูดแบบนี้ จึงต้องคำนึงถึงภาษาท่าทาง (Nonverbal behavior) ด้วย ต้องคำนึงถึงความรู้สึก และสำนวนภาษาที่เหมาะสมที่จะใช้กับนักท่องเที่ยว หรือผู้ที่มาติดต่อด้วย

4. งานนำเที่ยว

งานนี้เป็นงานที่เด่นที่สุด และอาจจะถือว่ายากที่สุดก็ได้ เพราะผู้นำเที่ยว (มัคคุเทศก์) ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประเทศ สิ่งที่ผู้นำเที่ยวอธิบายนั้น จะต้องให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเมืองไทย และคนไทย มิใช่ให้ข่าวสารเรื่องราวที่ผิดๆ ทำให้ผู้ฟังสับสนไขว้เขว เกิดความเข้าใจผิดเป็นเรื่องที่เสียหายกับส่วนรวม

อาจารย์สมศรี สุกุมลนันทน์ ได้กล่าวถึงบทบาทของมัคคุเทศก์ไว้ดังนี้

“มัคคุเทศก์เป็นคนสำคัญมากสำหรับกิจการท่องเที่ยว การนำเที่ยวคือ การประชาสัมพันธ์ และมัคคุเทศก์คือผู้แทนของประเทศ จะพูดจาโน้มน้าวให้ดี ให้ร้ายแก่เรื่องโดยย่อทำได้ นักท่องเที่ยวใช้บุคลิกภาพของมัคคุเทศก์เป็นเกณฑ์พิจารณาว่าจะฟังเรื่องราวที่เขาเล่าแล้วเชื่อได้มากน้อยแค่ไหน”

จาก สตรีสาร “ประเทศ 3 (ไป) ท่องเที่ยว, ปีที่ 40 ฉบับที่ 17, 18 ก.ค. 2530)

ภาษาที่ใช้

ส่วนใหญ่จะเป็นภาษาพูด เพราะการนำเที่ยวคือการอธิบายและการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ท่องเที่ยวได้รู้จักเรื่องราว ประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมเกี่ยวกับสถานที่ เกี่ยวกับบุคคล หรือเหตุการณ์ นอกจากจะอธิบายได้ถูกต้องแล้ว มัคคุเทศก์ก็ต้องคอยตอบคำถามผู้ที่สนใจที่มาจากต่างชาติต่างภาษา จึงต้องใช้ทักษะในการฟัง สำเนียง และสำนวนภาษาแบบต่างๆ อีกด้วย

การฝึกหัดฟังจึงสำคัญเท่ากับการฝึกหัดพูด ภาษาที่ใช้ในการติดต่อและสนทนาต้องเป็นภาษาที่เหมาะสม ถูกกาลเทศะ ถ้าจะสอดอารมณ์ขันในการอธิบายและการสนทนา ต้องทำด้วยความระมัดระวัง

ไม่กล้าเส้นจนกลายเป็นไม่สุภาพ การพัฒนาภาษาของมัคคุเทศก์จึงต้องทำไปพร้อมๆ กับการพัฒนาบุคลิกภาพ มิใช่แต่เพียงฝึกภาษาเพื่อภาษาโดยไม่คำนึงถึงเนื้อหาสาระ ปริบท และผู้ฟังหรือคู่สนทนา

5. งานให้บริการทั่วไป

งานให้บริการที่นักท่องเที่ยวพึงได้รับก่อนหรือขณะที่ท่องเที่ยว เช่น การให้ข่าวสารและรายละเอียดทางโทรศัพท์ ทางจดหมาย หรือด้วยตนเอง การช่วยเหลือในการบอกทาง ช่วยเหลือในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ เจ็บป่วย หรืออุบัติเหตุอื่นๆ

ภาษาที่ใช้

ภาษาเขียนที่ใช้ในการทำป้ายประกาศ คำอธิบายง่ายๆ การเขียนจุลสารนำเที่ยว คำอธิบายใต้แผ่นภาพหรือโปสเตอร์ คำอธิบายเกี่ยวกับการใช้บริการต่างๆ ตลอดจนสำนวนภาษาที่เกี่ยวกับรายการอาหาร รายการราคาส่งของ ราคาการให้บริการ ที่จะต้องเป็นภาษาที่อ่านง่าย ชัดเจนไม่กำกวม และเป็นภาษาที่ถูกต้อง

ในด้านการฟังและการพูดนั้น จำเป็นต้องฝึกหัดมากเป็นพิเศษ เช่น การฟังข้อความทางโทรศัพท์ การได้ตอบทางโทรศัพท์ การได้ตอบด้วยตนเอง ต้องมีการฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ สามารถฟังสำเนียงภาษาที่แตกต่างของนักท่องเที่ยวได้ สามารถให้บริการที่รวดเร็ว ตรงจุดประสงค์และความต้องการของนักท่องเที่ยว ภาษาที่ใช้ต้องสุภาพ ถูกกาลเทศะ

ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงตัวอย่างประเภทต่างๆ และภาษาแบบต่างๆ ที่ต้องใช้ในงานนั้นๆ ผู้ที่ทำธุรกิจด้านการท่องเที่ยวควรจะต้องมีรายละเอียดประเภทของงาน และแจกแจงบทบาทของภาษาที่ต้องใช้แต่ละด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการฟัง การพูด การเขียน หรือการอ่าน เมื่อมีแผนแม่บทเกี่ยวกับการพัฒนาภาษาแล้ว จึงนำไปกำหนดรายละเอียดหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่อไปได้

ผู้เขียนเห็นว่า ธุรกิจการท่องเที่ยวเกี่ยวข้องกับงานหลายด้าน การพัฒนาภาษาก็ควรจะได้มีการระดมพลังจากนักวิชาการและนักวิชาชีพด้านต่างๆ มิใช่ทำกันภายในภาควิชาภาษาต่างประเทศเท่านั้น แต่

ควรจะเป็นงานที่ทำร่วมกันระหว่างภาควิชาต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษา เช่น ภาควิชาภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ภาษาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ โบราณคดี นิเทศศาสตร์ ศิลปการละคร ฯลฯ ควรจะมีการวางแผนระยะยาวร่วมกับองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้องในภาคเอกชน เช่น ธุรกิจโรงแรม การรถไฟ การบิน ร้านค้าของที่ระลึก ร้านอาหาร และหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ เช่น หน่วยงานตำรวจท่องเที่ยว เป็นต้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศนั้น ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายด้าน และที่สำคัญคือ ต้องมีการพัฒนาการเรียนการสอนและการใช้ภาษาให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจการท่องเที่ยว ผู้บริหารประเทศในระดับวางแผนและกำหนดนโยบายตลอดจนผู้บริหารสถาบันการศึกษาในทุกระดับที่ดำเนินการเกี่ยวกับ

วิชาชีพการให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว จึงควรจะร่วมมือกันวางแผนแม่บท กำหนดนโยบายระยะยาวในการดำเนินงานไปในทิศทางที่จะนำผลสำเร็จให้แก่ประเทศชาติ และควรคำนึงถึงว่า “ภาษา” นั้นเป็น “ทรัพยากร” ที่ล้ำค่า ไม่สูญหาย ไม่เสื่อมสลายเหมือนทรัพยากรอื่นๆ ให้เห็นความสำคัญของภาษา ซึ่งเป็นสมบัติที่มีค่ายิ่งของมนุษย์ และติดตัวมนุษย์อยู่ตลอดเวลา ภาษาทำให้มนุษย์ชาติดำรงชีวิตอยู่ได้ ภาษาเป็นตัวเชื่อมตัวเรากับผู้อื่น ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมเดียวกันหรือต่างสังคมกัน นอกจากนั้นภาษายังเป็นตัวเชื่อมชีวิตในอดีตกับชีวิตปัจจุบันของเราเพื่อสืบทอดต่อไปในอนาคตได้ด้วย

ถึงเวลาแล้วหรือยังที่เราจะต้องพัฒนาภาษาไปพร้อม ๆ กันกับพัฒนาทรัพยากรประเภทอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมธุรกิจและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

บ/ท/บ/า/ท/

ของครูผู้สอนในสถานการณ์ที่ใช้วิธีการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร

ปาริชาติ วัฒนกุล

ในปัจจุบันวิธีการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) มีบทบาทในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมากขึ้น วิธีการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารให้ความสำคัญต่อผู้เรียนจนดูเหมือนว่าครูผู้สอนในห้องเรียนต้องลดบทบาทตนเองลง บทความนี้มุ่งที่จะเสนอบทบาทของครูผู้สอนในสถานการณ์ที่ใช้วิธีการเรียนการสอนดังกล่าว โดยหวังว่าอาจจะประโยชน์ได้บ้าง หากครูผู้สอนนำไปพิจารณาเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของตนเองที่กำลังดำเนินอยู่

มโนทัศน์ของคำว่า “บทบาท” (Role)

คำว่า “บทบาท” โดยทั่วไปนั้นมีความสัมพันธ์กับหลายๆ สิ่ง ได้แก่ สังคม ความคิดเห็นของแต่ละบุคคลว่าสิ่งใดคือสิ่งที่เหมาะสมและความคิดเห็นของผู้อื่นว่าสิ่งใดคือสิ่งที่ควรทำ ดังนั้นบทบาทจึงเปรียบเสมือนการทำหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งให้เป็นไปตามเกณฑ์ปกติ (norms) และสิ่งที่คาดหวังกันไว้ (expectations) นอกจากนี้บทบาทจะมีขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีความเกี่ยวข้องกับบทบาทอื่นรวมทั้งมีการปรับปรุงบทบาทให้เข้ากับบทบาทที่เป็นที่ยอมรับกันอยู่ (Munby, 1978 : 68)

บทบาทในทางด้านการเรียนการสอนนั้น ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของแบบการสอน (Design) โดยยึดตามความคิดของ J.C. Richards และ Ted Rodgers (1982 : 153) ซึ่งแบ่งวิธีการสอน (Method) ออกเป็น 3 ระดับ คือ Approach, Design และ Procedure โดยให้คำจำกัดความว่า Approach คือ ทฤษฎีเกี่ยวกับภาษาและการสอนภาษา Design คือ แบบของการสอนซึ่งครอบคลุม

ในเรื่องที่เกี่ยวกับเนื้อหาทางด้านภาษาศาสตร์ (Linguistic content) การกำหนดรายละเอียดในการสอนรวมทั้งลักษณะบทบาทของครูผู้สอน ผู้เรียนและสื่อการเรียนการสอน ส่วน Procedure คือ เทคนิคและขั้นตอนสำหรับกระบวนการสอนนั้นๆ

จึงอาจสรุปได้ว่า บทบาทของครูผู้สอนประกอบขึ้นจากสองส่วน ส่วนหนึ่งมาจากตัวกำหนดภายนอก อันได้แก่ ทฤษฎีการเรียนการสอนที่ใช้อยู่และสภาพสังคม ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ ลักษณะส่วนบุคคลและความคิดความเชื่อส่วนตัวในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งบทบาททั้งหมดนี้ย่อมมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เมื่อต้องพบกับบทบาทของผู้เรียนซึ่งก็ถูกกำหนดจากหลายๆ สิ่งเช่นกัน

บทบาทของครูผู้สอนที่พอมองเห็นได้ชัดคือ บทบาทที่ถูกกำหนดไว้โดยตัวกำหนดภายนอก อันได้แก่ ทฤษฎีการเรียนการสอนที่ปรากฏอยู่ และสรุปว่าบทบาทก็จะต้องเป็นไปตามแนวทฤษฎี โดยที่ส่วนอื่นๆ เป็นสิ่งที่เป็นแนวร่วมเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายของทฤษฎีการสอนนั้นๆ

ความเปลี่ยนแปลงของบทบาทครูผู้สอนในการสอนภาษา

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา บทบาทของครูผู้สอนผันแปรไปตามความเปลี่ยนแปลงของวิธีการเรียนการสอนแบบต่างๆ นับตั้งแต่วิธีการเรียนการสอนที่เน้นการสอนกฎไวยากรณ์และการแปล (Grammar-Translation Method) ซึ่งวิธีดังกล่าวเปิดโอกาสให้ครูมีบทบาทในห้องเรียน

เป็นส่วนใหญ่ โดยครูผู้สอนจำเป็นต้องให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแปลจากภาษาที่หนึ่งเป็นภาษาที่สอง หรือในทางกลับกัน รวมทั้งมีความรู้ทางด้านไวยากรณ์ที่ถูกต้องแม่นยำ เมื่อการสอนภาษาแบบเน้นโครงสร้าง – (Structural Approach) มีอิทธิพลขึ้นในช่วงปี 1940 ติดตามด้วยวิธีการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับบทสนทนาและใช้อุปกรณ์ช่วยในการเรียนการสอน (Audio-Lingual Method) ครูผู้สอนในห้องเรียนจึงต้องปรับบทบาทให้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนการสอนดังกล่าว คือ ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในห้องเรียนในการฝึกฝนให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามแบบแผน ซึ่งก็ถกเน้นในเรื่องความถูกต้องแม่นยำอยู่อีกเช่นเดิม J.C. Richards และ Ted Rodgers (1982 : 160) กล่าวว่าถึงบทบาทของครูผู้สอนในวิธีการเรียนการสอนดังกล่าวว่า

“In the classical audiolingual method the teacher is regarded as the source of language and learning. The teacher is the conductor of the orchestra, whose prime goal is to keep the players in tune and time, and without whom no music could be performed.”

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เริ่มมีบทบาทขึ้นเรื่อย ๆ และในปัจจุบัน – ทฤษฎีการเรียนการสอนดังกล่าว เป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย ดังนั้น บทบาทของครูผู้สอนจึงต้องปรับให้เข้ากับสภาพการณ์ในปัจจุบันเช่นกัน อันจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

ลักษณะการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ตามแนวความคิดของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร นั้น มีการมองภาษาในลักษณะที่เป็นการปฏิสัมพันธ์ ดังนั้น จึงเน้นในเรื่องรูปแบบของการเคลื่อนไหว การลงมือกระทำและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในระหว่างติดต่อสื่อสารกัน รวมทั้งการเน้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกับผู้เรียนด้วยกันและกับครูผู้สอนด้วย โดยที่ผู้เรียนต้องเลือกเนื้อหาหรือหัวข้อที่จะแสดงความคิดเห็นเอง (Richards and Rodgers, 1982 : 156)

ในด้านการสอนนั้นวิธีดังกล่าวให้ความสำคัญกับเป้าหมายของการสอนภาษาที่สองมากกว่าวิธีการหรือเทคนิค โดยมุ่งให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารโต้ตอบกันด้วยภาษาที่สองได้ Littlewood (1984) ให้ความสำคัญว่า แนวความคิด

ของการสอนเพื่อการสื่อสารมิได้ปฏิเสธแนวความคิดของวิธีการเรียนการสอนแบบเน้นโครงสร้างเสียทีเดียว เพียงแต่ขยายขอบเขตของวัตถุประสงค์ออกไปโดยเน้นถึงการที่ผู้เรียนสามารถฝึกฝนสิ่งที่ตนเองได้รับกับสถานการณ์ที่ต้องสื่อสารได้ตอบจริง ๆ แม้จะกับผู้เรียนด้วยกันก็ตามที่นอกจากนี้ กิจกรรมในการเรียนรู้อยู่ยังเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารมากกว่าที่เคยเป็นมา โดยผู้เรียนมีโอกาสได้รับทักษะและความรู้ในระหว่างการสอนติดต่อกันโดยไม่รู้ตัว

จึงพอสรุปได้ว่าการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น เน้นถึงการใช้ภาษา (USE) มากกว่าหลักการใช้ภาษา (USAGE) เน้นความสำคัญของความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (fluency) มากกว่าที่จะเน้นความถูกต้องแม่นยำ (accuracy) ทักษะที่ใช้ลักษณะแบบทักษะ – สัมพันธ์ (integrated skill) และกิจกรรมที่ใช้เป็น – ลักษณะกิจกรรมกลุ่มเพื่อเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการสื่อสารขึ้น

บทบาทของครูผู้สอนในวิธีการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร : ข้อเสนอแนะและตัวอย่างงานวิจัย

จากเป้าหมายของวิธีการเรียนการสอนดังกล่าวมาแล้วข้างต้น บทบาทของครูผู้สอนส่วนหนึ่งจะถูกกำหนดขึ้นภายใต้ทฤษฎีการเรียนการสอนดังกล่าว เช่น Breen และ Candlin (1980) (อ้างใน J.C. Richards, 1982 : 161) แบ่งบทบาทของครูผู้สอนในวิธีการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารออกเป็นบทบาทหลักและบทบาทรอง

บทบาทหลักคือ

1. เป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือให้กระบวนการ – สื่อสารระหว่างผู้เรียนเป็นไปได้อย่างราบรื่น ทั้งช่วยเหลือผู้เรียนในระหว่างการทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งเมื่อผู้เรียนประสบปัญหาเกี่ยวกับคำที่เรียน
2. เป็นเสมือนผู้ร่วมกิจกรรมกลุ่มที่เป็นอิสระ

บทบาทรองคือ

1. เป็นผู้รวบรวมความรู้จากแหล่งต่าง ๆ รวมทั้งเป็นแหล่งความรู้ไปในตัวด้วย
2. เป็นผู้นำในขบวนการและกิจกรรมในห้องเรียน

3. เป็นนักวิจัยและผู้เรียนรู้ ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนประกอบไปด้วยประสบการณ์และความรู้ความสามารถที่ได้มาจากการสอน

ทั้งนี้ไม่ว่าครูผู้สอนจะสวมบทบาทใดอยู่ ครูผู้สอนจะต้องมีทั้งความอบอุ่น การยอมรับและสังเกตรับรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

บทบาทตามความคิดเห็นของ Breen และ Candlin สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในช่วงกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้เรียนทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น กิจกรรมที่แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน หรือกิจกรรมที่ใช้บทบาทสมมติ นอกจากนี้ในช่วงการทำกิจกรรมกลุ่ม บทบาทของครูคือ การคำนึงถึงการจัดกลุ่มของผู้เรียน และการคอยดูแลให้ผู้เรียนในกลุ่มมีโอกาสร่วมในกิจกรรมกลุ่มนั้นให้มากที่สุด ทั้งนี้และทั้งนั้นขึ้นอยู่กับกาสังเกตของครูผู้สอนเป็นอย่างมาก การสังเกตพฤติกรรมการของผู้เรียนในช่วงการทำกิจกรรมจะทำให้ครูผู้สอนสามารถปรับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพขึ้นได้

Paul Nation (1984 : 120) ได้ทำวิจัยเพื่อศึกษาวิธีการจัดกลุ่มผู้เรียน ที่จะเอื้อโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางภาษามากขึ้น โดยใช้กิจกรรมประเภท strip story คือ การตัดเรื่องราวเป็นส่วน ๆ แล้วนำมาคละกัน แล้วให้ส่วนที่ตัดออกซึ่งอาจเป็นแค่ประโยคเดียวหรือมากกว่านั้นแก่ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่ม ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มจะต้องจำประโยคของตนเองให้ได้แล้วจึงค้นส่วนของตนเองแก่ครู จากนั้นผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะต้องช่วยกันปะติดปะต่อเรื่องราวออกมาให้เป็นเรื่องโดยสมบูรณ์ โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้ฟัง Nation แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน กลุ่มที่หนึ่งประกอบด้วยผู้เรียนที่เก่งคือ มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษได้ดี และกลุ่มที่สองเป็นผู้เรียนที่อ่อน มีปัญหาในการใช้ภาษาอย่างมาก ส่วนกลุ่มที่สามและสี่เป็นกลุ่มผสมระหว่างผู้เรียนที่เก่ง 4 คน และอ่อน 4 คน จากนั้นศึกษาความร่วมมือกันภายในแต่ละกลุ่ม โดยสังเกตจากภาษาที่ใช้ในการทำกิจกรรมดังกล่าว ว่ามีการใช้ภาษาประเภทใดบ่อยครั้งมากน้อยเพียงใด จากการวิจัย Nation สามารถจัดรูปแบบของภาษาที่ใช้ในกิจกรรมดังกล่าวออกได้เป็น 3 แบบคือ แบบที่ 1 เป็นการพูดซ้ำเพื่อท่องประโยคของตน (repetition) ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ทั้งสี่กลุ่มใช้ภาษาแบบ

ดังกล่าวพอ ๆ กันในขณะที่ทำกิจกรรม แบบที่ 2 เป็นการใช้ภาษาในการเรียงลำดับเนื้อเรื่อง (ordering) เช่นพูดว่า I'm the third, You have the first. เป็นต้น ปรากฏว่าผู้เรียนในกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มผสมมีส่วนร่วมในกิจกรรมทัดเทียมกัน โดยศึกษาจากความบ่อยครั้งในการใช้ภาษาแบบดังกล่าว รูปแบบที่ 3 ของภาษาที่ใช้คือ ภาษาประเภทที่ต้องการให้เพื่อนขยายความว่าที่ตนเองกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร (clarification) เช่น มีการพูดว่า "What's your sentence?, v-o-y-a-g-e?, You mean travel, Yes travel, by ship, O.K.?, Your sentence start with what word. ซึ่งปรากฏว่ากลุ่มที่ประกอบด้วยผู้เรียนที่อ่อนทั้งหมดใช้ภาษาแบบดังกล่าวบ่อยครั้งกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในขณะที่กลุ่มเก่งใช้ภาษาน้อยครั้ง และกลุ่มผสมใช้พอประมาณ ผลจากการวิจัยแสดงว่ากลุ่มที่ได้ผลมากที่สุดในการกิจกรรมประเภท strip story คือ กลุ่มที่ประกอบด้วยผู้เรียนที่อ่อนทั้งหมด ซึ่งต่างไปจากความคิดโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งมักจะคิดว่าการจัดกลุ่มแบบผสมน่าจะให้ผู้เรียนที่อ่อนกว่าได้ประโยชน์ขึ้นในกิจกรรมประเภทดังกล่าว Nation ให้เหตุผลว่าเป็นเช่นนี้ก็เพราะกลุ่มที่ผู้เรียนมีลักษณะอย่างเดียวกัน ย่อมจะมีการร่วมมือในการทำกิจกรรมเท่า ๆ กัน ใช้ภาษาในลักษณะต่าง ๆ บ่อยครั้ง พอ ๆ กัน และผู้เรียนไม่มีใครจะเกิดความกังวลในขณะที่ทำกิจกรรม เพราะอยู่ในหมู่ผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาเท่า ๆ กัน นอกจากนี้ผู้เรียนที่อ่อนย่อมต้องการพูดมากกว่าผู้เรียนที่เก่ง ทั้งนี้เพื่อจะได้ทำกิจกรรมนั้นเสร็จ

งานวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนมีบทบาทอย่างมากในการจัดกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน ครูผู้สอนจึงควรที่จะศึกษาลักษณะของกิจกรรมกลุ่มที่นำไปใช้ในการเรียนการสอนเสียก่อน และพยายามศึกษาและสังเกตว่ากิจกรรมกลุ่มนั้น ๆ ควรจะมีการจัดกลุ่มผู้เรียนในลักษณะใด เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะร่วมกิจกรรมเพื่อการสื่อสารได้มากที่สุด

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของบทบาทครูผู้สอนต่อการเรียนการสอนคือ งานวิจัยชื่อ The Significant Bilingual Instructional Features หรือ SBIF ซึ่งสนับสนุนโดย National Institute of Education ประเทศสหรัฐอเมริกา (Paulston, 1984:33)

งานวิจัยดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจในการสอนแบบ bilingual รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในวงจำกัด หรือ ไม่มีความถนัดทางภาษาเลย ได้มีโอกาสร่วมในขบวนการศึกษาดังกล่าวอย่างเต็มที่และประสบความสำเร็จ

จากการศึกษาการสอนในห้องเรียน 58 ครั้ง เพื่อ ดูลักษณะสำคัญๆ ของการสอน โดยใช้ครูที่คัดเลือกแล้ว เป็นผู้ประสบความสำเร็จในการสอน 7 คน ปรากฏว่า ครู 5 คน ประสบความสำเร็จอย่างเด่นชัด และสิ่งที่ช่วยให้สำเร็งนั้น คือ พฤติกรรมของครูมากกว่าหลักสูตรหรือ ตำราที่ใช้

Paulston ได้เสนอแนะว่าจากการศึกษาเอกสาร 15 ชิ้น พบว่า ลักษณะที่สำคัญของการสอนคือ การจัดการห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (efficient classroom management) อันได้แก่ การจัดกิจกรรมต่างๆ และ ยังได้พูดถึงวิธีการของครูที่ประสบความสำเร็จในการสอนในห้องเรียนในการสอนเพื่อการสื่อสาร อันได้มาจากงานวิจัย SBIF ซึ่งอาจนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้คือ

1. ครูควรอธิบายลักษณะของกิจกรรมและแบบ-ฝึกหัดที่ผู้เรียนต้องทำให้ชัดเจน รวมทั้งช่วยชี้แจงว่าผู้เรียนต้องทำอะไรเพื่อให้กิจกรรมดังกล่าวลุล่วงไป
2. ครูควรมีความสนใจและระมัดระวังไม่ว่าจะเป็นเวลาหรืออธิบาย กำหนดหัวข้อ สรุปหรือทบทวน
3. ครูควรให้ความสนใจเรื่องศัพท์อย่างมาก ซึ่งอาจรวมไปถึงการแปลศัพท์เป็นภาษาแม่ให้ในกรณีที่ใช้ภาษาอังกฤษไม่ได้ผล
4. ครูควรใช้เวลาไปกับกิจกรรมซึ่งต้องกระทำโดยผู้เรียนมากกว่าเวลาที่ใช้ในการสอน อธิบายหรือบอกวิธีการต่างๆ จากงานวิจัย SBIF นั้น ห้องเรียนที่ประสบความสำเร็จจะให้เวลาผู้เรียนทำกิจกรรมถึง 82% ในขณะที่ครูใช้เวลาสอน อธิบาย และบอกวิธีการเพียง 18%
5. ครูควรวางแผนการสอนไม่ให้กิจกรรมซ้ำซาก จำเจจนผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย

ส่วน Sharron Bassano (1986 : 13-19) ซึ่งให้ความสนใจในการช่วยเหลือผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียน ได้แนะนำบทบาทของครูผู้สอนว่าครูควรจะให้ประสบการณ์ทางภาษาที่เป็นธรรมชาติ และจริงใจ

ในห้องเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่ตนชอบ หรือถนัดนอกเหนือจากเรื่องที่มีอยู่ในตำรา สร้างบรรยากาศที่สบายๆ ไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย พร้อมทั้งให้ผู้เรียนกิจกรรมกลุ่มของตนโดยครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องนำอยู่ตลอดเวลา

Bassano ยังได้เสนอแนะบทบาทของครูผู้สอนเมื่อพบกับผู้เรียนที่เป็นปัญหาในขณะมีกิจกรรมกลุ่มอีกด้วย ทั้งนี้ Bassano จัดลักษณะของความยุ่งยาก ซึ่งอาจเกิดขึ้นในหมู่ผู้เรียนออกเป็น 9 ลักษณะคือ

1. ผู้เรียนบางคนครอบงำการโต้เถียงมากเกินไป ทำให้ผู้ร่วมกลุ่มเกิดความเบื่อหน่าย (Aggressive)
2. ผู้เรียนบางคนพยายามแก้ความคิดของคนอื่น ไม่ยอมฟังหรือเข้าใจกัน (Discord)
3. ผู้เรียนบางคนเงียบและขี้อายเกินไป ไม่ยอมร่วมกิจกรรม (Withdrawal)
4. ผู้เรียนบางคนไม่ยอมร่วมมือ แสดงอาการน้อยเนื้อ เช่น ไม่สนใจและมองออกไปนอกหน้าต่าง (Apathy)
5. ผู้เรียนบางคนพูดเรื่องอื่นที่ไม่ใช่เรื่องที่สอน (Evasion)
6. ผู้เรียนบางคนคิดว่าตนเองดีที่สุด พยายามดึงดูดความสนใจของครูผู้สอน (Egocentrism)
7. ผู้เรียนบางคนเกิดความสับสนว่ากิจกรรมที่ให้ทำคืออะไร ต้องทำอะไร หน้าใดใครต้องทำ (Confusion)
8. ผู้เรียนบางคนยอมตกลงในกิจกรรมง่ายเกินไป โดยไม่ค่อยจะแสดงความรู้สึก หรือความคิดเห็นที่จริง ๆ ออกมา (Condescension)
9. ผู้เรียนบางคนชอบบ่นว่าเบื่อ ไม่มีเวลาพอ และวิจารณ์กิจกรรมที่ให้ไปในทางลบ (Complaints)

ในกรณีที่ครูผู้สอนประสบความสำเร็จดังกล่าวนั้น ขณะที่ผู้เรียนทำกิจกรรม Bassano เสนอแนะการแก้ปัญหา โดยมอบบทบาทส่วนใหญ่ให้ครูผู้สอน ดังนี้ คือ

1. ให้ครูผู้สอนตระหนักถึงประสบการณ์ในอดีตของผู้เรียนและความเชื่อของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนภาษา อาจด้วยการให้ผู้เรียนเขียนหรือพูดคุยนแบบเปิดเผย ก่อนที่จะเลือกวิธีการหรือเทคนิคมาใช้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้รู้ถึงบทบาทของครูว่ามีส่วนร่วมกับตนอย่างไร แสดงความจริงใจและตั้งใจช่วยเหลือตนเพียงใด

2. สร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียนเกี่ยวกับความรู้ ความชำนาญและคุณสมบัติของครู อาจพูดถึงเรื่องของ ครูผู้สอนเอง ประสบการณ์ หรือพูดถึงปรัชญาการสอน ที่เชื่อว่าจะได้ผลเพียงใด ควรมีการอธิบายให้แจ่มแจ้งว่า กิจกรรมต่าง ๆ นั้นจะช่วยให้เรียนรู้ภาษาได้อย่างไร

3. ค่อย ๆ เริ่มให้ถูกจุดและค่อย ๆ สอน โดยเริ่ม จากโครงสร้างหรือรูปแบบที่ผู้เรียนเคยชินแล้วค่อย ๆ พัฒนาไป

4. แสดงความก้าวหน้าหรือความสำเร็จในกิจกรรม ให้ผู้เรียนเห็น

5. ให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกอย่างอิสระให้มากที่สุด โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยจะให้ความร่วมมือ แต่หากไม่ประสบผลก็ไม่เป็นไร ให้ปล่อยไปก่อน

6. คำนึงถึงความสนใจและความกังวลรวมทั้งเป้าหมายของผู้เรียนด้วย

นอกจากนี้ ครูควรแสดงบทบาทของผู้ให้ความช่วยเหลือกับผู้เรียนที่อ่อน เมื่อผู้เรียนต้องการโดยเฉพาะใน เวลาที่มีกิจกรรมประเภทที่ผู้เรียนต้องอ่าน แต่ควรกำหนด บทบาทของตนเองให้พอดี ไม่ควรจะต้องถึงขนาดที่เป็นผู้ ป้อนข้อมูลทั้งหมด (information-giver) หรืออธิบาย เรื่องราวให้หมด (text-explainer) นั่นคือ พยายาม อย่าเข้าไปขัดจังหวะหรือแทรกแซง เมื่อไม่จำเป็นจริง ๆ แต่มีได้หมดบทบาทไปเลย (Williams, 1986 : 42)

บทบาทอีกอย่างหนึ่งซึ่งครูผู้สอนสามารถนำมา- ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารได้ คือ วิธีการสอนที่ไม่ใช้วาจา (non-verbal channels) ทั้งนี้ เพราะวิธีการดังกล่าวเป็นระบบหนึ่งของการสื่อสาร ของมนุษย์ Ray Birdwhistell (1972) (อ้างใน Soudek, 1985 : 109) ประมาณว่า การใช้คำพูดในการสื่อความหมาย พูดคุยหรือสังสรรค์ของคนสองคนนั้นมีน้อยกว่า 35% นอกนั้นเป็นการสื่อสารที่ไม่ใช้วาจา Taylor (1980) (อ้างใน Soudek, 1985 : 112-113) แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทของการสื่อสารโดยไม่ใช้วาจาในการสอน ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศว่า

"...if EFL teaching does involve facilitating cross-cultural communication, then somewhere in EFL we must include the role which non-verbal communication plays in this cross-cultural communication process"

การสื่อสารโดยไม่ใช้วาจา แบ่งออกเป็นสามอย่างด้วยกัน คือ

1. Paralanguage
2. Kinesics
3. Proxemics

Paralanguage ได้แก่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเสียง เช่น น้ำเสียงที่ใช้ในการสื่อสาร แสดงออกถึงความรู้สึกต่าง ๆ ได้ เช่น ถามว่า "What did you say?" อาจแสดง- ความต้องการหรือความไม่แน่ใจหรือการข่มขู่ก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นกับวิธีที่พูด นอกจากนี้ยังรวมถึงการกระซิบ การตะโกน ส่วน Kinesics เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวต่าง ๆ และ Proxemics จะศึกษาเกี่ยวกับวิธีจัดการ- เกี่ยวกับที่ว่าง (space) การจัดโต๊ะและเก้าอี้ในห้องเรียน เพื่อให้มีที่ว่างพอเหมาะสำหรับที่จะสื่อสารโดยไม่เกิดความรู้สึกอึดอัดขึ้น เป็นต้น

สำหรับบทบาทของครูผู้สอนในห้องเรียน เมื่อใช้ วิธีแบบไม่ใช้วาจามาช่วยอาจเป็นไปได้ เช่น การดีดนิ้ว เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นในหมู่ผู้เรียน ประมือ หรือ แม้แต่ยิ้มและพยักหน้า การใช้ท่าทางการเคลื่อนไหวต่าง ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งการเขียนคำตอบ ของผู้เรียนบนกระดานดำ .

นอกจากนี้ การสังเกตการแสดงออกที่ไม่ใช้วาจาของ ผู้เรียน เช่น สีหน้า ท่าทาง และพฤติกรรมอื่น ๆ อาจ ทำให้ครูผู้สอนสามารถตัดสินใจได้ว่าควรจะดำเนินกิจกรรม นั้นต่อไปหรือไม่ หรือใช้วิธีการสื่อความหมายแบบอื่นแทน และครูผู้สอนอาจใช้ความเงียบกระตุ้น ผู้เรียนให้คิด หรือเพื่อให้เห็นความสำคัญของประโยคที่พูดก็ได้ (D' Souza, 1981 : 43-60)

นอกเหนือจากบทบาทในระหว่างกิจกรรมกลุ่มแล้ว ครูผู้สอนยังต้องให้ความสนใจกับบทบาทก่อนกิจกรรม กลุ่มอีกด้วย (pre-communicative activity) ลักษณะ ของกิจกรรมก่อนกิจกรรมกลุ่มนั้น คือ การฝึกทักษะ ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ซึ่ง Littlewood (1984) เสนอแนะให้ใช้วิธีที่เรียกว่า Situational techniques หรือ อาจใช้ Functional techniques ก็ได้

Situational techniques คือ การใช้คำถามคำตอบ เกี่ยวกับสถานการณ์ในห้องเรียน การใช้รูปภาพ ตำรา หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นความรู้ทั่วไป ถึงแม้ว่าจะมีบางคน

คิดว่าสิ่งดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่ไม่ได้ก่อให้เกิดการสื่อสาร (non-communicative) แต่เนื่องจากการเรียนภาษาก็ไม่จำเป็นที่กิจกรรมทุก ๆ อย่างจะต้องเพื่อการสื่อสารไปเสียทั้งหมด นอกจากนั้นยังเป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจกับโครงสร้างของภาษา ศัพท์ต่าง ๆ รวมทั้งเชื่อมโยงความคิดที่มีอยู่เดิมเข้ากับสิ่งที่จะเรียนรู้ใหม่ ซึ่งเมื่อพร้อมแล้วจึงเพิ่มเติมกิจกรรมประเภทเพื่อการสื่อสารเข้าไป กิจกรรมนี้ Littlewood เรียกว่า กิจกรรมเสริม (additional activities) ซึ่งเป็นการเพิ่มเติมความรู้ที่ไม่ใช่ว่าผู้เรียนทุกคนจะรู้หมด ส่วน Functional Techniques ก็คือการสอนให้ผู้เรียนรู้จักใช้ภาษาในลักษณะต่าง ๆ เพื่อการสื่อสารต่อไป เช่น ฝึกการแนะนำต่าง ๆ การบอกทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ อันเป็นการฝึกทักษะที่แยกออกเป็นส่วน ๆ (part skill training) ก่อนที่ผู้เรียนจะพร้อมที่จะทำกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ซึ่งถือว่าเป็นการฝึกกิจกรรมที่รวมหมดทุกอย่าง (whole-task practice)

ในส่วนที่เป็นกิจกรรมก่อนกิจกรรมกลุ่มนี้ J.C. Richards (1982) ให้ความเห็นว่าการศึกษาทบทวน-สามารถจะให้เป็นแบบฝึกหัดได้ แต่ต้องให้ผู้เรียนใส่-เนื้อหาของผู้เรียนลงไปเอง โดยใช้ประโยชน์จากคำแนะนำ (clues) ที่มีอยู่ในการตัดสินใจแทนที่จะเป็นการใช้ความจำทั้งหมด นอกจากนี้ การพูดของครูผู้สอนเองก็ยังจำเป็นอยู่เหมือนกัน แม้จะต้องคอยระมัดระวังไม่ให้มากเกินไป J.D. Willis (1984) อ้างความเห็นของ Krashen และ Terrell จาก *The Natural Approach* (1983) ว่าในการเรียนภาษาต่างประเทศนั้น ในสถานการณ์ที่ยังไม่มีกิจกรรมเพื่อการสื่อสาร ครูผู้สอนควรมีการพูดคุยกับผู้เรียนก่อน เพราะหากครูผู้สอนละเอียดหรือลดบทบาทส่วนนี้มากเกินไป ผู้เรียนก็จะขาดโอกาสในการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เป็นจริง ทั้งยังขาดการรับรู้ในการเรียนภาษาอีกด้วย

เมื่อพิจารณาทัศนะของบุคคลในวงการสอนภาษาที่พยายามเสนอแนะวิธีการที่จะให้เกิดความสำเร็จในการเรียนการสอนแบบสื่อสาร จะเห็นว่าข้อแนะนำต่าง ๆ นั้น พอจะสรุปได้ด้วยความคิดเห็นของ Carroll ใน *Learning Theory for the Classroom Teacher* (1974) (อ้างใน Paulston, 1980) ดังนี้

“วิธีการเรียนการสอนที่ดีที่สุดก็คือ การใช้วิจารณ์-
ญาณทั่ว ๆ ไปรวมทั้งประสบการณ์ที่มีอยู่ (Common-
sense Approach) ซึ่งพอสรุปได้เป็นข้อ ๆ คือ

1. รู้ถึงจุดประสงค์ในการเรียนการสอน
2. พยายามติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน
3. ให้เวลาและโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามลักษณะการเรียนรู้ที่ผู้เรียนถนัดและตามระดับของตน
4. กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้เวลาที่กำหนดไว้ในการเรียนรู้
5. พยายามให้การสอนมีคุณภาพที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ อันได้แก่

5.1 สร้างสภาวะของการเรียนให้น่าสนใจ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการพยายามของตนเองนั้นประสบผลสำเร็จ

5.2 ทำให้การเรียนการสอนมีความหมายเท่าที่จะทำได้ โดยพยายามทำให้ภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนต้องเรียนมีชีวิตชีวาในสถานการณ์ที่มีการสื่อสารกัน

5.3 แน่ใจว่าผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ตนจะต้องเรียน

5.4 พยายามชี้ให้ผู้เรียนได้รู้ล่วงหน้าถึงผลที่ตนจะได้รับจากการเรียนการสอน

5.5 ฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้สติปัญญาในการทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้แต่เนิ่น ๆ โดยอธิบายสื่อการเรียนการสอนที่ซับซ้อนกว่าจะถึงจุดที่ผู้เรียนเข้าใจ

5.6 จัดโอกาสให้มากพอที่ผู้เรียนจะฝึกฝนและทำสิ่งที่เรียนรู้ให้สมบูรณ์

สรุป

การเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารแม้จะเน้นความสำคัญที่ผู้เรียน แต่ไม่ได้หมายความว่าครูผู้สอนจะมีความสำคัญลดลง ครูผู้สอนยังคงมีบทบาทอยู่ในห้องเรียน ไม่ว่าจะเป็นบทบาทที่สามารถจะมองเห็นได้ หรือบทบาทที่แฝงอยู่ในระหว่างกิจกรรมเพื่อการสื่อสารทางภาษาก็ตาม และแม้ว่าการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารจะมีบทบาทมากขึ้นในการเรียนการสอนภาษาในปัจจุบัน พร้อมกับมีวิธีการซึ่งมาพร้อมกับทฤษฎีในรูปแบบและลักษณะต่าง ๆ อันอาจทำให้เกิดความสับสนเกี่ยวกับขอบเขตของบทบาทของครูผู้สอนก็ตามที่ การรู้จักประนี-ประนอมและเลือกสิ่งที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด คือ บทบาทที่สำคัญที่สุดของครูผู้สอน

Bibliography

- กาญจนา ปรายพาล. “คำถามที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษา” *วารสารภาษาปริทัศน์* 7, 2 (ภาคปลาย 2529) 8-17.
- Bassano, Sharron. 1986. “Helping Learners adapt to unfamiliar methods.” *ELT Journal*. 40 (1), 13-19.
- Brumfit, Christopher. 1984. *Communicative Methodology in Language Teaching : The roles of fluency and accuracy*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Das, Bikramk. (ed.) 1987. *Patterns of Classroom Interaction in Southeast Asia*. Singapore : SEAMEO Regional Language Centre.
- D’Souza, Wilfred. 1981. “Non-Verbal Communication” In Hodge, Bob (Ed.), *Communication and the Teacher*. Melbourne : Longman.
- Kelly, A.V. 1978. *Mixed-Ability grouping : Theory and Practice*. London : Harper & Row.
- Littlewood, William T. 1984. “Integrating the New and the Old in a Communicative Approach.” In Das, Bikram K (Ed.), *Communicative Language Teaching*. Singapore : SEAMEO Regional Language Centre.
- Morrow, Keith. 1981. “Principles of communicative methodology.” In K. Johnson and K. Morrow (Eds.), *Communication in the Classroom : Applications and methods for a communicative approach*. London : Longman.
- Munby, John. 1978. *Communicative Syllabus Design*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Nation, Paul. 1984. “Opportunities for Learning through the Communicative Approach.” In Das, Bikram K. (Ed.), *Communicative Language Teaching*. Singapore : SEAMEO Regional Language Centre.
- Paulston, Christina Bratt. 1980. *Trends in Language Teaching and Bilingual Education : Occasional Papers 13*. Singapore : SEAMEO Regional Language Centre.
- Paulston, Christina Bratt. 1984. “Communicative Competence and Language Teaching : Second Thoughts.” In Das, Bikram K (Ed.), *Communicative Language Teaching*. Singapore : SEAMEO Regional Language Centre.
- Richards, J.C. and Ted Rodgers. 1982. “Method : Approach, Design, and Procedure.” *TESOL Quarterly*, 16(2), 153-158.
- Soudek, Miluse and Lev L. 1985. “Non-Verbal Channels in Language Learning.” *ELT Journal*. 39(2), 109-113.
- Stones, E. and S. Morris. 1972. *Teaching Practice : Problems and Perspectives*. London : Methuen & Co., Ltd.
- Williams, Ray. 1986. “Top ten principles for teaching reading.” *ELT Journal*. 40 (1), 42-45.
- Willis, J.D. 1984. “Theory and Methodology : Do we do what we are knowing?” In Das, Bikram K (Ed.), *Communicative Language Teaching* Singapore : SEAMEO Regional Language Centre.

การสร้างข้อสอบสัมฤทธิ์ผล

ตามแนวการสอนภาษา

เพื่อการสื่อสาร

กาญจนา ปราบพาล

การทดสอบความสามารถการใช้ภาษาทำได้หลายรูปแบบ แต่ละแบบขึ้นอยู่กับความเป็นไปได้ในการจัดสอบ ไม่ว่าจะเป็นการทดสอบรูปแบบใดผู้ออกข้อสอบควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ

“1. ลักษณะของภาษาที่นำมาทดสอบควรเป็นภาษาที่ใช้ในสภาพความเป็นจริงที่ใช้ในการสื่อสาร คืออยู่ในระดับที่มีข้อความสมบูรณ์ในตัวเอง เป็นภาษาที่เจ้าของภาษาใช้ มีความเป็นธรรมชาติ สมเหตุสมผล อยู่ในบริบทและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

2. วัตถุประสงค์ในการวัด ควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนและตรงกับความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาของข้อสอบอาจนำมาจากด้านการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันในการศึกษาและในการประกอบอาชีพ ซึ่งรายละเอียดในแต่ละด้านขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เรียนแต่ละระดับ และวัตถุประสงค์การเรียนรู้ภาษาเชิงปฏิบัติของแต่ละกลุ่มควรได้มาจากการสำรวจความต้องการของผู้เรียน

3. การออกข้อสอบควรคำนึงถึงความสามารถและประสบการณ์ของผู้เรียนด้วย และการตัดสินใจของผู้เข้าสอบควรพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดว่าบรรลุวัตถุประสงค์ในเรื่องใด เพราะฉะนั้นการตัดสินใจกลุ่มจึงไม่เหมาะกับการทดสอบความสามารถในการสื่อสาร

4. รูปแบบการสื่อสารมีได้หลายลักษณะ ทั้งแบบมีการโต้ตอบและไม่มีการโต้ตอบ ข้อสอบควรสอดคล้องกับรูปแบบและการสื่อสารด้วย บางครั้งอาจใช้ทำการทดสอบแบบเขียนตอบ บางครั้งต้องสังเกตจากพฤติกรรมในชั้นเรียน และบางครั้งอาจให้ผู้เรียนประเมินความสามารถของตนเอง

5. การสื่อสารไม่สามารถแยกองค์ประกอบของภาษาออกจากองค์ประกอบอื่นๆ ได้ เพราะฉะนั้นการทดสอบความสามารถในการสื่อสาร- หมายจริง ๆ จึงไม่ควรแยกการใช้ภาษาออกจากสถานการณ์ แต่ในกรณีที่จัดสอบไม่ได้ควรใช้สถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด ซึ่งอาจอยู่ในรูปของการจำลองสถานการณ์

6. องค์ประกอบของการใช้ภาษาประกอบด้วยความรู้เรื่องเสียง ศัพท์ โครงสร้างการใช้ภาษา ในสถานการณ์ และกลวิธีในการสื่อสาร การทดสอบควรวัดความสามารถในด้านเหล่านี้ แต่ไม่ควรแยกวัดแต่ละองค์ประกอบเพราะในการใช้ภาษาจริง ๆ ต้องใช้ทุกองค์ประกอบไปพร้อม ๆ กัน ผู้ออกข้อสอบควรศึกษาว่าในแต่ละวัตถุประสงค์ของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารองค์ประกอบใดมีบทบาทสำคัญมากกว่าที่ช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการสื่อสาร และอาจให้น้ำหนักกับองค์ประกอบนั้น ๆ มากกว่าองค์ประกอบอื่น

7. ความสามารถในการสื่อสารเป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่อง การทดสอบเป็นเพียงการวัดความสามารถในช่วงเวลาหนึ่ง และอาจมีองค์ประกอบอื่นที่ทำให้ขาดความเที่ยงตรง และความเชื่อถือได้ในการวัด จึงควรมีการประเมินผลแบบต่อเนื่องซึ่งอาจต้องใช้วิธีการอื่นนอกเหนือจากการทดสอบมาพิจารณาด้วย นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้ยังเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนอีกด้วย”

(กาญจนา ปราบพาล, 2530 : 139-140)

ในการสร้างข้อสอบวัดความสามารถในการสื่อสาร ผู้ออกข้อสอบอาจกำหนดองค์ประกอบตามที่ Carroll (1980 : 24) เสนอคือ

1. รายละเอียดของผู้ใช้ภาษา ได้แก่ อายุ เพศ สัญชาติ
2. วัตถุประสงค์ในการใช้ภาษา ได้แก่ การใช้ภาษาเพื่อการสมาคม เพื่อการศึกษา และเพื่อประกอบอาชีพ

3. ลักษณะของกิจกรรม เช่น การเขียนรายงาน การประชุม การใช้ภาษาในการเดินทาง เป็นต้น

4. ชนิดของสื่อ เช่น การสื่อสารแบบมีการโต้ตอบ หรือฟังจากเทปภาพยนตร์ เป็นต้น

5. สถานภาพทางวัฒนธรรมและสังคม เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน หรือกับคนแปลกหน้า เป็นต้น

6. ระดับความสามารถในการใช้ภาษา ได้แก่ ความถูกต้องและความคล่องในการใช้ภาษา เป็นต้น

7. เนื้อหา ได้แก่ เนื้อเรื่องที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

8. ทักษะทางภาษา ได้แก่ ฟัง พูด อ่าน เขียน และทักษะรวม

9. หน้าที่ของภาษา ได้แก่ การเลือกใช้สำนวน สำนวน และรูปประโยคที่เหมาะสม

10. รูปแบบของการทดสอบ ได้แก่ คำถามแบบปลายเปิด ปลายปิดและการแสดงออก

ตัวอย่างการระบุขอบข่ายของเนื้อหาโดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่ Carroll เสนอแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

การทดสอบความสามารถในการสื่อสารแบบใช้ข้อสอบ

ทักษะ	เนื้อหา/วัตถุประสงค์/ผู้ใช้ภาษา		
	ภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการศึกษา	ภาษาอังกฤษที่ใช้ในงานอาชีพ
ภาษาเขียน	เขียนจดหมายส่วนตัว (ผู้ใช้ภาษา = นักเรียน) เขียนแสดงความเห็นเกี่ยวกับข่าวสารจากสื่อมวลชน (ผู้ใช้ภาษา = นักศึกษา)	เขียนรายงาน (ผู้ใช้ภาษา = นักศึกษา) กรอกแบบฟอร์มศึกษาต่อ (ผู้ใช้ภาษา = นักศึกษา)	เขียนจดหมายสมัครงาน (ผู้ใช้ภาษา = ผู้สมัครเข้าทำงาน) อ่านและเขียนโทรพิมพ์ (ผู้ใช้ภาษา = พนักงานในบริษัท)
ภาษาพูด	บอกทางแก่ชาวต่างประเทศ (ผู้ใช้ภาษา = นักเรียน) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีไทย (ผู้ใช้ภาษา = นักศึกษา)	ซักถามคำบรรยาย (ผู้ใช้ภาษา = นักศึกษา) เสนอรายงานในชั้นเรียน (ผู้ใช้ภาษา = นักศึกษา)	แนะนำตัวเวลาสมัครงาน (ผู้ใช้ภาษา = ผู้สมัครเข้าทำงาน) ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าของบริษัท (ผู้ใช้ภาษา = พนักงานในบริษัท)
ทักษะรวม	ติดต่อขอทราบรายละเอียดทางโทรศัพท์และจดบันทึก (ผู้ใช้ภาษา = นักท่องเที่ยว)	อ่านวารสารทางวิชาการเพื่อเขียนบทความเรื่องที่อ่านและเสนอบทความในที่ประชุม (ผู้ใช้ภาษา = เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเฉพาะ)	สอบถามทางโทรศัพท์และเขียนจดหมายธุรกิจ (ผู้ใช้ภาษา = เลขานุการในบริษัท)

นอกจากใช้ข้อสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ครูสามารถสังเกตจากพฤติกรรมในชั้นเรียน ซึ่งอาจอยู่ในรูปของกิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมคู่

และกิจกรรมกลุ่ม ตัวอย่างการวัดความสามารถในการสื่อสารจากกิจกรรมในชั้นเรียนแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2
การวัดความสามารถในการสื่อสารจากกิจกรรมในชั้นเรียน

ทักษะ	เนื้อหา/วัตถุประสงค์/ผู้ใช้ภาษา/ลักษณะของกิจกรรม		
	ภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการศึกษา	ภาษาอังกฤษที่ใช้ในงานอาชีพ
ภาษาเขียน	เขียน post-card ผู้ใช้ภาษา : นักเรียน กิจกรรม : เดี่ยว	อ่านบทความและแสดงความคิดเห็น ผู้ใช้ภาษา : นักเรียน - นักเรียน กิจกรรม : คู่	เขียนจดหมายสมัครงาน ผู้ใช้ภาษา : นักศึกษา กิจกรรม : เดี่ยว
ภาษาพูด	ฟังข่าววิทยุและโทรทัศน์ และแสดงความคิดเห็น ผู้ใช้ภาษา : นักเรียน - นักเรียน กิจกรรม : กลุ่ม	ขอคำแนะนำจากอาจารย์ ผู้ใช้ภาษา : นักศึกษา - อาจารย์ กิจกรรม : คู่	ให้คำปรึกษาคนไข้ ผู้ใช้ภาษา : แพทย์ - คนไข้ กิจกรรม : คู่
ทักษะรวม	ปฏิเสธคำเชิญทางโทรศัพท์ ผู้ใช้ภาษา : ผู้ร่วมงาน - ผู้ร่วมงาน กิจกรรม : คู่	ทำข่าวสารภายในห้อง ผู้ใช้ภาษา : นักเรียน - นักเรียน กิจกรรม : กลุ่ม	ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ผู้ใช้ภาษา : พนักงานต้อนรับ - นักท่องเที่ยว กิจกรรม : กลุ่ม

สำหรับวัตถุประสงค์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมปลาย กาญจนา ปราบพาล ภัสสร สิงคาลวณิช และ อรอนงค์ หิรัญบุรณะ (2528) สำรวจความเห็นของผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหาร และนำความเห็นที่สอดคล้องของทั้งสามกลุ่มมาถามผู้เชี่ยวชาญ ผลปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญ 84% ขึ้นไปมีความเห็นว่านักเรียนไทยควรเรียนภาษาอังกฤษเพื่อความสามารถทำสิ่งต่อไปนี้ได้

ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน

- *1. อ่านและเขียนจดหมายส่วนตัวที่ใช้ภาษา
ภาษาง่าย ๆ ได้ (100%)

2. สามารถบอกทางแก่ชาวต่างประเทศได้ (96.29%)
*3. สนทนากับชนชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษในเรื่อง
ทั่วไป เช่นในเรื่องดินฟ้าอากาศ (96.29%)
4. อ่านและเขียนข้อความที่ได้รับหรือให้บุคคลอื่น
ในโอกาสต่าง ๆ ได้ เช่นอวยพรวันเกิด (96.29%)
5. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ๆ ใน
ประเทศได้ (96.29%)
*6. เขียนบันทึกข้อความสั้น ๆ ได้ (92.59%)
*7. อ่านป้ายประกาศโฆษณาต่าง ๆ ได้ (88.89%)
*8. เข้าใจคำอธิบายคู่มือฉลากที่เกี่ยวกับของใช้ในชีวิต
ประจำวันได้ (88.89%)

* ตรงกับวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการที่สอนในปัจจุบัน

9. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งบันเทิง ที่ดู/ฟัง/อ่านได้ (88.89%)	4. อ่านคู่มือของเครื่องใช้สินค้าต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ อาชีพของตนเข้าใจ (85.19%)
10 เข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติอื่นที่ใช้ ภาษาอังกฤษได้ (88.89%)	สำหรับบทความนี้จะขอขกวัตถุประสงค์เรื่อง “อ่านป้ายประกาศโฆษณาต่าง ๆ ได้” มาเป็นตัวอย่างใน การสร้างข้อสอบสัมฤทธิ์ผลตามแนวการสอนภาษาเพื่อ การสื่อสารในรูปของการเขียนจดหมายและวัตถุประสงค์ เรื่อง “อ่านและเขียนข้อความที่ได้รับหรือให้บุคคลอื่น ในโอกาสต่าง ๆ ได้” เป็นตัวอย่างสำหรับการสังเกต พฤติกรรมจากกิจกรรมในชั้นเรียน
ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการศึกษา	
*1. ใช้พจนานุกรมอังกฤษเป็นอังกฤษได้ (96.29%)	ตัวอย่างข้อสอบประเภทเขียนตอบ ผู้เข้าสอบ : นักเรียนไทยชั้นมัธยม ปีที่ 6 วัตถุประสงค์การใช้ภาษา : อ่านป้ายประกาศโฆษณา ต่าง ๆ ได้** เวลาสอบ : 30 นาที คะแนน : 25 รูปแบบการทดสอบ : การเขียนตอบแบบตอบ คำถามและจับคู่
2. กรอกรูปแบบฟอร์มสำหรับศึกษาต่อได้ (85.19%)	
3. ทำโน้ตย่อและเขียนสรุปเกี่ยวกับ เรื่องทั่วไปได้ (85.19%)	
*4. พุดแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับ เรื่องทั่วไปได้ (85.19%)	
*5. เขียนเรียงความแบบอธิบายเกี่ยวกับ เรื่องทั่ว ๆ ไปได้ (85.19%)	
*6. พุดสรุปเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปได้ (85.19%)	
ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	
1. เขียนประวัติย่อการศึกษาและ ประสบการณ์ได้ (96.29%)	
2. เขียนจดหมายสมัครงานได้ (92.59%)	
3. เข้าใจคำสั่งที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้ (88.89%)	

วัตถุประสงค์ย่อย	ทักษะ	รูปแบบของ การทดสอบ	จำนวน ข้อ	คะแนน
การสมัครงาน	อ่าน - เขียน	การตอบคำถาม	10	10
ร้านอาหารและ ภัตตาคาร	อ่าน - เขียน	ตอบคำถาม	5	10
สถานที่ท่องเที่ยว	อ่าน	จับคู่	5	5

* ตรงกับวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการที่สอนในปัจจุบัน

** สายวรุณ วงศ์สุวรรณ นักศึกษาปริญญาโทสาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2529 สำนวจความ
ต้องการของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมสาธิต มศว. ปทุมวัน จำนวน 1 ห้อง ปรากฏว่านักเรียนต้องการเรียนคำโฆษณา
เกี่ยวกับ การสมัครงาน การขายบ้านและที่ดิน เครื่องสำอาง ร้านอาหารและภัตตาคาร สถานที่ท่องเที่ยว และการขายรถยนต์

1. Read the following advertisements and complete the blanks provided. (10 points)

A

**WANTED:
SECRETARY/RECEPTIONIST**

- * Good typing, fluent English required
- * Some accounting skills required
- * Non smoker and good personality

Please apply in person on Saturday, July 11th, between 12 am - 3 pm. Bring full resume with one recent photo to:

Fitness International
Dusit Thani Hotel
Rama IV Rd
BKK

B

A new English center wants many native speakers to teach English to children (grade 2-9) on weekdays from 4.30-7.30 pm. Those who are interested, please send resume to 3644/5 Sudprasert Road, Yannawa, Bkk 10120 (for foreign teacher only)

C

Urgently Required

TWO ACCOUNTING STAFF (Female)

- New graduate from university in Accounting

SECRETARY (Female)

- New graduate from university or secretarial school
- Able to handle correspondence

For both positions:

- Must be fluent in English
- Willing to work in Bangpoo Industrial Estate

- Able to speak Chinese an advantage
Please send application in own handwriting, transcript, resume and one recent photo to:

The Manager
257/1 Moo 4, Soi 3 Bangpoo Industrial Estate,
Prakesa Sub-District, Muang District,
Samut Prakan

D

REQUIRED

ONE SECRETARY

- To work for local firm with foreign contacts
- Must have good command of spoken/written Thai and English
- Must be able to perform all routine secretarial functions as well as typing, filing, telexing, reception, accounting and other duties.

No application will be considered without a minimum of five years work experience and 26 years of age.

Please send school certificate, letter of recommendation and recent photo to.

CLASS NO. 2033

GPO. BOX 594

BANGKOK 10501

E

URGENTLY REQUIRED

1 SECRETARY

2 ACCOUNT CLERKS

English proficiency and diligence

Apply in person

Tel. 235-3894

F

URGENTLY REQUIRED

- * 4 import - export teachers
- * 4 shipping teachers
- * Full-time computer teachers
- * 5 experienced ESL teachers

Call tel. 235-5778-9

G

**ENGLISH
INSTRUCTOR**

Native speaker required by an established school

CALL: DAVID

TEL: 245-8953

246-0426, 246-4365

H

**PROGRESSIVE & RAPIDLY EXPANDING
IC ASSEMBLY FACILITY HAS CAREER
OPPORTUNITIES FOR**

FEMALE SECRETARY

- Age not over 27 years
- Fluent in both written and spoken English
- Ability to use personal computer Word Processors and Data Bases softwares will be an advantage
- Good typing both Thai and English

Interested persons please apply in English giving full resume and telephone number together with a recent photo to:-

**Personnel Relations Dept.
P.O. Box 193
BANGKOK.**

I

ADVERTISING SALES

฿5,000 - 8,000.- plus commission

- Male or female with pleasing personality
- Age 25-35 years
- Willing to travel

- Working knowledge of English

- Advertising sales experience

Apply in person with resume, photo & references
2-4 p.m. Mon.- Fri.

TOURIST GUIDE MAGAZINE

c/o Asean Journals Co., Ltd., 3 rd Flr., B.I.S. Bldg.
Mahasarak Rd., Bangkok 10500
Tel. 234-3701 Ext. 213, 222.

1. You are 18 years old and have just passed the M.6 examinations. If you want to apply for a job, which advertisements should you look at?

2. If you want to be a teacher, which number should you call?

3. Your friend, Usa, aged 19, is good at typing and knows how to use computers. Where is she most likely to get a job?

4. Another friend, Varissara, is interested in being a receptionist. Where would you suggest that she apply?

5. What must Varissara bring with her when applying for the job?

6. In addition to good typing, what qualification is required in almost all advertisements?

2. Read the following ads. and answer the questions which follow. (10 points)

WHERE TO LUNCH & DINE OUT

JAZZ at the TAWANA

in the
Tawana Coffee Shop

every Friday & Saturday evening
Traditional Dixieland
THE ASSOCIATE DIXIE JAZZ BAND

every Sunday evening Popular Jazz
THE JAZZ MASTERS

★ Genuine Creole specialties ★ Special offers on FOUR ROSES Bourbon based drinks

From 8.30-11.30 p.m.
No Cover No Minimum

Tawana Ramada
80 Surawongse Road, Bangkok 10500, Thailand
Telephone: 233-5160

"Visiting musicians are invited to sit in"

Thanying Restaurant

Genuine Royal Thai Cuisine

Open daily
11.00 a.m. - 11.00 p.m.
10 Pramuan Rd., Silom
Tel. 236-4361

Savoury Restaurant

Serving Cordon Bleu specialties in a cosy atmosphere

Mon-Sat 11 A.M. - 2.30 P.M.
6 P.M. - 10 P.M.
60 Pan Rd., Silom.
Tel. 2364830

La Madelon

French Restaurant
Managed by
Madame Suzanne Bellevue
the founder of
"Chez Suzanne"
the first French Restaurant
in Bangkok Since 1964

Open daily for Lunch and Dinner.
Convenient & Safe parking area. 22 Sukhumvit 24 (Opp. Ariston Hotel)
Tel. 258-8602

B 5,000 PRIZE FOR A NAME

WE HAVE refurbished our restaurant/coffee shop.
WE HAVE created a new menu of Thai, international and Scandinavian dishes. WE HAVE a special big Bar-B-Q on Wednesday and Sunday nights. WE HAVE a relaxing bar with reduced "happy-hour" prices everyday from 6-7 pm. WE HAVE set all this in our newly designed garden where lots of Orchids grow - BUT:

WE NEED A NAME

Come and try us, and fill in the competition form.
Mermaids Inn, 447 Sathorn Tai.
Open 8 am - midnight 7 days
Reservations call: 211-8530/211-8017.

Moon Shadow Seafood Restaurant

Freshest seafood in town!
Don't like seafood! We have other choices.

Open daily 11.00 a.m. - 4.00 a.m. (Kao Tom Mid-Night)
145 Gaysorn Road, Rajprasong.
Tel. 253-7553

LUXSABEE RESTAURANT & BAKERY

- LOBSTER BISQUE
- CAESAR SALAD
- SIRLOIN STEAK
- T-BONE STEAK
- GRILLED LOBSTER
- PIZZA, ETC.

YOU NEVER EXPECT
IT WILL BE SO GOOD,
BETTER THAN THOSE IN
THE HEART OF TOWN.

126/3-4 Soi Suanrakom 1 Phaholyotin Rd. Bangkok, Bangkok 10900 Tel. 579-1076

FAMOUS HUNGARIAN INN

OLDEST RESTAURANT IN THAILAND
35 YEARS IN OPERATION

17 Sukhumvit Soi 16 (New Highway) Tel. 259-0135
New open for lunch & dinner 11.00 a.m. - 2.00 p.m.
6.00 p.m. - 11.00 p.m.
Sat & Sun open 6 p.m. - 11.00 p.m. No lunch served.
For Taxi: 02-2590135

Buoni Appetito!

PAESANO ITALIAN-RISTORANTE

Welcome 1987
Visit Thailand Year

You are in the Italian Ristorante of Bangkok. We specialize in very thin crusted pizza. Our chef has experience from Montreal, Canada. Conference and banquet room seats 20-30 people.

94/7 Soi Tonson, Ploenchit. Tel. 252-2834, 252-3592
Branch: 34/1 Soi Langsuan. Tel. 251-8511

Open daily:
10.30 a.m. - 11.00 p.m.

1. Your pen friend came to visit Thailand for the first time. Where would you take her to have a Thai dinner?

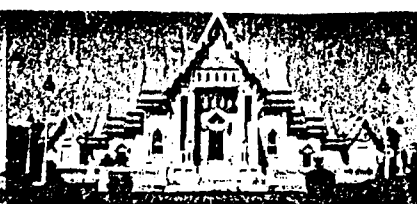
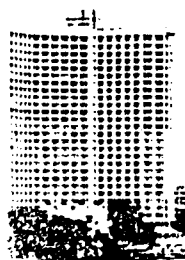
2. According to the ads, which is the oldest French restaurant in Thailand?

3. Why is the Tawana Coffee Shop different from the others?

4. If you want to have pizza for lunch, where should you go?

5. What is the competition for at the Mermaids Inn?

3. Read the following text and match the information given in Column A with the festivities given in Column B. Write the letter of the correct answer in the space provided. (5 points)

1987 good reasons to see Thailand this year

Majestic temples and magnificent elephants, glittering roofs and garlands of orchids, enchanting people and exotic cuisine...one could write a long book about the land they call Thailand (and many seasoned travellers have). And never has there been a better year to see Thailand than 1987. For this is Visit Thailand Year in the Land of Smiles.

Among the kaleidoscope of festivities planned for 1987 you should try to catch some of these:

Feb. 13-15. Chiang Mai Flower Festival. A million blooms, a thousand smiles. One of the unforgettable moments of your life.

April 13. Songkran Festival. A nationwide water festival celebrating the Thai Lunar New Year.

May 9-10. Bun Bang Fai Festival. "Bang!" indeed. Held in northeast Thailand, a fireworks show like no other you've ever seen.

Oct. 16. Royal Barge Procession. An armada of brilliant colours, pageantry and rare splendour not to be missed.

Nov. 5. Loy Krathong. Celebrated nationwide, this is Thailand's loveliest festival.

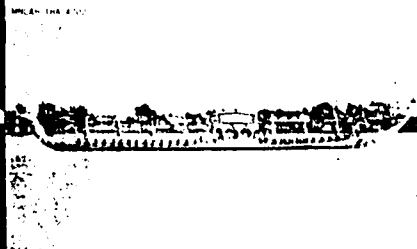
Nov. 14-15. The Elephant Round-Up. Come to Surin in northeast Thailand for this extraordinary display.

Nov. 22. Bangkok Marathon. A major sporting event commemorating His Majesty the King's 60th Birthday Anniversary.

Dec. 15. Light and Sound Presentation. A glittering occasion to be held at the Royal Grand Palace and the Temple of the Emerald Buddha.

These are only a small selection of the truly stunning special events that mark 1987 as Visit Thailand Year.

Make your holiday plans now. And make sure you fly on Thailand's own airline, Thai International. Where the exotic sensations that are Thailand start from the moment you step on board.

Column A

- _____ 1. It is the floral float procession held in the north.
- _____ 2. The villagers construct gigantic homemade rockets.
- _____ 3. It features the historical highlights of the beautiful complex.
- _____ 4. The people go out on the night of the full moon of the twelfth lunar month.
- _____ 5. It is marked by religious merit-making, pilgrimages, beauty parades and contests, and water throwing.

Column B

- A. Royal Barge Procession
- B. Songkran Festival
- C. Bun Bang Fai Festival
- D. Loy Krathong Festival
- E. Chiang Mai Flower Festival
- F. Bangkok Marathon
- G. Light and Sound Presentation
- H. The Elephant Round-Up

ตัวอย่างข้อสอบประเภทสังเกตจากพฤติกรรมในชั้นเรียน

วัตถุประสงค์	:	อ่านและเขียนข้อความที่ได้รับหรือให้บุคคลอื่นในโอกาสต่าง ๆ ได้
ผู้ใช้ภาษา	:	นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 6
ทักษะของภาษา	:	ภาษาเขียน
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ภาษา	:	เพื่อนกับเพื่อน
กิจกรรม	:	คู่
รูปแบบของกิจกรรม	:	การแสดงบทบาทสมมติ
สื่อ	:	การ์ดอวยพร

Student A : 1. Send a birthday card to your pen pal in Japan.
Also tell him or her about your summer vacation.

Student B : 2. Send a thank you card to your Thai friend.
Tell him or her about your recent activities.

วัตถุประสงค์	:	อ่านและเขียนข้อความที่ได้รับหรือให้บุคคลอื่นในโอกาสต่าง ๆ ได้
ผู้ใช้ภาษา	:	นักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 6
ทักษะของภาษา	:	ภาษาเขียน
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ภาษา	:	อาจารย์กับนักเรียน
กิจกรรม	:	เดี่ยว
รูปแบบของกิจกรรม	:	การแสดงบทบาทสมมติ
สื่อ	:	การ์ดอวยพร

Send a Christmas card to your English teacher.
Write at least 20 words.

สำหรับการให้คะแนนการเขียน ผู้ตรวจอาจใช้แนวทางที่ Jacobs และคณะ (1981) เสนอดังที่แสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3
องค์ประกอบและเกณฑ์ในการให้คะแนนการตรวจเรียงความของ Jacobs และคณะ (1981)

องค์ประกอบ	คะแนน	ระดับความสามารถ	เกณฑ์
เนื้อหา	30-27	ยอดเยี่ยม-ดีมาก	มีความรู้ในเรื่องที่เขียนดี เขียนได้ความดี ขยายความได้อย่างต่อเนื่องและสมเหตุสมผล เนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ให้เขียน
	26-22	ดี-ปานกลาง	มีความรู้ในเรื่องที่เขียนบ้าง เขียนพอได้ความ พอที่จะขยายความอย่างต่อเนื่องและสมเหตุสมผลได้ เนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวกับเรื่องที่ให้เขียน แต่ขาดรายละเอียด
	21-17	พอใช้-อ่อน	มีความรู้ในเรื่องที่เขียนอย่างจำกัด เขียนได้ความน้อย ไม่สามารถขยายความได้
	16-13	อ่อนมาก	ไม่มีความรู้ในเรื่องที่เขียนเลย เขียนไม่ได้ความ เขียนไม่ตรงเรื่องหรือประเมินไม่ได้
การเรียบเรียงความคิด	20-18	ยอดเยี่ยม-ดีมาก	เขียนความเรียงได้อย่างสละสลวย แสดงความคิดเห็นได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผลมาสนับสนุน เขียนได้ความกะทัดรัดและตรงจุด สามารถเรียบเรียงความคิดได้ดี ประมวลความคิดอย่างมีเหตุผล แสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง
	17-14	ดี-ปานกลาง	บางครั้งความคิดไม่ต่อเนื่อง ประมวลความคิดไม่ดีนักแต่ยังจับใจความสำคัญได้ ไม่ค่อยมีรายละเอียดมาสนับสนุนมากนัก
	13-10	พอใช้-อ่อน	เขียนแบบมีเหตุผลแต่ขาดการลำดับความคิด เขียนไม่ดีนัก ความคิดยังสับสนหรือไม่ต่อเนื่อง ขาดการลำดับความคิดและการพัฒนาความคิด
	9-7	อ่อนมาก	เขียนไม่รู้เรื่อง ไม่มีการประมวลความคิดหรือเขียนน้อยมากจนประเมินไม่ได้
การใช้ศัพท์	20-18	ยอดเยี่ยม-ดีมาก	ใช้ศัพท์ที่มีความหมายลึกซึ้ง เลือกใช้ศัพท์และสำนวนได้อย่างเหมาะสม ใช้ศัพท์แบบรูจริง ใช้สำนวนการเขียนที่เหมาะสม

องค์ประกอบ	คะแนน	ระดับความสามารถ	เกณฑ์
	17-14	ดี-ปานกลาง	ใช้ศัพท์ได้ตามความต้องการ บางครั้งใช้ศัพท์และสำนวนไม่ถูกแต่ยังสื่อความ- หมายได้
	13-10	พอใช้-อ่อน	ใช้ศัพท์ในวงจำกัด ใช้ศัพท์และสำนวนผิดบ่อย ๆ และไม่สามารถ สื่อความได้
	9-7	อ่อนมาก	ใช้ศัพท์จากภาษาแรก มีความรู้เรื่องศัพท์ สำนวนและรูปคำน้อยมาก มีข้อมูลน้อยเกินกว่าที่จะประเมินได้
การใช้ไวยากรณ์	25-22	ยอดเยี่ยม-ดีมาก	ใช้รูปประโยคแบบซับซ้อนได้ดี มีข้อผิดพลาด น้อยมากในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประธาน และกริยา การใช้กาล รูปนาม พหูพจน์ การ เรียงลำดับคำ คำนำหน้านาม คำสรรพนาม และ บุรพบท
	21-18	ดี-ปานกลาง	ใช้รูปประโยคได้ถูกแต่เป็นประโยคแบบง่าย ๆ มี ข้อผิดพลาดน้อยในเรื่องโครงสร้างของประโยค มีข้อผิดพลาดหลายแห่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ระหว่างประธานและกริยา การใช้กาล รูปนาม พหูพจน์ การเรียงลำดับคำ และหน้าที่ของคำ นำหน้านาม คำสรรพนาม และบุรพบท แต่ ข้อผิดพลาดเหล่านี้ไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยน
	17-11	พอใช้-อ่อน	มีข้อผิดพลาดหลายแห่งในเรื่องโครงสร้างของ ประโยค พบข้อผิดพลาดบ่อยในเรื่องการใช้รูป ปฏิเสธ ความสัมพันธ์ระหว่างประธานและกริยา การใช้กาล รูปนามพหูพจน์ การเรียงลำดับคำ และหน้าที่ของคำ คำนำหน้านาม คำสรรพนาม บุรพบท และเขียนเป็นช่วง ๆ โดยเว้นคำ ข้อผิดพลาดมีมากจนจับความไม่ได้
	10-5	อ่อนมาก	ไม่รู้เรื่อง โครงสร้างของประโยคเลย พบแต่ที่ผิด สื่อความไม่ได้ มีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะประเมินได้
การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ตัวสะกด อักษรนำ และการ ขึ้นย่อหน้า	5	ยอดเยี่ยม-ดีมาก	มีความรู้ในเรื่องกฎเกณฑ์ของการเขียนดี มีข้อ ผิดพลาดน้อยมากในเรื่องตัวสะกด เครื่องหมาย วรรคตอน การใช้อักษรนำ และการขึ้นย่อหน้า
	4	ดี-ปานกลาง	พบข้อผิดพลาดในเรื่องตัวสะกด เครื่องหมาย วรรคตอน การใช้อักษรนำ และการขึ้นย่อหน้า เป็นบางครั้ง แต่ไม่ได้ทำให้ความหมายเปลี่ยน

องค์ประกอบ	คะแนน	ระดับความสามารถ	เกณฑ์
	3	พอใช้-อ่อน	พบข้อผิดพลาดบ่อยครั้งในเรื่องตัวสะกด เครื่องหมายวรรคตอน การใช้อักษรนำและการขึ้นย่อหน้า เขียนลายมืออ่านไม่ออก จับความไม่ได้
	2	อ่อนมาก	ไม่มีความรู้เรื่องกฎเกณฑ์ของการเขียนเลข พบแต่ข้อผิดพลาดในเรื่องตัวสะกด เครื่องหมายวรรคตอน การใช้อักษรนำ และการขึ้นย่อหน้า เขียนไม่เป็นตัว มีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะประเมินได้

การสร้างข้อสอบสัมฤทธิ์ผลตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้ออกข้อสอบต้องระลึกอยู่เสมอว่านักเรียนเรียนอะไรไปบ้างจะได้ออกข้อสอบตรงตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ผู้ออกข้อสอบจำเป็นต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการจัดสอบด้วย ในกรณีที่ต้องสอบกับคนเป็นจำนวนมากและมีเวลาจำกัดในการให้คะแนน ผู้ออกข้อสอบอาจใช้ข้อสอบประเภทเขียนตอบ แต่สำหรับการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่ครูมีเวลาตรวจครูควรประเมินความสามารถของนักเรียนจากกิจกรรม

ที่ทำให้ทำในชั้นเรียน เพราะการประเมินความสามารถในลักษณะนี้เป็นการวัดความสามารถของผู้ใช้ภาษาที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงในการใช้ภาษามากที่สุด และไม่แยกการทดสอบออกจากการเรียนการสอนด้วย ดังที่ Oller (1986) กล่าวว่า การเรียนการสอนและการทดสอบแยกออกจากกันไม่ได้ แต่สิ่งที่สอนและสิ่งที่สอบควรมีประโยชน์กับผู้เรียนคือช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

บรรณานุกรม

กาญจนา ปราบพล. 2530. การทดสอบและการประเมินผล การเรียนการสอนภาษา. สถาบันภาษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา ปราบพล, ภัสสร สิงคาลวนิช และ อรอนงค์ หิรัญบุรณะ, 2528. การสำรวจวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติของการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสามระดับของประเทศไทย. สถาบันภาษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สายวรุณ วงศ์สุวรรณ. 2530 การทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการอ่านโฆษณาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. รายงานวิชาการทดสอบและประเมินผล, มหาวิทยาลัยมหิดล.

Carroll, B.J. 1980. *Testing communicative performance*. Oxford : Pergamon Press.

Jacobs, H.L., Zinkgraf, S.A., Wormuth, D.R., Hartfiel, V.F., & Hughey, J.B. 1981. *Testing ESL composition : a practical approach*. Rowley, Mass : Newbury House Publishers, Inc.

Oller, J.W. Jr. 1986. Making sense in teaching and testing. Paper presented at the International Conference on Trends in Language Program Evaluation, Bangkok, December 9-11.

ทักษะ

การอ่านและวิธีการโคลง ตามทัศนะของภาษาศาสตร์ เชิงจิตวิทยา

วาววาว ใสสะอาด

การอ่านมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ และเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ การคิดแก้ปัญหา ต่าง ๆ เป็นการให้ประสบการณ์แก่ผู้อ่าน และนับได้ว่าการอ่านเป็นการติดต่อสื่อสารแบบหนึ่ง ซึ่งผู้อ่านจำเป็นต้องเข้าใจความมุ่งหมายและความนึกคิดของผู้เขียน และสามารถจับใจความสำคัญจากเนื้อหาที่อ่าน สามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนสามารถนำความรู้และความคิดที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1. ความสามารถในการอ่าน

ความสามารถในการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการศึกษาทุกระดับ เนื่องจากการเรียนวิชาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเรียนในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียน ล้วนแต่ต้องใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งสิ้น ความสามารถในการอ่านหมายถึงความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่าน ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ ผู้ที่สามารถอ่านได้เร็วและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ย่อมจะเรียนรู้เนื้อหาของวิชาต่างๆ ได้ดีกว่าผู้ที่อ่านช้าและจับใจความได้ไม่ครบถ้วนหรืออ่านผิด ผู้ที่ประสบปัญหาในการอ่าน มักจะเกิดความเบื่อหน่ายต่อการอ่าน เป็นเหตุในการเรียนประสบความล้มเหลวไปด้วย

2. ลักษณะของผู้มีความสามารถในการอ่าน

ผู้มีความสามารถในการอ่านนั้น จะต้องสามารถพิจารณาถึงความถูกต้องของข้อความและสามารถใช้ความคิดติดตามเรื่องด้วยความสนใจ โดยมีความเข้าใจในความหมายของเรื่อง ทั้งนี้ต้องรวมถึงเทคนิคที่จะแสวงหาสาระประโยชน์ในสาขาวิชาการต่างๆ โดยอาศัยความสามารถในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อค้นหาจุดเด่นของความสนใจและเชื่อมโยงไปถึงปัญหาต่างๆ ได้ Raygor (1970) ได้ระบุลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการอ่านไว้ว่า ต้องมีความสามารถในการจดจำ (Recognizing) มีความเข้าใจ (Understanding) และสามารถเก็บรายละเอียดที่สำคัญได้ (Retaining important factual material) นอกจากนี้ผู้อ่านที่ดีจะต้องมีความสามารถในการเรื่องต่อไปนี้

1. เข้าใจในสาระของเรื่อง
2. เข้าใจเนื้อเรื่องตามลำดับการเรียบเรียงเรื่อง
3. อ่านเพื่อความรู้ และรู้จักใช้หลักเกณฑ์แบบวิทยาศาสตร์
4. รู้จักเลือกหนังสืออ่าน
5. อ่านอย่างรวดเร็วเพื่อจับใจความคร่าว ๆ ก่อนที่จะอ่านอย่างละเอียด
6. อ่านอย่างพินิจพิเคราะห์และรวดเร็วในการหาข้อเท็จจริง
7. อ่านอย่างใช้ความคิด เพื่อประเมินการเขียนอย่างมีความเชื่อมั่น

Tay (1979) ได้ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ว่า ผู้อ่านที่ดีต้องมีความสามารถในการจับใจความจากข้อความที่อ่านได้ และสามารถสรุปได้ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร หรือหนังสือทางวิชาการต่าง ๆ ผู้อ่านจะต้องพยายามค้นหาใจความสำคัญก่อนที่จะเข้าใจในรายละเอียดของเรื่องต่อไป ซึ่งผู้เขียนอาจจะอธิบายหรือแสดงด้วยรูปภาพ ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการแยกแยะส่วนที่สำคัญในเรื่องได้ เนื่องจากรายละเอียดอาจจะมีทั้งรายละเอียดที่สำคัญและรายละเอียดที่ไม่สำคัญ หลังจากนั้นผู้อ่านจะต้องรู้จักสรุปเรื่องราวและเรียบเรียงความคิดจากเรื่องที่อ่านได้ ดังนั้นทักษะในการอ่านจะทำให้ผู้อ่านสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของความคิดที่มีอยู่ในเรื่องที่อ่าน สามารถแยกแยะตามเกณฑ์ (criteria) เช่น เรื่องที่คล้ายคลึงกัน เรื่องที่แตกต่างกันหรือความคิดที่ขัดแย้งกัน ในบทอ่าน เป็นต้น นอกจากนี้ความสามารถในการติดตามลำดับความคิดต่าง ๆ ก็เป็นทักษะที่สำคัญของการอ่าน เนื่องจากจะทำให้มีความสามารถที่จะเชื่อมโยงและลำดับความคิดตามเหตุการณ์ในข้อความที่อ่านได้ถูกต้องตั้งแต่ต้นจนจบ ทำให้มีความสามารถที่จะติดตามโครงร่างของเรื่องได้ตลอด ประการสุดท้ายคือ ความสามารถที่จะทำนายและคาดผลที่จะได้รับ (anticipate) ซึ่งทักษะนี้แสดงให้เห็นถึงความคิดร่วมระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน

3. การวัดความสามารถในการอ่าน

ในปัจจุบันครูที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมีความจำเป็นที่จะต้องรู้วิธีเขียนและเตรียมแบบทดสอบเพื่อวัดสัมฤทธิ์ผลทางภาษาอังกฤษของนักเรียนด้วยตัวเอง และแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองควรจะมิมีบทบาทในชั้นเรียนมากกว่า แบบทดสอบที่สร้างโดยสำนักพิมพ์ต่าง ๆ หรือหน่วยบริการด้านการทดสอบ (testing services) เพราะครูเป็นผู้รู้ว่ามีกระบวนการสอนอะไรบ้างในชั้นเรียน ในการวัดความสามารถในการอ่านนั้นมามีวิธีการทดสอบความเข้าใจของนักศึกษาอยู่หลายวิธี เช่น ให้นักศึกษาอ่านข้อความแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับข้อความที่อ่าน คำถามอาจเป็นแบบถูก - ผิด (True-False type) แบบเลือกตอบ (Multiple choice type) หรือแบบตอบเป็นข้อความ (Statement

answer) ภาระหลัง ๆ นี้ได้มีการใช้เทคนิคการสร้างแบบทดสอบการอ่านแบบใหม่มาผสมผสานด้วยเช่น เมื่ออ่านบททดสอบจบแล้วมีการส่งถ่ายข้อมูล (transfer information) ออกมาในรูปไดอะแกรม ตารางหรือแผนภูมิ การจับคู่คำบรรยายภาพกับภาพ การเรียงลำดับข้อมูลอย่างถูกต้องตามที่เสนอในบทอ่าน และกิจกรรมการแก้ปัญหา (problem-solving) เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ผู้เขียนยังคงพอใจวิธีการทดสอบการอ่านที่ใช้หลักทางจิตวิทยา ซึ่งเป็นวิธีที่ Taylor เป็นผู้คิดขึ้นในปี ค.ศ. 1953 โดย Taylor เรียกว่าวิธีทดสอบแบบโคลซ Taylor ดัดแปลงคำว่า Cloze มาจากคำว่า Closure ตามหลักทฤษฎีจิตวิทยาของ Gestalt ที่ว่า คนมีแนวโน้มที่จะทำความเข้าใจของภาพที่เราคุ้นเคยให้สมบูรณ์ขึ้น โดยจะช่วยต่อเติมส่วนที่หายไปขึ้นมาในมโนภาพ เช่น มองเห็นวงกลมที่ขาดตอนเป็นวงกลมที่สมบูรณ์ เพราะเรารู้คุ้นเคยกับรูปร่างของวงกลม เป็นต้น ในทำนองเดียวกันเมื่อเราเห็นข้อความที่ไม่สมบูรณ์ เช่น The scientist's life is dedicated _____ learning about nature. ก็

The scientist's life is dedicated _____ to learning about nature.

การที่เราสามารถเติมคำได้ถูกต้องโดยอัตโนมัติ เป็นเพราะเราได้เห็น หรือได้ฟังข้อความนี้เป็นประจำจนเกิดความคุ้นเคย Taylor ได้นำหลักอันนี้มาประยุกต์กับการใช้ภาษา ใช้วัดความสามารถในการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับแบบทดสอบการอ่านมาตรฐาน

วิธีการของโคลซ (Cloze Procedure) ที่นำไปใช้วัดความสามารถในการอ่านนั้น Taylor (1957 : 19-26) ให้ความเห็นว่า เป็นเครื่องมือที่แม่นยำในการวัดความสามารถในการเข้าใจข้อความที่อ่าน นอกจากนี้ยังใช้วัดความสามารถในการเข้าใจการฟัง (Listening Comprehension) และการเขียนตามคำบอก (Dictation) ด้วย วิธีการของโคลซจึงใช้เป็นข้อทดสอบในการสอนทักษะทางภาษา และใช้เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยระดับความสามารถของผู้เรียน

เทคนิคของโคลซได้นำมาใช้วัดความเข้าใจในการอ่านกันอย่างแพร่หลาย โดยตัดคำประเภทต่างๆ ใน

ข้อความภาษาอังกฤษ ได้แก่ คำกริยา คำนาม คำกริยาวิเศษณ์ ซึ่งจัดว่าเป็นคำยาก (Hard Words) และคำกริยานุเคราะห์ คำสันธาน คำสรรพนาม และคำกำกับนาม (article) ซึ่งจัดว่าเป็นคำง่าย (Easy Words) กลุ่มคำยากง่ายปานกลางได้แก่ คำบุพบทและคำคุณศัพท์ วิธีการสร้างข้อสอบโคลซ ทำได้โดยสุ่มตัดคำในตอนต่าง ๆ ของข้อความออก ซึ่งจะเป็นคำในลักษณะใดก็มีโอกาสถูกตัดออกเท่ากัน

4. การอ่านและวิธีการของโคลซตามทัศนะของภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา

ภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) คืออะไร

ภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาเป็นศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นมาจากศาสตร์สองสาขา คือ จิตวิทยาการรับรู้ (cognitive psychology) และภาษาศาสตร์ (linguistics) คุณค่าที่สำคัญอย่างหนึ่งของวิชานี้คือช่วยให้ความรู้ในเรื่องกระบวนการของการอ่าน

นักจิตวิทยาสนใจพฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์เพราะสิ่งนี้เป็นแนวทางสำคัญที่จะนำไปสู่การศึกษาเรื่องกระบวนการแห่งความคิด จิตวิทยาแห่งการรับรู้จะสำรวจถึงการทำงานของจิตมนุษย์ ซึ่งได้อธิบายไว้ว่าการเรียนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ความสามารถของการเป็นผู้กระทำ (active learner) และรู้จักมีความคิดเลือกสรร (Goodman, 1976 : 127)

ส่วนนักภาษาศาสตร์จะศึกษาเรื่องภาษาอย่างมีระบบระเบียบ อย่างเป็นวิทยาศาสตร์ (scientific) และอย่างเป็นวัตถุวิสัย (objective) เพื่อให้รู้ถึงคุณสมบัติและหน้าที่ของภาษามนุษย์

ดังนั้น ภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาซึ่งเป็นศาสตร์รวมที่นักจิตวิทยาและนักภาษาศาสตร์สร้างขึ้น จึงหมายถึงศาสตร์ซึ่งศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการของความคิดกับภาษา นั่นก็คือศึกษาว่าคนเราใช้ภาษากันอย่างไร ภาษามีผลต่อพฤติกรรมมนุษย์อย่างไร และเราเรียนรู้ภาษากันได้อย่างไร

ลักษณะของขบวนการการอ่าน

ตามทัศนะของภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา การอ่านเป็นขบวนการที่ผู้อ่านต้องเป็นผู้กระทำและรู้จักเลือกสรรอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ผู้อ่านจะต้องใช้ประสบการณ์ดั้งเดิมความรู้ทางโลก และความรู้ทางภาษามาช่วย เช่นเรื่องโครงสร้างของประโยค ความหมายของคำและของประโยค แม้จะมีคำแนะนำที่สุดก็ตามเพื่อให้เข้าใจตัวเขียนที่ปรากฏอยู่ รวมทั้งขบวนการของการเน้นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดกับภาษา และระหว่างผู้อ่านกับตัวอักษรบนหน้ากระดาษ Goodman (1976 : 127) จึงสรุปว่าการอ่านก็เป็นเกมการเดาทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา ซึ่งภาษาและความคิดของมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

Tomas (1977) ได้สนับสนุนว่าการเปรียบเทียบการอ่านกับเกมการเดานี้เป็นการเปรียบเทียบที่ดี เพราะการอ่านไม่ได้หมายความว่าถึงแต่เพียงการรู้จักตัวอักษรหรือคำเท่านั้น แต่เป็นขบวนการที่ซับซ้อนกว่านั้นคือมีทั้งการค้นหาตัวอย่าง การคาดหมายคำไว้ล่วงหน้า การทำสิ่งที่คาดหมายนั้นให้มีน้ำหนักความเชื่อถือ รวมทั้งการคัดเลือกคำแนะนำ ซึ่งอาจแฝงอยู่ทั้งในระดับประโยคและระดับคำ ผู้อ่านในฐานะของผู้ใช้ภาษาซึ่งรับบทของผู้กระทำจะต้องรู้จักใช้ความซ้ำซ้อนของภาษามาผสมผสานกับประสบการณ์ดั้งเดิมทั้งที่เกี่ยวกับภาษาโดยตรง รวมทั้งสิ่งที่ไม่ใช่ตัวภาษาโดยตรง เพื่อจะเลือกคำแนะนำแม้จะได้น้อยที่สุดมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเดาให้ใกล้เคียงที่สุดว่าจะอ่านพบอะไรต่อไป และสิ่งเหล่านั้นเหมาะสมกับบริบทที่ให้มีเพียงใด

ระบบการใช้คำแนะนำ (clues) ในการอ่าน

ในการสื่อสาร ผู้พูด ผู้ฟัง ผู้เขียนและผู้อ่านจะต้องอยู่ภายใต้กฎอย่างเดียวกัน แต่ผู้ใช้ภาษาส่วนมากไม่ค่อยรู้ตัวว่ามีกฎเหล่านั้นอยู่ ส่วนใหญ่แล้วคนเราจะไม่สามารถอธิบายกฎเหล่านั้นได้

เมื่อมีการสื่อสารเกิดขึ้นจะต้องมีระบบของภาษาสามอย่างที่เกี่ยวพันกัน นั่นก็คือระบบการออกเสียงกับตัวอักษร (graphophonic system) ระบบอรรถศาสตร์ (semantic system) และระบบวากยสัมพันธ์ (syntactic system) ความหมายหรือระบบอรรถศาสตร์จะใช้สื่อสาร

ได้โดยการผ่านระบบการออกเสียงกับตัวอักษร โดยการ
ใช้กฎของวากยสัมพันธ์ (syntax) เข้ามาช่วย

Smith, Goodman และ Meredith (1970 : 32)
ได้กล่าวว่ามืองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน ทั้งที่เป็น
องค์ประกอบภายนอกและภายในของผู้อ่านซึ่งทำให้
สามารถดึงคำแนะนำความหมายออกมาได้ คำแนะ
ภายในตัวผู้อ่าน (clues inside the reader) ชั้นพื้นฐาน
ได้แก่ประสบการณ์และกฎของภาษาที่ผู้ใช้ซึมซับไว้
ภายใน ส่วนคำแนะนำภายนอกตัวผู้อ่านได้แก่ระบบ
คำแนะนำภายในคำต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ ระบบความต่อเนื่อง
ของภาษา รวมทั้งระบบคำแนะนำที่อยู่นอกเหนือตัวภาษา
เอง

วิธีการทดสอบแบบโคลซ (Cloze Procedure)

จากที่ได้กล่าวมาแล้วว่า Goodman เห็นว่าการ
อ่านเป็นเกมการเดาทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา ซึ่ง
ภาษาและความคิดมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ดังนั้น วิธีการ
ของโคลซซึ่งคล้ายกับการอ่านโดยทั่ว ๆ ไปก็เปรียบ
เสมือนเกมการเดาทางภาษาศาสตร์อีกชนิดหนึ่งด้วย ซึ่ง
ผู้เดิมนั้นจะต้องใช้วิธีการเดาอย่างมีเหตุผลและมีความรู้
ทั้งนี้ผู้อ่านจะต้องใช้วิธีการสร้างสมมุติฐานและทดสอบ
สมมุติฐานนั้นซึ่งผู้อ่านจะหาข้อมูลได้จากปริบทหรือ
คำแวดล้อมคำที่ขาดหายไปในแต่ละประโยครวมทั้ง
ความทั้งหมดด้วย ผู้อ่านจะต้องเดาอย่างมีเหตุผลว่า
จะเติมคำที่ถูกกลบไปด้วยคำใด ผู้อ่านจะต้องมีความ
ตื่นตัวและพยายามสนองตอบคำท้าทายของวิธีการโคลซ
โดยใช้ประสบการณ์ดั้งเดิม ความรู้ทางโลก ความรู้
เกี่ยวกับประโยคและความหมายของคำรวมทั้งคำแนะนำ
ที่ให้ในเรื่องที่ตัดตอนมานั้น ด้วยเหตุนี้วิธีการโคลซ
จึงครอบคลุมลักษณะที่สำคัญ ๆ ของการอ่านเมื่อมอง
จากทัศนะของวิชาภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา และยังจัด
ได้ว่าการใช้โคลซเป็นการทดสอบที่ใช้หลักการแบบ
ประมวลทักษะ (integrative approach) (Oller
1973) ในการทดสอบแบบนี้จะคำนึงถึงทักษะทาง
ภาษาในฐานะที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน และเน้นถึง
ลักษณะการใช้ภาษาเป็นสื่อในการสื่อสารเป็นสำคัญ
วิธีการนี้จะตั้งสมมุติฐานว่าความสามารถในการใช้ภาษา
อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการสื่อสารนั้นมีความสำคัญ
มากกว่าความรู้เกี่ยวกับหน่วยย่อยของภาษา ในแบบ

ทดสอบแบบนี้นักเรียนจำเป็นต้องเข้าใจบริบทนอกเหนือ
ไปจากการเข้าใจความหมายของแต่ละประโยคให้ดีเพราะ
สิ่งนี้มีความสำคัญมาก นอกจากนี้นักเรียนยังต้องรู้จัก
ใช้คำแนะนำจากปริบทให้เป็นประโยชน์อีกด้วย วิธีการ
โคลซถือเป็นการทดสอบที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการใช้
ภาษาได้เป็นอย่างดีเหมือนอย่างการใช้ภาษาในสถานการณ์
จริงในชีวิตประจำวันเพราะเมื่อเราอ่านข้อความที่ตัด
ตอนมา เราจะต้องพยายามหาคำแนะนำจากปริบทเพื่อใช้
ในการเติมข้อความที่ว่างอยู่ จะต้องมีการคาดหมาย
คำล่วงหน้าเหมือนกับขณะที่เราฟังผู้ที่กำลังพูดในบท
สนทนา กล่าวคือ เราจะต้องประมวลทักษะทางภาษา
หลายอย่างเหมือนกับที่ใช้สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ
ในชีวิตจริง ดังที่ Lapkin และ Swain (1977) ได้กล่าว
ไว้ว่า

“ในการเติมบทอ่านของโคลซนั้น เราจะต้อง
คำนึงถึงสิ่งที่ Oller เรียกว่า ไวยากรณ์แห่งความ
คาดหมาย ซึ่งช่วยให้เรารู้จักใช้คำแนะนำในบทอ่าน
เพื่อสร้างสมมุติฐานเกี่ยวกับคำที่ขาดหายไป คำแนะ
เหล่านี้จะครอบคลุมไปถึงความซ้ำซ้อนทางไวยากรณ์
และความหมายของคำทั้งที่เป็นความหมายโดยตรง
และความหมายตามปริบท ซึ่งจะช่วยให้แน่ใจว่าคำใดบ้าง
เป็นคำที่ควรจะใช้เติมในช่องว่างได้ เข้าของภาษาที่เป็น
ผู้ใหญ่แล้วสามารถใช้การเดาอย่างฉลาดได้ โดยการใช้
ความรู้เพื่อการวิเคราะห์และสังเคราะห์รายละเอียดที่
ให้มาในบทอ่านที่ตัดตอนมานั้น” (หน้า 180)

องค์ประกอบทางภาษาศาสตร์ซึ่งมีอิทธิพลต่อการ คาดหมายล่วงหน้าในการอ่านและในการทำแบบฝึกหัด โคลซ

องค์ประกอบทางภาษาศาสตร์ซึ่งมีอิทธิพลต่อการ
คาดหมายล่วงหน้า ได้แก่ความซ้ำซ้อนทางวากยสัมพันธ์
และอรรถศาสตร์ ข้อบังคับเรื่องลำดับการเกิดและชนิด
ของคำ และคำแนะนำจากปริบท ซึ่งจะได้กล่าวถึงโดย
ละเอียดดังต่อไปนี้

ความซ้ำซ้อนทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์

คุณสมบัติของภาษาซึ่งช่วยให้เราคาดหมายสิ่งที่
หายไปจากปริบทได้คือ ความซ้ำซ้อนซึ่งเกิดจากการ
ซ้ำกันของกฎทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์

Palmer (1976) ได้ให้คำจำกัดความว่า ความซ้ำซ้อน คือ ข้อความบางส่วนซึ่งสามารถเอาออกไปได้โดยไม่กระทบกระเทือนรายละเอียดที่เหลืออยู่ ความซ้ำซ้อนเป็นลักษณะของภาษาซึ่งช่วยให้การอ่านเป็นไปได้อย่างสะดวกขึ้นเพราะในการอ่านผู้อ่านต้องรู้จักคาดหมายคำล่วงหน้าและความซ้ำซ้อนของภาษาจะช่วยให้การคาดหมายนั้นถูกต้อง

นักภาษาศาสตร์แบ่งความซ้ำซ้อนออกเป็นสองลักษณะคือความซ้ำซ้อนทางความหมาย ซึ่งได้แก่ความซ้ำหรือความเกี่ยวพันของความหมายของคำและความซ้ำซ้อนทางวากยสัมพันธ์ ซึ่งได้แก่กฎที่มีมากเกินไปจำเป็นในการสื่อความหมายเดียวกัน ดังเห็นได้ว่า ภาษาอังกฤษใช้ทั้งการเรียงลำดับคำและการเปลี่ยนแปลงท้ายคำตามโครงสร้างทางไวยากรณ์ เช่น *three cows* ทั้งคำว่า *three* และส่วนท้าย *s* ต่างก็แสดงให้เห็นความเป็นพหูพจน์

ตัวอย่างต่อไปนี้จะชี้ให้เห็นถึงผลของความซ้ำซ้อนในวิธีการโคลซ :

“Taxi coming” มีความหมายเหมือนกับ “A taxi is coming this way now.” ประโยคหลังซึ่งใช้ในภาษาอังกฤษถือว่าเป็นประโยคที่มีความซ้ำซ้อนเพราะความเป็นเอกพจน์มีแสดงอยู่ถึงสามตอนด้วยกันคือ *a*, *taxi* และ *is* ความเป็น Present progressive ปรากฏสองครั้งคือ *is coming* กับ *now* และการบอกทิศทางซ้ำกันสองครั้งคือ *coming* กับ *this way* ความซ้ำซ้อนทางภาษาเช่นนี้เองช่วยให้เราเติมคำว่า *is*, *way* และ *now* ได้อย่างถูกต้อง แม้ว่าคำเหล่านี้จะถูกลบออกไป

ข้อบังคับเรื่องลำดับการเกิดและชนิดของคำ

ข้อบังคับเรื่องลำดับการเกิดของคำและชนิดของคำนี้ช่วยให้ผู้อ่านสามารถคาดคำที่จะเกิดตามมาได้ล่วงหน้า Taylor ได้ใช้ศัพท์ว่า ความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน (Transitional probabilities) เช่น คำๆ หนึ่งมีแนวโน้มว่าจะเกิดกับคำๆ หนึ่งมากกว่าคำอื่น ๆ ดังที่ Taylor ได้ยกตัวอย่างประโยคว่า *Merry Christmas* เป็นคำที่เกิดร่วมกันมากกว่า *Merry Birthday* หรือ *Please pass the _____* . คำที่จะเติมในช่องว่างควรเป็น *salt* มากกว่า *sodium chloride* หรือ *blow-torch* เป็นต้น

เนื่องจากผู้ใช้ภาษารู้จักโครงสร้างของภาษา จึงย่อมคาดได้ถูกต้องว่าคำใดบ้าง ที่มักเกิดร่วมกับคำอื่นๆ ตัวอย่างเช่นในภาษาอังกฤษ ประชานจะต้องนำหน้าคำกริยา กรรมตรงจะต้องอยู่ติดกับคำกริยา คำกำกับนาม (article) ใช้นำหน้าคำนาม แต่จะไม่ใช้นำหน้าคำสรรพนาม และคำคุณศัพท์จะอยู่นำหน้าคำนาม แต่จะไม่สามารถใช้นำหน้าคำสรรพนามได้เหล่านี้เป็นต้น ผู้ใช้ภาษาจะต้องรู้จักการวางลำดับของคำให้ถูกต้อง เช่น สามารถแยกได้ว่าประโยค *The boy kicked a horse* นั้นมีความหมายตรงกันข้ามกับประโยค *The horse kicked the boy* ในการอ่านและทำแบบฝึกหัดทดสอบโคลซก็เช่นกัน ผู้อ่านจะต้องใช้ความสามารถในการคาดหมายคำที่จะเกิดตามมา Smith (1971) เชื่อว่าความเข้าใจเรื่องที่อ่านเกิดขึ้นได้โดยการลบคำเลือกที่ไม่น่าเป็นไปได้ออก เขาได้ให้ตัวอย่างคำที่เกิดร่วมกันตามกฎโครงสร้างของประโยคและความหมายไว้ดังนี้

“คำในช่องว่างที่จะเติมในประโยค ‘*The young _____ wrote the prize-winning song*’ จะต้องเป็นคำนามเท่านั้น เพราะคำกริยา บุพบท และตัวเลือกอื่นๆ ต้องถูกตัดออกไป เพราะความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของประโยคนั้นกำหนดไว้ ทั้งนี้ลำดับของคำเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของความหมายด้วยเพราะถ้าจะเลือกคำ เช่น *rock*, *octogenarian*, *heifer* หรือ *tablecloth* ย่อมมีความหมายไม่เข้ากัน” (หน้า 193-4)

Brown (1974) ได้ชี้ให้เห็นว่าเจ้าของภาษาจะสามารถแยกออกได้ว่าคำใดจะเกิดร่วมกับคำใดได้บ้าง (Collocation) เช่นคำว่า *wrinkle* มักใช้ร่วมกับคำว่า *face*, *skin*, *leather*, *cloth* คำว่า *intense* ควรเกิดร่วมกับคำที่เกี่ยวข้องกับ *pressure*, *heat*, *energy* หรือ *feeling* Brown ได้เสนอความคิดว่าวิธีช่วยให้นักเรียนรู้จักคาดหมายคำที่จะเกิดต่อไปก็คือให้ทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับกลุ่มคำที่เกิดร่วมกัน เช่น *To shine brightly*, *a member of a club*, *to draw a distinction between* เป็นต้น

คำแนะนำจากปริบท

ในประโยคที่สมบูรณ์ประโยคหนึ่ง หากมีคำกำหนดหรือคำที่ไม่รู้จักหายไป คำที่แวดล้อมอยู่นั้นจะเป็นสิ่งกำหนดว่าจะเลือกหาคำใดมาเติมได้บ้าง ผู้อ่านจะต้อง

เดาหาคำๆ นั้น และตรวจสอบดูว่าความหมายสอดคล้องกับประโยคที่ให้มาหรือไม่

มีงานวิจัยหลายเรื่องศึกษาถึงการใช้ปริบทในการสอนให้ผู้อ่านได้ข้อมูลมากที่สุดในการอ่าน

Tomas (1977) ได้แบ่งคำแนะนำจากปริบทที่ใช้กันอยู่ในบทร้อยแก้ว และกวีนิพนธ์ ซึ่งจัดเป็นภาษา

ที่มีวรรณศิลป์ เขาได้ทำการวิจัยโดยใช้แบบทดสอบโคลซ 217 แบบฝึกหัดเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ กัน และใช้วิธีสอบถามความรู้สึกกับนักศึกษาที่จบการศึกษาแล้วและมีความสามารถในการอ่านสูงจำนวน 10 คน ดังจะแสดงให้เห็นถึงการแบ่งประเภทคำแนะนำจากปริบท และแสดงตัวอย่างคำแนะนำจากปริบท ดังต่อไปนี้

การแบ่งประเภทคำแนะนำจากปริบทที่ใช้ในภาษาร้อยแก้วและร้อยกรอง

1. คำแนะนำซึ่งได้มาจากประสบการณ์ทางภาษาและสำนวนที่คุ้นเคย
2. คำแนะนำซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ประโยค
3. คำแนะนำซึ่งได้มาจากน้ำเสียงของการบรรยายของบทคัดเลือก
4. คำแนะนำซึ่งได้มาจากความรู้เกี่ยวกับลีลาการเขียนของผู้ประพันธ์
5. คำแนะนำซึ่งได้มาจากสัมผัสและจังหวะ
6. คำแนะนำซึ่งได้มาจากการใช้คำซ้ำ ๆ กันหรือการใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน

7. คำแนะนำซึ่งได้มาจากคำแนะนำจากปริบทที่กล่าวถึงก่อน
8. คำแนะนำซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อกัน
9. คำแนะนำที่เป็นบุพบท
10. คำแนะนำในการเปรียบเทียบและเปรียบเทียบต่าง
11. คำแนะนำที่ใช้เป็นคำขยาย วลี ประโยค
12. คำแนะนำซึ่งได้จากคำในลำดับต่าง ๆ
13. คำแนะนำซึ่งได้จากกระสวนคำถามและคำตอบ
14. คำแนะนำซึ่งได้จากประโยคที่เป็นเหตุและผลต่อกัน หรือโครงสร้างของบทคัดเลือก

ตัวอย่างการใช้คำแนะนำจากปริบทประเภทที่ 1 : คำแนะนำซึ่งได้จากประสบการณ์ทางภาษาและสำนวนที่คุ้นเคย

สถานการณ์ของปริบท

No one would think he'd _____ such a beautiful corpse.

"The Lord have _____ on his soul!" said my aunt.

"So, all we do is wander when we young an' when we get old we ain't no good to nobody. We alone, Know what I _____ ?

"I'm sorry," she said.

"If it was a man..."

"Don't _____ that. I wouldn't be a man."

"Really? She could not believe him, but her _____ was happy.

การสนองตอบของผู้อ่าน

make : เต็มคำนี้เพราะข้าพเจ้าเคยได้ยินประโยค "You'd make a something" มาก่อน

mercy : เป็นวลีที่รู้จักกันดีว่า "Lord have mercy."

mean : เป็นการพูดเป็นห่วง ๆ และใช้สำนวนที่คุ้นเคยว่า "Know what I mean"

say : เห็นได้ชัดว่าเขาผู้ชายกำลังจะพูดคำว่า "to say" แต่เขาผู้หญิงได้ขัดจังหวะก่อน เมื่อท่านขัดจังหวะคนที่กำลังพูดอยู่ จะต้องพูดว่า "don't say that"

voice : คำแนะนำคือเครื่องหมายคำถามหลัง คำว่า "really" เธอไม่ได้คาดคิดว่าเขาจะพูดอย่างนั้น และเธอมีความประหลาดใจ

6. จะใช้แบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบโคลช มาช่วยในการเรียนการสอนได้อย่างไร

จากการที่ผู้สอนให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบโคลชสั้นๆ ใช้เวลา 10-15 นาที แล้วนำมาตรวจคำตอบ ผู้สอนจะได้ข้อมูลมากมายเกี่ยวกับผู้เรียนว่ารู้ และไม่รู้อะไรบ้างในภาษาอังกฤษ จากนั้นผู้สอนควรรวบรวมปัญหาที่นักเรียนมีแล้วอธิบาย หรือให้ทำแบบฝึกหัดเสริมในจุดนั้นๆ จากประสบการณ์ที่ผู้เขียนเคยทดสอบนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 โดยใช้แบบทดสอบโคลชพอจะสรุปได้ว่า นักศึกษาไทยไม่ได้มีปัญหาเฉพาะเรื่องคำศัพท์เท่านั้น ปัญหาด้านไวยากรณ์ก็เป็นสิ่งที่พบอยู่เสมอ เช่น การเปลี่ยนแปลงส่วนท้ายของคำตามพจน์และกาล การเรียงลำดับของคำ การใช้คำบอกหน้าที่ (function words) บางครั้งนักศึกษาอาจเข้าใจความหมายของคำทุกคำในประโยคในสภาพที่ปรากฏอยู่เดียวๆ แต่เมื่อคำเหล่านั้นถูกนำมาเรียบเรียงต่อกันในเรื่องที่อ่าน นักศึกษาไม่สามารถเข้าใจเรื่องได้โดยตลอด บางครั้งนักศึกษาไม่สามารถใช้ความรู้เกี่ยวกับคำนั้นในบริบทไปใช้คาดหมายคำที่จะเติมได้ถูกต้อง ความผิดที่นักศึกษาทำจะสะท้อนให้

เห็นว่ายังขาดความเข้าใจเรื่องโครงสร้างของภาษา ไม่คุ้นเคยกับการสื่อความหมายในภาษาอังกฤษ ซึ่งมีความแตกต่างจากภาษาไทยในหลายรูปลักษณะ และบางครั้งก็ขาดความรู้ทางโลกหรือประสบการณ์ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความเข้าใจภาษา เช่นเรื่องของขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ส่วนวนพุด เป็นต้น

อย่างไรก็ดี เราไม่ควรถือว่าความผิดของนักศึกษาเป็นเรื่องเสียหาย แต่ควรถือว่าเป็นความผิดเพื่อการพัฒนา เมื่อผู้สอนทราบถึงปัญหาก็ควรจะวิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการที่จะช่วยให้นักศึกษาทำข้อผิดพลาดน้อยที่สุด โดยพยายามให้นักศึกษาได้เคยชินกับการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่เป็นจริงหรือคล้ายของจริงมากที่สุด ความเคยชินจะทำให้นักศึกษาทำข้อผิดพลาดลงเป็นลำดับ

ในที่นี้ผู้เขียนไคร่ยกตัวอย่างแบบทดสอบโคลชจากงานวิจัยที่ผู้เขียนทำเพื่อทดสอบความสามารถในการอ่านของนักศึกษาไทย ระดับปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2525) เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นว่ามีคำผิดประเภทใดบ้าง และอะไรอาจเป็นสาเหตุของคำผิดเหล่านั้น (ในที่นี้จะยกมาเฉพาะบางตัวอย่างเท่านั้น)

Time : 15 minutes

Complete the story by filling in each blank with a suitable word.

Example : His wife was sitting on a chair.

A Day to Remember

We have all experienced days when ⁽¹⁾ goes wrong. A day may begin ⁽²⁾ enough, but suddenly everything seems to ⁽³⁾ out of control. What really happens ⁽⁴⁾ that a great number of things ⁽⁵⁾ to go wrong at precisely the ⁽⁶⁾ moment. It is as if a ⁽⁷⁾ unimportant event set up a chain ⁽⁸⁾ reactions. Let us suppose that you ⁽⁹⁾ preparing a meal and keeping an ⁽¹⁰⁾ on the baby at the same ⁽¹¹⁾. The telephone rings and this marks ⁽¹²⁾ beginning of an unforeseen series of ⁽¹³⁾. While you are on the phone, ⁽¹⁴⁾ baby pulls the table-cloth off the ⁽¹⁵⁾, smashing half your best glassware and ⁽¹⁶⁾ himself in the process. You hang ⁽¹⁷⁾ hurriedly and attend to baby, glassware, etc. ⁽¹⁸⁾, the meal gets burnt. As if ⁽¹⁹⁾ were not enough to bring you ⁽²⁰⁾ tears, your husband arrives, unexpectedly bringing three guests to dinner.

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการวิเคราะห์เปรียบเทียบและภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Contrastive Analysis and Psycholinguistics)

ชนิดของคำผิด	หมายเลขข้อ	คำเฉลี่ย	เหตุผล
adverb	2	well	m : slowly, early (อาจเป็นเพราะเคยชินกับสำนวน early morning) ขาดการพิจารณาใจความของทั้งสองประโยค m : good (ไม่รู้ว่ adv. ของ good คือ well หรืออาจเป็นเพราะคุ้นกับสำนวน “good enough”.
verb	3	get (be) (go)	m : lack คงใช้แปลจากภาษาไทยว่า ขาดการบังคับ แต่ใช้ V lack ผิด (lack + direct object) m : point – ชี้เหนือการบังคับ
adjective	7	single	m : only, alone นักศึกษาไม่สังเกต article a ว่านำหน้าคำเหล่านี้ไม่ได้เพราะขึ้นต้นด้วยเสียงสระและเนื่องจากยังไม่รู้จักการใช้คำเหล่านี้ถูกต้องด้วย
noun	10	eye	m : ear คิดว่าแปลคล้ายกับภาษาไทยว่า เจียหูฟัง m : oil อาจนึกถึงคำว่า baby oil ที่พบบ่อยในโฆษณาโดยไม่ดูความหมายของประโยคที่มาก่อนมาหลัง m : arm คงจะคิดว่าแปลว่าอุ้ม
article	14	the	m : a, small, young ลืมกฎการใช้ definite article กลับเลือก adjective แทนโดยคิดว่า baby ควรจะ small, young
non - finite verb	16	cutting (hurting) (frightening)	m : crying นักศึกษาไม่สนใจ clues “smashing, glasswares” และการใช้ reflexive pronoun คิดว่าเมื่อทำเครื่องแก้วแตกเด็กก็ควรจะร้องไห้ โดยไม่สังเกตว่าคำว่า crying ไม่ต้องใช้ himself มารับ
marker	18	Meanwhile	m : Although, In spite of, However นักศึกษาไม่เข้าใจว่า ประโยคนี้ไม่ได้ขัดแย้งกับประโยคที่มาก่อนหน้า นักศึกษาไม่เข้าใจการใช้ discourse marker ที่เหมาะสม

* คำที่อยู่ในวงเล็บคือ acceptable words ซึ่งหมายถึงคำที่มีความหมายเหมือน exact words และถือว่าเป็นคำที่นับได้ว่าถูกต้องเช่นเดียวกับคำเดิม

* m หมายถึง mistakes ของนักศึกษา

บทสรุป

เราอาจสรุปจากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดข้างต้นได้ว่า การอ่านมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความสามารถในการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญต่อการศึกษาทุกระดับ ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถสรุปได้ สำหรับการอ่าน และวิธีการโคลซในทัศนะของภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยานั้น การอ่านเป็นเกมการเดาโดยอาศัยความรู้ทางโลก และความรู้ทางภาษามาประกอบกันอย่างมีระบบ วิธีการของโคลซก็เป็นการเดาอย่างมีเหตุผลและมีความรู้องค์ประกอบทางภาษาศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อการเดาหรือการคาดหมายล่วงหน้าได้แก่ความซ้ำซ้อนทางวากย-

สัมพันธ์และอรรถศาสตร์ ข้อบังคับเรื่องการเกิดและชนิดของคำ รวมทั้งคำแนะนำจากปริบทด้วย และผู้เขียนยังคงมีความเชื่อในปัจจุบันนี้แม้จะมีรูปแบบของการสร้างแบบทดสอบการอ่านใหม่ ๆ หลายวิธีมาใช้วิธีการทดสอบแบบโคลซยังคงนำมาใช้ได้ มีประโยชน์และสร้างได้ไม่ยากนักเพื่อทดสอบนักเรียนในชั้นเรียนของเรา โดยอาจดัดแปลงเว้นคำที่เราต้องการจะทดสอบความสามารถของนักเรียนในลักษณะใดก็ตามที่เห็นสมควรไม่จำเป็นต้องเป็นทุก ๆ 5 คำ, 7 คำ หรือ 9 คำ และนอกจากนี้ผู้สอนยังสามารถปรับเป็นชนิดมีตัวเลือกให้ด้วยก็ได้เพื่อให้ข้อทดสอบง่ายขึ้น

หนังสืออ้างอิง

- Brown, Dorothy. "Advanced Vocabulary Teaching : The Problem of Collocation," *RELC Journal*. Vol. 5, No. 2 (December, 1974), 1-11.
- Goodman, Kenneth S. "Reading : A Psycholinguistic Guessing Game," *Current Topics in Language*. ed. Nancy Ainsworth Johnson, Cambridge : Wintrop Publishers, 1976.
- Lapkin, Sharon and Merrill Swain. "The Use of English and French Cloze Tests in a Bilingual Education Program : Validity and Error Analysis," *Language Learning*. Vol. 27, No. 2 (December, 1977).
- Oller, John W. "Discrete-Point Tests Versus Tests of Integrative Skill," *Focus on the Learner : Pragmatic Perspectives for the Language Teacher*. eds. John W. Oller, Jr. and Jack C. Richards, Rowley, Mass : Newbury House, 1973.
- Palmer, F.R. *Semantics : A New Outline*. Cambridge : Cambridge University Press, 1976.
- Raygor, Acton L. *Reading for Significant*. New York : McGraw-Hill Book Company, 1970.
- Smith, Brooks, Kenneth Goodman and Robert Meredith. *Language and Thinking in the Elementary School*. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1970.

- Smith, Frank. *Understanding Reading*. New York : Holt Rinehart and Winston, 1971.
- Tay, Mary W.J. "Teaching Reading Comprehension : A 'Skills' Approach," *Guidelines for Teaching Reading Skills*, 2 : 7 December, 1979.
- Taylor Wilson. "Cloze Readability Scores as Indices of Individual Differences in Comprehension and Aptitude," *Journal of Applied Psychology*. 41(1957), pp. 19-26.
- Tomas, Douglas Alan. "A Comparative Study of the Contextual Clues Found in Prose and Poetry Forms of Literary Discourse," *Unpublished Ph.D. Dissertation*. The University of Texas at Austin, 1977.
- พจน์ชัย สรรคนานุกรักษ์ และ วาวแวว โรงสะอาด. *การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษทั่วไประหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะอักษรศาสตร์ ศึกษา-ศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม : คณะอักษรศาสตร์, 2525.

ภาคผนวก

1. ตัวอย่างข้อทดสอบโคลงชนิดที่เว้นคำทุก ๆ 7 คำ

Fill each of the numbered blanks in the following passage with one suitable word

Sir:

Like many of your readers I am getting rather tired of the constant references in your columns to 'our (1) towards developing countries' in what is (2) called The Third World. Whatever reasons (3) ancestors may have had for going (4) these countries in the first place, (5) fact is that colonisers brought (6) advantages to these countries. Now that (7) have independence, it is up to (8) to take advantage of them. In (9) same way, we gave them law (10) order and a political system which (11) perfectly well in the Western world. (12) countries have profited from it; others (13) have not. The same is true (14) a commercial point of view. By (15) means, let us co-operate with these (16) as far as possible, but there (17) no justification for all this talk (18) 'exploitation' and 'guilt'.

J.B. FAULKNER, Haywell, Rutland.

2. ตัวอย่างข้อสอบโคลงชนิดที่ไม่ได้เว้นช่องว่างโดยนับจำนวนคำเท่ากันทุกช่องว่าง แต่จะเว้นเฉพาะคำที่ต้องการจะทดสอบเท่านั้น

Fill each of the numbered blanks in the following passage will one suitable word.

It is fashionable among current affairs producers on radio and television to invite members of the public to the studio to express (1) views. All this is (2) doubt well-intentioned. The public ought to (3) its views heard. But the sad fact is that most of them are not worth (4) to. Broadcasting demands considerable skill, (5) is not easily learnt, so putting a lot of people (6) the air who have never broadcast before usually results (7) amateurish confusion. Asked for their opinions in (8) of an (9) of millions, people either say nothing (10) else pour out everyday opinions, trying hard to make (11) they are saying seem clever. Trying to prevent this from (12) out of hand, the interviewer goes from one to (13). Normally he only succeeds (14) cutting short the (15) interesting speaker just as he or she has (16) going and this ruins any chance of a decent discussion. It looks as (17) the attempt to persuade the silent majority to speak only explains (18) they have been silent for so long. Most of them haven't (19) original to (20).

(ดัดแปลงจาก Proficiency English Use of English ของ W.S. Fowler, 1978)

วิจัยเชิงคุณภาพ

กับการเรียนการสอนภาษา

อารยา มัรัส

การวิจัยเชิงคุณภาพยังไม่ใช่ที่รู้จักแพร่หลายนักในหมู่นักสอนภาษา เมื่อพูดถึงการวิจัย สิ่งแรกที่เรามักจะนึกถึงคือ ตัวเลข สถิติ เพราะวิธีการวิจัยที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาที่ผ่านๆ มา ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยประเภท “ทดลอง” หรือ “กึ่งทดลอง” หรือ “สำรวจ” ที่ต้องอาศัย “เครื่องมือ” วัดสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ต้องการจะศึกษา เพิ่งจะมาในระยะ 10 กว่าปีมานี้ที่ในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษเริ่มมีการพิจารณาวินิจฉัยเชิงคุณภาพมาใช้ในทางการศึกษา และการเรียนการสอนภาษา ซึ่งอันที่จริงสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ใช้การวิจัยประเภทนี้มานานแล้ว

หลายคนที่ยังไม่รู้จักวิจัยเชิงคุณภาพ พอได้ยินชื่อ ก็มักจะคิดว่าเป็นการวิจัยเพื่อหาคุณภาพ เพราะชื่อค่อนข้างจะสับสน ผู้เขียนเข้าใจว่าผู้บัญญัติศัพท์ คำว่า “คุณภาพ” คงเพื่อจะแสดงว่าเป็นการวิจัยที่แตกต่างจากวิจัยชนิดที่รู้จักกันโดยทั่วไป ซึ่งใช้ “ปริมาณ” หรือที่มาจากการวัดที่ให้ผลเป็นตัวเลข

การวิจัยเชิงคุณภาพ คืออะไร

Bogan และ Biklen (1982) ได้กล่าวถึงลักษณะเด่นๆ ของการวิจัยเชิงคุณภาพไว้ 6 ประการสรุปย่อๆ คือ

1. มีการเก็บข้อมูลใน natural setting หรือในที่ๆ สิ่งที่ต้องการจะศึกษาเกิดขึ้นจริงๆ ไม่มีการสร้างสถานการณ์ใดๆ ขึ้น ผู้วิจัยจะต้องเป็นผู้เข้าไปอยู่ในสถานที่และสถานการณ์นั้นๆ ด้วยตัวเอง และเป็นเวลา

นานพอที่จะเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน ข้อมูลที่เก็บต้องมีบริบท (context) ประกอบจึงจะเป็นข้อมูลที่มีคุณค่า

2. ตัวผู้วิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิจัย ข้อมูลจะเก็บจากการสังเกต และจดบันทึกสิ่งที่ผู้วิจัยพบเห็น หรือสอบถามรวมไปถึงการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้นผลของการวิจัยจะถูกต้องหรือดีมาน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับ การที่ผู้วิจัยสังเกต บันทึก และตีความสิ่งที่พยายามศึกษา ได้ถูกต้องใกล้เคียงความเป็นจริง และปราศจากอคติ

3. เป็นการวิจัยแบบบรรยาย (descriptive) ข้อมูลที่เก็บและวิเคราะห์อยู่ในรูปของคำ ภาษา มิใช่ตัวเลขที่สามารถนับค่าและวิเคราะห์ทางสถิติได้ ลักษณะของข้อมูลมีอาทิเช่น เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รูปภาพ บันทึก บทถอดเทป (tapescript) ของคำสัมภาษณ์

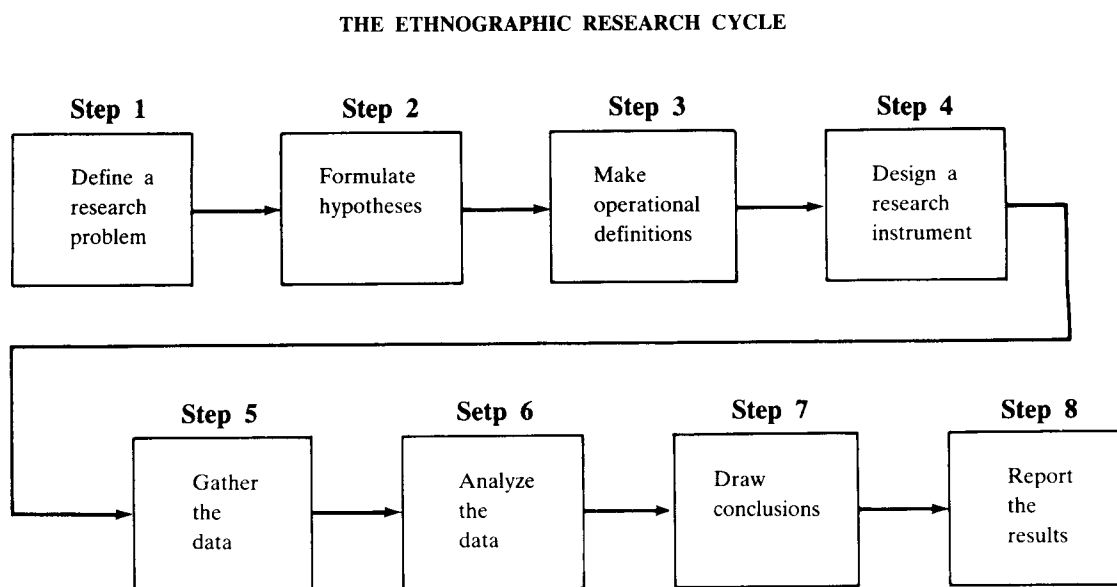
4. เน้นถึงกระบวนการ (process) มากกว่าผล (product) การวิจัยชนิดนี้มุ่งศึกษาว่าสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นได้อย่างไร มากกว่าว่ามีอะไรเกิดขึ้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปอย่าง inductive คือ ศึกษาจากส่วนย่อยๆ แล้วนำมาสรุป หรือตั้งสมมติฐานขึ้นในภายหลัง ดังนั้นจึงเป็นการวิจัยที่นำไปสู่การตั้งสมมติฐาน (hypotheses generating) มากกว่าการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งขึ้นไว้แล้ว (hypotheses testing)

6. ให้ความสำคัญต่อ “ความหมาย” ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิธีการของคนแต่ละคนที่ใช้ชีวิตให้มีความหมาย และมุ่งที่จะศึกษาแนวความคิดของคนต่างๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม (participant perspectives)

ระเบียบวิธีการวิจัย

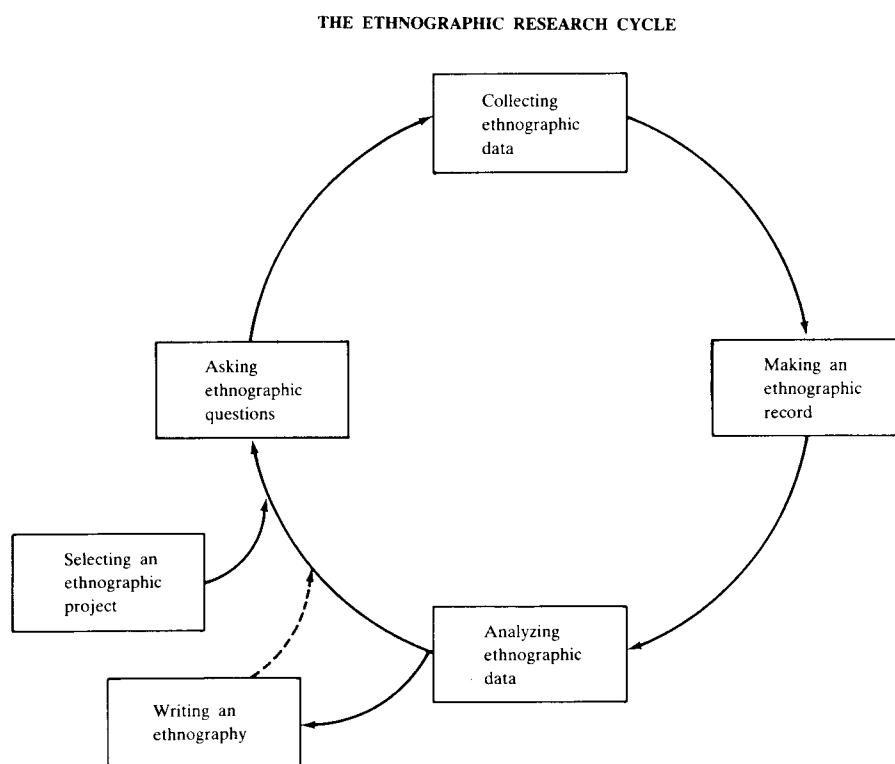
ระเบียบวิธีการวิจัยแบบดั้งเดิมที่ใช้กันอยู่ทั่วไปเป็นไปในแนวตรง (linear) ดังแผนผังข้างล่างนี้ (Spradley, 1980)

Linear Sequence in Social Science Research

การวิจัยเป็นไปตามลำดับขั้นตอนจากการตั้งสมมติฐาน หาข้อมูล วิเคราะห์ เพื่อที่จะสรุปว่าจะรับหรือไม่รับ-สมมติฐานที่ตั้งขึ้น

ส่วนวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งมีรากฐานมาจากการวิจัยทางสาขาชาติพันธุ์วรรณะ (Ethnography) เป็นแบบวงกลม (Cyclical) ดังแผนผัง (Spradley, 1980) นี้

จะเห็นได้ว่าระเบียบวิธีนี้ไม่มีการตั้งสมมติฐานขึ้นมาก่อน ขบวนการเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ทำวนเวียนกันไปเรื่อย ๆ จนกว่าผู้วิจัยจะแน่ใจในผลที่ได้ จึงจะสรุปออกมาถ้ายังไม่แน่ใจก็สามารถตั้งคำถามใหม่ หรือเพิ่มเติมขึ้นมาเพื่อเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติมได้ สมมติฐานจะเกิดขึ้นมาภายหลังจากการวิเคราะห์สรุปผลจากข้อมูลแล้ว

วิธีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูลที่ใช้กัน ส่วนใหญ่คือการสังเกต ทั้งแบบที่ผู้วิจัยมีส่วนร่วม (participant observation) และไม่มีส่วนร่วม (non-participant observation) และการสัมภาษณ์ นอกจากนั้นก็ยังมีวิธีการย่อย ๆ อื่น ๆ อีก เช่น การวิเคราะห์เอกสาร (documentation) การศึกษาบันทึกประจำวัน (diary study)

การสังเกตแบบผู้วิจัยมีส่วนร่วมนั้น ผู้วิจัยทำหน้าที่ 2 อย่างพร้อม ๆ กันคือ ในฐานะผู้สังเกตการณ์และในฐานะผู้ร่วมกิจกรรมในสถานการณ์ หรือสถานที่ที่กำลังศึกษาอยู่ หลังจากสังเกตแล้วผู้วิจัยจะจดบันทึกอย่างละเอียด จดทั้งสิ่งที่เห็นและความรู้สึกนึกคิดส่วนตัว ส่วนการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมผู้วิจัยจะอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ ในฐานะผู้สังเกตการณ์เท่านั้น แต่ไม่ร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย รายละเอียดเกี่ยวกับการจดบันทึกและการสังเกตหาอ่านได้จาก Bogdan และ Biklen (1982) Patton (1980) และ Spradley (1980)

การสัมภาษณ์ มีวิธีการหลายแบบตั้งแต่การพูดคุยกันอย่างไม่เป็นทางการ จนถึงแบบที่มีคำถามเตรียมไว้แล้ว (interview schedule) รายละเอียดหาได้จาก Patton (1980) แต่สิ่งที่สำคัญของการสัมภาษณ์คือการที่ให้ผู้ตอบ ตอบคำถามโดยใช้คำพูดของตนเอง อันจะเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าผู้ตอบมีแนวความคิดเห็น (perspective) อย่างไร เกี่ยวกับเรื่องที่ถาม ดังนั้นเวลาบันทึกคำให้สัมภาษณ์จึงจดหรือใช้เทปอัดคำพูดของผู้ตอบ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงคำ (verbatim)

เนื่องจากการเก็บข้อมูลของวิจัยเชิงคุณภาพนี้ – ก่อนข้างจะเป็นอัตวิสัย (subjective) เช่น จากการสังเกต

และจดบันทึกของผู้วิจัยเอง ไม่มีการใช้เครื่องมือใด ๆ วัดค่าออกมาเป็นตัวเลข จึงต้องมีการทดสอบเพื่อให้แน่ใจในความเชื่อถือได้ (reliability) ซึ่งทำได้โดยวิธีการ triangulation คือการตรวจสอบสอดคล้องกันของข้อมูล ซึ่งมีวิธีการที่ทำได้หลายวิธี เช่น ตรวจสอบจากการใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลาย ๆ วิธีในการเก็บข้อมูลของสิ่งเดียวกัน หรือจะใช้วิธีเก็บข้อมูลวิธีเดียว แต่จากแหล่งที่มาหลาย ๆ แหล่ง รายละเอียดโปรดดูใน Patton (1980)

ในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น นับได้ว่าเป็นสิ่งที่ยากที่สุด สำหรับการวิจัยประเภทนี้ เพราะผู้วิจัยจะมีข้อมูลมากมาย ทั้งที่มีความสำคัญและไม่สำคัญ เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง แต่ยังไม่มียุทธวิธีที่ค่อนข้างชัดเจน และมีระบบสำหรับวิเคราะห์ สรุปผล เหมือนกับวิธีการวิจัยที่ใช้สถิติดังที่ Miles อ้างถึงใน Miles และ Huberman (1984 : 16) กล่าวไว้ว่า

The most serious and centrally difficult in the use of qualitative data is that methods of analysis are not well formulated. For quantitative data, there are clear conventions the researcher can use. But the analyst faced with a bank of qualitative data has very few guidelines for protection against self delusion, let alone the presentation of unreliable or invalid conclusion to scientific or policy-making audiences. How can we be sure that an “earthy” “undeniable”, “serendipitous” findings is not, in fact, wrong.

การขาดแคลนระเบียบวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเชิงบรรยายนี้ เห็นได้ชัดจากการสำรวจหนังสือแบบเรียนที่ว่าด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพที่เป็นที่ยอมรับกันว่ามีคุณค่าดี พบว่าหนังสือเหล่านี้อธิบายเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลเพียง 5 – 10% ของจำนวนหน้าทั้งหมดเท่านั้น (Sieber, 1976 อ้างถึงใน Miles และ Huberman, 1984) ทั้งนี้เพราะนักวิจัยหลายคนยังเชื่อว่าการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านนี้เป็น “ศิลป์” ไม่ใช่ “ศาสตร์” Miles และ Huberman (1984) ได้พยายามจัดระเบียบวิธีวิเคราะห์ให้เป็นระบบขึ้น

การนำการวิจัยเชิงคุณภาพมาใช้ในการเรียนการสอนภาษา

จากการตรวจสอบวรรณคดีทางการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาต่างชาติหรือภาษาที่สอง ได้พบว่ามีการใช้วิธีการวิจัยของวิจัยเชิงคุณภาพในด้านต่าง ๆ ใหญ่ ๆ 2 ด้านคือ

1. การใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพใน Classroom-centered research (CCR)

แต่เดิมนั้นการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษามักจะออกมาในรูปของการวิจัยแบบทดลอง (experimental research) หรือกึ่งทดลอง (quasi-experimental) เพื่อจะเปรียบเทียบผลของการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ ที่มีต่อผู้เรียนในด้านผลของการเรียน เนื่องจากในช่วงประมาณ 20-30 ปีที่แล้วมานี้ ได้มีทฤษฎีการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ เกิดขึ้นมากพอสมควร การวิจัยเหล่านี้มีรูปแบบตามอย่างการทดลองทั้งหลายคือ ควบคุมตัว input เช่น นักเรียน ครู วิธีการสอน แล้วเปรียบเทียบผลโดยดูจาก output คือคะแนนผลสัมฤทธิ์ (achievement) การวิจัยเหล่านี้ได้มองข้ามปัจจัยสำคัญที่สุดอันหนึ่งของการเรียนการสอนนั่นคือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน โดยที่สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเหล่านี้เป็นเสมือนอยู่ในกล่องดำมืด (black box) ที่ไม่สามารถจะมองเข้าไปดูได้ (Long, 1980) แต่ปัจจุบันนี้ได้มีการเห็นความสำคัญของสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและมีการศึกษาอย่างจริงจัง จึงได้มีการวิจัยที่เรียกว่า CCR เกิดขึ้น Allwright (1983) ได้ให้คำจำกัดความของ CCR ที่ง่ายแต่ได้ใจความว่า

Classroom centered research is just that— research centered on the classroom, as distinct from, for example, research that concentrates on the inputs to the classroom (the syllabus, the teaching materials) or on the outputs from the classroom (learner achievement scores). It does not ignore in any way or try to devalue the importance of such inputs and outputs. It simply tries to investigate what happens inside the classroom when learners and teachers come together. (p.191)

จะเห็นได้ว่าตามลักษณะแล้ว CCR เน้นเรื่องของ process หรือขบวนการขั้นตอนของการเรียนการสอนที่

เกิดขึ้นในชั้นเรียน ฉะนั้นลักษณะของ CCR จึงมักออกมาในรูปการบรรยาย (descriptive) อันเป็นรูปหนึ่งของการวิจัยเชิงคุณภาพ

วิธีการของการวิจัยเชิงคุณภาพที่เคยมีผู้นามานำมาใช้กับ CCR คือ

1.1 Participant observation คือการที่ผู้เรียนหรือผู้สอนในฐานะผู้วิจัยทำการสังเกตและจดบันทึก รูปแบบที่ใช้กันมากคือ “Diary study” (เช่น Schumann and Schumann, 1977, Schumann, 1978; Bailey, 1978 ที่ได้อ้างถึงไว้ใน Long, 1980) วิธีการของ Diary study ที่ทำกันส่วนใหญ่ก็คือ การที่ผู้วิจัยไปสมัครเรียนภาษาใดภาษาหนึ่งเป็นภาษาที่สอง แล้วจดบันทึกเกี่ยวกับการเรียนภาษานั้น ๆ ของตนเอง และ/หรือของเพื่อนร่วมชั้น และครู มีวิจัยบางเรื่อง เช่น ของ Telatnik, 1978 (อ้างถึงใน Long, 1980) ที่ผู้วิจัยอยู่ในฐานะครูผู้สอน ในการวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากผู้วิจัยจะวิเคราะห์จากบันทึกของตนเองแล้ว ยังสามารถวิเคราะห์โดยการศึกษาเปรียบเทียบกับบันทึกของผู้วิจัยคนอื่น ๆ เพื่อค้นหาว่าส่วนใดของการสังเกตการณ์เป็นลักษณะเฉพาะของตัวเองและส่วนใดเป็นส่วนที่เหมือนกับของคนอื่น ๆ ตัวอย่างของการวิเคราะห์เปรียบเทียบนี้อาจศึกษาเพิ่มเติมได้จากงานของ Bailey ซึ่งกำลังตีพิมพ์ (อ้างถึงได้ใน Gaies, 1983)

งานวิจัยเหล่านี้เชื่อว่าสามารถให้ความรู้เกี่ยวกับตัวแปร (variables) ต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนการสอนภาษาได้เป็นอย่างดี ตัวแปรที่งานวิจัยเหล่านี้พบว่าน่าจะมีผลสำคัญ มีเช่น turn taking ในห้องเรียน, การเจรจาต่อรองเพื่อการสื่อสาร (communicative negotiation) เช่น comprehension checks, clarification requests, repetitions และการให้ feedback ในชั้นเรียน (Chaudron, 1986)

1.2 Non-participant observation เทคนิคนี้ไม่ค่อยพบนำมาใช้ในการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษามากนัก เท่าที่ทราบมีของ Zamel (1983) ที่ทำการศึกษาขั้นตอนในการเขียนเรียงความของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เพื่อที่จะให้ทราบว่าในการเขียนเรียงความ ผู้เขียนมีความคิดและวิธีการอย่างไรบ้าง เก็บข้อมูลโดย

ที่ผู้วิจัยนั่งสังเกตผู้เรียนขณะเขียนเรียงความ และจดข้อมูลในด้านการกระทำต่าง ๆ ของผู้เรียนขณะที่เรียน รวมทั้งทุกสิ่งที่ผู้เรียนเขียนลงไป นอกจากนี้ในตอนท้ายยังมีการสัมภาษณ์ผู้เรียนด้วย การวิจัยพบว่าผู้เรียนที่มีความสามารถในการเขียนสูงจะค้นหาและขยายความคิดในสิ่งที่เขียนเสียก่อน ส่วนความถูกต้องของรูปประโยคและภาษาจะมาดูแลทีหลัง

1.3 Constitutive ethnography วิธีการนี้สืบเนื่องมาจากแนวคิดที่ว่าวิธีการของ ethnography เดิม (อันเป็นรากฐานหนึ่งของการวิจัยเชิงคุณภาพ) ที่ผู้วิจัยเป็นผู้เลือกที่จะเสนอผลการวิจัยเพียงบางอย่างที่ผู้วิจัยเองคิดว่าสำคัญจากข้อมูลที่เก็บมามากมาย ผู้อ่านรายงานวิจัยไม่สามารถเชื่อถือได้ว่าสิ่งที่ถูกนำมาเสนอนั้นเป็นตัวแทน (representative) ของข้อมูลทั้งหมดหรือไม่ เพราะผู้อ่านรายงานวิจัยไม่ได้เห็นข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหมดโดยตรง (Mehan, 1977, 1978 อ้างถึงใน Long, 1980) ลักษณะเด่นของ constitutive ethnography คือการใช้ฟิล์มหรือวิดีโอเทปบันทึกข้อมูลและใช้ในการเสนอผลการวิจัยด้วย นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้อ่านทั้งหมดไม่เลือกวิเคราะห์แต่เฉพาะที่คิดว่าสำคัญเช่นมีความถี่ในการเกิดสูงกว่าอย่างอื่น ลักษณะเด่นอีกประการคือ มีการวิเคราะห์ที่เรียกว่า การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ (interactional analysis) คือการศึกษาการใช้คำ หรือลักษณะท่าทาง (gestures) ในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ในการเรียนการสอนมีผู้ศึกษาระบบ turn-taking ในแง่ที่เป็นดัชนีชี้ให้เห็นว่าชั้นเรียนหนึ่ง ๆ มีระเบียบมากน้อยเท่าไร (Allwright, 1977 อ้างถึงใน Long, 1980)

2. การใช้การวิจัยเชิงคุณภาพในการประเมินผลไม่ว่าจะเป็นการประเมินรายวิชาหรือในขอบเขตที่กว้างกว่านั้นคือ การประเมินโครงการ ส่วนใหญ่การประเมินเช่นประเมินรายวิชาวิธีการในการเก็บข้อมูลมักจะเป็นการใช้แบบสอบถาม ถามความคิดเห็นของผู้เรียนและผู้สอนเกี่ยวกับบทเรียน การสอน ทักษะคติ ของทั้ง 2 ฝ่ายที่มีต่อกัน ต่อการเรียนการสอน หรือบทเรียนถึงแม้การใช้แบบสอบถามนี้จะป็นวิธีการเก็บข้อมูลที่ดีวิธีหนึ่ง แต่ก็ยังมีข้อจำกัดหลายประการ (Maurice & Maurice, 1986) ถึงแม้ว่าจะมีบางข้อที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี (open-ended item) เช่น

ข้อจำกัดในทางความสามารถในการเขียนของผู้ตอบแบบสอบถาม ในการที่ผู้ประเมินไม่สามารถเจาะลึกหรือถามเพิ่มเติมในคำตอบบางคำตอบที่ผู้ตอบเขียนมา หรือในเรื่องของการขาดความตั้งใจในการตอบอันเนื่องมาจากความยาวของแบบสอบถาม (Patton, 1980) เพื่อที่จะจัดข้อจำกัดเหล่านี้ การใช้วิธีการของการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์มาช่วยเสริมจะทำให้เก็บข้อมูลได้ละเอียดแจ่มชัดขึ้นมาก อันที่จริงแล้ววิจัยเชิงสถิติและวิจัยเชิงคุณภาพไม่ได้เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน และสามารถนำวิธีการของทั้งสองมาช่วยให้เก็บข้อมูลในงานวิจัยขึ้นเดียวกันได้

นอกจากการใช้วิธีการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากการใช้แบบสอบถามแล้ว ยังมีวิธีการอื่นๆ ของวิจัยเชิงคุณภาพที่สามารถนำมาใช้ได้ เช่น การตรวจสอบเอกสาร (documentation) เช่น ถ้าผู้ประเมินต้องการข้อมูลเพื่อปรับปรุงตัวบทเรียนวิธีการหนึ่งที่สามารถทำได้ก็คือ การนำเอาตัวบทเรียนที่ผู้สอนใช้สอน และ/หรือคู่มือการสอนมาศึกษาดูเพราะตามปกติแล้ว ผู้สอนมักจะทำเครื่องหมายต่าง ๆ ไว้ในขณะที่ยึดสอน เช่น บทเรียนบางตอนเสนอไว้ให้เลือกจะสอนหรือไม่สอนก็ได้ แบบฝึกหัดบางอันยากไปต้องหาแบบฝึกหัดอื่นมาเสริมก่อนจึงจะทำแบบฝึกหัดอันนั้นได้ เป็นต้น ข้อมูลเช่นนี้จะป็นประโยชน์อย่างมากต่อการปรับปรุงบทเรียนนั้น ๆ นอกจากนั้นการให้ผู้เรียนหรือผู้สอนเขียนบันทึกเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อบทเรียน การเรียนการสอน ก็เป็นแหล่งข้อมูลที่ดียิ่งอีกแหล่งหนึ่งในการที่จะศึกษาถึงส่วนดีหรือส่วนที่จะต้องปรับปรุงในรายวิชานั้น ๆ ดังเช่น Murphy-O'Dwyer (1985) ใช้ diary study ในการประเมินการฝึกหัดครูด้วย

ก่อนจะจบบทความนี้ ผู้เขียนใคร่ขอแสดงความคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับทัศนคติของคนทั่วไปที่มีต่อการวิจัยเชิงคุณภาพนี้ กล่าวคือ การวิจัยชนิดนี้ได้ชื่อหนึ่งว่าคือการวิจัยที่ไม่ต้องใช้สถิติมาช่วยในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผล จึงทำให้มีคนไม่น้อยที่สนใจจะทำวิจัยนี้ เพราะเพียงเหตุว่าจะได้ไม่ต้องมีปัญหากับสถิติ ซึ่งที่จริงแล้วแนวความคิดนี้ไม่ค่อยถูกต้องนัก เพราะการจะเลือกใช้วิธีวิจัยแบบใดควรจะขึ้นอยู่กับลักษณะและหัวข้อของสิ่งที่ต้องการจะศึกษามากกว่าหัวข้อบางหัวข้ออาจเอื้อต่อการวิจัยเชิงสถิติ บางหัวข้ออาจจะไม่เอื้อ หรือบางหัวข้ออาจจะต้องอาศัยทั้งเชิงสถิติ และเชิงคุณภาพควบคู่กันไป

บรรณานุกรม

- Allwright, D. 1983. "Classroom-centered research on language teaching and learning : A brief overview." *TESOL Quarterly* 16 (2), 191-204.
- Bogdan, R.C & Biklen, S.K. 1982. *Qualitative Research for Education*. Boston : Allyn and Bacon.
- Chaudron, C. 1986. "The Interaction of Quantitative and Qualitative Approaches to Research." *TESOL Quarterly* 20 (4), 709-718.
- Gaies, S.J. 1983. "The Investigation of Language Classroom Process." *TESOL Quarterly* 16 (2), 205-218.
- Long, M.H. 1980. "Inside the 'black box' : Methodological Issues in Classroom Research and Language Learning." In H.W. Seliger & M.H. Long (Eds.). *Classroom oriented research in second language acquisition*. Rowley, Mass: Newbury House, 3-36.
- Maurice, K. and Maurice, A. 1986. "Questions about Questionnaires : Potential, Problems, and Principles for Language Teachers" *PASAA* (16) 1, 1-8.
- Miles, M.B. & Huberman, A.M. 1984. *Qualitative Data Analysis*. Beverly Hills : Sage Publications.
- Murphy-O'Dwyer, L. 1985. "Diary Studies as a Methods for Evaluating Teacher Training." In J.C. Alderson (Ed.) *Evaluation*. Oxford: Pergamon Press.
- Patton, M.Q. 1980. *Qualitative evaluation methods*. Beverly Hills : Sage Publication.
- Spradley, J. 1980. *Participant Observation*. New York: Holt, Rinehart & Winston.
- Zamel, V. 1983. "The Composing Process of Advanced ESL Students: Six Case studies." *TESOL Quarterly*. 17 (2), 165-188.

วัตถุประสงค์แบบอุดมของทักษะเขียน

ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

พุทธศักราช 2521

และมัธยมศึกษาตอนปลาย

พุทธศักราช 2524

ของกระทรวงศึกษาธิการ

อัจฉรา วงศ์โสธร

ความเป็นมา

โดยเนื้อแท้แล้ววัตถุประสงค์หมายถึง ความมุ่งหมายอันเป็นแก่นสารของเรื่องใด ๆ ก็ตาม ซึ่งในด้านการศึกษามักจะหมายถึงจุดประสงค์ของการเรียนการสอนว่าจะไปไหนทางใด และใช้เพื่อวัดและประเมินผลการเรียนการสอนว่าบรรลุตามเป้าหมายหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าแล้วหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด การกำหนดวัตถุประสงค์เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง และนับได้ว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการการเรียนการสอน

แรกเริ่มเดิมที การศึกษาทางภาษามักจะใช้รูปแบบของภาษาศาสตร์ที่ถือว่าเป็นภาษาแม่บท เช่น ภาษาลาติน กรีก บาลี สันสกฤต เป็นแนวทางของการเรียนการสอน และจุดประสงค์แบบเดิมหรือแบบประเพณีนิยมก็มุ่งให้ผู้เรียนบรรลุความสามารถในการใช้ภาษาสูงส่งได้ (ในการศึกษาวรรณคดีก็เช่นกันมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในอรรถรสของภาษา) วัตถุประสงค์แบบประเพณีนิยมในการศึกษาภาษาจึงจำกัดอยู่ในขอบเขตของพุทธิพิสัย (cognitive domain) ซึ่งเน้นพัฒนาการทางปัญญา

ในยุคต่อมาเมื่อวิทยาศาสตร์เจริญก้าวหน้าขึ้น พฤติกรรมของมนุษย์ในด้านการเรียนรู้ถูกวิเคราะห์หาองค์ประกอบเพื่อศึกษาว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เต็มที่ในสภาพการณ์เช่นไร ยุคนี้จึงเป็นยุคที่ใช้วิธีการของพฤติกรรมศาสตร์ (behaviorism) ที่การเรียนภาษาของมนุษย์สามารถแยกแยะออกเป็นปัจจัยย่อย ๆ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน นักภาษาศาสตร์จึงใช้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (behavioral objectives) เพื่อกำหนดเนื้อหาวิชาและการเรียนการสอนที่จำเพาะเจาะจง

Mager (1962) ได้อธิบายของค์ประกอบของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมว่าประกอบด้วย (1) พฤติกรรมที่คาดหวัง ซึ่งบ่งถึงพฤติกรรมอันเป็นเป้าหมายของการเรียนการสอน เช่น ผู้เรียนสามารถแสดงออกมาให้สังเกตเห็นได้ (2) สถานการณ์เงื่อนไขซึ่งระบุเงื่อนไขของการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียน เช่น กำหนดความยาวของคำในบทอ่านเพื่อวัดความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียน เป็นต้น และ (3) เกณฑ์หรือมาตรฐานการปฏิบัติซึ่งบ่งถึงระดับพฤติกรรมที่ยอมรับว่าผู้เรียนบรรลุการเรียนรู้ เช่น สามารถทำถูก 4 ข้อ ในการสอบ 5 ข้อ หรือใช้

ถ้อยคำได้ถูกต้องตามหลักภาษาทั้ง 10 คำ ทั้งนี้ จำนวนที่ระบุจะช่วยให้การตัดสินใจว่าจะเลือกกลุ่มตัวอย่างข้อสอบจากประชากรข้อสอบ (item population) ว่าจะเป็นเท่าไร จึงจะเป็นตัวแทนที่ดี ด้วยแนวคิดเดียวกันนี้ Valette และ Disick (1972) ได้เขียนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติการ (performance objectives) ทางการเรียนรู้ภาษาเพื่อใช้ในการวัดผลว่าประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ (1) วัตถุประสงค์ของการทดสอบว่าเพื่อจัดระดับหรือตัดสินได้/ตก ฯลฯ (2) การระบุพฤติกรรมของผู้เรียน (ไม่ใช่พฤติกรรมของผู้สอน) เช่น ผู้เรียนอ่าน เขียน ฟัง หรือ พูด (3) การระบุสถานการณ์เงื่อนไข เช่น ความยาวของข้อความที่จะอ่าน ฟัง หรือเขียน กำหนดระยะเวลาของการทำสอบแต่ละตอน เช่น อ่าน 30 นาที และระบุว่าผู้เรียนจะใช้พจนานุกรมได้หรือไม่ เป็นต้น (4) เกณฑ์ของการผ่าน ซึ่งจะกำหนดไว้ล่วงหน้าหรือกำหนดขึ้นภายหลังการวิเคราะห์ผลสอบแล้วก็ได้ การระบุอาจจะระบุเป็นเปอร์เซ็นต์ หรือปริมาณข้อที่ทำได้

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติการนี้มีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

ข้อดี

มีประโยชน์ในการวัดผลซึ่งเป็นการแสดงออกที่สังเกตได้และรายวิชาต่าง ๆ ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมไว้แล้วโดยละเอียดทำให้สะดวกต่อการนำมาใช้ และครูส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยกับการใช้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เพราะคู่มือครูมักจะเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมไว้ให้แล้ว

ข้อจำกัด

ถ้าวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้ไม่ชัดเจน อาจจะวัดได้แต่เพียงความสามารถผิวเผิน เช่น ความรู้ความจำ ไม่สามารถวัดความสามารถในการสื่อสารและการวิเคราะห์วิจารณ์ได้ทำให้วัตถุประสงค์ที่ไม่สำคัญและข้ามวัตถุประสงค์ที่สำคัญไป นอกจากนี้การวัดโดยใช้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมยากต่อการสรุปผล เพราะมีจำนวนมากยากต่อการประเมินผลสรุปรวมนักเรียนเด่นหรือด้อยในด้านใดบ้างซึ่งเป็นสาระสำคัญในการประเมิน

Baker (1974) ได้ชี้ให้เห็นถึงข้อจำกัดของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมว่าทำให้ผู้สร้างข้อสอบเกิดปัญหาในการเลือกตัวกระตุ้นของข้อสอบเพื่อให้ผู้เรียนแสดงออกว่าได้เรียนรู้อะไรไปบ้าง และมีความสามารถระดับใด การเลือกตัวกระตุ้นซึ่งเป็นเนื้อหาของการทดสอบมักจะเป็นไปตามแบบตามบุญตามกรรม และเมื่อครูพบว่านักเรียนไม่บรรลุผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก็ไม่สามารถจัดการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์แบบอุดม (amplified objectives) ของแบบทดสอบอิงปริเฉท

วัตถุประสงค์แบบอุดมหมายถึง วัตถุประสงค์ที่สร้างตามทฤษฎีการทดสอบอิงปริเฉทโดยกำหนดขอบเขตของทักษะ เนื้อหา และพฤติกรรมสนองตอบของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน วัตถุประสงค์แบบอุดมนี้มีความละเอียดมากกว่าวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งมีความจำเพาะเจาะจง (specificity) ในการกำหนดพฤติกรรมที่จะวัดว่าเป็นทักษะภาษาระดับใด ตลอดจนระบุรูปแบบวิธีวัดตัวข้อสอบ พฤติกรรมสนองตอบของผู้สอบ และในการกำหนดรูปแบบของการทดสอบของวัตถุประสงค์แบบอุดมจะระบุลักษณะ ชนิด หรือประเภทของข้อสอบไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นแบบจุลภาษา (discrete-point) หรือมหภาษา (macro test) ใช้ตัวคำถามแบบใด เป็นแบบเติมคำ แบบมีตัวเลือก แบบเติมความ แบบ cloze และเป็นการวัดทักษะเดียว การฟัง พูด อ่าน เขียน หรือทักษะสัมพันธ์ในลักษณะใด เช่น ฟัง-พูด อ่าน-เขียน แปล ส่วนในการกำหนดวิธีตอบนั้นจะกำหนดวิธีการตอบเพื่อแสดงถึงความชำนาญ (mastery) ของผู้เรียนด้วยว่าผู้เรียนจะทำข้อสอบเช่นไร เช่น เลือกตอบ เขียนตอบ เติมคำ เป็นต้น

“ปริเฉท” หรือ “บริเฉท” หมายถึงการกำหนดหรือข้อความที่ตัดตอนมา การทดสอบอิงปริเฉทนั้นเน้นที่เนื้อหาเพิ่มเติมขึ้นจากวัตถุประสงค์จึงหมายถึงการทดสอบที่พัฒนาขึ้น โดยอาศัยเนื้อหาวิชาตามที่กำหนดไว้เป็นขั้นตอน ซึ่งจะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาแบบทดสอบคู่ขนาน (parallel form) และการจัดการเรียนการสอนซ่อมเสริม (remedial teaching) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาวัตถุประสงค์แบบอุดมซึ่งเน้นที่เนื้อหาเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน

การทดสอบอิงปริเฉทเริ่มจากการกำหนดปริเฉท Baker (1974, หน้า 27) กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญ

ซ่อมเสริมที่มีประสิทธิภาพได้ เพราะเนื้อหาของข้อทดสอบไม่เป็นตัวแทนที่ดีของเนื้อหาที่ต้องการวัด แสดงให้เห็นว่าวัตถุประสงค์ดังกล่าวไม่สามารถสร้างพื้นฐานที่ดีสำหรับการทดสอบ และการจัดการเรียนซ่อมเสริมได้ ในทางตรงกันข้ามวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบอิงปริเฉท (domain-referenced test) สามารถแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าวได้ (Baker, หน้า 18)

ในการกำหนดปริเฉทโดยเริ่มจากวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแล้วพัฒนาปริเฉทขึ้นแทนกลุ่มวัตถุประสงค์เริ่มต้นด้วย (1) ข้อความแสดงปริเฉท หรือวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือแบบปฏิบัติการ (2) กฎเกณฑ์หรือขอบเขตของเนื้อหาที่อยู่ในขอบเขตของแบบทดสอบนั้น ๆ (content limits) (3) รูปแบบของข้อทดสอบ (format) (4) คำสั่ง (directions) และ (5) ตัวอย่างข้อสอบ (sample items) ในการกำหนดปริเฉทสิ่งที่เป็นหัวใจหรือสิ่งสำคัญที่สุดคือความเป็นตัวแทนของปริเฉท การกำหนดปริเฉทของการทดสอบจะสะท้อนปริเฉทของการเรียนการสอนนับตั้งแต่ขอบเขตของวัตถุประสงค์ เนื้อหา ทักษะ ระดับของทักษะ พฤติกรรมของผู้เรียน กิจกรรมของการเรียนการสอน เช่น การฝึกปฏิบัติ วิธีจัดการเรียนการสอน เช่น การฟังคำอธิบาย การให้คำบรรยาย การจดงาน ตลอดจนวัสดุทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ปริเฉทต้องมีขอบเขตที่แน่นอน และมีเส้นกั้นระหว่างปริเฉทที่ชัดเจน

ในการพัฒนาแบบทดสอบอิงปริเฉทนั้นจะต้องมีการกำหนดปริเฉทที่ชัดเจนแล้วจึงสร้างข้อสอบ (item) ความชัดเจนของปริเฉทจะช่วยให้ข้อสอบที่สร้างขึ้นเป็นตัวแทนของปริเฉท (domain) ของความรู้ Thorndike (1982, หน้า 2) กำหนดขั้นตอนของการพัฒนาแบบทดสอบอิงปริเฉทว่าประกอบด้วย (1) การกำหนดขอบเขตของปริเฉท (2) การกำหนดรูปแบบของข้อทดสอบเพื่อใช้เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้สอบเกิดพฤติกรรม (3) การกำหนดวิธีตอบของผู้เรียน (4) การกำหนดปริมาณของข้อสอบที่สร้างขึ้นโดยใช้กรอบอ้างอิงของปริเฉทเป็นพื้นฐาน และ (5) การกำหนดเกณฑ์ที่ผู้เรียนจะต้องทำได้ในการแสดงว่าเกิดความชำนาญ (mastery) ในปริเฉทนั้น ๆ

Hively (1974, หน้า 6) ได้กล่าวสรุปถึงความจำเป็นและความสำคัญของการใช้วัตถุประสงค์แบบอุดมของการทดสอบอิงปริเฉทว่า เนื่องจากการทดสอบแบบที่ใช้วัตถุประสงค์ที่คลุมเครือ หรือแบบที่ใช้วัตถุประสงค์ที่เป็นพฤติกรรมย่อยๆ อย่างละเอียดโดยไม่มียุทธศาสตร์ประกอบของเนื้อหาเลยมีแต่เพียงพฤติกรรมที่สังเกตและวัดได้ของผู้เรียนเท่านั้น ประสบความผิดพลาดล้มเหลว—เพราะไม่สามารถนำผลการทดสอบไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนได้ จำเป็นที่จะต้องใช้การทดสอบที่พัฒนาขึ้นจากวัตถุประสงค์ที่ระบุขอบเขตของเนื้อหา/ทักษะที่เป็นตัวแทนของมวลความรู้ตามปริเฉท หรืออีกนัยหนึ่งวัตถุประสงค์แบบอุดมซึ่งระบุวิธีวัด เนื้อหา ตัวกระตุ้น วิธีการตอบ รูปแบบของข้อทดสอบ การกำหนดปริมาณของตัวอย่าง เนื้อหา ทักษะ ระดับทักษะทางภาษาที่สุ่มมาจากปริเฉทการเรียนการสอน ตลอดจนการกำหนดระดับผ่าน หรือจุดตัด (cut-off point) ของคะแนนที่ชี้บ่งว่า ผู้เรียนมีความสามารถและสมรรถวิสัย (competence) ในการใช้ภาษา

วัตถุประสงค์แบบอุดมและทักษะการเขียน

การเขียนเป็นทักษะที่สื่อสารได้ผ่านกาลเวลาและสถานที่ โดยที่เป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด—ความคิดเห็น ปัญหา ความต้องการ ฯลฯ ของเพื่อนมนุษย์ด้วยกันสามารถใช้บันทึกประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิวัฒนาการของสังคม และวิทยาการในแขนงต่างๆ หน้าที่ทางการสื่อสารของการเขียนจึงมีนัยทั้งอดีต ปัจจุบันและอนาคต การเขียนจึงมีความเป็นอมตะที่มีความเป็นสากล

การเรียนการสอนเขียนนั้นอาจแยกได้เป็น 2 แขนงใหญ่ คือ การเรียนเพื่อให้เกิดทักษะ และการเรียนเพื่อให้รู้กลวิธีของการเขียน การเรียนในแขนงแรกนั้นส่วนใหญ่จะเริ่มจากการเขียนตามแบบหรือกรอบที่กำหนดให้ จนสามารถเขียนได้เพื่อแสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง หรือการเขียนโดยเสรี (free writing) ส่วนการเรียนในแขนงที่สองนั้น ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับกลวิธีทางภาษา รูปแบบ (style) วิธีการเรียบเรียงใจความให้มีบทบาท เนื้อความ และบทสรุป การเสนอใจความสำคัญและรายละเอียดเพื่อสนับสนุนการเขียนแบบคล้อยตาม แบบขัดแย้งโดยนำเหตุผลต่างๆ มาคัดด้วยกัน การเขียนเปรียบเทียบ และการเชื่อมโยงข้อความให้เข้าด้วยกัน เป็นต้น

หลักสูตรมัธยมศึกษาฉบับปัจจุบันของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วยหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (พ.ศ. 2521) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (พ.ศ. 2524) ได้ใช้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการพัฒนาหลักสูตรหมวดวิชาต่าง ๆ สำหรับรายวิชา—ภาษาอังกฤษนั้นหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาได้พัฒนาวัตถุประสงค์ปลายทางของการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษไว้สำหรับการเขียนซึ่งมีรายละเอียดตามที่ปรากฏในรายวิชาต่าง ๆ ดังนี้ :-

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

รายวิชาหลัก 1 0.011

- (1) เขียนประโยคให้ตรงกับภาพ
- (2) เขียนตามคำบอกได้ถูกต้อง
- (3) เขียนประโยคและข้อความตอบสนองความต้องการแบบต่าง ๆ
- (4) เรียงประโยคเป็นข้อความสั้น ๆ และเขียนประโยคเพิ่มเติมได้

รายวิชาหลัก 2 0.012

- (1) เขียนประโยคเติมลงในข้อความ
- (2) ใช้เครื่องหมายวรรคตอนในการเขียนประโยคบรรยายภาพ
- (3) เขียนประโยคและข้อความตามคำบอก
- (4) เขียนประโยคและข้อความสั้น ๆ เพื่อสนองความต้องการแบบต่าง ๆ
- (5) เรียงประโยคที่กำหนดให้เป็นข้อความสั้น ๆ และเขียนประโยคเพิ่มเติมได้

รายวิชาหลัก 3 0.013

- (1) เขียนตามคำบอก
- (2) เขียนข้อความลงในสิ่งที่อ่านได้อย่างเหมาะสม
- (3) เขียนข้อความเติมลงในบทสนทนา
- (4) เขียนข้อความตามแนวที่กำหนดให้
- (5) เขียนนิทานสั้น ๆ จากภาพ

รายวิชาหลัก 4 0.014

- (1) เขียนตามคำบอก
- (2) เขียนข้อความลงในสิ่งที่อ่านได้อย่างเหมาะสม
- (3) เขียนข้อความเติมลงในบทสนทนา
- (4) เขียนข้อความตามแนวที่กำหนดให้
- (5) เขียนนิทานสั้น ๆ จากภาพ

รายวิชาหลัก 5 0.015

- (1) เขียนสรุปข้อความที่อ่านและฟัง รวมทั้งบรรยายเกี่ยวกับบุคคลสำคัญในเรื่อง
- (2) เขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ประจำวันตามแนวที่กำหนด
- (3) เขียนประวัติและเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- (4) เขียนตอบจดหมายส่วนตัว
- (5) เขียนข้อความจากตารางและแผนภูมิ
- (6) เขียนเรื่องจากภาพชุด

รายวิชาหลัก 6 0.016

- (1) กรอกแบบฟอร์ม
- (2) เขียนสรุปข้อความที่อ่านและฟัง
- (3) เขียนบรรยายภาพ
- (4) เขียนบรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามแนวที่กำหนด
- (5) เขียนเรื่องตามแนวที่กำหนด

รายวิชาเสริมทักษะ 4 รายวิชา เสริมทักษะ 1, 2, 3, 4, 0.021, 0.022, 0.023, และ 0.024

- (1) เขียนประโยคและข้อความให้ตรงกับภาพ
- (2) เขียนตามคำบอก
- (3) เขียนหรือเติมประโยคและข้อความในแบบต่าง ๆ รวมทั้งบทสนทนา
- (4) เขียนหรือเติมประโยคและข้อความตามแนวที่กำหนด
- (5) สามารถใช้ทักษะหลายทักษะสัมพันธ์กันได้ตามความต้องการในชีวิต

วิชาทักษะเขียน 1 0.061 และทักษะเขียน 2 0.062

เมื่อเรียนรายวิชา 0.061 และ 0.062 แล้ว นักเรียนจะปฏิบัติพฤติกรรมภาษาดังต่อไปนี้

- (1) เขียนสรุปสิ่งที่ฟัง
- (2) เขียนสรุปสิ่งที่อ่าน
- (3) เขียนเค้าโครงเรื่องของสิ่งที่ฟัง
- (4) เขียนเค้าโครงเรื่องของสิ่งที่อ่าน
- (5) เขียนต่อประโยคและข้อความจากสิ่งที่อ่าน
- (6) เขียนเติมข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เติมตาราง และแบบฟอร์ม
- (7) เขียนข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เขียนโน้ตเลขไปรษณีย์บัตร และบัตรเชิญ
- (8) จดโน้ตจากข้อความที่ฟัง

- (9) จดโน้ตสั้น ๆ จากข้อความที่ฟัง
- (10) เขียนโดยใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้อง
- (11) เขียนเรียงความในหัวข้อที่กำหนด
- (12) เขียนเรียงความในขอบข่ายของภาษาที่กำหนด
- (13) เขียนเรียงความในหัวข้อ และขอบข่ายของภาษาที่กำหนด
- (14) เขียนเรียงความง่าย ๆ ตามความต้องการ
- (15) เขียนโน้ตสั้น ๆ ถึงเพื่อน
- (16) เขียนจดหมายส่วนตัว
- (17) เขียนจดหมายธุรกิจ

เมื่อนำวัตถุประสงค์ปลายทางการเรียนรู้ทางการเขียนตามที่ระบุไว้สำหรับรายวิชาต่าง ๆ ทั้งวิชาหลัก วิชาเสริมทักษะ และวิชาทักษะเฉพาะ ในระดับมัธยมต้นแล้ว จะพบว่าวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของการเขียนมีทั้งใน 2 แนวคือ เพื่อฝึกทักษะ และฝึกกลวิธี ดังสรุปได้ต่อไปนี้

แผนกที่ 1**การฝึกทักษะเขียน**

1. เขียนตามคำบอก
2. เขียนประโยค
3. เขียนข้อความ
4. เขียนนิทานสั้น ๆ
5. เขียนสรุปจากการฟัง การอ่านได้
6. เขียนประวัติและเรื่องราวตนเอง
7. เขียนบรรยายตามแนวที่กำหนด
8. เขียนโทรเลข ไปรษณีย์บัตร บัตรเชิญ
9. จดโน้ตจากการฟังและการอ่านได้
10. เขียนเรียงความ
11. เขียนจดหมายส่วนตัวและธุรกิจได้

แผนกที่ 2**การฝึกกลวิธีการเขียน**

1. เรียงประโยคที่ให้มาเป็นข้อความได้
2. เขียนจากภาพ และภาพชุด
3. เขียนเติมข้อความ
4. เขียนเติมบทสนทนา
5. เขียนจากตารางและแผนภูมิ
6. สามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอน
7. สามารถใช้ทักษะสัมพันธ์ได้

วัตถุประสงค์ปลายทางการเรียนรู้ทั้ง 18 ประการข้างต้น เป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งยังขาดรายละเอียดที่เป็นสถานการณ์เงื่อนไข และเกณฑ์การผ่าน ไม่มีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนมากนัก และไม่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาข้อทดสอบขึ้นเพื่อประเมินผล

การเรียนและการสอนแบบซ่อมเสริมเพื่อปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนเลย

ถ้าได้ปรับปรุงวัตถุประสงค์ข้างต้นโดยใช้วิธีการพัฒนาวัตถุประสงค์แบบอุดม จะได้วัตถุประสงค์ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์แบบอุดมของการฝึกทักษะเขียนและกลวิธีการเขียนในระดับมัธยมต้นตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2521

1. เมื่อได้ยินข้อความเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปที่อยู่ในความสนใจของนักเรียนตามวัยและสภาพแวดล้อม เช่น เรื่องการแสดงคอนเสิร์ต, การแต่งกาย, การท่องเที่ยว ฯลฯ ที่มีความยาวประมาณ 100-150 คำ ที่ครูเป็นผู้อ่านด้วยความเร็วปกติ 1 ครั้ง ซ้ำ ๆ เพื่อให้เวลานักเรียนได้เขียนตามที่ได้ยิน 1 ครั้ง และด้วยความเร็วปกติอีก 1 ครั้ง เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทบทวนข้อความที่เขียนไว้ นักเรียนสามารถเขียนตามคำบอกดังกล่าวข้างต้นได้โดยสะกดตัว และเขียนคำที่ถูกต้องตลอดจนมีการใช้เครื่องหมายวรรคตอนที่สำคัญ ๆ ในการแบ่งข้อความได้ไม่ต่ำกว่า 80%

2. เมื่อกำหนดบทสนทนาเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และข้อความสั้น ๆ ในเรื่องทั่ว ๆ ไปทีละข้อความบางตอนไว้ โดยละไม่เกิน 1 ประโยค นักเรียนสามารถเดาความที่เว้นว่างไว้ได้และสามารถเติมข้อความที่ขาดหายไปได้อย่างถูกต้องเป็นปริมาณไม่ต่ำกว่า 75%

3. เมื่อกำหนดตารางตัวเลข และแผนภูมิให้ข้อมูลที่ไม่วัดขึ้นเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เป็นที่สนใจของคนทั่วไป เช่น การส่งออกข้าว การผลิตทางการเกษตร ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือสัตว์ เช่น ความสูงของบุคคลต่าง ๆ รูปร่าง ที่กำเนิด ลักษณะของสุนัขพันธุ์ต่าง ๆ นักเรียนสามารถเขียนอธิบายได้โดยใช้ข้อมูลจากตารางและแผนภูมิอย่างถูกต้องไม่ต่ำกว่า 75%

4. นักเรียนสามารถเขียนนิทานสั้น ๆ จากจินตนาการ โดยเขียนตามแนวที่กำหนดให้ว่าเป็นเรื่องเทพนิยาย เรื่องการผจญภัยของชนธรรมา เรื่องอิงประวัติศาสตร์ ฯลฯ โดยใช้ศัพท์และโครงสร้างเหมาะสมกับระดับชั้นได้ ความยาวข้อเขียน 150-200 คำ โดยมีการใช้ภาษาที่เหมาะสมต่อเรื่องในปริมาณไม่ต่ำกว่า 75%

5. เมื่อได้ฟังหรืออ่านข้อความเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป หรือเรื่องเกี่ยวกับวิชาต่าง ๆ ที่เรียน เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ฯลฯ นักเรียนสามารถเขียนสรุปได้โดยมีความยาวไม่เกิน 100 คำ และมีความถูกต้องในการใช้ภาษาไม่ต่ำกว่า 75%

6. เมื่อได้ฟัง หรืออ่านข้อความเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป หรือเรื่องเกี่ยวกับวิชาที่เรียน นักเรียนสามารถจดโน้ตได้อย่างได้ใจความตามข้อความและมีความถูกต้องในการใช้ภาษาไม่ต่ำกว่า 75%

7. เมื่อกำหนดภาพชุดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เหตุการณ์ตามหนังสืออ่านนอกเวลา หรือภาพชุดอื่น ๆ ตามเนื้อหาการเรียน เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา สังคม ฯลฯ นักเรียนสามารถเขียนบรรยายภาพนั้นได้ถูกต้อง และใช้ภาษาได้เหมาะสมในปริมาณไม่ต่ำกว่า 75%

8. เมื่อกำหนดสถานการณ์ให้ เช่น การได้รับจดหมายจากเพื่อน การส่งของที่หัก การได้อ่านใบสมัครเป็นสมาชิคนิตยสาร ฯลฯ นักเรียนสามารถเขียนจดหมายส่วนตัว และธุรกิจได้อย่างถูกต้องไม่ต่ำกว่า 80%

9. เมื่อกำหนดสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน นักเรียนสามารถเขียนโทรเลข ไปรษณียบัตร และบัตรเชิญได้โดยถูกต้องไม่ต่ำกว่า 80%

10. เมื่อกำหนดสถานการณ์ให้ เช่น การสมัครไปศึกษาภาษาอังกฤษในภาคฤดูร้อนหรือการสมัครงาน นักเรียนสามารถเขียนประวัติและเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง เช่น ความสนใจประสบการณ์ งานอดิเรกได้ โดยมีความถูกต้องไม่ต่ำกว่า 80%

11. เมื่อกำหนดหัวข้อเรื่องหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การศึกษาการวางแผนในอนาคต

เรื่องทั่วไปอื่น ๆ ที่กำลังอยู่ในความสนใจโดยทั่วไป นักเรียนเขียนเรียงความที่มีความยาวประมาณ 200 คำได้ โดยใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมไม่ต่ำกว่า 80%

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วัตถุประสงค์ปลายทางของการเรียนรู้ทักษะเขียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ. 2524 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

รายวิชาภาษาอังกฤษ 1 0.411 และภาษาอังกฤษ 2 0.412

- (1) เขียนข้อความตามคำบอก
- (2) เขียนประโยคได้ตามความต้องการ

รายวิชาเสริมทักษะ 1 0.421 เสริมทักษะ 2 0.422 เสริมทักษะ 3 0.523 และเสริมทักษะ 4 0.524

- (1) เขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ประจำวันหรือประสบการณ์ส่วนตัว
- (2) เขียนบทสนทนาสั้น ๆ
- (3) เขียนจดหมายส่วนตัวและเพื่อกิจธุระ

รายวิชาภาษาอังกฤษ 3 0.513 และภาษาอังกฤษ 4 0.515

- (1) เขียนประโยคและข้อความสั้น ๆ ตามแนวคิดของตนเองได้ (ยุทธศาสตร์ในการคิด)
- (2) เขียนข้อความตามคำบอกได้ (ทักษะเชาว์ปัญญา)
- (3) เขียนประโยคโดยใช้โครงสร้างที่ซับซ้อนได้ (ทักษะเชาว์ปัญญา)
- (4) เขียนเรื่องจากภาพได้โดยใช้ภาษาและเครื่องหมายวรรคตอนที่ถูกต้องเหมาะสมได้
- (5) เขียนจดหมายส่วนตัวตามแนวที่กำหนดโดยใช้ภาษาและเครื่องหมายวรรคตอนที่ถูกต้องเหมาะสมได้
- (6) เมื่อกำหนดเรื่องราวมาให้ส่วนหนึ่ง นักเรียนแต่งเรื่องต่อจนจบโดยใช้ความคิดของตนเอง (ยุทธศาสตร์ในการคิด)
- (7) เติมนิทสนทนาจากภาพประกอบหรือเหตุการณ์ที่กำหนดให้ได้ (ทักษะเชาว์ปัญญา)

รายวิชา 0.615 และ 0.616

- (1) เขียนข้อความที่ได้ยิน จดข้อความทางโทรศัพท์ หรือตามคำสั่ง เขียนเติมหรือกรอกข้อความลงในฟอร์ม
- (2) เขียนประโยคหรือข้อความสั้น ๆ เพื่อบรรยายภาพหรือของจริง เขียนอธิบาย ตอบคำถาม รวมทั้งเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น
- (3) เขียนเรียงความหรือรายงานตามแนวโครงเรื่องที่กำหนด
- (4) เขียนจดหมายธุรกิจ เขียนประวัติย่อของตนเอง เพื่อใช้สมัครงาน กรอกข้อความลงในแบบฟอร์มต่าง ๆ เช่น ใบสมัครและใบส่งของ

รายวิชา 0.641 และ 0.642

- (1) เขียนประโยคและข้อความในสถานการณ์ที่กำหนด
- (2) เขียนข้อความในเรื่องที่กำหนดหรือเขียนตามความต้องการเฉพาะภาระกิจ (เช่น รายงานและจดหมาย) โดยใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม
- (3) เขียนเรียงความแสดงความคิดเห็นของตนเอง

รายวิชา 0.661 และ 0.662

- (1) เขียนตามคำบอก และจดข้อความตามคำสั่งทักษะเขียนตามวัตถุประสงค์ปลายทางการเรียนรู้ที่ระบุไว้ข้างต้น มีหลายข้อที่ซ้ำกับวัตถุประสงค์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้แก่

- (1) เขียนตามคำบอก
- (2) เขียนบรรยายภาพ
- (3) เขียนประวัติของตนเอง
- (4) เติมนิทสนทนาจากภาพประกอบหรือเหตุการณ์ (ข้อความ) ที่กำหนดให้ได้
- (5) เขียนจดหมายส่วนตัวและเพื่อกิจธุระได้
- (6) เขียนเรียงความได้

การฝึกทักษะเขียนซึ่งเพิ่งจะปรากฏในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาเน้นแผนงานการฝึกทักษะเขียน การฝึกกลวิธีการเขียนมีน้อยกว่าในระดับมัธยมต้น ซึ่งพอจะวิเคราะห์ได้ดังนี้

การฝึกทักษะเขียน

- (1) เขียนประโยค ข้อความสั้น ๆ และเรียงความตามแนวความคิดของตนเองได้
- (2) เขียนแต่งเรื่องต่อเติมจากที่ให้ไว้จนจบได้ โดยใช้ความคิดของตนเอง
- (3) เขียนรายงานตามโครงเรื่องที่กำหนดไว้

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่า การฝึกทักษะเขียนในระดับมัธยมปลายเน้นการเขียนโดยเสรี โดยใช้ความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งเริ่มตั้งแต่ระดับประโยค ระดับข้อความ ถึงเรียงความทั้งเรื่องได้ ส่วนกลวิธีการฝึกเขียนนั้นสัมพันธ์กับทักษะฟัง และอ่าน และมีการกรอกข้อความลงในแบบฟอร์ม วัตถุประสงค์ข้อที่ 1-6 ซึ่งขึ้นกับวัตถุประสงค์

การฝึกกลวิธีในการเขียน

- (1) ฟังข้อความทางโทรศัพท์ และบันทึกข้อความได้
- (2) จดข้อความตามคำสั่งได้
- (3) กรอกแบบฟอร์มได้

ประสงค์ในระดับมัธยมต้นนั้น เมื่อกำหนดให้เป็นวัตถุประสงค์แบบอุดมจะมีสถานการณ์และข้อความทางภาษาซึ่งมีความซับซ้อน และความยาวมากกว่าในระดับมัธยมต้น วัตถุประสงค์แบบอุดมทางการเขียนต่อไปนี้ พัฒนาขึ้นเฉพาะสำหรับวัตถุประสงค์ในการฝึกทักษะเขียนและกลวิธีการเขียนที่มีเฉพาะในระดับมัธยมปลาย

วัตถุประสงค์แบบอุดมของการฝึกทักษะเขียนและกลวิธีการเขียนตามวัตถุประสงค์ปลายทางการเรียนรู้ซึ่งมีเฉพาะในหลักสูตรมัธยมปลาย พ.ศ. 2524

- (1) เมื่อได้ยินข้อความทางโทรศัพท์ทั้งที่เป็นเรื่องส่วนตัว หรือเกี่ยวกับการงาน นักเรียนสามารถบันทึกข้อความได้อย่างถูกต้องไม่ต่ำกว่า 85%
- (2) เมื่อได้ยืมคำสั่ง หรืออ่านคำสั่งนักเรียนสามารถจดข้อความตามคำสั่งได้อย่างถูกต้องไม่ต่ำกว่า 85%
- (3) เมื่อได้รับแบบฟอร์ม เช่น ใบสมัครงาน แบบฟอร์มขอหนังสือเดินทาง แบบฟอร์มสมัครเป็นสมาชิกนิตยสาร ฯลฯ นักเรียนสามารถกรอกแบบฟอร์มนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมไม่ต่ำกว่า 85%
- (4) เมื่ออ่านเรื่องที่เขียนค้างไว้ไม่จบ โดยที่เรื่องนั้นเป็นเรื่องจริง หรือเรื่องที่สมมุติขึ้น นักเรียนสามารถเขียนต่อเติมเรื่องจนจบได้ โดยใช้ภาษา

- และแนวความคิดที่เหมาะสมไม่ต่ำกว่า 80%
- (5) เมื่อกำหนดสถานการณ์หรือข้อปัญหาขึ้น เช่น สถานการณ์เกี่ยวกับการเลือกตั้งซ่อมหรือข้อขัดแย้งทางการเมืองเสียดสีให้กับสหรัฐอเมริกา นักเรียนสามารถเขียนเรียงความแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างถูกต้องไม่ต่ำกว่า 75%
 - (6) เมื่อกำหนดโครงเรื่อง หรือหนังสือ บทความข้อความให้อ่าน เช่น โครงการพัฒนายาน-เชื่อมโทรคมนาคม บทความจากหนังสือพิมพ์ ราชวันภาษาอังกฤษ ข้อความจากนิตยสารภาษาอังกฤษ หรือหนังสือเรื่องสั้น นักเรียนสามารถเขียนรายงานได้ โดยมีความเหมาะสมถูกต้องไม่ต่ำกว่า 75%

การพัฒนาวัตถุประสงค์แบบอุดมขึ้นใช้สำหรับการทดสอบอิงปริศนา

ในวงการศึกษาด้านการเรียนการสอนภาษา และภาษาศาสตร์ ได้นำมิติทางสังคมและวัฒนธรรมมาประกอบ การสื่อสารทางภาษา ทั้งนี้เพราะเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การสื่อสารทางภาษานั้น จะเกิดขึ้นเมื่อมีผู้ส่งสื่อและ

มีผู้รับสื่อ ซึ่งอาจจะมีสถานภาพทางสังคมต่างกัน เช่น ครู-นักเรียน สถานภาพทัดเทียมกัน เช่น เพื่อน-เพื่อน สถานการณ์ สภาพแวดล้อม หรือบริบท (context) ตลอดจนหัวข้อเนื้อหาการสื่อสาร วัตถุประสงค์ของการ

สื่อสารจะกำหนดรูปแบบลีลา (style) ของภาษาที่ใช้ ซึ่งประเภทของการสื่อสารทางภาษาจะประกอบด้วยมิติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) **บริบท** ได้แก่ เวลา สถานที่ของการประสานสัมพันธ์ทางภาษา เช่น ในชั้นเรียนที่สถานนิรลไฟ ในภัตตาคาร ฯลฯ

(2) **จุดมุ่งของเนื้อหา** ได้แก่ ใจความสำคัญ หรือ หัวเรื่องของการประสานสัมพันธ์ทางภาษา เช่น ภาษาที่ใช้ในการต่อรองราคาในการติดต่อธุรกิจ ในการลงนามในสนธิสัญญา ในการสั่งของ ในการติดต่อกิจธุระส่วนตัว ฯลฯ

(3) **หน้าที่ของประพจน์** ภาษาในการทำงานหรือในชีวิตประจำวัน ภาษาที่ย่นย่อรวบรัด ภาษาที่ใช้การขยายความมาก ภาษาเพื่อการระบุชี้บ่ง เพื่อการแนะนำ สั่งการ บอกทิศทาง ภาษาวรรณคดี ภาษาแบบบรรยาย พรรณนา หรือแบบโน้มน้าวใจ

(4) **ทักษะมาลา** ภาษาที่สื่อโดยใช้ตัวอักษร ได้แก่ การอ่าน-เขียน หรือภาษาที่สื่อโดยเสียง ได้แก่ การฟัง-พูด ทักษะมาลาจะกำหนดรูปแบบของภาษาที่ใช้ เช่น ภาษาพูดจะมีความรวบรัด ใช้คำที่เป็นกันเอง และภาษาแบบตรงไปตรงมามากกว่าภาษาเขียนซึ่งมีความละเอียดแจ่มชัดกว่า เพราะการสื่อสารไม่ได้เป็นแบบตัวต่อตัว

(5) **รูปแบบของภาษา** ลักษณะของการสื่อสารทางภาษาว่า ใช้ทักษะเพื่อการสื่อเนื้อความประเภทใด เช่น การเขียนจดหมายส่วนตัว การเขียนเรียงความ การจดโน้ต การเขียนโทรเลข ฯลฯ

(6) **บทบาท** บทบาทซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ของผู้ใช้ภาษา เช่น ระหว่างครู-นักเรียน บิดา-บุตร เพื่อน-เพื่อน ฯลฯ

(7) **สถานภาพ** สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม หรือขอบเขตวิชาการและเนื้อหาของภาษา ซึ่งจะกำหนดรูปแบบและทำเนียบของภาษา (register) ที่ใช้ เช่น

ภาษาทางศาสนา ภาษาที่ใช้ในศาล ภาษากฎหมาย ราชศัพท์ ภาษาตลาด ภาษาที่ใช้ในวงการแพทย์ ภาษาที่ใช้โดยพนักงานรับใช้บนเครื่องบินโดยสาร ฯลฯ

(8) **การคาดการณ์ล่วงหน้า** ในการสื่อสารทางภาษา การคาดการณ์ล่วงหน้าว่า การสื่อสารจะเป็นไปในเรื่องใด ทำนองไหน เกิดขึ้นอยู่เสมอ เช่น ในการอ่านจดหมายที่เพื่อนสนิทเขียนถึง ผู้อ่านจะคาดได้ว่าผู้เขียนจะเขียนไปในทำนองใด และถ้าบางตอนของข้อความเลอะเลือนไป ก็อาจเดาความได้จากความคุ้นเคยกับผู้เขียน

(9) **อารมณ์และทัศนคติ** อารมณ์และทัศนคติของผู้ใช้ภาษาจะกำหนดลักษณะภาษาที่ใช้ เช่น ถ้าผู้พูดมีอารมณ์โกรธก็จะขึ้นเสียงสูง หรือใช้ถ้อยคำกร้าวร้าว หรือถ้าผู้เขียนมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่เขียน หรือต่อบุคคลที่เขียน ศัพท์และสำนวนที่ใช้ก็จะเป็นไปในทางดี เป็นต้น

(10) **ระดับภาษา** ได้แก่ ระดับทางการ เป็นการเอง ภาษามาตรฐาน ภาษาที่ไม่ใช่มาตรฐาน ได้แก่ ภาษาถิ่น และภาษาเฉพาะกลุ่ม ฯลฯ

B.J. Carroll (1980) ได้กำหนดหน่วยของความหมายในการทดสอบภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมีลักษณะเป็นมิติลักษณะที่ช่วยให้เข้าใจกันว่า หน่วยของความหมาย (unit of meaning) ประกอบด้วย

(1) **สถานการณ์** (เป็นนักเรียนในชั้นเรียนภาษาในช่วงโมงฝึกเขียน)

(2) **วัตถุประสงค์** (ผู้สอนกำหนดสถานการณ์-การฟัง การรายงาน และให้ผู้เรียนเขียนสรุปรายงานที่ฟัง)

(3) **การประสานสัมพันธ์ทางภาษา** (นักเรียนเขียนรายงานส่งอาจารย์ผู้สอนโดยใช้ภาษาทางการ)

(4) **ลีลาภาษา** (เป็นการเขียนแบบสุภาพ ใช้ภาษาที่เป็นทางการ)*

หน่วยของความหมาย : เขียนสรุป, ภาษาทางการ, ลีลาสุภาพ

*ตัวอย่างที่ให้ในวงเล็บเป็นของผู้เขียนบทความเรื่องนี้เอง

ตารางวิเคราะห์ข้อสอบแบบบทสัมภาษณ์ข้อแบบทดสอบอิงปริเฉท

หน้าที่ของเนื้อหา (Function)	สถานการณ์ (situation)	ทักษะ (modality)	ประเภทข้อความ (genre)	ทิศทาง (channel)	ลีลา (style)	บทบาท (role)	สถานภาพ (status)	หัวข้อของเนื้อหา (topic)
(1) จบใจความ	รับโทรศัพท์ที่ใน สถานที่ทำงาน	ฟัง → เขียน	คำสั่ง	โทรศัพท์	ทางการ	หัวหน้างาน เลขานุการ	ไม่ตัดเทียมกัน	การสั่งเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน ปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ให้จัดส่งจดหมาย ติดต่อดูธุรกิจ
(2) บันทึก ข้อความ	ในชั้นเรียน	ฟัง → เขียน	ข้อความบรรยาย เหตุการณ์	ครูบอกคำบอก ให้นักเรียน เขียน	ทางการ	-	-	การส่งยานอวกาศขึ้นโปรแกรม รอบโลกของสหรัฐอเมริกา
(3) ให้ข้อมูลและ ความคิดเห็น	ภาพชุดเกี่ยวกับ การนัดหมาย: กระเป๋าสตางค์	เขียน	บรรยายภาพ สิ่งของ	-	ทางการ	-	-	การนัดหมายที่ชายผู้หนึ่งต้อง ไปรอคอยสตรีจนเกินเวลา... ภาพจะแสดงความรู้สึกและ การกระทำ; กระเป๋าสตางค์ เจมส์บอนด์ภายในบรรจุ เอกสารทั้งที่เป็นแผ่นและ เป็นเล่ม และมีเครื่องเขียน อยู่ในฝ่ามือ
(4) อธิบายและ ยกตัวอย่าง	นักเรียนเป็น คอลัมน์สดตอบ ปัญหาทางหน้า หนังสือพิมพ์	อ่าน → เขียน	สาธิตไวยากรณ์	หนังสือพิมพ์	กึ่งทางการและ ส่วนตัว, แบบ เป็นกันเอง	คอลัมน์สด และผู้ถาม ปัญหา	ไม่ตัดเทียมกัน	การแก้ปัญหาในการกบเพื่อน ที่ประพฤติตนออกนอกกฎ นอกทาง
(5) รายงาน	นักเรียนอ่าน หนังสือนอก เวลาและเขียน รายงานส่งครู	อ่าน → เขียน	บรรยายและ พรรณนา	นวนิยายอิงชีว- ประวัติบุคคล สำคัญ	ทางการ	-	-	เรื่องแต่งที่เขียนขึ้นเพื่อให้ ผู้เรียนเข้าใจเหตุการณ์ใน ประวัติศาสตร์และชีวิตของ Benjamin Franklin

วัตถุประสงค์แบบอุดมของตารางวิเคราะห์ข้างต้นเป็นดังนี้

(1) เมื่อกำหนดสถานการณ์ให้นักเรียนเป็นเลขานุการ และรับโทรศัพท์จากหัวหน้างาน ส่งให้พนักงานธุรการนำจดหมายไปส่งอีกบริษัทหนึ่ง และเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่อยู่ในสำนักงานขณะนั้น นักเรียนสามารถจับบันทึกข้อความนั้นให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้ โดยได้ใจความและใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสมไม่ต่ำกว่า 80%

(2) เมื่อฟังคำบอกข้อความบรรยายเหตุการณ์ที่สหรัฐอเมริกาส่งยานอวกาศขึ้นไปโคจรรอบโลก นักเรียนสามารถเขียนตามคำบอกนั้นได้อย่างถูกต้องได้ใจความตลอดจนการใช้เครื่องหมายวรรคตอนที่สำคัญไม่ต่ำกว่า 80%

(3) เมื่อดูภาพชุดเหตุการณ์การนัดหมายที่ชายผู้นัดต้องรอคอยสตรีผู้นัดจนเลยเวลา นักเรียนสามารถสังเกตเห็นสีหน้าตามภาพและบรรยายเหตุการณ์และความรู้สึกได้อย่างถูกต้องไม่ต่ำกว่า 75%

- เมื่อครูนำกระเป๋าสตางค์แบบเจมส์บอนด์ ซึ่งภายในบรรจุเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นแผ่นและเป็นเล่ม

และใส่เครื่องเขียนในฝาด้านใน มาเปิดตั้งให้นักเรียนดู นักเรียนสามารถเขียนบรรยายกระเป๋าสตางค์ใบนั้นได้ โดยละเอียดถึงสีสัน รูปพรรณ ฯลฯ อย่างถูกต้องไม่ต่ำกว่า 80%

(4) เมื่อสมมติให้นักเรียนเป็นคอลัมนิสต์ตอบปัญหาทางหน้าหนังสือพิมพ์ และได้อ่านจดหมายถามปัญหาจากนักเรียนวัยรุ่นคนหนึ่งในการคบเพื่อนที่ประพฤติดนออกนอกกลุ่มทาง นักเรียนสามารถเขียนแนะนำตามความคิดเห็นของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสมไม่ต่ำกว่า 75%

(5) เมื่อครูกำหนดให้นักเรียนอ่านนวนิยายอิงชีวิตประวัติของ Benjamin Franklin ซึ่งบรรจุเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาไว้ นักเรียนสามารถเขียนรายงานโดยให้ใจความสำคัญ ๆ ใช้ภาษาบรรยายและพรรณนาได้ถูกต้องไม่ต่ำกว่า 75%

สรุป

จากการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ทางการเขียนในระดับมัธยมศึกษาข้างต้น จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ยังมีความซ้ำซ้อนกันอยู่และยังไม่ละเอียดพอสำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์ภาพในการเรียนและประสิทธิภาพของโปรแกรมการเรียนการสอนตลอดจนการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนโดยการจัดซ่อมเสริมได้ เพราะขาดวัตถุประสงค์อิงเนื้อหา ของปริเนตที่จัดการเรียนการสอน และใช้ในการทดสอบ ควรที่จะมีการพัฒนาวัตถุประสงค์แบบอุดมขึ้นในทุกระดับชั้นการศึกษาของประเทศ

เอกสารอ้างอิง

1. ภาควิชาภาษาอังกฤษ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา 2526 จุดประสงค์ปลายทางการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ปลาย ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย (ฉบับปัจจุบัน) กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ
2. American Psychological Association. 1985. *Standards for Educational and Psychological Testing*. Washington, D.C. : American Psychological Association, Inc.
3. Baker E.L. 1974. "Beyond objectives: Domain-Referenced Tests for Evaluation and Instructional Improvement". *Domain-Referenced Testing*. Englewood Cliffs, N.J.: Educational Technology Publications.
4. Bloom, B.S. ed. 1979. *Taxonomy of Educational Objectives: Book 1 Cognitive Domain*. London: Longman Group Ltd.
5. Bloom, B.S., Krathwohl and B.B. Masia 1973. *Taxonomy of Educational Objectives: Book 2 Affective Domain*. London: Longman Group Ltd.
6. Carroll, B.J. 1980. *Testing Communicative Performance*. Oxford: Pergamon Press.
7. Halliday, M.A.K. 1978. *Language and Social Semiotics*. London: Edward Arnold Ltd.
8. Hively, W. ed. 1974. *Domain-Referenced Testing*. Englewood Cliffs, N.J.: Educational Technology Publications
9. Kibler, R.J., Barker, L.L. and Miles, D.T. 1973. *Behavioral Objectives and Instruction*. Boston: Allyn and Bacon, Inc.
10. Mager, R.F. 1962. *Preparing Instructional Objectives*. Palo Alto, CA: Fearon Publishers.
11. Stufflebeam, D.I. 1971. *Educational Evaluation and Decision Making*. Phi Delta Kappa National Study Committee on Evaluation. Ithasca, ILL: F.E Peacock.
12. Valette, R.M. and Disick, R.S. 1972. *Modern Language Performance Objectives and Individualization: A Handbook*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.

จะสอนอะไรในชั่วโมงการฟัง

วิภา จันทนาโกเมษ

บทนำ

เป็นที่สังเกตได้ว่าการเรียนภาษาต่างประเทศนั้น ทักษะการฟังเป็นทักษะที่ไม่ค่อยจะมีการสอนกันอย่างจริงจัง ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับทักษะอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นทักษะการพูด การอ่าน หรือการเขียน ทั้งนี้เพราะมักเข้าใจกันผิด ๆ ว่าใคร ๆ ก็รู้จักฟังหรือฟังเป็นกันทั้งนั้น ความคิดดังกล่าวอาจจะเป็นความคิดที่ถูกต้องเมื่อพูดถึงการเรียนภาษาแรก เด็กเล็ก ๆ สามารถฟังภาษาแรกของตนและเข้าใจสิ่งที่ได้ยินโดยไม่ต้องมีพ่อแม่หรือใครสอนหรืออธิบายให้ฟัง แต่ในการเรียนภาษาต่างประเทศ ผู้เรียนจำนวนมากประสบปัญหาในการฟัง เพราะนอกจากผู้เรียนจะไม่คุ้นเคยกับลักษณะของเสียง (phonetic features) หรือภาษาพูดในภาษาต่างประเทศที่เรียนแล้ว ผู้เรียนยังไม่รู้ด้วยว่า ในการฟังนั้นควรจะฟังอะไร หรือควรจะฟังอย่างไร และจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องฟังให้เข้าใจทุกคำ ปัญหาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ผู้เรียนจะมีความสามารถในการฟังภาษาของตน แต่ผู้เรียนมักจะไม่สามารถนำทักษะที่ใช้ในการฟังภาษาของตนนั้นไปใช้ในการฟังภาษาต่างประเทศ หรือบางครั้งผู้เรียนก็ไม่ได้ตระหนักด้วยว่าจะต้องใช้ทักษะอะไรบ้างในการฟัง

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะกล่าวถึงทักษะที่ใช้ในการฟังที่เรียกว่า “enabling skills” โดยจะพิจารณาถึงหัวข้อสำคัญสามประการในการฟัง คือ โดยทั่วไปเราฟังอะไร ฟังทำไม และในแง่ของการเรียนการสอนผู้สอนควรจะสอนอะไรในชั่วโมงการฟัง

เราฟังอะไร

ถ้าจะถามคนหลายๆ คนว่า เขาฟังอะไรกันบ้าง ก็คงได้คำตอบมากมายแล้วแต่ว่าแต่ละคนนั้น มีความสนใจที่จะฟังอะไร ซึ่งอาจรวบรวมได้กว้าง ๆ ดังนี้คือ

ฟังข่าว

ฟังเพลง

ฟังโฆษณา

ฟังประกาศ

ฟังสัมภาษณ์

ฟังละครหรือนวนิยาย

ฟังบทสนทนา

ฟังเรื่องเล่า

ฟังโทรศัพท์

ทั้งนี้ Jane Willis (1981 : 134) กล่าวว่า ในการฟังผู้ฟังมักจะต้องการฟังเพื่อให้ได้สิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อไปนี้คือ

- ข้อมูลกว้าง ๆ หรือสาระสำคัญ (general information-main points)
- ข้อมูลเฉพาะบางประการ (specific information-particular items)
- ทศนคติและความคิดเห็นของบุคคล (people's attitudes and opinions) ลำดับเหตุการณ์ (sequence of events)
- คำศัพท์ เช่น คำที่แสดงเสียงและการเคลื่อนไหว (lexical items-words expressing noise/movement)

- โครงสร้าง ซึ่งรวมถึงการใช้และความหมาย (structural items-their use and meaning)
- การใช้ภาษาเพื่อแสดงจุดประสงค์ต่าง ๆ (functional items-their form and use) ความสนใจในวัฒนธรรม (cultural interest)

เราฟังทำไม

ดังที่กล่าวแล้วว่า เราอาจจะเลือกฟังรายการต่าง ๆ ได้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการฟังข่าว การฟังเพลง หรือ แม้แต่ฟังบทสนทนาหรือบทสัมภาษณ์ แต่เหตุผลสำคัญที่จะทำให้เราแต่ละคนเลือกฟังรายการที่แตกต่างกัน เพราะเรามีความสนใจ (interest) ต่างกัน เราคงสังเกตได้ว่าในช่วงเวลาเดียวกันคนบางคนอาจสนใจจะฟังข่าว แต่ก็ยังมีอีกหลาย ๆ คนที่สนใจจะฟังบทสัมภาษณ์มากกว่า หรือไม่ก็ต้องการจะฟังเพลงมากกว่า หรือแม้กระทั่งเราเองในบางเวลาเมื่อเรามีความสนใจอยากรู้ความเป็นไปรอบตัวเราก็จะฟังข่าว การฟังเพราะความสนใจนี้รวมถึงการฟังเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินหรือการพักผ่อนหย่อนใจด้วย

แต่บางครั้งเราอาจจะไม่ได้เลือกฟังรายการเพราะความสนใจ แต่เพราะคิดว่ารายการนั้นอาจจะมีสาระประโยชน์ (usefulness) ที่เราจะได้รับ เช่น การฟังประกาศต่าง ๆ ในสถานีรถโดยสาร หรือรถไฟเมื่อเรากำลังจะเดินทาง เราคงไม่ได้ฟังประกาศเหล่านั้นเพราะเรามีความสนใจ แต่ที่เราฟังก็เพื่อเราจะได้ว่า เราจะต้องไปรอรถไฟที่สถานชานชาลาใด และต้องขึ้นรถไฟขบวนที่เท่าไร เป็นต้น เราจำเป็นต้องฟังเพราะถ้าไม่ฟังเราก็อาจจะพลาดการเดินทางได้

อย่างไรก็ตามเราจะพบว่าบ่อย ๆ ครั้งการที่เราฟังสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นไม่ใช่เป็นเพราะเรามีความสนใจแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นเพราะเรารู้ว่าสิ่งนั้นจะให้สาระประโยชน์กับเราด้วย หรือสิ่งที่จะให้สาระประโยชน์นั้นอาจจะเป็นสิ่งที่เราสนใจด้วยในขณะเดียวกัน

เราใช้ทักษะหรือความรู้อะไรบ้างในการฟัง

ในการฟัง ผู้ฟังจะต้องใช้ทักษะความรู้ และสิ่งต่าง ๆ หลายประการเพื่อช่วยให้เข้าใจสิ่งที่ได้ยินได้ฟังได้ดีขึ้น และด้วยเหตุที่ตามปกติเรามักจะเข้าใจสิ่งที่ฟัง

ได้ดี และในขณะที่หลาย ๆ คนอาจจะอ่านหนังสือไม่ออกหรือเขียนไม่เป็น แต่ก็ไม่มีเคยมีใครฟังไม่เป็น เราจึงมักไม่ค่อยได้คำนึงว่ามีขบวนการอะไรบ้างเกิดขึ้นในสมองในขณะที่เรากำลังฟัง และเราใช้ทักษะและความรู้อะไรบ้างเพื่อช่วยในการเข้าใจ ดังนั้นเมื่อพูดถึงการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจึงเป็นที่น่าเสียดายว่า คนทั่วไปมักจะมองข้ามความสำคัญในการสร้างและฝึกหัดทักษะเหล่านี้ในผู้เรียนในวิชาการฟัง ทั้ง ๆ ที่ทักษะเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจสิ่งที่ฟังได้ดีขึ้น ดังที่ Jane Willis (1981 : 135) กล่าวว่า “Listening is receptive rather than productive, but it is an equally important skill. Students need to learn how to listen, It is possible to break “listening” down into smaller skills, enabling skills-the mastery of these skills enables students to listen with more understanding. Some elements of these skills can be taught, e.g. discourse markers; others, e.g. predicting what people will say, guessing at new words, must be practised under the teacher’s supervision.” ทักษะและสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้ฟังสามารถฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพมีดังนี้

1. ทักษะในการคาดการณ์ล่วงหน้า

(Predictive skills)

โดยมากผู้ฟังมักจะสามารถเดาได้ว่า ผู้พูดที่พูดค้างอยู่กำลังจะพูดอะไรต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสิ่งที่ผู้พูดพูดค้างอยู่เป็นสำนวน สุภาษิต หรือคำพังเพยต่าง ๆ เช่นในภาษาอังกฤษถ้าผู้พูดพูดค้างไว้ที่ “No smoke ...” ผู้ฟังเดาได้ว่าสิ่งที่ผู้พูดจะพูดต่อไปคือ “... without a fire” และ “Many hands ...” ก็จะต้องต่อว่า “... make light work” (Penny Ur, 1984 : 139) หรือเมื่อผู้ฟังได้ยินคำเชื่อมต่าง ๆ (conjunctions) ผู้ฟังรู้ว่าเนื้อความต่อไปจะเป็นอะไร เพราะคำเชื่อมจะแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อความในประโยคหน้าและประโยคหลังในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น เมื่อได้ยินคำว่า “because” ผู้ฟังจะต้องรู้ว่าผู้พูดกำลังจะกล่าวถึงสาเหตุหรือเหตุผล หรือเมื่อได้ยินคำว่า “however” แสดงว่าผู้พูดจะแสดงข้อขัดแย้งหรือข้อ

ได้แย้งกับข้อความที่นำมาก่อน นอกจากนั้นบางครั้งผู้พูดก็อาจจะกล่าวอ้างว่ากำลังจะพูดถึงอะไรต่อไป เป็นต้น เมื่อผู้พูดพูดว่า “The question is” ข้อความที่จะตามมาจะต้องเป็นข้อสงสัยหรือคำถาม หรือ “The reasons are ...” แสดงว่าผู้พูดกำลังจะชี้แจงเหตุผล เป็นต้น

ทักษะการคาดการณ์ล่วงหน้านี้รวมถึงการที่ผู้ฟังจะคาดการณ์อย่างคร่าว ๆ ว่าตนกำลังจะได้ฟังเรื่องอะไร หรือบทสนทนาจะเกี่ยวกับอะไร โดยอาจจะคาดการณ์ได้จากหัวข้อเรื่อง รูปภาพ ตาราง และความรู้ทั่วไปที่ผู้ฟังมีอยู่ (general knowledge or knowledge of the world) Jeremy Harmer (1983 : 144) กล่าวว่า ขบวนการในการที่จะเข้าใจสิ่งที่ฟังก็คือ ขบวนการที่จะดูว่าเนื้อหาของสิ่งที่ฟังเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้หรือไม่ และผู้ฟังอาจจะเปลี่ยนแปลงการคาดการณ์ได้ เมื่อได้ฟังต่อไปหรือเมื่อได้ข้อมูลเพิ่มขึ้น “The efficient listener predicts what he is going to hear and the process of understanding the text is the process of seeing how the content of the text matches up to these predictions ... As he continues to listen, however, his predictions will change as he receives more information from the text.”

2. ความสามารถในการที่จะเลือกฟัง (Extracting specific information)

ในฐานะผู้ฟัง ผู้ฟังรู้ว่าตนต้องการฟังอะไร และจะฟังเพื่ออะไร ผู้ฟังจะไม่ฟังรายการทุกรายการที่ได้ยิน แต่จะเลือกฟังเฉพาะรายการที่สนใจ และในรายการนั้น ผู้ฟังก็จะไม่ฟังทุกสิ่งทุกอย่าง แต่จะฟังเฉพาะสิ่งที่ตนอยากรู้หรืออยากฟังเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ

3. ทักษะในการจับใจความสำคัญ (Getting the general picture)

ความแตกต่างที่สำคัญประการหนึ่งของภาษาพูดที่ต่างจากภาษาเขียนก็คือ ภาษาจะเต็มไปด้วยคำที่เราเรียกว่า hesitation markers เช่น -er, -mm, -erm หรือ filler phrases เช่นคำว่า well, you know, I mean หรือ false start ซึ่งเป็นการแก้ไขคำพูดหรือข้อความที่ได้พูดไปแล้ว ซึ่งคำเหล่านี้เป็นคำที่ไม่มี

ความหมายอะไร จะทำหน้าที่เป็นเพียงตัวเชื่อมโยงคำพูดหรือการสนทนาเท่านั้น

ลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการสนทนาจึงคือ เรามักจะพบว่าผู้พูดพูดนอกเรื่อง เล่ารายละเอียดมากเกินไป หรือบางทีก็พูดวกวนไปมา

เพราะฉะนั้นในการฟังผู้ฟังจะพยายามจับใจความสำคัญของสิ่งที่ฟัง และไม่สนใจที่จะฟังคำที่ไม่มีความหมาย ข้อความที่ผู้พูดพูดผิด หรือรายละเอียดที่ไม่สำคัญ

4. ความสามารถในการเดาความหมายของศัพท์ที่ไม่รู้จัก (Deducing meaning from context)

ในภาษาหนึ่ง ๆ มีคำอยู่มากมายหลายร้อยหลายพันคำ แม้แต่เจ้าของภาษาก็ไม่ได้เข้าใจความหมายของคำทุกคำที่ได้ยิน แต่ผู้ฟังจะรู้จักเดาความหมายของศัพท์ที่ไม่รู้จักได้อย่างมีหลักการ โดยสรุปความหมายโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ทางไวยากรณ์, ความหมายของรากศัพท์รวมทั้งความหมายของอุปสรรค (prefix) และอาคม (suffix) และโดยอาศัยเนื้อความข้างเคียง

5. ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสนทนา (Contextual knowledge)

โดยทั่วไปผู้ฟังมักจะรู้ว่าผู้พูดหรือคู่สนทนาของตนคือใคร เป็นผู้ชายหรือผู้หญิง อายุประมาณเท่าใด มีตำแหน่งหน้าที่การงานอะไร รวมทั้งยังมีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของการสนทนานั้นด้วยว่าเกิดขึ้นที่ใด และเป็นการสนทนาที่เป็นกันเอง (informal) หรือเป็นทางการ (formal) ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ฟังมีความเข้าใจสิ่งที่ฟังได้ดีขึ้น เพราะอาจถือได้ว่าความรู้เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการคาดการณ์ล่วงหน้า

6. สื่อทางตาที่จะช่วยในการฟัง (Visual help)

ในการฟัง ผู้ฟังมีสื่อทางตาหลายชนิดที่จะช่วยเสริมสร้างให้มีความเข้าใจในเนื้อหาที่ฟังหรือการสนทนาได้ดีขึ้น สื่อทางตาที่ช่วยในการฟังนั้นนอกจากรูปภาพ, ภาพถ่าย, ภาพนิ่ง (slide), แผนที่ และแผนภูมิแล้ว Bob Burbidge (1986 : 7) ยังรวมหมายถึงสีหน้า ท่าทาง และอากัปกิริยาอื่นๆ ด้วย “We can see the people who are speaking-their faces, their expressions, their gestures ...”

ดังนั้นหากเจ้าของภาษาในฐานะผู้ฟังยังต้องอาศัยทักษะ ความรู้ และสื่อต่างๆ ช่วยในการฟังเพื่อให้สามารถเข้าใจบทสนทนาได้ดีขึ้น ผู้สอนจึงควรที่จะช่วยฝึกสร้างทักษะต่าง ๆ ในผู้เรียนรวมทั้งควรจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักใช้ความรู้และสื่อต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนภาษาต่างประเทศด้วย ผู้สอนไม่ควรจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ควบคุมการเปิด-ปิดเครื่องบันทึกเสียงและปล่อยให้ผู้เรียนนั่งฟังอย่างเฉื่อยล้าโดยไม่รู้ว่าควรจะเริ่มต้นฟังอะไร และจะได้ฟังอย่างไร ถึงแม้ว่าผู้เรียนอาจจะมีโอกาสได้ฟังเสียงภาษาอังกฤษเป็นเวลา 2-3 ชั่วโมงในหนึ่งสัปดาห์ การฟังนั้นก็จะเป็นการฟังที่ไร้ประโยชน์ถ้าผู้ฟังไม่เข้าใจว่าผู้พูดพูดอะไร โดยเฉพาะเมื่อผู้ฟังไม่ได้มีโอกาสร่วมนั่งอยู่ในบทสนทนาจริงๆ เพราะจะทำให้ไม่สามารถเดาสิ่งที่ฟังได้ด้วย เป็นการเสียเวลาที่จะอยู่ในชั้นเรียนทั้งผู้เรียนและผู้สอน เช่นนี้ผู้สอนควรจะสอนอะไรให้กับผู้เรียนในวิชาการฟังบ้าง

1. ผู้สอนควรจะเน้นให้ผู้เรียนเห็นว่า ผู้เรียนสามารถที่จะเดาสิ่งที่ผู้พูดพูดค้างอยู่ได้ ถ้าผู้ฟังรู้จักจะสังเกตว่าคำพูดที่ค้างอยู่นั้นเป็นส่วนหนึ่งของสุภายิต

และคำพ้องเพยหรือไม่ หรือมีคำเชื่อมอะไรบ้างหรือไม่ หรือผู้พูดได้พูดมาถึงสิ่งใดบ้างหรือไม่

นอกจากนี้ผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนสามารถที่จะใช้ทักษะการคาดการณ์ล่วงหน้าในการฟัง โดยจัดให้มีแบบฝึกหัดนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่ง Bob Burbidge (1986 : 7) เรียกแบบฝึกหัดดังกล่าวว่า “pre-listening activities” หรือที่ Jeremy Harmer (1983 : 144) จัดว่าอยู่ใน “lead-in stage” แบบฝึกหัดนี้หรือขั้นตอนนี้จะเตรียมผู้เรียนก่อนที่ผู้เรียนจะได้ฟังบทเรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเตรียมตัวและรู้ว่าสิ่งที่จะได้ฟังนั้นมีขอบเขตกว้าง ๆ อย่างไร หรืออย่างน้อยก็ทำให้รู้ว่ากำลังจะได้ฟังเรื่องเกี่ยวกับอะไร ทั้งยังเป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่จะได้ฟังด้วย

ตัวอย่างแบบฝึกหัดนำเข้าสู่บทเรียน เรื่อง Eskimos (Jeremy Harmer, 1983 : 178)

หลังจากที่ผู้สอนบอกหัวข้อที่ผู้เรียนจะได้ฟังต่อไปแล้ว ก็จะซักถามผู้เรียนถึงข้อมูลตามตารางข้างล่างดังนี้

Things you know	Things you are not sure of	Things you would like to know

แล้วใส่ข้อมูลให้ผู้เรียนตอบลงในตาราง แล้วจึงให้ผู้เรียนฟังเทป ซึ่งก็หมายความว่าก่อนที่จะฟังเทป ผู้เรียนมีความคิดกว้างๆ ถึงสิ่งที่จะได้ฟังแล้ว หลังจากที่ได้ฟังจบแล้ว ผู้สอนก็จะให้ผู้เรียนกลับไปดูข้อมูลในตารางอีกครั้งหนึ่ง และตามดูว่าบทเรียนที่ฟังได้ให้ข้อมูลเดียวกันกับสิ่งที่ผู้เรียนรู้อยู่แล้วหรือไม่ และได้บอกถึงสิ่งที่ผู้เรียนยังไม่รู้แน่หรือสิ่งที่ผู้เรียนต้องการรู้หรือไม่ หรือเป็นข้อมูลที่ขัดแย้งกับสิ่งที่ผู้เรียนเคยรู้มาก่อน เป็นต้น

หรือผู้สอนอาจจะใช้วิธีตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง que ผู้เรียนจะได้ฟังต่อไป เช่นคำถามในส่วนที่เป็น “Before you listen” จากหนังสือ Interlink 1 : A Course in Integrating Skills in English (1986 : 14)

Before You Listen

1. What is the name of this famous monument?
2. Where is it located?
3. Do you know when it was built and why?
4. How would you describe it to someone who has never seen it?
5. Why do you think it was built in this shape?

Listening

Listen to the tour guide and complete the chart.

(1) Name:		
Origin of name:		
(2) Approximate date of construction:		
(3) Description:		
(4) Dimensions	Height:	Length:
	Height of nose:	Length of mouth:
(5) Areas damaged:		
(6) Causes of damage:		
(7) Steps taken to protect the monument:		

2. ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเลือกที่จะฟังเพื่อค้นหาคำตอบใดคำตอบหนึ่งโดยไม่ต้องสนใจที่จะฟังเนื้อหาความอื่นๆ ที่ไม่ใช่คำตอบ โดยผู้สอนจะต้องบอกจุดประสงค์ของการฟัง (reason for listening) แต่ครั้งให้ผู้เรียนรู้ก่อนที่จะเปิดเทปให้ผู้เรียนฟัง หลังจากนั้นจึงให้ผู้เรียนฟังเทปเพื่อหาคำตอบตามที่ต้องการ แบบฝึกหัดอาจจะอยู่ในรูปกาเกะบาทสิ่งที่ได้ยินจากรายการที่ให้ (checking off things one hears on a list), หาที่ตั้ง

ของสถานที่บางแห่งบนแผนที่ (locating something on a map) หรือจับคู่ภาพกับสิ่งที่ได้ยิน (matching pictures with what is heard) เป็นต้น (Bob Burbidge, 1986 : 7)

ตัวอย่างแบบฝึกหัดที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการที่เลือกฟังเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ (Jeremy Harmer, 1983 : 182-183)

Athletes

In this example students listen to a lengthy conversation but are only asked to extract a relatively small amount of information from what they hear.

The teacher might start the lead-in by getting the students to discuss some well-known athletes. He might ask the students to speculate about the kind of training such athletes do.

The teacher then asks the students to study the following chart :

Listening

A reporter is talking to some athletes about their training programmes. Listen and complete the chart.

	Bo Lundquist Swedish cyclist	Anne Cole British swimmer	Bob Maley American long-distance runner
Gets up at			
Starts training at			
Finishes training at			
Spare time activities			

When the students are clear about what they have to do they hear the conversation on tape.

3. ฝึกให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟัง โดยเน้นให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักอยู่เสมอในขณะที่ฟังบทเรียนว่า ส่วนใดที่เป็นภาษาพูดที่จะต้องฟังเข้าไปไม่ว่าจะเป็น hesitation markers, filler phrases, false start หรือการพูดวกวน, พูดนอกเรื่องหรือรายละเอียดปลีกย่อยอื่นๆ ซึ่งเป็นส่วนที่ไม่มีความสำคัญต่อเนื้อหาของสิ่งที่ฟัง แบบฝึกหัดที่ดีที่จะนำมาใช้ในการฝึกความสามารถของผู้เรียนในประเด็นนี้อาจจะเป็นบทสนทนาหรือการพูด

ที่มีลักษณะเป็นธรรมชาติ (authentic)¹

ตัวอย่างแบบฝึกหัดที่จะช่วยสร้างความสามารถในการจับใจความสำคัญของสิ่งที่ฟังจากคำสัมภาษณ์เรื่อง "The bus service" (Jeremy Harmer, 1983 : 190)

¹ "Authentic texts (either written or spoken) are those which are designed for native speakers : they are real texts designed not for language students, but for the speakers of the language in question. Any English newspaper is composed of what we would call authentic English, and so is an English radio programme" (Jeremy Harmer, 1983 : 146)

In the following example students listen to conversations in order to get a general idea of what the main points are. Once again, the ability to 'get the general picture' from a piece of authentic spoken rather than written English is often more difficult and is a vital skill.

The bus service

In this example students are told that three people are going to give their opinions about the local bus service. The students' task is to get a general idea of what these people think and of whether they are users of the service. This is what the students hear:

Interviewer: First of all I asked Bob Giddens 'What do you think of the bus service?'

Bob Giddens: My personal view on that is I come to work in my car because the bus service is so lousy. If they improved the bus service where¹ I could get home erm in the times I think reasonable I would use then use² the bus service, but until then, no way.³ . . . But um yes I definitely think it can be improved by adding other routes to the town because they all spread into the town centre using the t-town centre as the . . . centre point, which⁴ I think they could do more by having some ring-buses going round the outskirts of the town, because um . . . if you want to get from one side of town to the other you've got to go to the town centre, change your bus and then go on⁵ to another bus to wherever you want to go; so if they had some ring-buses you could get on and go right round the outskirts of the town.

Interviewer: Mrs Smith lives in the same town and she said:

Brenda Smith: I mean I think the bus service is appalling. Luckily for me I don't use it that often⁶ unless I have to go shopping.

Interviewer: What . . . how could the bus service be improved?

Brenda Smith: Well they . . . they could turn up . . . for one thing. I mean you look at a timetable and you think oh well five minutes to wait and it turns out to be an hour, which is not very nice when you are in a hurry.

Interviewer: Then I asked Pam Campbell, 'How often do you use the bus service?'

Pam Campbell: Well, fortunately, I don't have to use the bus service too often because a girl who works in my office gives me a lift into work, but I must admit when I do . . . use it I-I curse it very often. I have waited at times up to fifty minutes at the station for a bus that goes in my direction and then I have to t-walk some fifteen minutes at the end of it and I think there should be some way of warning people when a bus is *not* going to arrive and certainly much more frequent bus services.

When they have listened to the tape they fill in this chart.

Complete the form with a ✓ for 'Yes' and a X for 'No'.

	 Bob Giddens	 Brenda Smith	 Pam Campbell
Approves of the bus service			
Usually travels to work by bus			

4. ฝึกผู้เรียนให้มีความสามารถที่จะใช้เนื้อความข้างเคียง (context) ช่วยในการเดาความหมายของคำหรือข้อความที่ผู้เรียนไม่รู้จัก ไม่ว่าจะเป็นการใช้เนื้อความที่นำมาก่อนหรือเนื้อความที่ตามหลังคำ ๆ นั้นมาก็ได้ ทั้งนี้รวมถึงการใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ที่อยู่ใกล้เคียงกับคำหรือข้อความนั้นด้วย

ตัวอย่างแบบฝึกหัดที่จะช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักใช้เนื้อความข้างเคียงจากหนังสือ The Practice of English Language Teaching ของ Jeremy Harmer (1983 : 196)

LANGUAGE IN CONTEXT

Listen and decide what the following words/phrases mean.

- a) '... they use it as a pretext to get rid of him.'
- b) 'I'll lay odds that ...'
- c) '... you're running away with yourself a little bit...'
- d) 'You're living in cloud-cuckoo land.'
- e) '... a bit of a thorn in the management's side.'

(ดูต้นฉบับบทสนทนาในภาคผนวกท้ายบทความนี้หมายเลข 1)

5. ช่วยผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับบทสนทนาหรือเนื้อหาที่จะได้ฟังว่าเป็นบทสนทนายี่ห้อผู้ใดหรือเป็นการพูดของใคร และสนทนากันที่ใด โดยผู้สอนอาจจะใช้รูปภาพหรือให้ผู้เรียนช่วยกันคิดและถกเถียงกันถึงประเด็นเหล่านี้ รวมทั้งฝึกให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะสังเกตความรู้สึก อารมณ์ ความคิด และทัศนคติของผู้พูดด้วย เพื่อเป็นการเตรียมผู้เรียนให้รู้วลักษณะของภาษาที่จะได้ยินต่อไปนั้นเป็นภาษาที่แสดงถึงความเป็นตนเองหรือค่อนข้างจะเป็นทางการ และเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจผู้พูดดีขึ้นซึ่งก็หมายความว่าจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ

เรื่องที่ฟังได้ดีขึ้นด้วย Susan Sheering (1987 : 127) กล่าวว่า "if we provide full background information concerning key contextual features, particularly as regards "speakers", this will enable learners to build up their own set of "working stereotypes" relating to the foreign culture, which will increase the efficiency of their predictive ability."

ตัวอย่างแบบฝึกหัดที่จะช่วยฝึกความสามารถดังกล่าวในผู้เรียนของ Jeremy Harmer (1983 : 196)

Listen again and say which of the following statements are true and which are false. You should justify your answers by referring to what the speakers actually say.

- a) Paul Barnes bluntly disagrees with the reason David Kennedy gives for Terry Wilkins' dismissal.
- b) When David Kennedy says that Wilkins was dismissed because he always put the Union members' complaints to the management, Jill Mortimer reacts quite strongly.
- c) Sally Green tentatively disagrees with David Kennedy's argument that the management were looking for an excuse to dismiss Terry Wilkins.
- d) Paul Barnes argues strongly that the management has the right to dismiss someone who has broken and agreed rule.
- e) David Kennedy tentatively agrees that the management were too hasty.
- f) Both Jill Mortimer and Paul Barnes bluntly disagree with David Kennedy's analysis of the reasons for Terry Wilkins' dismissal.
- g) Jill Mortimer tentatively argues that the Union should make representations to the management and start negotiations.

(ใช้บทสนทนาเดียวกันกับข้อ 4 ข้างต้น)

6. จัดหาอุปกรณ์หรือสื่อทางตาที่จะช่วยในการฟังของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นรูปภาพ, ภาพนิ่ง, ตาราง, แผนที่, แผนภูมิ หรือแผ่นใส มากกว่าจะเป็นการใช้เครื่องเล่นเทปแต่เพียงอย่างเดียว Susan Sheering (1987 : 127) กล่าวว่า “Visual support, in the form of pictures, graphs, diagrams, maps, etc., is vitally important in a listening course based on audio-tapes where learners are deprived of the visual element normally present in any spoken interaction. Visuals can help learners by supplying cultural information and by enabling them to predict more accurately (a picture of the speaker really is “worth a thousand words”). Visuals can also provide support during listening by reinforcing the aural message or, as part of a listening task, by focusing learners’ attention on the important parts of the message and training them to listen for specific information.”

สรุป

เราอาจจะสรุปได้ว่า ในการสอนวิชาการฟังผู้สอนควรจะทำให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของทักษะต่างๆ ที่ผู้เรียนใช้ในการฟังภาษาแม่ (first language) ของตน เพราะตามปกติผู้ฟังมักจะไม่รู้และไม่ได้ใส่ใจว่าตนสามารถฟังเข้าใจได้อย่างไร พร้อมกันนี้ผู้สอนควรจะช่วยสร้างและฝึกทักษะเหล่านี้ให้กับผู้เรียนในการเรียน

ภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะและความรู้ไปใช้ได้ในการฟังอะไรก็ตามที่ผู้เรียนสนใจ ไม่เฉพาะเพียงการฟังบทเรียนในชั้นเรียนเท่านั้น

ความคิดเห็นของผู้เขียน

บทความนี้มีได้มุ่งหวังที่จะให้ผู้สอนใช้เวลาในแต่ละครั้งของการสอนในการสอนและฝึกทักษะต่างๆ ให้กับผู้เรียนแต่เพียงอย่างเดียว เพราะการทำเช่นนั้นก็เป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายทั้งต่อผู้เรียนและผู้สอนยิ่งนัก แต่ควรที่จะสอดแทรกอยู่ในบทเรียนต่างๆ ผู้เขียนมีความหวังเพียงแต่จะให้ผู้สอนได้ตระหนักถึงความสำคัญในการที่จะสร้างและฝึกทักษะดังกล่าวในผู้เรียนอย่างจริงจัง ด้วยเหตุผลสำคัญที่ว่าไม่ว่าผู้สอนจะจัดบทเรียนอย่างไร จะแบ่งบทเรียนตามลักษณะการใช้ภาษาเป็น function ต่างๆ เช่น Greeting, Giving advice, Giving and following instructions หรือจะแบ่งเป็นหัวข้อ (topic) เช่น Food and drink, Travel หรือ Health เป็นต้น ผู้เรียนก็ยังสามารถนำความรู้และทักษะนี้ไปใช้ในการฟังได้เสมอไป แต่ถ้าผู้สอนมุ่งเน้นแต่ function หรือ topic โดยไม่เคยก้าวถึงหรือแนะนำผู้เรียนให้รู้จักที่จะฟังให้เป็น ก็จะไม่เป็นประโยชน์อะไรกับผู้เรียน ถึงแม้ผู้สอนจะสอน function ที่ function ผู้เรียนก็ยังไม่สามารถฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีที่ถูกต้องในการฟังไม่ว่าบทเรียนจะเป็นอย่างไร ผู้เรียนก็จะสามารถฟังได้ทั้งสิ้น

หนังสืออ้างอิง

- Burbidge Bob. “Looking at Volcanoes and Listening Comprehension” TESOL Newsletter Vol. XX No.4 (1986)
- Eckstut Samuela and Miller Tom. Interlink 1 : A Course in Integrating Skills in English. Oxford : Pergamon, 1986
- Harmer Jeremy. The Practice of English Lanugage Teaching. London : Longman, 1983
- Morley Joan. “Listening Comprehension : Student-Con-

- trolled Modules for Self-Access Self-Study” TESOL Newsletter Vol. XIX No. 6 (1985)
- Sheering Susan. “Listening Comprehension : Teaching or Testing?” ELT Journal Vol. 41 No.2 (1987)
- Ur Penny. Teaching Listening Comprehension. Cambridge : Cambridge, 1984
- Willis Jane. Teaching English Through English. Exxes : Longman, 1981.

ภาคผนวก

ต้นฉบับบทสนทนา หมายเลข 1

THE SITUATION: Terry Wilkins, a cameraman at Coastal Television, has been dismissed for smoking in the studio which is designated as a 'No Smoking' area. Sally Green, the Chairperson of the local branch of A.T.T. (The Association of Television Technicians) has called a Committee Meeting to discuss the Union's attitude to the dismissal.

At the meeting are the following people:

Paul Barnes, who sounds like this:

I mean, as far as I'm concerned, the Management are just trying to make their point.

Jill Mortimer, who sounds like this:

Don't you think that if we were to set up some sort of an enquiry and perhaps put the Management on the spot . . .

David Kennedy, who sounds like this:

I'm sorry the day has come when the Union is really playing into the hands of the Management.

PART ONE The meeting is started by Sally Green.

SALLY: We're here now to discuss, er, what action we could take – um – as the Union Committee and then put these forward – these ideas forward to the Union. Um – have we got any comments first of all – general comments (PAUL: Well . . .) – on this situation?

PAUL: Yeah. I think the thing to do is to, er, to-to look at what possibilities we have, you know . . .

JILL: Because the Management is in the wrong aren't they – I mean, er – I think we'd all agree that – um – he shouldn't have been dismissed just for something like smoking (SALLY: Umm.) in the studio.

DAVID: Yes, I think I can tell you why he was dismissed. I think the reason he was dismissed is because he – um – is a nuisance to the Management.

JILL: Oh, David. (PAUL: No, well I . . .) Do you really think . . .?

PAUL: Yes, I think you're going a bit too far there, really, David.

DAVID: No, no. You know as well as I do that every time there's any complaint from us, it's Terry who goes and puts our case to the Management.

JILL: Oh, that's all very well, but then he's acting as our representative. Why should that land on him? (SALLY: That's very silly.)

DAVID: Look, (PAUL: Sorry, sorry David.) the Management don't like him. He's – he's very effective. I mean, he always represents our interests well, doesn't he? So, (JILL: Yeah, yeah.) what happens? They catch him smoking and they use it as a pretext to get rid of him.

PAUL: Look – sorry, sorry.

SALLY: Wouldn't that be provoking the Union into further action? (DAVID: Yeah, OK.) More militant action than . . .

DAVID: Yes, I suppose that's – that's . . . No. I'm not sure if it's that actually. I think the real reason that they want to do it is intimidate us in order to weaken the Union.

PAUL: Oh, but surely, surely you'd agree that – um – the Management has the right to sack somebody who's broken a rule that's been agreed upon by everybody. I mean . . . (SALLY: Umm . . .)

DAVID: Technically I would agree with you but –

PAUL: Didn't we accept this ruling David? About smoking in the studio?

- DAVID: Yes, yes. We accepted the rule that we shouldn't smoke in the studio (JILL: OK.) but we didn't accept as an automatic consequence of breaking the rule that the person should be dismissed and that's what's happened.
(JILL: Ah well, surely then . . .) I'll lay odds – I'll lay odds that if it had been say, I don't know, Sally or somebody like that who was smoking, they wouldn't have been sacked.
- PAUL: Why? Well, I – sorry.
- DAVID: Because they're not trouble-makers (ALL: Aah . . .) as far as the Management's concerned.
- PAUL: I think – I don't know about you – um, Jill? I think – I think the Union – um – has to look after the interests of its members (ALL: Of course.) within limits and I accept that the Management were probably too hasty and too quick and it seems a bit –
- DAVID: Too hasty! I'll say they were too hasty! (JILL: I think you're going a bit too far.)
- PAUL: Well I think you're running away with yourself a little bit, David. Really.
(DAVID: No, I . . .) I mean, if you're talking about, you know, fighting back and . . .
- DAVID: Look. Look, you're living in cloud-cuckoo land because you've got to be realistic about this. I am – well, I don't think there's any doubt about it, that if it had been somebody else they wouldn't have been sacked. Now – OK so he broke a rule (JILL: But, but –)
- PAUL: Let's be realistic. The Management has certain rights, David. I mean, they are the Management. I mean, this is a professional Association of people.
- DAVID: I agree they've got certain rights, but so have we. We've got a right to be protected –
- PAUL: But not a right to smoke in the studio. Not a right to smoke – not a right to break rules.
- DAVID: I'm not suggesting that we should try and set the place on fire – I mean, who is? But what I'm saying is that if a chap's caught for smoking, then it doesn't follow that he should be dismissed straightaway. It only follows as far as the Management's concerned if he happens to be Terry, who, as we all know, is somebody – a bit of a thorn in the Management's side.
- SALLY: Could I take it from this then that everybody's more or less agreed that, er, the Management did act rather hastily. (ALL: Mmm.)
- PAUL: I think they have to be informed of our disfavour – if you like. (DAVID: Yes.)
- SALLY: How would we go about informing them and, er, not just informing them but, er, letting them know that, er, we do feel rather strongly about this.
- JILL: Well, we must obviously make some sort of representation – you know – um – to negotiation perhaps with the Management.
- PAUL: I think we should seek some kind of formula actually, for future reference (JILL: Yes, well exactly.) for working out (DAVID: I couldn't agree more.) what happens when someone breaks a rule. (DAVID: Yes, certainly.) I think we should have (JILL: Yes) been consulted, really.
- DAVID: Yes. We should have been consulted and I've got a good formula and I'll tell you what it is.
- JILL: Go on then.
- DAVID: Go on strike.

ทบทวนศัพท์ : อย่างไรดี

เสียงกัพย์ สุบศรี

ในการสอนอ่าน มีสิ่งหนึ่งซึ่งผู้สอนคำนึงถึงและให้ความสำคัญมากเพราะถือว่าเป็นตัวกำหนดความสำเร็จในการอ่านตัวหนึ่ง สิ่งนั้นก็คือ คำศัพท์ ถึงแม้ว่าความรู้ด้านศัพท์เพียงอย่างเดียวจะไม่สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจข้อความที่ผู้เขียนส่งมาได้ทั้งหมด แต่ทุกคนก็ต้องยอมรับว่า การรู้ศัพท์มากจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่อ่านได้มากขึ้น หลายครั้งหลายคราที่ผู้เรียนทอดถอนใจไม่อยากอ่านต่อไปเพราะไม่เข้าใจศัพท์ ดังนั้นผู้สอนจึงต้องหาวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเพิ่มพูนคำศัพท์ แต่ก็มีปัญหาว่า ผู้สอนจะสอนศัพท์อย่างไร และผู้สอนควรทำอย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนจำศัพท์ที่เรียนรู้ไปแล้วได้

สอนศัพท์อย่างไรดี

ถ้าหากเป็นการสอนผู้เรียนภาษาเบื้องต้น การให้ผู้เรียนท่องจำคำและความหมายจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนจำศัพท์ได้มากโดยใช้เวลาน้อย Nation (1980 : 18) ว่าผู้เรียนสามารถจำคำในภาษาต่างประเทศที่มีความสัมพันธ์กับภาษาแม่ได้มากกว่า 30 คำในเวลา 1 ชั่วโมง แต่ผู้นำทางการสอนภาษาหลายคนไม่เห็นด้วยกับวิธีการนี้ Judd (1978 : 73) ให้ความเห็นว่า ไม่ควรสอนคำศัพท์โดด ๆ โดยไม่มีเนื้อความข้างเคียง เพราะผู้เรียนไม่สามารถจำคำที่สอนในลักษณะนี้ได้ ดังนั้นผู้สอนจึงอาจใช้วิธีท่องศัพท์เป็นการเสริมแรง (reinforcement) การสอนคำศัพท์แก่ผู้เรียนเท่านั้น

และเนื่องจากคำศัพท์ที่จะต้องเรียนรู้มีจำนวนมาก ดังนั้นการท่องจำคำศัพท์ทั้งหมดจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

วิธีที่ดีที่สุดที่ผู้สอนจะช่วยผู้เรียนได้วิธีหนึ่งก็คือ การเตรียมผู้เรียนให้สามารถเผชิญคำศัพท์ที่ตนไม่รู้จักด้วยตนเอง นั่นคือ การฝึกให้ผู้เรียนเดาคำยากหรือคำที่ผู้เรียนไม่รู้จัก ทั้งนี้อาจเป็นการสอนให้ผู้เรียน

(1) รู้จักอุปสรรค (prefix) อากม (suffix) และรากศัพท์ (roots) การฝึกให้ผู้เรียนเดาที่มาของคำในลักษณะนี้ควรใช้สอนเพื่อเป็นแนวทางนำผู้เรียนไปสู่การอ่านเพื่อความเข้าใจเท่านั้น

(2) เดาคความหมายของคำยากโดยอาศัยข้อความข้างเคียง (Contextual Clues) Chandrasegaran (1980 : 61) กล่าวว่า ถ้าหากครูสอนภาษาสอนให้ผู้เรียนรู้จักเดาคความหมายจากข้อความข้างเคียง ผู้สอนไม่เพียงแต่จะช่วยเพิ่มพูนคำศัพท์ให้ผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังให้เครื่องมือที่มีค่ามากที่สุดแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้ในการอ่านเพื่อความเข้าใจทุกครั้งที่ผู้อ่านจับบทความหรือหนังสือขึ้นมาอ่าน J.F Madden (1980 : 112) กล่าวว่า อย่าเพียงแต่สอนศัพท์ให้กับผู้เรียนเท่านั้น ต้องสอนวิธีเรียนรู้ศัพท์ด้วย “Don’t just teach them vocabulary, teach them how to learn vocabulary” Rivers และ Temperley (1977 : 3) อ้างถึง Moulton ซึ่งให้ข้อเสนอแนะในการสอนศัพท์ดังนี้

1. ไม่สนับสนุนให้ผู้อ่านค้นหาความหมายของคำที่ไม่เข้าใจจากพจนานุกรมในทันทีจนกว่าจะอ่านข้อความหรือประโยคข้างเคียงจบเสียก่อน

2. ให้ผู้อ่านหัดเดาคความหมายของคำอย่างฉลาด (intelligent guess)

3. ทำบัญชีคำศัพท์ที่เป็นปัญหาเพื่อจะได้ค้นหาความหมายของคำนั้น ๆ ในภายหลัง

การไม่ให้ผู้อ่านค้นหาความหมายของคำที่ไม่เข้าใจในทันที เท่ากับเป็นการสร้างทัศนคติใหม่ให้กับผู้อ่านลบด้านทัศนคติที่ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้อ่านเข้าใจคำศัพท์ทุกคำเท่านั้น ทั้งนี้เพราะศัพท์บางคำที่ปรากฏอยู่ในข้อความที่อ่านอาจเป็นคำศัพท์ที่ไม่จำเป็นต่อความเข้าใจก็ได้ และเมื่อผู้อ่านมีทัศนคติในการอ่านใหม่ ผู้อ่านก็จะอ่านได้เร็วขึ้น และไม่รู้สึกรำคาญการอ่านภาษาอังกฤษเป็นสิ่งทรมาน

ปัญหาหลังสอน

อย่างไรก็ตาม แม้ผู้สอนจะพยายามสอนผู้เรียนให้เดาความหมายของคำจากเนื้อความข้างเคียงได้ แต่ก็ยังมีปัญหาตามมาอีกว่า ผู้เรียนจำศัพท์ที่เรียนไปแล้วไม่ได้ บางครั้งลืมแม้กระทั่งว่าเคยพบศัพท์คำนั้น ๆ มาแล้ว Nation (1982 : 18) อ้างถึงงานวิจัยของ Anderson และ Jordan ในปี 1928 ว่า ในการวัดความทรงจำของผู้เรียนหลังจากการเรียนทันที หลังจากการเรียนผ่านไป 1 อาทิตย์ 2 อาทิตย์ และ 8 อาทิตย์ พบว่า ผู้เรียนจำสิ่งที่เรียนรู้อยู่ได้เพียง 60% 48% 39% และ 37% ตามลำดับ ดังนั้นในการสอนศัพท์ผู้สอนจึงควรสอนศัพท์ซ้ำโดยเร็วที่สุด ในขณะเดียวกันผู้สอนต้องจำไว้ว่า หน้าตาของคำไม่ใช่มีเพียงแต่เพิ่มพูนคำศัพท์ให้ผู้เรียนโดยการสอนคำใหม่ ๆ เท่านั้น แต่ผู้สอนยังต้องหาทางป้องกันไม่ให้ผู้เรียนลืมคำศัพท์เหล่านั้นด้วย

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

วิธีช่วยไม่ให้ผู้เรียนลืมคำศัพท์ที่เรียนไปแล้วทำได้หลายวิธี ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

ในห้องเรียนผู้สอนอาจจัดกิจกรรมเพื่อทบทวนศัพท์ที่ได้สอนไปแล้วในรูปแบบฝึกหัดหรือเกมส์คำ (words games) ต่าง ๆ ถ้าหากไม่มีเวลามาก ผู้สอนอาจทำแบบฝึกหัดในรูปของ cloze หรือการจับคู่ (matching) ให้ผู้เรียนนำกลับไปทำที่บ้าน แต่ถ้ามีเวลาการใช้เกมส์ จะเป็นวิธีที่ดีที่สุดในวิธีหนึ่ง เพราะเกมส์จะช่วยให้บรรยากาศในห้องเรียนสนุกสนาน น่าเรียน ทำให้ผู้เรียนตั้งอกตั้งใจเรียนขึ้น ช่วยความทรงจำ นอกเหนือไปจากช่วยให้ครูใช้ทบทวนสิ่งที่สอนไปแล้ว กิจกรรมเพื่อทบทวนศัพท์มีหลายอย่าง แต่กิจกรรมที่ผู้เขียนจะเสนอแนะต่อไปนี้

เป็นกิจกรรมที่ผู้เขียนเคยทดลองใช้มาแล้วได้ผลดี โดยที่ก่อนเริ่มกิจกรรมนั้น ๆ ผู้สอนมักจะให้ผู้เรียนกลับไปศึกษาคำศัพท์ที่ผู้สอนได้สอนไปแล้วในบทนั้น ๆ ก่อนในชั่วโมงถัดมา ผู้สอนก็จะคอยสังเกตว่าผู้เรียนเริ่มหมดความสนใจทบทวนแล้วหรือยัง ถ้าเริ่มหมดความสนใจก็นำเกมส์มาใช้

1. Crossword puzzle เป็นวิธีหนึ่งที่ใช้ทบทวนศัพท์ซึ่งใช้กันอย่างแพร่หลาย ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนแข่งกันหาคำตอบก็ได้ โดยจัดผู้เรียนเป็น 2 กลุ่ม ๆ หนึ่งหาคำที่เขียนลง อีกกลุ่มหาคำที่เขียนตามขวาง ให้แต่ละกลุ่มสลับกันบอกคำตอบ ถ้ากลุ่มใดตอบไม่ได้ ก็ให้อีกกลุ่มตอบ กลุ่มใดตอบได้หมดก่อนก็เป็นผู้ชนะ ข้อสำคัญจะต้องแบ่งกลุ่มให้เท่า ๆ กัน และคำที่จะให้เติมก็ต้องมีจำนวนเท่ากันด้วย (ดูตัวอย่างที่ 1 ของภาคผนวก)

2. Find the words วิธีการอาจทำได้ไม่ยาก เพียงแต่ผู้สอนเลือกคำศัพท์ที่สอนไปแล้วมาจำนวนหนึ่ง จากนั้นนำเอาคำเหล่านั้นมาเขียนลงในตาราง โดยอาจเขียนไปตามแนวตั้ง แนวนอน แนวขวาง เขียนจากหน้าไปหลังหรือหลังไปหน้าก็ได้ กำหนดให้ใช้ 1 ช่องต่อ 1 ตัวอักษร เมื่อใส่คำที่ต้องการครบแล้วก็เลือกตัวอักษรใดก็ได้ใส่ลงในช่องว่างที่เหลือ (ดูตัวอย่างที่ 2 ของภาคผนวก)

3. Extra letters ขั้นตอนในการทำค่อนข้างง่าย เพียงแต่ผู้สอนเลือกศัพท์มาจำนวนหนึ่ง เขียนคำเหล่านั้นลงบนกระดานโดยให้มีตัวอักษรเกินกว่าที่ต้องการ 1 ตัว จากนั้นให้ผู้เรียนนำเอาตัวอักษรที่เกินไปมาเรียงกันให้มีความหมายที่กำหนดไว้ (ดูตัวอย่างที่ 3 ของภาคผนวก)

4. Triple definitions ผู้สอนเลือกคำมาจากบทเรียนประมาณ 30 คำ เขียนลงบนกระดาน จากนั้นให้ผู้เรียนตีตารางในลักษณะนี้

บนกระดาน			
แล้วให้ผู้เรียน			
เลือกคำจากกระดาน 9 คำ			
เขียนลงในตารางบนกระดาน			
ของผู้เรียนดังนี้			

interrogate	mitigate	abolish
culprit	betray	discriminate
convict	layman	abide

จากนั้นให้ผู้สอนเลือกคำบนกระดาน บอกความหมายของคำ เช่น

What do you call a person who is guilty of crime?.

When you are unfaithful to your friends, you are _____.

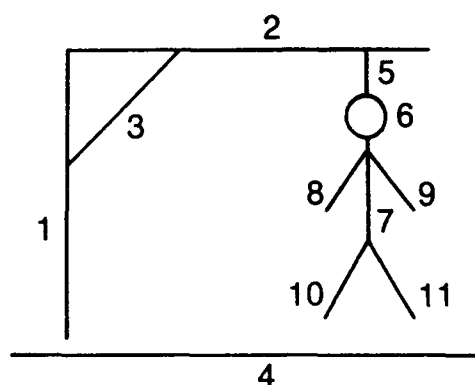
ถ้าหากคำที่ผู้เรียนเลือกมาตรงกับความหมายที่ผู้สอนให้ ให้ผู้เรียนขีดฆ่าคำนั้นออก ผู้ที่สามารถขีดฆ่าคำออกได้ 3 คำ ในแถวที่เรียงกันได้ไม่ว่าจะเป็นแนวดิ่ง แนวนอน หรือแนวขวาง ผู้นั้นเป็นผู้ชนะ จากนั้นให้ผู้เรียนทำตารางเลือกคำใหม่ แล้วให้เริ่มเล่นรอบใหม่

5. Hangman เกมสื่อนี้นอกจากผู้สอนจะใช้เพื่อทบทวนศัพท์แล้ว ยังใช้เพื่อตรวจสอบความสามารถในการสะกดคำด้วย โดยผู้สอนเลือกคำศัพท์ที่คิดว่าผู้เรียนจะมีปัญหาในการสะกด ขีดเส้นให้เท่ากับจำนวนตัวอักษรที่คำๆ นั้นมี สมมติว่าคำที่ต้องการถามผู้เรียนคือ คำว่า conceivable ผู้สอนขีดเส้นได้เช่นนี้ ----- (11 ขีด) บนกระดานดำ ผู้สอนแบ่งผู้เรียนออกเป็น 2 ทีม ผู้สอนบอกไปความหมายของคำๆ นี้ จากนั้นให้ผู้เรียนจากทีมหนึ่งเดาตัวอักษรมา 1 ตัว ถ้าอักษรตัวนั้นปรากฏอยู่ในคำปริศนา ผู้เรียนก็เขียนคำนั้นลง เช่น

ผู้เรียนคนหนึ่ง (เดา) N
ผู้สอนเขียน _ n _ _ _ _ _

แต่ถ้าตัวอักษรที่ผู้เรียนเดาไม่มีอยู่ในคำๆ นั้น ผู้สอนก็

สร้างตะแลงแกงสำหรับแขวนคอขึ้น เส้น 1 เส้นที่ปรากฏขึ้นแต่ละครั้งเป็นการเดาผิดของผู้เรียนแต่ละครั้ง ดังนี้

แต่ละทีมจะมีตะแลงแกงของตน แต่ละทีมจะเดาตัวอักษรได้เมื่อถึงคราวที่ฝ่ายตนเล่นเท่านั้น ทีมใดทายคำๆ นั้นได้ ทีมนั้นก็จะได้คะแนนไป

นอกห้องเรียน ผู้สอนอาจแนะนำให้ผู้เรียนใช้วิธีทำบัตรคำ (vocabulary cards) เพื่อจดคำที่เรียนไปแล้ว ทุกครั้งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ศัพท์ใหม่ๆ ให้ผู้เรียนจดคำเหล่านั้นไว้ในบัตร (index card) ขนาด 3" x 5" หรือ 4" x 6" ในบัตรแต่ละใบจะประกอบด้วยคำที่ได้เรียนไปแล้ว 1 คำ พร้อมกับความหมายของคำๆ นั้น (ในกรณีที่ผู้เรียนเป็นนักเรียนภาษาอังกฤษเบื้องต้น ความหมายที่ให้อาจเขียนเป็นภาษาไทยก็ได้) ตัวอย่างของการใช้คำๆ นั้น และรูปอื่นของคำ

ตัวอย่างของบัตรคำ

UNIQUE		ด้านหน้า
other forms:	uniqueness (n) uniquely (adv)	
Meanings:	being the only one of its kind, unusual, rare	ด้านหลัง
e.g.:	Somsri's jewelry is always <i>unique</i> , perhaps because she makes so much of it herself.	

ข้อดีของการใช้บัตรคำก็คือ สะดวกในการท่องจำ เพราะเราสามารถศึกษาคำใดคำหนึ่งก่อนหลังได้โดยการ สลับบัตร ทั้งยังหยิบมาศึกษาเมื่อใดก็ได้ยามว่าง เช่น ระหว่างพัก ระหว่างนั่งรถเมย์กลับบ้าน เป็นต้น

อีกวิธีหนึ่งซึ่งผู้สอนอาจแนะนำผู้เรียนให้จำศัพท์ที่ เรียนไปแล้วได้ดียิ่งขึ้นก็คือ ให้ผู้เรียนพยายามหาความสัมพันธ์ระหว่างคำในภาษาแม่กับภาษาอังกฤษ ซึ่งมีเสียง คล้ายคลึงกัน จากนั้นให้ผู้เรียนสร้างภาพโดยให้คำทั้ง 2 มีปฏิสัมพันธ์กัน (interaction) เช่น ถ้าผู้เรียนต้องการ จำคำว่า pinto ในภาษาอังกฤษ ก็ให้ผู้เรียนนึกถึงคำว่า “ปิ่นโต” ในภาษาไทย จากนั้นก็ให้ผู้เรียนสร้างภาพมามี จุดด่างๆ วัง 2 ขาหัวปิ่นโต โดยวิธีนี้ผู้เรียนก็จะสามารถ จำคำว่า pinto ซึ่งหมายถึง any horse with irregular spots or markings ได้

บทสรุป

การพัฒนาคำศัพท์ไม่ใช่เป็นขบวนการตรง (linear process) ซึ่งผู้สอนเมื่อสอนแล้วก็ผ่านไป ผู้เรียน จะสะสมเพิ่มพูนศัพท์ให้กับตนเองได้ก็ต่อเมื่อได้เรียนรู้ สิ่งนั้นซ้ำแล้วซ้ำอีก และขบวนการนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อ เมื่อผู้สอนรู้และเข้าใจขบวนการเรียนรู้ และพยายาม หากวิธีเพื่อให้ผู้เรียนจดจำคำที่ผู้สอนฯ ได้ ผู้เขียนหวังว่า ข้อเสนอแนะและกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนทบทวนศัพท์ ที่เรียนไปแล้ว คงจะมีส่วนช่วยผู้สอนโดยทั่วๆ ไปไม่ มากก็น้อย

บรรณานุกรม

1. British Council Teachers. Six Aspects of Vocabulary Teaching. *RELC Journal Supplement*, 1980, 3, 80-94.
2. Chandrasegaran, Antonio. Teaching the Context-Clue Approach to Meaning. *RELC Journal Supplement*, 1980, 3, 61-68.
3. Judd, Elliot. Vocabulary Teaching and TESOL: A Need for Reevaluation of Existing Assumptions, *TESOL Quarterly*, 1978, 12, 71-76.
4. Langan, John. *Reading and Study Skill*, McGraw-Hill Book Company, New York, 1978.
5. Madden, J.F. Developing Pupils' Vocabulary-Learning Skills. *RELC Journal Supplement*, 1980, 3, 111-117.
6. Nation, Paul. Beginning to Learn Foreign Vocabulary: A Review of the Research. *RELC Journal*, 1982, 13, 12-20.
7. Sandosham, Linda. Using the Word Bank as a Vocabulary Building Aid. *RELC Journal Supplement*, 1980, 3, 54-60.
8. Steinberg, Jerry. *Games Language People Play*. Dominie Press Limited, Ontario, 1983.
9. Twaddle, W. Freeman. Vocabulary Expansion in the ESOL Classroom. *TESOL Quarterly*, 1978, 12, 71-76.
10. Wallace, Michael. *Teaching Vocabulary*. Heinemann Educational Books, London, 1982.
11. Wilga, M. Rivers and Mary S. Temperley. Building and Maintaining an Adequate Vocabulary. *English Language Forum*, 1977, 15, 2-7.

ภาคผนวก

ตัวอย่างที่ 1

Crossword Puzzle นี้มาจากบทเรียนบทที่ 5 : Advertising รายวิชา EAP สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 2 คณะนิเทศศาสตร์

ACROSS

2. Advertisers keep on trying to hammer their message into the consumer's mind. Their _____ appeals are nearly always successful.
6. An advertiser's choice of words, of visual images, is never accidental; it is always _____.
8. A synonym for "the latest fashion" as in "Yoyos are the latest _____ in Bangkok."
9. "The advertising _____" is one of the most influential publications in the advertising world.
12. The name of the wooden container in which beer or wine is stored.
13. Advertisers are often accused of causing a decline in public _____.
14. There are a number of ads that fail to _____ the standards set down by the Advertising Council.
17. A synonym for 'wonderful', 'fantastic', 'great'.
19. Abbreviation for a city in California.
20. An _____ letter is one which is unsigned by the sender.

DOWN

1. On arriving in a new town one has to _____ oneself, to be able to find one's way around.
3. Advertisers _____ to appeal to man's weaknesses.
4. "The Best", "The Only One", these are some of the _____ advertisers use.
5. Many status-conscious people just want to keep up with _____ Jones.
6. Advertisers for sugar products never warn that it _____ teeth.
7. More working-class people are _____ to buy luxury items such as VCRs than the middle-classes.
10. Groups of people specially selected to judge competitions, etc.
11. Numerous cosmetic ads promise to get rid of every spot and _____ leaving the skin perfectly clear.
15. The first showing of a movie is a _____ event designed to advertise the movie and its stars.
16. A common synonym for "emulate".
18. Because of the harmful effects of cigarette-smoking, the American government decided to _____ tobacco ads on T.V.

ตัวอย่างที่ 3

เกมส์นี้มาจากบทเรียนบทที่ 4: THE CASE รายวิชา EAP สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 2 คณะนิติศาสตร์

Extra Letters

In each of the vocabulary words below there is an extra letter. Put all the extra words together, and you will be able to spell out a word taught in this unit. Its meaning is 'a person who brings a charge against somebody in court'.

deffendant

villainn

fellony

trialt

juriy

feligible

susptain

violatioan

deitect

The word is _____ .

ความแตกต่าง

ระหว่างภาษาอังกฤษทั่วไป

กับภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์

และภาษาอังกฤษเทคนิค

สุวัฒน์ สุขมลสันต์

คำนำ

ในปัจจุบันนี้ สถานศึกษาทั้งในระดับอุดมศึกษา และมัธยมศึกษา โดยเฉพาะด้านอาชีวศึกษาหลายแห่ง เปิดทำการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษทั่วไป (General English) และรายวิชาภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์ (Scientific English) หรือภาษาอังกฤษเทคนิค (Technical English) ทั้งนี้เพราะว่าแนวการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยไม่ได้มุ่งสอนเฉพาะแต่ภาษาอังกฤษทั่วไปหรือภาษาอังกฤษพื้นฐาน (Foundation English) หรือภาษาอังกฤษมูลสาร (Fundamental English) เท่านั้น แต่ยังนิยมสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะสาขา (English for Specific Purposes) หรือภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายทางวิชาการ (English for Academic Purposes) หรือบางแห่งโดยเฉพาะสถานศึกษาทางวิชาชีพก็เริ่มทำการสอนภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ (English for Occupational Purposes) ซึ่งคำศัพท์ต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแต่มีลักษณะบางอย่างที่แตกต่างกันและคล้ายคลึงบ้างในมิติต่าง ๆ แต่ในที่นี้ผู้เขียนจะขอกล่าวถึงเฉพาะความแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษทั่วไปกับภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคเท่านั้น เพราะว่าภาษาอังกฤษชนิดหลังนี้เป็นที่รู้จักกันค่อนข้างแพร่หลายในสถานศึกษาต่าง ๆ มากกว่า และเป็นชื่อที่ครอบคลุมภาษาอังกฤษอย่างอื่นอีกหลายอย่าง ทั้งนี้เพื่อที่ว่าผู้อ่านจะได้เห็นความแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษทั้ง 2 แบบนี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนของท่านต่อไปได้

อนึ่ง เพื่อให้ท่านผู้อ่านและผู้เขียนมีมโนคติ (concept) ตรงกัน ผู้เขียนใคร่ขออนุญาตบางคำที่เกี่ยวข้องดังนี้ คือ

ภาษาอังกฤษทั่วไปหมายถึงภาษาอังกฤษที่ใช้กันมากในวงการวรรณกรรม (literary) สำหรับการอ่าน พูด และการเขียนด้านความเข้าใจ (comprehension) และด้านการประพันธ์ (composition) เป็นภาษาอังกฤษที่นิยมใช้กันทั่วไปของบุคคลทั่วไป (common people) ในชีวิตประจำวัน

ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์ หมายถึงภาษาอังกฤษที่นิยมใช้กันมากระหว่างบุคคลในวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์ และการแพทย์ เช่น นักเคมี นักชีววิทยา นักฟิสิกส์ และแพทย์ทั่วไป เป็นต้น

ภาษาอังกฤษเทคนิค หมายถึงภาษาอังกฤษที่ใช้กันมากในระหว่างบุคคลในวิชาชีพด้านการช่าง เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างไม้ ช่างก่อสร้าง และช่างกล เป็นต้น รวมทั้งในวงการวิศวกรรมศาสตร์สาขาต่าง ๆ ด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคก็มีลักษณะโครงสร้างทางภาษากลายคลึงกันมาก นอกจากศัพท์เฉพาะเท่านั้นที่แตกต่างกันมาก ดังนั้นบ่อยครั้งในตำราภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์จะกล่าวอ้างอิงถึงภาษาอังกฤษเทคนิคด้วยพร้อม ๆ กัน เมื่อเปรียบเทียบความคล้ายคลึงกัน ดังนั้น ในที่นี้ผู้เขียนจึงขอกล่าวถึงภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค

พร้อม ๆ กัน เพื่อให้การเปรียบเทียบความแตกต่างกับภาษาอังกฤษทั่วไปมีความกะทัดรัดยิ่งขึ้น เว้นแต่ใน

บางกรณีที่ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์มีความแตกต่างกับภาษาอังกฤษเทคนิคมากเป็นพิเศษ

ความแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษทั่วไปกับภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษเทคนิค

เท่าที่ผู้เขียนสามารถรวบรวมได้ ภาษาอังกฤษทั้ง 2 ชนิดนี้มีความแตกต่างกันมากมายถึง 25 มิติดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษา, 2514; 2515; Johnson, 1965; Swales, 1971) :

1. **main verb** ของภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์มักจะอยู่ใน Simple Present Tense เหตุผลนี้เพราะว่าภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์มักเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ทั่วไป ในสภาพปัจจุบันนี้ (present state of scientific knowledge) การบรรยายจึงมักเกี่ยวกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ว่าจะมีประโยชน์ต่อคนอย่างไร สสารมีคุณสมบัติอย่างไร การทดลองสสารทำอย่างไร และการเก็บรักษาวัตถุทำอย่างไร เป็นต้น

ดังนั้น main verb จึงมักอยู่ใน Simple Present Tense ดังนั้นปัญหาของภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์จึงอยู่ที่ agreement ของ subject กับกริยา เช่น

This gas has a greater density than air.

Verb นี้ใช้มากใน Simple Present Tense ในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์นั้นนิยมใช้ Verb to be และ Verb to have เช่น

Water has a boiling point of 100 °C.

Stainless steel is a mental alloy. เป็นต้น

ประโยค Simple Present Tense จะใช้มากในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์เมื่อ

ก. ใช้กับ regular action และ regular process เช่น

The crude oil then passes down the pipeline.

ข. ใช้กับ General statement เช่น

Water freezes at 0°C.

ค. ใช้ใน factual statements และ observations เช่น

The water in the test-tube weighs 55 grams.

ง. ใช้ในการบรรยายการทดลอง เช่น

The filter paper then collects the impurities.

แต่ main verb ของภาษาอังกฤษทั่วไปมักจะอยู่ใน tense ต่าง ๆ ตามเหตุการณ์

2. การบรรยาย dimension และ properties ภาษาอังกฤษทั่วไปและภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคแตกต่างกันในเรื่องโครงสร้างของประโยคกล่าวคือในภาษาอังกฤษทั่วไปมักใช้โครงสร้าง

S + to be + number + measurement unit + objective

เช่น The road is 50 kilometers long.

The book is 3 inches thick.

แต่ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคนิยมใช้โครงสร้าง

S + to have + noun (from adj.) + of + number + measurement unit

เช่น The road has a length of 50 kilometers.

The mountain has a height of 2,150 meters.

สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า การใช้โครงสร้างที่ใช้ verb to be นั้น ข้อความไม่เฉพาะลงไปแน่นอน แต่เป็นการพูดใน general terms เท่านั้น เช่น

1. The road is 50 kilometers long.

2. The road has a length of 50 kilometers.

ประโยคที่ 2 ที่ใช้ Verb to have นั้น ข้อความจะเฉพาะลงไปกว่าประโยคที่ใช้ Verb to be ในประโยคที่ 1 หรือ

1. Water boils at 100 °C.
2. Water has a boiling point of 100 °C.

ประโยคที่ 1 นี้ พูดใน general statements เท่านั้นไม่ได้บอกแน่นอนว่า “water” นี้คืออะไรแน่ ซึ่งอาจจะเป็น “water” อะไรก็ได้ แต่ถ้าเป็น “water” อื่นแล้วข้อความนั้นไม่ถูกต้องที่จะ “boil” ที่ 100 °C เสมอไป แต่ประโยคที่ 2 บอกชัดเจนกว่าว่าจุด “boiling” ของ “water” คือ “100 °C”

3. ประโยค negative ในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค นิยมใช้ no นำหน้าคำนามมากกว่า determiner อื่น ๆ อย่างในภาษาอังกฤษทั่วไป เช่น

Pure water hasn't a smell.

Pure water hasn't any smell.

Pure water doesn't have a smell.

Pure water doesn't have any smell.

แต่ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค นิยมใช้

Pure water has no smell.

A point has no dimension. เป็นต้น

4. ประโยคในภาษาอังกฤษทั่วไป ไม่ค่อยนิยมประโยคที่มี “front statement” มากเท่ากับภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค เช่น

The river is 550 meters long.

The well is 45 meters deep.

แต่ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์นิยมใช้ “fronting structure” เช่นเดียวกับภาษาอังกฤษเทคนิค เช่น

The length of the river is 550 meters.

The depth of the well is 45 meters.

5. หน่วยการวัดในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค นั้นนิยมเขียนย่อ ใช้ singular form แต่เวลาอ่านต้องอ่านเป็น “full form” และเป็น “plural form” ด้วย ส่วนภาษาอังกฤษทั่วไปนิยมเขียนหน่วยการวัด ตวง เป็น “full form” เสมอ เช่น

The depth of the well is 45 m. (meters)

The range of glass is 100 °C. (centigrade)

The length of the table is 150 cm. (centimeters)

6. คำว่า “ประมาณ” ในภาษาอังกฤษทั่วไปนิยมใช้คำว่า “about” เช่น

The book is about 3 centimeters long.

แต่ในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค นิยมใช้คำว่า “approximately” แทนคำว่า “about” และมีคำอื่น ๆ อีกที่บอกความเที่ยงตรงของการวัด ทั้งนี้เพราะหน่วยการวัด ตวง ในทางภาษาอังกฤษและการช่างต้องการความละเอียดมากกว่าภาษาอังกฤษทั่วไปนั่นเอง เช่น

X has a length of	approximately	3 cm.
	slightly under	
	slightly over	
	a little over	
	exactly	
	just over	
	very approximately	

7. ในการเปรียบเทียบกันนั้น ภาษาอังกฤษทั่วไปนิยมใช้ Verb to be เป็น main verb เช่น

Car A is cheaper than car B.

Car B is more expensive than car A.

แต่ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค นิยมใช้ Verb to have เป็น main verb มากกว่า เช่น

Car A has a lower price than Car B.

Car B has a higher price than Car A.

นอกจากนี้ในการเปรียบเทียบขั้นสุด (Superative degree) ภาษาอังกฤษทั่วไปนิยมใช้ Verb to be เป็น main verb เช่น

Car D is the most expensive.

แต่ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค นั้นนิยมใช้ “fronting structure” ในขั้นสุด ประกอบด้วย main verb ที่เป็น verb to be เช่น

1. The most expensive car is D.

หรือ 2. The car with the highest price is D.

ประโยคที่ 2 นี้บางทีเรียกว่า “noun-fronted” นิยมใช้

มากในการบรรยาย dimension และ properties มากกว่าประโยคที่ 1 เสียอีก

8. ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค มี expression เฉพาะใช้ในการเปรียบเทียบซึ่งในภาษาอังกฤษทั่วไปไม่มีที่ใช้ เช่น คำว่า “easily” และ “by far” ซึ่งไม่มีความหมายใดเกี่ยวข้องกับคำว่า easy ที่ตรงกันข้ามกับคำว่า difficult หรือ by far ก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับระยะทางแต่อย่างใด เช่น

London is easily (by far) the biggest town in Britain.

Oxygen is by far (easily) the most important gas.

คำว่า easily และ by far มีความหมายว่า “มากกว่า หรือ ...กว่า ที่เหลือ”

9. นอกจาก Simple Present Tense แล้ว Verb form ที่ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคใช้มากที่สุด (The most common) คือ modals 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 can, may, might, could

กลุ่มที่ 2 will

กลุ่มที่ 3 should, have to, must

กลุ่มที่ 1 ใช้ใน statement of possibility และ probability เช่น

The bottle can break when dropped.
(ประมาณ 40-70%)

The bottle may break when dropped.
(ประมาณ 20-40%)

ซึ่งในภาษาอังกฤษทั่วไปจะใช้ว่า

The bottle breaks when dropped. เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 ใช้ในการ predict เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นทางวิทยาศาสตร์ เช่น

The water will rest the iron.

The sea-water will corrode the iron.

ในภาษาอังกฤษทั่วไปใช้ว่า

The water rests the iron.

The sea-water corrodes the iron.

แต่ถ้าเป็นกฎเกณฑ์แล้ว ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคไม่นิยมใช้ Future Tense เช่น

When the pure water is heated to 100 °C. at sea level, it'll boil. มักใช้ว่า it boils.

กลุ่มที่ 3 ใช้ should มากที่สุด เมื่อใช้ในประโยคเตือน (warning) และประโยคแนะนำ (instruction) เช่น

Students should be careful when using acids.

Boiler pressure should not exceed 300 psi.

10. ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์ในสาขาเคมีและฟิสิกส์ หรือภาษาอังกฤษเทคนิคในสาขา engineering นั้น ประมาณ 1/3 ของ finite verb จะใช้เป็น passive voice โดยมากใช้เป็น passive voice ใน Simple Present Tense หรือใช้กับ modals ดังได้กล่าวมาแล้วในข้อ 9 ดังนั้น สรุปได้ว่าภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคนั้นใช้ประโยค Passive มากกว่าภาษาอังกฤษทั่วไป ที่เป็นเช่นนี้เพราะ

ก. ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องบอกให้ผู้อ่านทราบว่าใครคือผู้กระทำในประโยค ถ้าใช้คำถามหรือคำสรรพนามแล้ว คำเหล่านั้นก็ไม่คลุมได้ทุกกรณี และจะต้องกล่าวคำเหล่านี้ซ้ำ ๆ กันอีก โดยไม่มีความจำเป็นแต่ผู้อ่านก็สามารถที่จะเดาได้ว่า ใครคือผู้กระทำในประโยคที่กล่าวโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบว่าใครคือผู้กระทำ เช่น

ภาษาอังกฤษทั่วไป

The experimenter heats the gas carefully.

ภาษาอังกฤษ S และ T

This is shown in fig. 3.

ภาษาอังกฤษทั่วไป

I show it in fig. 3.

ซึ่ง experimenter และ I ไม่มีความจำเป็นต้องกล่าวถึงก็ย่อมได้ และถ้าจะกล่าวถึงจะต้องใช้คำเหล่านี้ปรากฏเพราะเป็นผู้กระทำในการทดลอง ทำให้เรื่องไม่น่าสนใจที่จะกล่าวถึงสิ่งที่รู้กันอยู่แล้วบ่อย ๆ

ข. ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค เน้นความสำคัญของ action และความสำคัญของ object matter มากกว่าผู้กระทำ เช่น

It's now weighted มากกว่า I now weigh it.

ค. เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยง confusion ในการตีความบุคคลที่กระทำนั้น เพราะว่าคำนามบางคำไม่ให้ความหมายที่ต้องการทุกอย่างได้ เช่น

Filaments are made of tungsten wire.
กับ
People make filaments of tungsten wire.

คำว่า people คือใคร? ผู้อ่านหรือผู้ทดลอง? หรือว่าทุกๆ คน ซึ่งคำเช่นนี้ทำให้เกิด confusion ได้ง่ายๆ จึงละไว้โดยไม่กล่าวถึงเลย

ง. เนื่องจากภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค เน้นเรื่องเนื้อหา (subject) ในแต่ละประโยคเป็นส่วนสำคัญที่สุด จะสังเกตได้จากการใช้ประโยค “fronting” มากดังกล่าวมาแล้ว คือมีส่วนขยายของ subject matter มากกว่าอย่างอื่นใด เช่นภาษาอังกฤษทั่วไปจะพูดว่า

(a) The experimenter fixes a long metal bar in a retort stand by one end. He heats the other end in a flame until it becomes red. He then moves the bar and the stand away from the heat. He finds that the temperature of the hot end of the bar falls rapidly.

แต่ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคจะเขียนว่า

(b) A long metal bar is fixed in a retort stand by one end. The other end is heated in a flame until it becomes red. The bar and the stand are then moved away from the heat. The temperature of the hot end of the bar is found to fall rapidly.

จะเห็นได้ว่า ประโยคใน (a) จะมี information น้อยมาก แต่จะมีคำที่กล่าวซ้ำบ่อยๆ และทำให้ไม่น่าสนใจ

แต่ใน (b) ประโยคจะมี information มากกว่า และ information นี้ทำให้ผู้อ่านสนใจมากกว่าด้วย

จ. ประโยค passive voice จะสั้นกว่าประโยค active voice และใช้ในลักษณะ impersonally, concisely และ objectively ได้มากกว่าประโยคใน active voice นอกจากนี้ยังให้ fact ต่างๆ ได้ดีกว่าด้วย ซึ่งลักษณะเหล่านี้มีความสำคัญมากทางวิทยาศาสตร์และการช่าง เช่น

He places the litmus paper in the solution. นิยมเขียนเป็น

The litmus paper is placed in the solution.

11. ประโยค Passive Voice ในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค มักไม่ค่อยตามด้วย prep. by + who-agent แต่จะตามด้วย by + what-agent มากกว่า ถ้าจะมีใช้บ้างก็มักจะใช้ใน Past Tense ที่เป็นเช่นนี้เพราะภาษาอังกฤษทั่วไปใช้เกี่ยวกับ person มากกว่าภาษาอังกฤษอีก 2 แบบนั่นเอง เช่น

Cars are driven by petrol engines.

Many car engines are cooled by water.

นอกจากนี้ what-agent มักจะมีส่วนขยายตามด้วย เพื่อขยายข้อความให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ยิ่งในภาษาอังกฤษทั่วไป who-agent มักไม่ค่อยมีส่วนขยาย เพราะตามปกติแล้วเมื่อประโยคใช้ passive แล้ว ผู้กระทำมักจะมีผลสำคัญในประโยคน้อยลงมากหรือแทบไม่มีความสำคัญเลยนั่นเอง เช่น

That beautiful car is driven by a man. (หรือ a young man) แต่ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และเทคนิคมักใช้เป็น

Many car engines are cooled by circulating water through the engine block.

Many car engines are cooled by circulating water through the engine and then cooling it in the radiator.

นอกจากนี้แล้ว ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และเทคนิคมักจะตามด้วย with + what-agent ด้วย ใน Passive Voice ถ้าเครื่องมือเหล่านั้น handle ได้ง่ายๆ เช่น

The door is opened with a key.

The hole is made with a drill. เป็นต้น

12. ประโยคที่เกี่ยวกับการคาดคะเน ในภาษาอังกฤษทั่วไปนิยมใช้คำว่า “about” มาก แต่ในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และเทคนิคนิยมโครงสร้างต่อไปนี้คือ

S + (modal) to be	thought	to + be
	believed	
	estimated	
	said	
	known	
	assumed	
	shown	

เช่น The world population is thought to be 3,500 million.

13. เมื่อใดก็ตามที่ประโยคใช้ **passive voice** ได้ ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และเทคนิคจะใช้เสมอ โดยไม่ค่อยคำนึงถึงความสละสลวยของภาษาเท่าใดนัก แต่ภาษาอังกฤษทั่วไปนั้นประโยค **passive voice** ไม่ค่อยจะใช้ในประโยคยาว ๆ นัก เช่น ประโยคต่อไปนี้จะใช้ในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์

Students are informed that the substances to be analysed and to be labelled A, B, C and should be handled with care.

14. ประโยคในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และเทคนิค นั้น ถ้ามี main verb มากกว่า 1 ตัวแล้ว นิยมเขียนรูปประโยคเป็น **relative clause** มากกว่าจะเขียนในรูปประโยค **compound** อย่างในภาษาอังกฤษทั่วไป เช่น

ภาษาอังกฤษทั่วไป

An object is left in the sun and becomes hot.

ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และเทคนิค

An object which is left in the sun becomes hot. ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่า

ก. ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคยึดหลักวิทยาศาสตร์ที่จะกล่าวถึงเหตุผล อยู่เสมอ ดังนั้นจึงกล่าวถึงเหตุ (condition/circumstance) ในรูปของ **relative clause** ก่อน แล้วเขียนผล (result/principle) ในรูปของ **main clause** เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุผลและผลในประโยคเดียวกันทันทีเช่น

(condition/circumstance)

An object is left in the sun.

(result/principle)

An object becomes hot.

ดังนั้น An object which is left in the sun becomes hot.

ส่วนภาษาอังกฤษทั่วไปนั้นเป็นเรื่องศิลป์ (art) เป็นส่วนมาก การเขียนจึงมีลักษณะที่ไม่ตายตัว เพราะโดยมากเขียนในลักษณะ **literary** มักต้องการความสละสลวยมากกว่าเรื่องเหตุและผลอย่างเช่น ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค

ข. การใช้ประโยค **relative clause** เป็นการหลีกเลี่ยงการเขียนประโยคสั้น ๆ ย่อ ๆ อีกด้วย

15. ประโยค **complex** ในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และเทคนิค นั้น นิยมใช้คำเชื่อมเป็น **prep. + wh-word** มากกว่าภาษาอังกฤษทั่วไป เช่น

1. The glass which reports are made from must be fire-proof.

2. The glass from which reports are made must be fire-proof.

ประโยคที่ 2 นิยมใช้กันมากในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้คำเชื่อมประโยคบางคำมิใช่เฉพาะแต่ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค ไม่ค่อยนิยมใช้กันในภาษาอังกฤษทั่วไป เช่น

1. whose = of which

2. where = in which

3. whereby = by means of which

ในภาษาอังกฤษทั่วไปคำทั้ง 3 คำนี้ใช้ในความหมายแตกต่างจากภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค เช่น **whose** ใช้ในการแสดงความเป็นเจ้าของ person มากกว่าอย่างอื่น เช่น

This is the girl whose father is a doctor. เป็นต้น แต่ในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคนั้นใช้ในความหมาย “ความเป็นเจ้าของ” ของ non-living things ได้ด้วย เช่น

1. Venus is a planet /of which/ the surface temperature is high.

/whose/

2. A fuse-box is a device /by means of which/ excessive loads are avoided.

/whereby/

3. Warehouses are places /in which/ goods are stored.

/where/

16. โครงสร้างของประโยคในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค นั้นมีประโยคที่ให้คำจำกัดความมากกว่าภาษาอังกฤษทั่วไปมาก เพราะว่าวัตถุ เครื่องมือ เครื่องจักร การทดลอง ธาตุ หรือศัพท์เฉพาะ (technical terms) ต้องการคำจำกัดความว่าคืออะไร? มีคุณสมบัติอย่างไร? และมีลักษณะเฉพาะอย่างไร? เป็นต้น

ประโยคที่ให้คำจำกัดความมักจะอยู่ในโครงสร้างดังนี้

$$T = G + (d_a + d_b + d_c \dots d_n)$$

T = สิ่งที่จะให้คำจำกัดความ

G = ลักษณะทั่วไปของ T

$d_a + d_b$ = คุณสมบัติพิเศษของสิ่งที่จะให้คำจำกัดความ (T) เช่น

A catalyst (T) is a substance (G) which alters the rate at which a chemical reaction occurs (d_a), but it itself unchanged at the end of the reaction (d_a). เป็นต้น

โครงสร้างของประโยคส่วนนี้คือ

A/An (x) is a/an ... general class word + wh-word ...

ภาษาอังกฤษทั่วไปมักไม่ค่อยให้คำจำกัดความแก่สิ่งที่กล่าวถึงบ่อยนักเพราะไม่ค่อยมีความจำเป็นเนื่องจากโดยมากจะกล่าวถึงสิ่งที่คนทั่วไปรู้อยู่แล้วว่าเป็นอะไร โดยไม่ต้องอาศัยคำจำกัดความ เช่น people, bird, table เป็นต้น

17. ประโยคในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค นอกจากใช้ Simple Present Tense แล้ว จะใช้ Tense อื่นอีกน้อยมาก (only a small percentage) ถ้าจะใช้ก็มักจะใช้ Simple Past Tense ในกรณีต่อไปนี้คือ

ก. ประวัติความเป็นมาทางวิทยาศาสตร์และเทคนิค

ข. การรายงานการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคนิค

ค. ในรายงานหรือข่าวทางวิทยาศาสตร์และเทคนิค

นอกจากนี้บางครั้งก็ใช้ Present Perfect Tense บ้างในบางกรณี เช่น

ก. ใช้แสดงลำดับเหตุการณ์ก่อนหน้าหลังของการบรรยายในการทดลอง เช่น Examine the contents of the tube in which the liquids have collected.

ข. ใช้ในรายงานทางวิทยาศาสตร์ เช่น The description of cells has recently been published.

ค. ใช้ในการกล่าวถึงเหตุการณ์ในอดีตที่ไม่ได้บ่งแน่ชัดว่าเกิดเมื่อใด เช่น Man has been in the moon.

ง. ใช้ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และดำเนินมาปัจจุบันและอาจเกิดในอนาคต เช่น X has been known for 50 years.

ส่วนภาษาอังกฤษทั่วไปนั้นใช้ Tense ทุกชนิดแล้วแต่เหตุการณ์ใน passage ไม่ได้กำหนดแนวที่ใช้ Tense ใดมากเป็นพิเศษ

18. คำกริยาบางคำในภาษาอังกฤษทั่วไป ไม่นิยมใช้ในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค แต่นิยมใช้กริยาจากภาษา Latin แทน (Technical Latin Verb) เช่น

ignite	แทน	set fire/light to
insert	"	push in
depress	"	push down
consume	"	use up
occupy	"	fill up
extinguish	"	put out a fire
add	"	put in
remove	"	take off
equalize	"	make up
sufficient	"	enough
place	"	put
invert	"	turn up side down

19. ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคมีคำนามผสม (Compound-noun) มากกว่าภาษาอังกฤษทั่วไป ทั้งนี้เพราะว่าภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค มีคำนามใช้มากกว่าภาษาอังกฤษทั่วไป จึงต้องสร้างคำผสมขึ้นใช้เพื่อความกะทัดรัดและชัดเจนยิ่งขึ้น (compound nouns supply information in the shortest or most concise ways) เช่น

A new water-tower is being built in the village.

The new low cost diesel engine transmission unit ...

A day-and-night weather observation station ...

20. ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคไม่ค่อยนิยมใช้ 's genitive เพราะไม่มีที่ใช้กัน ทั้งนี้เพราะทางวิทยาศาสตร์และทางการช่างเป็นเรื่องเกี่ยวกับ non-living things โดยเฉพาะในวิชา physics มีที่ใช้ใช้น้อยมาก ดังนั้นภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคจึงใช้ noun + of + noun แทน 's genitive เช่น

The surface of the moon ...

The maximum speed of the car ...

เหตุผลนอกจากนี้ก็คือ

ก. การเรียนทางวิทยาศาสตร์ไม่มีความจำเป็นจะต้องบอก when และ where ของสิ่งประดิษฐ์หรือผู้ประดิษฐ์ เพราะชื่อผู้ประดิษฐ์หรือผู้คิดค้นนั้นเป็นส่วนหนึ่งของคำนามผสมเสียเป็นส่วนมาก เช่น

a Bunsen burner, a Leibig method, a Geiger counter

ข. แต่ถ้าหากว่ากล่าวถึงสิ่งที่ค้นพบ (discoveries) ก็ใช้ 's ได้ แต่ก็มิได้มากนักเช่น

Boyle's law, Ohm's law, Bright's disease เป็นต้น

ค. ถ้าหากว่าเป็น method หรือ technique อาจจะใช้ 's หรือ compound noun ก็ได้ แล้วแต่ความนิยม เช่น

Hinsberg's method, Bechamp Technique เป็นต้น

ดังนั้นจึงเห็นว่า ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคจะมี 's ใช้จำกัดมาก แต่ภาษาอังกฤษทั่วไปจะมีใช้มากกว่า

21. เนื่องจากภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค ใช้ Passive voice มาก ดังนั้นจึงใช้ passive clause reduction มากกว่าภาษาอังกฤษทั่วไปด้วย เช่น

GE ใช้ The liquid which was not wanted was thrown away.

S/TE ใช้ The unwanted liquid was thrown away.

หรือ An incorrectly-designed bridge may have a short life.

ดังนั้นจะปรากฏว่าภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิคจะมีการใช้ p.p. (Past Participle) ทำหน้าที่เป็น adj. เสมอๆ และใช้มากกว่าในภาษาอังกฤษทั่วไป เช่น

a wind-driven pump

a water-cooled engine

a factory-made shoes

a tin-plated container

a chromium-plated steel

a hand-made shoe

22. ในภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค มีการใช้ active clause reduction มากกว่าในภาษาอังกฤษทั่วไป ทั้งนี้เพื่อความกะทัดรัดและชัดเจนนั่นเอง เช่น

a fast-flowing river ...

a rubber-producing country ...

the converging rays ...

23. ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค ใช้ reduction of passive if และ when clause มากกว่าภาษาอังกฤษทั่วไป เช่น

An object becomes hot /if/ it is placed in the sun.

/when/

กลายเป็น An object placed in the sun becomes hot.

หรือ When (if) placed in the sun, an object becomes hot.

24. ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค นิยมใช้ตารางและกราฟ ในการแสดงข้อมูลต่าง ๆ มาก แต่ในภาษาอังกฤษทั่วไปไม่นิยมใช้ตารางหรือกราฟ ทั้งนี้เพราะมักจะไม่เกี่ยวข้องกับข้อมูลต่าง ๆ นั้นเอง

25. ภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค นิยมใช้ As-clause ในการบรรยายข้อมูลหรือในการขยายความในการทดลองมาก หรือในการบรรยายกราฟและตารางข้อมูลต่าง ๆ แต่ในภาษาอังกฤษทั่วไป As-clause นี้ แทบจะไม่มีที่ใช้เลย ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า As-clause ไม่มีประธานในประโยค ซึ่งในภาษาอังกฤษทั่วไปถือว่ามีความสำคัญมากในแต่ละประโยค จึงไม่ค่อยมีที่ใช้ เช่น

G.E. ใช้ When it has been proved, the theory will be ...

S/TE ใช้ As has been proved, the theory will be ...

G.E. ใช้ What will be written on p.5, ...

S/TE ใช้ As will be seen on p.5, ...

นอกจากนี้ก็มีตัวอย่างอื่น เช่น

As stated, ...

As shown ...

As proved ...

As seen on p.5, ...

แต่ความจริงประธานของ As-clause ก็คือ main clause นั้นเอง เช่น

As has been proved, the theory ... ประธานก็คือ the theory นั้นเอง

สรุป

จากบทความนี้ผู้อ่านจะเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษทั่วไปกับภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค มีความแตกต่างกันมากมายหลายอย่าง ดังนั้นในการเตรียมบทเรียนเพื่อการเรียนการสอน จึงควรอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะได้ตระหนักถึงความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วทั้ง 25 มิติ และควรชี้ให้ผู้เรียนได้เห็นหรือบอกให้ตระหนักถึงความแตกต่างเหล่านี้ด้วย และผู้สอนก็เช่นกันควรจะได้ทำความเข้าใจกับความแตกต่างของภาษาอังกฤษทั้ง 2 ชนิดนี้ด้วย เพราะไมเช่นนั้นแล้วอาจจะเตรียมบทเรียนหรือสอนภาษาอังกฤษวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษเทคนิค จำพวกภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะสาขา (English for Specific Purposes) หรือภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายทางวิชาการ (English for Academic Purposes) หรือแม้แต่ภาษาอังกฤษเทคนิค (Technical English) เป็นภาษาอังกฤษทั่วไปก็ไม่ได้ ซึ่งจะทำให้บทเรียนไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายของรายวิชาที่กำหนดไว้ก็เป็นได้ ซึ่งจะเป็นเรื่องที่น่าเสียดายยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ *English for Thai Student : Book II*, กทม. : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514
- กระทรวงศึกษาธิการ *Technical English for M.S. 4*, กทม. : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515
- Johnson, F.S. *Improving What You Write*, Massachusetts : Houghton Mifflin Co., 1965
- Swales, J. *Writing Scientific English*, London : Butler and Tanner Ltd., 1971.

ตอบปัญหา

การเรียนการสอน

ภาษาอังกฤษ

ปรางทิพย์ นพรมภา

ถาม:

ดิฉันสอนวิชาภาษาอังกฤษในวิทยาลัยครูต่างจังหวัด ดิฉันมีความสนใจใฝ่รู้ในสิ่งใหม่อยู่เสมอ อยากจะให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสเรียน Authentic text นอกเหนือจากแบบฝึกหัดอ่านต่าง ๆ ในห้องเรียน เคยคิดจะหาหนังสือพิมพ์ มาฝึกสอนการอ่าน แต่ก็ไม่ทราบจะใช้วิธีใดให้น่าสนใจ และได้ผลดีที่สุด เนื่องจากบทความต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ ค่อนข้างยาก ขอความกรุณาช่วยแนะนำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้หนังสือพิมพ์ประกอบการสอนด้วย ขอขอบคุณมากค่ะ

มยุรา ศิวาชัย

มหาสารคาม

ตอบ:

ครูสอนภาษาอังกฤษส่วนมากต้องการใช้หนังสือพิมพ์ ในการสอนวิชาอ่าน แต่มีครูจำนวนน้อยมากที่เคยได้ใช้ หนังสือพิมพ์ในการสอนอ่านอย่างจริงจัง ซึ่งอาจจะเป็น เพราะที่ผู้สอนเองมีความรู้เกี่ยวกับภาษาหนังสือพิมพ์นั้น ยากเกินไปสำหรับผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษา ต่างประเทศ และเมื่อนำเนื้อความจากหนังสือพิมพ์มา สอน ก็มักจะเน้นเฉพาะในด้านกรอ่านเพื่อจับใจความ หรือตอบคำถามในเชิง Reading Comprehension อันที่จริงแล้ว หนังสือพิมพ์สามารถนำมาใช้ในห้องเรียน ได้ในหลาย ๆ รูปแบบ ซึ่งการใช้เนื้อความจากหนังสือ-พิมพ์ถือว่าเป็น Authentic text ที่ดีไม่ว่าจะเป็น jour-

nalists' proses เนื้อข่าว บทความ การ์ตูน โฆษณา จดหมายจากผู้อ่าน หรือแม้แต่การพยากรณ์อากาศ การ ที่จะใช้หนังสือพิมพ์ใด ๆ ผู้สอนอาจจะเลือกจากหนังสือ-พิมพ์ภาษาอังกฤษในท้องถิ่นในประเทศเอง อาทิเช่น Bangkok Post, Bangkok World, The Nation หรืออาจจะหยิบยืม(ใช้)หนังสือพิมพ์จากต่างประเทศ ซึ่ง อาจหาได้จากห้องสมุด ซึ่งก็จะเป็นผลดีในแง่ที่ว่าผู้เรียน ได้เรียนรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศอื่น ที่มีใช้ ประเทศของตน รวมทั้งอาจได้เรียนรู้แนวความคิด วิถี ชีวิต ความเป็นอยู่หรือวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากประ-เทศของตน

Barry Baddock (1983) ได้รวบรวมประโยชน์ ต่าง ๆ อันจะได้รับจากการใช้หนังสือพิมพ์ในการสอน ดังต่อไปนี้

1. ได้ภาษาใหม่ ภาษาในหนังสือพิมพ์เป็นภาษาที่ "ใหม่" นับเป็น the teacher's and students' source of new language นอกจากนี้ลักษณะการเขียนบทความ แต่ละชนิดยังหลากหลาย ทำให้ผู้เรียนผู้สอนได้เห็น style ต่าง ๆ ในภาษา
2. ช่วยพัฒนา communicative skills ภาษา-หนังสือพิมพ์เป็นภาษาที่ใช้ในชีวิตจริงนอกห้องเรียน ผู้-เรียนจึงอาจนำสิ่งที่ได้เรียนนี้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ ว่าการพูด การฟัง การอ่าน หรือการเขียน
3. ได้เรียนรู้ด้านวัฒนธรรม รูปภาพต่าง ๆ โฆษณา บทความ การ์ตูน จดหมายต่าง ๆ สามารถนำมาใช้สอน

ให้รู้ถึงนิสัยใจคอ จิตวิทยา แนวคิด รสนิยม ของบุคคล ในสังคมต่าง ๆ

4. ช่วยกระตุ้นความสนใจและก่อให้เกิดแรงจูงใจ เนื่องจากเรื่องต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งที่เกิดจริง ผู้เรียนจะมีแรงจูงใจ และตื่นเต้นที่จะได้เรียนรู้สิ่งเหล่านี้

อย่างไรก็ตาม การจะนำหนังสือพิมพ์มาใช้ให้ได้ผลจริงจังนั้น ก็ควรมีวิธีการที่เหมาะสม ผู้ตอบเองก็เคยใช้หนังสือพิมพ์ในชั้นเรียนมาหลายครั้ง แต่สัมฤทธิ์ผลในแต่ละครั้งนั้น ก็ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับทั้งตัวผู้เรียน และผู้สอนเอง ดังนั้นผู้ตอบจึงได้ค้นคว้าจากตำราหลายเล่ม เพื่อจะแนะนำการใช้หนังสือพิมพ์ในห้องเรียน ซึ่งพอจะสรุปเป็นขั้นตอนได้ดังต่อไปนี้

1. การเลือกบทความ (Article)

ก่อนอื่นผู้สอนควรจะทำให้ความสำคัญกับการเลือกบทความหรือ article บทความที่เหมาะสม

นั้นควรจะเป็นเรื่องที่ผู้คนส่วนมากให้ความสนใจ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นสด ๆ ร้อน ๆ ไม่ล้าสมัย นอกจากนั้นบทความนั้น ๆ ก็ไม่ควรจะยาวจนเกินไป หากเมื่อผู้เรียนเคยชินกับการอ่านหนังสือพิมพ์ ผู้สอนก็อาจเลือกบทความที่ยากขึ้นได้ ผู้เขียนขอยกตัวอย่าง article ตีพิมพ์ใน The Times ซึ่งได้เสนอไว้ในหนังสือ What's in the News? จะเห็นได้ว่า บทความชิ้นนี้มีความยาวที่พอจะสอนจบในคาบเรียนหนึ่ง ๆ ซึ่งมีระยะเวลาตั้งแต่ 50-60 นาที

2. การเตรียมตัวก่อนการอ่าน (Pre-Reading)

ก่อนจะให้ผู้เรียนอ่านบทความ ผู้สอนอาจจะสร้างความสนใจของผู้เรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้จินตนาการ โดยการตีความหัวข้อข่าว (headline) ซึ่งจะทำให้การอ่านข่าวนั้น น่าติดตามยิ่งขึ้น

หัวข้อของข่าวว่า

FIVE FEARED LOST AFTER SINKING OF SCOTS SHIP

ผู้สอนอาจจะให้ผู้เรียนได้ใช้จินตนาการคาดหมาย เนื้อความของข่าวที่จะได้อ่านในลำดับต่อมา โดยอาจให้ผู้เรียนตีความโดยใช้คำถาม

– What interpretations are possible?

– Which is the most likely interpretation?

ผู้สอนอาจยอมรับการตีความที่หลากหลายของผู้เรียน และหลังจากช่วงนี้ ก็อาจนำหัวข้อข่าวนั้น ๆ มาวิเคราะห์ทางไวยากรณ์ เพื่อความกระจ่างดังนี้

Headline	Five	feared	lost	after sinking of	Scots ship
Interpretation	Five people	are feared	(to be) lost	after the sinking of	a Scots ship

3. การอ่าน

ในลำดับของการอ่าน ควรให้กำหนดเวลาที่แน่นอนแก่ผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้พยายามอ่านบทความนั้น ๆ ให้จบสิ้นภายในเวลาที่กำหนดไว้ โดยไม่พะวงกับคำศัพท์หรือโครงสร้างประโยคอันใดเป็นพิเศษ สนับสนุนให้ผู้เรียนเดาความหมายของคำต่าง ๆ โดยไม่ต้องพะวงกับ dictionary ให้ผู้เรียนเข้าใจว่าไม่จำเป็นต้องเข้าใจคำศัพท์ทุกคำ แต่ให้พยายามจับใจความสำคัญต่าง ๆ ของข่าว

4. การฝึก discussion

หลังจากผู้เรียนได้อ่าน article แล้ว ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนจับคู่กัน เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับคำ วลี ประโยคที่ยากแก่การเข้าใจ รวมทั้งให้ผู้เรียนได้จัดย่อไว้เพื่อหาคำตอบร่วมกันภายหลัง

5. การร่วมกันสร้าง “พจนานุกรม”

ในลำดับนี้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซึ่งจัดเป็นคู่ ได้เขียนคำศัพท์ หรือประโยคที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าใจเนื้อความของข่าว ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันเสนอคำอธิบาย ทั้ง definition และ explanation ของคำต่าง ๆ เหล่านี้ หลังจากนั้นก็ให้ผู้เรียนในแต่ละคู่รวบรวมคำศัพท์พร้อมคำอธิบายจัดเข้าเป็นหมวดหมู่เรียงลำดับตามตัวอักษร ด้วยวิธีนี้ผู้เรียนและผู้สอนได้ร่วมกันสร้าง “พจนานุกรม” สำหรับบทเรียนนั้น

นอกจากนี้ ผู้สอนอาจใช้คำศัพท์ต่าง ๆ ใน article เพื่อฝึกหัดสอนศัพท์เพิ่มเติมในแบบฝึกหัดดังนี้

I. Mr. James Scott *staggered* ashore on rocks at Troon. Look at these ten verbs, which have certain similarities in meaning, and at the ten sentences that follow them. Put each verb, in a suitable form, into its most appropriate sentence.

stroll rush mince swagger jolt stride
hobble totter inch ooze

- a There was a stone in my shoe, and I ——— painfully towards the seat.
- b All the children ——— joyfully out of the classroom the moment the bell rang.
- c The road was very rough and the cart ——— over the stones.

d Oil was ——— slowly from a small hole in the side of the can.

e The policeman ——— his way slowly along the ledge to where the boy was hanging by his finger-tips.

f Her shoes had very high heels and her skirt was so tight that she ——— down the street in a ridiculously affected manner.

g Joe was very proud of having won the fight, and he ——— out of the ring in the direction of the dressing room.

h Without hesitation, the officer ——— purposefully towards the angry crowd.

i The poor old man could hardly stand but with the aid of two sticks he ——— uncertainly towards us.

j John and Elizabeth ——— hand in hand beside the river.

II. Five rhymes with *alive* but not with *give*.
Good rhymes with *would* but not with *food*.

Here are five words from the news story. Underline the words in the groups that follow that rhyme with the main word.

Coast (l. 4)	nosed	post	toast
	lost	roast	most
	cost	boast	host
	ghost		

Search (l. 5)	church	perch	arch
	urge	birch	harsh
	marsh	shirts	torch

Call (l. 45)	tall	ball	haul
	pal	brawl	snarl
	stall	crawl	tail
	foul		

Isle (l. 46)	mile	dial	oil
	male	nail	style
	while	pile	pill
	I'll		

Found (l. 50)	drowned	round	pound
	hound	frowned	mount
	warned	browned	owned

6. การตั้งคำถาม และเสนอคำตอบ

ผู้สอนให้ผู้เรียนพยายามจับใจความสำคัญของข่าว โดยอาจตั้งคำถามเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจับใจความสำคัญของเนื้อหาข่าว คำถามเหล่านี้ควรแบ่งเป็นหลายประเภท

ให้มีหลากหลายต่าง ๆ กัน เช่น wh-question, multiple choice และ TIF questions เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกประโยคคำตอบหลายประเภท รวมทั้งควรมีคำถามที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกหาคำตอบด้วยตนเอง เป็นการแสดงความคิดเห็นหรือทัศนคติส่วนตัว

Read the news story carefully, and then give short answers to these questions.

- a How many men were on the 'Glen Shiel'?
- b Were there any passengers on the boat?
- c How long was Mr. Scott in the water?
- d Where was the 'Glen Shiel' going?
- e What is a 'coaster'?
- f Why was Mr. Scott taken to hospital?
- g How soon did the boat sink after she started to lean over?
- h Who saw bubbles of oil in the area?
- i What is the opinion of the Royal Navy officer about the missing men?
- j Was the weather bad at the time?

นอกจากตั้งคำถามให้ผู้เรียนแล้ว อาจเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตั้งคำถามเอง โดยอาจให้ผู้เรียนช่วยกันตั้งคำถามเป็นคู่ และแลกเปลี่ยนคำถามกัน เพื่อให้ผู้เรียนคู่อื่น ๆ ตอบคำถามนั้น ๆ ผู้สอนอาจให้คำตอบสั้น ๆ เป็นแนวทางในการตั้งคำถามดังต่อไปนี้

Using only information from the story, write questions to which these phrases might be the answers.

- k near Ayrshire
- l 'Glen Shiel'
- m lifeboats and a helicopter
- n the Glen light shipping company of Glasgow
- o because the ship had begun to sink
- p no, he swam ashore
- q yes, it was seen drifting on to the rocks
- r none
- s it is very unlikely

t fresh

แบบฝึกหัดนี้ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องโดยละเอียดเพิ่มขึ้น เป็นการฝึกอ่านเพื่อจับรายละเอียด และยังช่วยให้ผู้เรียนหัดตั้งคำถามสุกประโยคคำถามได้เอง

7. Follow-up Activities มีกิจกรรมเสริมหลายกิจกรรมที่จะจัดขึ้นหลังการอ่านข่าวชิ้นนั้น ๆ พอยกตัวอย่างได้เช่น

7.1 Report Writing

ให้ผู้เรียนฝึกหัดเขียนข่าวเอง เป็น imaginary article โดยอาจใช้ โครงสร้างและคำต่าง ๆ ที่ผู้สอนและผู้เรียนได้ร่วมกันสร้างขึ้นใน “พจนานุกรม” ของห้อง ผู้เรียนควรจะร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม ผู้แทนแต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนในกลุ่มต่าง ๆ ได้ซักไซ้เพื่อความกระจ่างในข่าวนั้น ๆ ซึ่งถือเป็นการฝึกหัดบทสนทนา (conversation practice) อีกรูปแบบหนึ่ง หลังจากนั้นก็อาจจะมีการรวบรวม article ที่เขียนในชั้นเรียนพิมพ์เป็น class newspaper หรือเป็น board display ซึ่งเป็นการสร้างความสนใจของผู้เรียนเพิ่มขึ้น

7.2 การสวมบทบาท (Role-playing)

ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนสวมบทบาทของบุคคลที่อยู่ในข่าวนั้น ๆ หรืออาจสวมบทบาทแสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามข่าว หลังการสวมบทบาทนี้ อาจให้ผู้เรียนแสดงเป็น ผู้สื่อข่าว หรือผู้รายงานข่าว ในขณะที่ผู้เรียนที่เหลือจดรายงานข่าวเป็นการฝึกหัด Writing activity อีกส่วนหนึ่ง

การนำข่าวมาเสนอในห้องเรียนนั้น แม้จะเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยการเตรียมพร้อม และอาศัยปัจจัยหลายอย่าง แต่ก็ยังเป็นกิจกรรมที่เร้าใจสอดคล้องกับเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน และเป็นกิจกรรมที่น่าทดลองนำมาใช้ในห้องเรียนไม่น้อยเลย

หนังสืออ้างอิง

- Baddock, Barry J : "Using Headlines" *Press Ahead* Oxford : Pergamon Press Ltd., 1983.
 Land, Geoffrey : *What's in the News?* London : Longman Group Ltd., 1975.
 Nielson, Derall H. "Using Short Newspaper Articles with ESI Students" *Cross Currents*, 10, 2 (1983) 93-95

แนะนำหนังสือ

ยุพิน จันทรเจียรณสิน

Broughton, Geoffrey. **Expressions**. London : Collins ELT, 1987.

ชื่อของผู้เขียนเป็นที่คุ้นเคยของผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่กับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมาช้านาน มีผลงานออกมาสม่ำเสมอ และยอดขายของแต่ละชุดก็สูงมาก

Expressions ที่ออกมาใหม่นี้ ผู้เขียนเขียนขึ้นเพื่อใช้กับนักเรียนในระดับ upper intermediate และ advanced จัดแบ่งเป็น 20 บท 20 หัวเรื่อง (notion) เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านและใช้เป็นหัวข้อการอภิปรายได้ เป็นการเพิ่มพูนคำศัพท์และเข้าใจการใช้ภาษาให้ดียิ่งขึ้น หนังสือชุดนี้ประกอบด้วย

The Student's Book เป็นเรื่องที่คัดมาจากนิตยสาร หนังสือพิมพ์ นวนิยาย สารคดี รูปถ่าย ภาพเขียน และอื่นๆ แต่ละเรื่องที่เลือกมานั้นน่ารู้ น่าอ่าน นำไปสู่การอภิปรายหรือโต้เถียงกันของผู้เรียนได้กว้างขวาง

Workbook แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยในตอนแรกเป็นแบบฝึกหัดที่จะใช้กับ 20 บท ใน student's book ตอนที่สองเป็นการรวบรวมอักษรปริศนา (crosswords) เป็นการทบทวนคำศัพท์ของแต่ละหัวเรื่อง ส่วนในตอนสุดท้ายนั้น รวบรวม English

idioms พร้อมประโยคตัวอย่าง echo phrases เช่น again and again, through and through; irreversible phrases เช่น back to front, give and take, thick and thin; English similes เช่น as black as thunder, like the hole in the head, sell like hot cake รวบรวมวิธีการใช้ภาษา (function) เช่น introduction, complaining, drinking someone's health โดยมีตัวอย่างพอสมควรไว้ให้แต่ละ function และในตอนท้ายของเล่ม เป็นเรื่องของ lexicon รวบรวมคำศัพท์โดยแยกตามหัวข้อ คือ Personal attributes ซึ่งแบ่งย่อยเป็น Physical Qualities, Qualities of characters, Emotions เป็นต้น และ Non-Personal attributes แบ่งเป็น Relationship, Correlation, Differences เป็นต้น

Teacher's book อธิบายวิธีการใช้บทเรียนวิธีต่างๆ พร้อมคำเฉลยแบบฝึกหัดและอักษรปริศนา

Cassette เป็นการบันทึกการเล่นละครตามการ์ตูนที่มีอยู่ใน student's book และแบบฝึกหัดในแต่ละบท

Stern, H.H. **Fundamental Concepts of Language Teaching.** Oxford : Oxford University Press, 1983. 582 p.

Stern กล่าวว่า การที่จะทำการสอนให้ดีได้นั้น จะต้องเข้าใจทฤษฎีการสอนให้ดีเสียก่อน เขาอ้างคำของ Wardhaugh ว่า “There is indeed nothing so practical as a good theory” หนังสือเล่มนี้จึงเป็นหนังสือเกี่ยวกับทฤษฎีการสอนภาษา

ผู้เขียนตั้งใจจะเขียนหนังสือนี้เพื่อผู้มีความสนใจในด้านนี้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อครูปฏิบัติหรือนักเรียนฝึกหัดครู ซึ่งต้องการการอบรมเบื้องต้น (orientation) และหวังความก้าวหน้าในทางวิชาชีพ ผู้บริหาร ผู้วางนโยบาย ผู้สอนวิชาครู ผู้เขียนตำรา ผู้วิจัย นักศึกษาด้านภาษาศาสตร์ประยุกต์และสาขาการศึกษา

ผู้เขียนเจตนาจะให้หนังสือนี้ทำให้ผู้อ่านช่วยตนเองได้ ให้สามารถพิจารณาตัดสินใจวิธีการและแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ ช่วยให้แยกแยะ รู้จักคิด เสนอขอขอบเขตของการวิเคราะห์การสอนภาษาใด ๆ ก็ได้มิใช่เพียงภาษาหนึ่งภาษาใดเท่านั้น

หนังสือแบ่งเป็น 6 ตอน 22 บท พร้อมทั้ง บทนำ (introduction) และบทสรุป (conclusion) ดังนี้คือ

Clearing the Ground นิยามคำศัพท์ที่พบเห็น และใช้กันอยู่ทั่วไปในการเรียนการสอนภาษา มีการ

คัดตอนตัดต่อข้อความจากบทความมีชื่อที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์นั้น ของปรมาจารย์ผู้มีชื่อในสาขาวิชานี้ เช่น Krashen, Carroll, Quirk, Paulston, L.E. Smith, Stevens เป็นต้น

Historical Perspectives กล่าวถึงแนวโน้มของการสอนภาษาตั้งแต่ปี 1880 จนถึงปัจจุบัน

Concepts of Language พูดเกี่ยวกับแนวโน้มของทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ และความเกี่ยวเนื่องกันที่มีในการสอนภาษา

Concepts of Society ศึกษาแนวทางการพัฒนาสาขาวิชาสังคมวิทยา และมานุษยวิทยาและที่มีส่วนเข้าเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษา

Concepts of Language Learning พูดถึงทฤษฎีพื้นฐานสำหรับการสอนภาษาซึ่งจะเกี่ยวทั้งที่ผู้เรียนรายบุคคลหรือกระบวนการเรียนภาษาโดยส่วนรวม

Concepts of Language Teaching พูดเกี่ยวกับการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสอนภาษา

เมื่อจบแต่ละบทจะมีสรุปไว้ให้ นอกจากนี้มี note อธิบายข้อความเพิ่มเติมจากที่กล่าวไว้ในแต่ละบทแต่ละตอนด้วย

ที่ท้ายเล่มมีบรรณานุกรมจัดทำไว้ให้อย่างละเอียด

Dubin, Fraida and Olshtain, Elite. **Course Design : Developing Programs and Materials for Language Learning.** Cambridge : The University Press, 1986.

หนังสือนี้เป็นเล่มหนึ่งในหนังสือชุด New Directions in Language Teaching ซึ่งมี Howard B. Altman and Peter Stevens เป็นบรรณาธิการ

หนังสือนี้เขียนขึ้นเพื่อครูผู้สอนทั้งหลายซึ่งมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ การวางแผนและปรับปรุง course

ต่าง ๆ หรือเขียนบทเรียนอยู่เสมอ ๆ ผู้เขียนได้เขียนอธิบายองค์ประกอบต่างๆ ที่จะช่วยในการพิจารณาตัดสินใจ โดยแบ่งหนังสือออกเป็น 9 บทใหญ่ ดังนี้คือ

1. The fact-finding stage : assessing societal factors

2. The basis for curriculum and syllabus designing

3. How goals become realized through instructional plans

4. A curriculum developed on communicative goals

5. The scope of a communicative syllabus

6. Focusing on language content in a communicative syllabus

7. Focusing on process : materials that deal with sociocultural appropriateness

8. Focusing on product : materials that deal with the reading skill

9. Creating materials : the link between syllabus and audience

ในแต่ละบทจะแบ่งซอยย่อยออกไปอย่างละเอียด และเมื่อจบบทใหญ่แต่ละบทจะมี Practical applications ซึ่งจะเป็นปัญหาที่ผู้เขียนเขียนเกี่ยวกับเรื่องราว ทฤษฎีในแต่ละบทแต่ละตอนให้ผู้อ่านได้ขบคิดพิจารณา โดยอาศัยประสบการณ์และภูมิหลังของตนช่วยวิเคราะห์ แก้ไข ทำสรุปของแต่ละบทมีบรรณานุกรม หนังสือที่ใช้อ้างอิงถึง และ Other suggested reading ถ้าผู้อ่าน สนใจจะค้นคว้าให้กว้างไกลและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ความเคลื่อนไหวทางวิชาการ ด้านการสอนภาษา

เปรมวดี มัลลินส์

ในช่วงปี 2530 สถาบันการศึกษาหลายแห่งทั้งภายในและภายนอกประเทศได้ให้ความสนใจจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษา รวม

ทั้งจัดโครงการอบรม คอรัสทางด้านการสอนภาษาและการทดสอบ และคอรัสภาษาอังกฤษ ดังต่อไปนี้

ภายในประเทศ

1. ชื่อสัมมนา

การประชุมทางวิชาการภายหลังการสัมมนาระดับภูมิภาคของศูนย์ภาษาซีมีโอ Post-RELC Seminar on “The Role of Language Education in Human Resource Development”

สถาบันที่จัด

คณะกรรมการประสานงานระดับชาติเกี่ยวกับศูนย์ภาษาซีมีโอ และสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่

ห้องประชุมคณะวิทยาศาสตร์ (ตึกแถบ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันและเวลา

22 เมษายน 2530 (8.00-16.00 น.)

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการศึกษาทางด้านภาษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามที่มีผู้เสนอไว้ในการประชุมระดับภูมิภาค ประเทศสิงคโปร์

ผู้เข้าสัมมนา

อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษา การเรียนการสอนภาษา และการพัฒนาบุคคลจำนวน 250 ท่าน

วิทยากร

วิทยากรที่ไปเสนอผลงานและที่ไปร่วมการสัมมนาที่ประเทศสิงคโปร์

ดร.วิชัย ตันฉาศิริ

ผศ.นันทา ไกรวงศ์

ผศ.ใจสคราญ หิรัญพุกษ์

ผศ.ดร.ประพาสน์ พุทธิประภา

ดร.วิจิตร ชันทรากุล

ผศ.ดร.พรสวรรค์ เชาวนชาติ

ผศ.ศรีภูมิ อัครมาส

ผศ.ดร.เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย

2. ชื่อประชุม

Teacher Training Activities-Reading

สถาบันที่จัด

สมาคม Thai-TESOL

สถานที่

ห้องประชุมบริติชเคาน์ซิล

428 สยามสแควร์

กรุงเทพฯ

วันและเวลา

23 พฤษภาคม 2530

วัตถุประสงค์

การประชุมเชิงปฏิบัติการนี้จะครอบคลุมหัวข้อสองหัวข้อ คือ

1. กิจกรรมประเภทใดที่ช่วย

การอ่านเพื่อความเข้าใจได้บ้าง

2. จะช่วยครูให้รู้จักกิจกรรมในการอ่านหลายประเภท และใช้ได้อย่างไร

ผู้เข้าสัมมนา วิทยาการ	อาจารย์ภาษาอังกฤษ Keith Maurice มหาวิทยาลัย มหิดล Alan Waters (KMIT/BC)	สถานที่ วันและเวลา วัตถุประสงค์	ห้องประชุมคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 19-20 ตุลาคม 2530 1. เพื่อให้ผู้เข้าสัมมนามีความรู้และ ความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ ภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ 2. เพื่อให้ผู้เข้าสัมมนาตระหนักถึง บทบาทที่สำคัญของภาษาอังกฤษ ในการติดต่อสื่อสารนานาชาติ เพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ ในวงราชการ วงการวิชาชีพ อีกทั้งในการ สื่อสารทางด้านวิทยาการ เทคโนโลยี การค้นคว้าและวิจัยในระดับ นานาชาติ 3. เพื่อให้ผู้เข้าสัมมนามีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการถ่ายทอดศิลปะ วัฒนธรรม และวรรณคดี เพื่อความเข้าใจ อันดีของมนุษยชาติ 4. เพื่อให้ผู้เข้าสัมมนาได้ทราบและ ตระหนักถึงแนวโน้มของการ เปลี่ยนแปลงในการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ และการจัดเตรียม บทเรียนที่จะนำไปสู่การพัฒนาใน การเรียนรู้ของผู้เรียน 5. เพื่อให้ผู้เข้าสัมมนาได้มีโอกาส แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ในเนื้อหา
3. ชื่อสัมมนา	The Second International Conference on Literacy and Language : Literacy and Technological Development		
ผู้จัด	สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย		
สถานที่	โรงแรมอิมพีเรียล กรุงเทพฯ		
วันและเวลา	20-22 สิงหาคม 2530		
วัตถุประสงค์	เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้สนใจทาง ด้านการอ่าน ภาษา การศึกษา เทคโนโลยี และในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ได้เพิ่มพูนความรู้ทางด้าน literacy การอ่าน และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในอาเซียน และประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก		
หัวข้อสัมมนา	1. ความสัมพันธ์ระหว่าง literacy กับเทคโนโลยี 2. วิธีการที่จะสนับสนุนและส่งเสริม literacy ในฐานะที่เป็นเครื่องมือ ในการแสวงหาความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี 3. วิธีการสอนและเทคนิคในการสอน ทักษะการอ่านในฐานะที่เป็น เครื่องมือที่ช่วยให้สามารถรับมือ กับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้		
ผู้เข้าสัมมนา	ผู้เชี่ยวชาญและผู้สนใจทางด้าน การอ่าน ภาษา การศึกษา เทคโนโลยี และในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง	ผู้เข้าสัมมนา	คณาจารย์ผู้สอนและผู้จัดทำหลักสูตร ภาษาอังกฤษจากสถาบันการศึกษา ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการติดต่อสื่อสารนานาชาติ ในด้านต่าง ๆ จำนวนประมาณ 120- 150 คน คณะวิทยาการประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ ในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านรัฐบาลและ เอกชนจากภายในประเทศและต่าง-
ผู้ที่สนใจใคร่จะได้ข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ	ดร.ศิริพร ลัมตระการ โทร. 277-1413		
4. ชื่อประชุม	สัมมนาระดับชาติเรื่อง ภาษาอังกฤษ เพื่อการติดต่อสื่อสารนานาชาติ English for International Communication	วิทยาการ	
สถาบันที่จัด	สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		

	ประเทศ จำนวนประมาณ 12-15 คน อาทิเช่น Professor Braj Kachru U. of Illinois Professor Larry E. Smith East West Center, Hawaii Professor Thomas Scovel San Francisco State U.	วัตถุประสงค์	เพื่อจัดบริการให้กับผู้ที่ประสงค์จะเดินทางไปศึกษาในต่างประเทศได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นการเตรียมตัวสำหรับการศึกษาในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน
5. ชื่อโครงการ	โครงการอบรมภาษาอังกฤษเพื่อใช้ ในการทำงาน	ผู้เข้ารับ การอบรม	บุคคลที่เตรียมตัวจะไปศึกษาในต่าง- ประเทศ มีพื้นฐานความรู้ระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า กลุ่มละไม่เกิน 25 คน จำนวน 2 กลุ่ม
สถาบันที่จัด	สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ผู้สอน	อาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ ของสถาบันภาษา
สถานที่	สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	หมายเหตุ	ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องมาทดสอบ เพื่อแบ่งกลุ่ม ในวันอังคารที่ 16 มิถุนายน 2530 เวลา 17.00 น. ณ ห้อง 407
วันและเวลา	ทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา 17.30- 19.30 น. ตั้งแต่วันที่ 6 กรกฎาคม - 30 กันยายน 2530 รวมเวลาการ อบรม 72 ชั่วโมง	7. ชื่อโครงการ	โครงการอบรมภาษาอังกฤษในชีวิต- ประจำวัน (English for Everyday Use)
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้าน การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อประโยชน์ ในการทำงาน และในการเข้าสังคม ทั่วไปซึ่งจะทำให้ผู้เข้าอบรมมีความ มั่นใจในการสื่อสารเป็นภาษา อังกฤษมากขึ้น	สถาบันที่จัด	ฝ่ายวิจัยและบริการ สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้เข้าอบรม	กลุ่มละ 20 คน 2 กลุ่ม พื้นความรู้ อย่างต่ำระดับปริญญาตรี	สถานที่	สถาบันภาษา
ผู้สอน	อาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ ของสถาบันภาษา	วัตถุประสงค์	เพื่อจัดบริการให้กับผู้ที่ประสงค์จะ- เรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนำไปใช้ เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เนื้อหาในการอบรมแบ่งเป็น
หมายเหตุ	ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องมาทดสอบ เพื่อแบ่งกลุ่ม ในวันจันทร์ที่ 15 มิถุนายน 2530 เวลา 17.00 น. ณ ห้อง 402	ลักษณะของ โครงการ	1. การแปล (Translation) ผู้เรียนจะได้เรียนรู้หลักการ แปล ผักแปลข้อความต่าง ๆ เช่น ข่าว บทความ จดหมาย เทลิกซ์ และความเรียงทั่ว ๆ ไป 2. การฟัง-พูด (Oral Commu- nication) ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการฟัง- และพูดในหัวข้อเกี่ยวกับชีวิต ประจำวัน ฝึกพูดได้ตอบ รายงาน บรรยาย 3. การอ่าน-เขียน (Reading and Writing) ผู้เรียนจะได้เรียนรู้หลักการ อ่านเพื่อความเข้าใจและหลักของ
6. ชื่อโครงการ	โครงการอบรมภาษาอังกฤษสำหรับ การเตรียมตัวไปต่างประเทศ		
สถาบันที่จัด	ฝ่ายวิจัยและบริการ สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		
สถานที่	สถาบันภาษา		
วันและเวลา	ทุกวันอังคารและพฤหัสบดี เวลา 17.30-19.30 น. ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม-15 ตุลาคม 2530 รวม เวลาการอบรม 60 ชั่วโมง		

ผู้เข้ารับ การอบรม	การเขียน ฟังก์ชันข้อความใน ทักษะต่าง ๆ เช่น การเขียนจด- หมายติดต่อกัน การกรอก- แบบฟอร์ม การเขียนรายงาน- ทั่ว ๆ ไป การเขียนโทรเลข เทเล็กซ์ ฯลฯ ทั้งนี้ผู้เรียนจะเลือกเรียนหัวข้อใดหัว หัวข้อหนึ่งตามความต้องการ บุคคลทั่วไป ความรู้ระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า กลุ่มละไม่เกิน 25 คน คือ 1. การแปล (Translation) 25 คน 2. การฟัง-พูด (Oral Commu- nication) 25 คน	ผู้สอน ระยะเวลา การอบรม หมายเหตุ	3. การอ่าน-เขียน (Reading and Writing) 25 คน อาจารย์ชาวไทยและชาวต่างประเทศ ของสถาบันภาษา ทุกวันอังคารและพฤหัสบดี เวลา 17.30-19.30 น. ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม-15 ตุลาคม 2530 รวม ระยะเวลาการอบรม 60 ชั่วโมง ใน แต่ละหัวข้อ ผู้เข้ารับการอบรมต้องทดสอบความ รู้ภาษาอังกฤษในวันอังคารที่ 16 มิถุนายน 2530 เวลา 17.00 น. อาคารเปรมบุรฉัตร ห้อง 402 A และ B

ต่างประเทศ

ชื่องาน			และนักเรียนทางด้านบทบาทและ ธรรมชาติของภาษา)
ข้อสัมมนา	The Third Institute of Language in Education International Seminar		5. บทบาทของภาษาในการเรียนรู้
สถาบันที่จัด	The Institute of Language in Education (ILE)		6. นวัตกรรมในการสอนภาษาใน- สถานที่ที่มีการใช้ภาษาสองภาษา หรือหลายภาษา
สถานที่	The Shangri-La Hotel, Kowloon, Hong Kong		7. การเรียนภาษาในห้องเรียน อาจจะมีหัวข้ออื่น ๆ นอกจากหัวข้อ ต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วก็ได้ แต่หัวข้อ เหล่านั้นควรจะเกี่ยวข้องกับภาษาใน การศึกษาในสถานที่ที่มีการใช้ภาษา สองภาษาหรือหลายภาษา
วันและเวลา	15-17 ธันวาคม 2530		ผู้ที่สนใจจะไปเสนอขอทุนการส่ง บทความไปยัง ILE ก่อนวันที่ 30 มิถุนายน 2530
หัวข้อสัมมนา	1. การวางแผนภาษาในการศึกษา ในสถานที่ที่มีการใช้ภาษาสอง- ภาษาหรือหลายภาษา 2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาหรือ ภาษาถิ่นที่มีอยู่มากกว่าหนึ่ง- ภาษาในบริบทของการศึกษา 3. เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาความสำเร็จ ของบุคคลในการใช้ภาษาสองภาษา หรือหลายภาษา 4. Language awareness (ยก- ระดับ awareness ในหมู่ครู-	เยอรมันนี ข้อประชุม	Second ISAPL Congress on Goals and Results of Con-

ผู้จัด	temporary psycholinguistics International Society of Applied Psycholinguistics (ISAPL)	สถานที่	The University of Sydney, Australia
สถานที่	University of Kassel Federal Republic of Germany	วันและเวลา	16-12 สิงหาคม 2530
วันและเวลา	27-31 กรกฎาคม 2530	ผู้ที่สนใจใคร่จะได้ข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ	
หัวข้อสัมมนา	- Psycholinguistic Theory and Methodology - First Language Development - Second Language Development - Multilingualism - Bilingualism - Speech Pathology - Speech Therapy - Reading - Writing and Composition - Language Learning Technology - Literacy - Discourse Analysis - Sign Language - Language for Specific Purposes - Intercultural Communication - Translation/Interpretation	Department of Linguistics University of Sydney N.S.W. Australia 2006	
ข้อควรรู้		1. Advanced Studies in Second Language Teaching Methods. เป็นคอร์สสามเดือน สำหรับครูที่มีประสบการณ์การสอน 2. Specialist Course in Language Testing เป็นคอร์สเจ็ดสัปดาห์ครึ่ง เรียนวันละห้าชั่วโมง 3. English as a Foreign Language for Executives เป็นคอร์สห้าวันหรือสัปดาห์ เรียนวันละสิบชั่วโมง สอนภาษาที่ใช้ในการต่อรอง วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการต่อรอง ภาษาที่ใช้ในการสังคมและธุรกิจ และภาษาสำหรับการท่องเที่ยว	
บทความที่จะนำเสนอในที่ประชุมนี้ ควรจะมีความยาวขนาดใช้เวลาอ่าน 30 นาที ผู้ที่สนใจจะเสนอบทความควรส่งบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษที่มีความยาวไม่เกิน 500 คำ 3 ฉบับ บทคัดย่อควรจะมีชื่อผู้เขียนบทความ สถาบันที่อยู่ หัวข้อ และชื่อบทความทั้งภาษาอังกฤษและภาษาที่บทความนั้นจะนำเสนอ (ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน เยอรมัน) โปรดส่งบทคัดย่อก่อน 31 มกราคม 2530 ไปที่		ผู้ที่สนใจใคร่ได้ข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ	
Second ISAPL Congress Hans W. Dechert, Organizing Committee University of Kassel P.O. Box 10 13 80 D - 3500 Kassel Federal Republic of Germany		Dr. David Ingram or Gary Birch Brisbane College of Advanced Education Centre for International Students Language Teaching Unit Mount Gravatt Campus P.O. Box 82 Mount Gravatt Queensland 4122 Australia	
ออสเตรเลีย		แคนาดา	
ชื่อประชุม	The Eighth World Congress of Applied Linguistics	ชื่อประชุม	
สถาบันที่จัด		Thirty-Third Annual Convention International Reading Association	

สถานที่	Toronto, Ontario	Loraine Obler (CUNY Graduate Center)
วันและเวลา	1-5 พฤษภาคม 2531	Elaine Tarone (University of Minnesota)
วัตถุประสงค์	เพื่อเผยแพร่ อภิปราย และวิจารณ์งานวิจัยทางการอ่าน	Peter Trudgill (University of Essex)
	ผู้ที่สนใจจะส่ง proposals บทความที่เป็นงานวิจัย หรือ colloquia กรุณาส่งภายใน วันที่ 1 มิถุนายน 2530 ขอแบบฟอร์มใบสมัครได้ที่	Allert Valdman (Indiana University)
	Research and Development Division International Reading Association 800 Barksdale Road P.O. Box 8139 Newark, Delaware 19714 8139 U.S.A.	
สหรัฐอเมริกา		
1. ชื่อประชุม	Eleventh University of Michigan Conference on Applied Linguistics: "Variation in Second Language Acquisition"	
ผู้จัด	English Language Institute University of Michigan Ann Arbor, Michigan 48109 U.S.A.	
สถานที่	English Language Institute University of Michigan Ann Arbor	
วันและเวลา	9-11 ตุลาคม 2530	
วัตถุประสงค์	เพื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง language variation กับการเรียนภาษาที่สอง	
วิทยากร	Roger Anderson (UCLA) Leslie Beebe (Columbia University) Rod Ellis (Ealing C. for Higher Education) Claus Faerch (Aarhus School of Economics) Howard Giles (University of Bristol) John J. Gumperz (University of California-Berkely) Gabriele Kasper (University of Aarhus)	
		หัวข้อสัมมนา
		1. Psycholinguistic perspectives on variation and acquisition
		2. Discourse, text and conversational analysis
		3. Variable rule analysis
		4. Language attitude studies
		5. Pidgin and creole studies
		อย่างไรก็ตาม หัวข้อสัมมนาอาจจะเป็นหัวข้ออื่นนอกเหนือไปจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นก็ได้
		ผู้ที่สนใจจะเสนอบทความในที่ประชุมครั้งนี้ กรุณาส่งบทความข้อเสนอบนที่
		Susan Gass, Dennis Preston, Larry Selinker Conference Coordinators English Language Institute University of Michigan Ann Arbor, MI 48109 U.S.A.
		ควรแนบบัตรขนาด 3 x 5 ที่มีชื่อ สถาบัน ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และหัวข้อบทความไปพร้อมกับบทความด้วย
		2. ชื่อสัมมนา
		Second Language Acquisition: Analysis and Application
		สถาบันที่จัด
		The Illinois Foreign Language Teachers Association
		สถานที่
		Peoria, Illinois
		วันและเวลา
		29 ตุลาคม-3 พฤศจิกายน 2530
		ผู้ที่สนใจใคร่ได้ข้อมูลเพิ่มเติม หรือต้องการแบบฟอร์มที่จะเสนอ proposal สำหรับการประชุมปฏิบัติการ เสนอบทความ หรือสาธิตวิธีการสอน กรุณาติดต่อได้ที่
		Dennis Gilliam Glenbrook North High School 2300 Shermer Rd. Northbrook IL 60062

คอร์ส

มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาบางแห่งได้เปิดสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนต่างชาติหลายระดับและในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน อาทิเช่น

1. Program in English as a Second Language
University of California Extension
P.O. Box A2
Irvine, CA. 92716
2. Studies in American Language
BB 7
Son Jose State University
One Washington Square
San Tose, CA. 95192
3. The Intensive English Program
University of Texas at Austin
International Programs
Drawer A, UT Station
Austin, Texas 78713